

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**[Super Digesto veteri. 2]Lectura super secunda parte
Digesti veteris**

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 6. Feb. 1492/93

De rebus creditis si certum petatur: et de certi conditione generali. rubrica

[urn:nbn:de:bsz:31-318397](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-318397)

1 Repetatur. ADDE. Christi iudicato suffragio: q̄ similis expositio fit p̄ glo. in rub. j. so. ma. z facit ad ea q̄ ibi no. p̄ bar. z ang. Alex.

2 Stat pprie. ADDE. q̄ bal. z et fulgo. dicit q̄ et in mutuo civili in specta fictione censet repetitio: q̄ post biennium fingit numerationez p̄ cessisse iuxta. l. cū vltra. z. l. in p̄ctibus. C. de nō nu. pecu. Alex. adde ad h̄ facere q̄d voluit pe. d̄ ancha. confi. lio. cccvij.

3 Genera. lis. ADDE. q̄ q̄nq̄ vide mus p̄rium fuari: q̄ ni. grū est gene rali? rubro vt patet in auē. vt ecce lia romana colla. ij. z in auē. vt nul. luf cre. agri. col. iij. i. gl. in vbo ois. In tātū fm̄ alex. q̄ glo. no. in auē. d̄ mectis nu. in prin. in v̄ bo illicitas: sed ē in vbo sancim? d̄ cit q̄ nigrū generaliter loquēs non restringit p̄ rubricā spe. cialiter lo. quētem. vñ illa auē. de i. resti nup. q̄ loq̄tur in ni gro de illici tis: nō restri gitur ad in. cessas nupt. de q̄buo m̄ loq̄ rubri. ca q̄ dic̄ no tandū ad sta. tuta. Sub. dit ē q̄ si v̄ ba posita in nigro essent dubia debe re declarari z itelligi fm̄ rubricaz s̄z glo. no. in. l. i. in vbo p̄. torio. C. ne liceat. ter. p̄ uoca. q̄ ibi no. bal. tu ta mē vide gl. in. d. verbo sancimus z ibi ange. Et d̄ ipse alex. dicit q̄ cum rubrum est generalius nigro nō re stringit per nigrum: sed stat rubro ē

De rebus creditis si certum petatur: z de certi conditione generali. Rubrica.

Losa conti

nuat rubricam: ad prece dentia multum breuiter. Ja. de are. dicit pingui us: z sic. Actionum alie in rem: alie in psonā. De

g

actiōibus in rē: tā vniuersalib? q̄ particularib? z tā p̄ corporalibus: q̄ p̄ icorporalib? dcm̄ ē. C̄ Se ḡtur videre de personalibus actionibus: z ga actiones psonales q̄ descendūt ex cōtractibus sunt digniores. Ideo p̄mittit: z ponit hic gene ralē Rubricā: de reb? creditis. Verū ga mutuū magis assidue iter alios cōtract? z frequentius celebraf: ideo subdit in rubrica si cer. pe. Verū ga ex dictis cōtractib? oriuntur actiones: z iter ce teras certi cōditio est generalior. Id̄ ponit in rubrica. z de certi cōditiōe. z sic vt videtis: ista rubrica h̄z tres partes. C̄ Circa istā rubricā est videndū qd̄ sit dcm̄ de reb? creditis. Rū. vt vi debitis statim. j. eo. l. i. C̄ Sc̄do quero qd̄ sit di ctuz si cer. pe. Glo. exponit si certū. i. mutuū pe taf. i. repetat. Alij dicunt q̄ illa verba si cer. pe. sunt nomē actionis: vt. j. de tritica. l. i. veritas ē q̄ nō sunt nomē actionis. nā ex mutuo orit̄ cer ti cōditio: vt isti. q. mo. re cōtra. obli. in prin. nō obstat. l. i. de tritica. ga ibi factū: seu p̄tractū denotat: nō actionis nomē: vt ibi videbitis.

C̄ Ad illud aut̄ q̄ glo. dicit petat. i. repetat? in telligo vey respectu generis. nā illud qd̄ daf̄ in eodē genere repetit: vt. j. e. l. ij. i. prin. sed respec tu speciei nō est repetere: sed ppri? petere. peti tur enim illud qd̄ nunq̄ datū fuit. C̄ Itē expo sitio glo. p̄cedit in mutuo reali: z naturali. In mutuo vero civili dicitio petat stat pprie? vt vi debitis. j. eo. l. ij. s. fi. C̄ Tertio quero d̄ hic de certi cōditiōe. vtz sit vna certi cōditio: vel plu res. glo. tāgit. hoc examinabo in. l. certi p̄ditio in prin. j. e. hic non expedit: ga nō vidistis ad huc aliqd̄ de materia certi conditionis.

Contenta in hac. l. prima.

C̄ Testis iterrogatus sup articulo: lz anteq̄ re spōdeat: dicat qualiter itelligit v̄ba articuli: vel sua: nō intelligit dicere ex articulū: ibi Et hoc facit. Et testis iterrogat? qd̄ ē mutuū tenef r̄v dere. put illud ē facti: nō iur. ibi. Et hoc iduco. itē testis iterrogat? si tici? est diues: vel sane mē tis: si respōdeat q̄ sic: z d̄ sciētia iterrogatus re spōdeat: ga vicinus: vel cōsanguine? : pbat. ibi qd̄ de teste. Et q̄n̄ testis possit reddere rōnez di cti sui p̄ locū ab auctoritate: ibi Juxta p̄dicta: z an creditor dicat cui ex d̄licto: vel legato debet̄ ibi q̄ro vtrū ille. Et dicitio mox p̄ cōfessi accipit nisi cā p̄trariatil vitande: ibi. Puto tū. Et si de iussor d̄ debitor: ibi q̄ro vtz: Et ad singulas. q. tan Bar. q̄ Alex. habes additiōes quas di ligēter aspice: nec in alienis lecturis iuenies.

Enest Ad cognitionē spēz d̄z p̄cedere cognitio ḡn̄is: s̄z verbū credēdi: z v̄bū rei sunt v̄ba ge neralia: ideo a p̄tore de rebus creditis premit titur in rub. hoc dicit tota lex. Et diuiditur sic. C̄ Primo cōmendat q̄n̄em. C̄ Sc̄do r̄idet

ad decisionem causaz quādo rubrica habet rōnem p̄fectam z decisiuaz allegando Jo. de Imo. in rub. j. de verbo. ob. z pau. de ca. cōsilio. ecc. xxxij. p̄sens casus modicam zē. Adde z tu bal. consilio. cccxvj. i. lib. incipiente an statutum: vbi consuluit q̄ stāte statuti rubrica q̄ ascenden tes per lineam femininam nō succedāt extantibus agnatis: lz in nigro

ad eam z assignat rōnez. C̄ Tertio rōnez pbat p̄ auctoritatē celsi. C̄ Quarto suā rōnem pbat per aliaz rōnem. C̄ Quinto z vltimo ponit qd̄ significet verbum rei. sc̄da ibi: q̄m̄ igif. tertia ibi naz vt libro primo. quarta ibi: nā cuiusq̄. quin ta ibi: rei quoq̄. Venio ad casuz in terminis: s̄z ad euidentiam scire debes q̄ p̄tor fecit olim vnā rubricā que dicebat de rebus creditis. post ru bricā fecit edcm̄ si cer. pe. z edictuz de cōstituta pecunia: z de cōmodo: z de similibus. Quesi uit ergo iuuenis a iuriscōsulto quare p̄tor p̄mit sit rubricā de re. cre. Rūdet iuriscōsultus laudā do q̄n̄em: z dicit q̄ bona q̄o est: z bene vtile ē priusq̄ pueniamus ad expositionē verborū que posita sunt in nigro: vt dicam? aliqua de signifi catione hui? tituli. i. huius rubricę d̄ re. cre. z ex hoc appebit q̄re eaz p̄tor p̄misit. C̄ Et seq̄tur in textu q̄m̄ igif. C̄ Instat iuuenis q̄m̄ igif hoc est bonū z vtile: dicatis ergo quare p̄tor hoc p̄ misit. Rūdet iuriscōsultus: ga pretor itēdit sub hoc titulo tractat multa: z varia p̄tinētia ad cō tract? varios: z diuersos. Ideo p̄misit hanc ru bricam. de re. cre. q̄ est generalis: z multa cōpre hendit. f. omnes cōtractus. h. d. C̄ Tu vero q̄ vis vltra itelligere forma istam r̄isionem sic.

C̄ Ad cognitionē speciez debet precedere co gnitio generis: sed verbū credēdi est gen? : seu ḡn̄ale: iō merito a pretore premitit qui intēde bat tractare de cōtractibus particulariter. z sic vides q̄ de isto argumēto nō ponit h̄cin tex. nisi minor p̄positio: z conclusio. maior aut̄ ob mittit tanq̄ nota: quā pbabo. j. C̄ Seq̄tur naz vt libro p̄mo zē. Instat iuuenis querēs d̄ne iuriscōsulte que est p̄batio minoris q̄ v̄bum cre dēdi sit generale. Respōdet iuriscōsultus p̄ bo per auctoritatē celsi qui hoc dicit li. i. q̄n̄ū. C̄ Sequit̄ nam cuiusq̄. Instat iuuenis querēs d̄ne iuriscōsulte p̄batio per auctoritatē celsi bona: sed mihi plus placeret p̄batio per rōnē. Respōdet iuriscōsultus: z ego pbabo per rōnē z dicit sic. hoc apparet ex significatiōe vocabu li. naz credere d̄ a credēdo: z confidēdo: seu fi dez de alio habēdo: sed in omnib? cōtractibus vbi aliqd̄ debet nobis: fidez habemus de alio: ergo credere dicimur in quolibet cōtractu. z sic apparet q̄ est genus. h. d. pro te iuuenē. S̄z tu magis itelligēs forma rōnem subtilius. z sic. Al lud d̄ esse genus quod verificat in qualibet sui specie: vt. l. si quid eaz. s. iteremptū. de le. iij. j. vnde legi. l. inter agnatos. Sed sic verbū credē di verificat in quolibet cōtractu ex quo nobis aliquid debet: quia alienā fidem seq̄mur: ergo patet q̄ verbus credēdi est generale. hoc dicit. C̄ Sequit̄ rei quoq̄. Instat querēs: d̄ne: bene p̄bastis q̄ v̄bum credēdi est generale: sed ru brica dicit. de re. cre. quid significat per hāc d̄ ctionez rebus: nō dixistis: placeat igif hoc dice re. responderet iuriscōsultus q̄ rei appellatio est generalis: z omnia cōtinet: z hoc est notū: meri to igif hoc verbū rei: vt generale pretor elegit: z posuit in rubrica. h. d. mō hētis exposituz qd̄ velit dicere. de re. cre. C̄ Motetis vos iuuenes breuiter p̄mo q̄ rubrica d̄z eē ḡn̄alis? ad nigrū. C̄ Sc̄do no. q̄ licitū ē arguē ex v̄bis rubricę z ordie eaz: p̄ hoc. j. re. amo. l. itaq̄: alias icipit idē labeo: z. C. ne fidei. do. dē. i. gl. ma. rubricę

nihil de de scendētibz fieret men tio: descēdē tes excludi tamen debe re: cum ru brica esset clara: quaz dicit p̄ tex habendam: z p̄silio. ecc. xxvj. quar to lib. dicit q̄ proemia statutorum habent vim statuti. alle gat in argu mentum. ff. de heredi. i. sit. l. fi. d̄ Rubri. ce. ADDE. gl. fi. in fi. l. i. C. si ex sal. instru. z qui dam libri in l. i. s. q̄ quis q̄ iur. z gl. in. l. i. C. de profes. qui. i. vrb̄ cōstā. li. xij. z gl. in. l. nō iccir. co. s̄. de iu. di. z glo. de peni. distin. i. s̄. hec aut̄ v̄ba: z an ru brice pos. sint allegari vide late io. de Imo. in rubrica. j. de verbo. obli. ro. in. l. stipulatiōes non diui duntur in. x. xij. col. co. tit. Archi. z abb. in pro. emio ad co. mentum de cetti. glo. in proemio ser ti in verbo titulis. spec. z Jo. an. i. ti tu. de dispu ta. s̄. fi. in fi. z posui pro. xima addi. ti. cui adde bal. etiaz cō filio. cccx. li. tertio.

Rei. ADDE aliqua notabiliter dicta p Sui. de cu. Bal. Ang. s. de statu. boiuz. l. i. vbi querunt an in dispositioe vel coecl. rez veniat nomi na debitoz z homines: z de significato hui' dictionis rei. vide archi. gl. vi. c. si ante. Et an aliud sit in disposi. facta sub noie bonoz qz sub noie rerum. vide. l. si. cum glo. j. de vsufruc. le. qua Bar. ibi reputat singula rem. tu ad de appel. rei quid veniat Bal. coisilio cccxi. tertio lib. z an ap. pel. omniuz bonozum: z iuriuz dato. rum in do. tem per mu lierem mari to veniat ius patronatus per eundem Bal. coisilio primo. v. li. s. si quis le. gat vsufruc. tum bono rum suozuz intelligatur legare vsu fructum no minum z pe cunias de. bentuz fm Bal. coisilio cij. primo li. qui allegat tex. no. in. l. i. c. de vsu fruc.

Extra. ADDE Bar. idem dicentem in. l. si duo. s. idem iulia. j. de iureiu ran. spec. z Jo. an. in ti. de teste. s. i. ver. item qz deposuit. z facit secudu pau. de ca. hic in addi. qz quando di gressio non est omnino impertines admittit: vt est tex. cum glo. in. l. i. az dubitari. j. de heredi. i. sit. Incipit glo. vt ipse dicit no sine causa: tu ad. de vltra ea que habent per Alex. co silio s. i. qz Bal. coisilio cxxij. incipi ente factuz sic proponit scdo li. dicit qz si articuli non sunt p. secte coisili ti testis tamen

Tertio no. qz credere creditor z similia dicunt a credendo seu fidem habedo. Ultimo no. qz verbum rei est generale: vt. j. de ver. signi. l. rei. Teniamus ad declaratione legis: of hic bene est: alias e in tex. l. fa ex re. alias e re. que ista rum lfarum sit verior. respondeo quelibet pot esse bona: tamen lfa Bisana est here. z tunc dicit gl. qz debet exponi here est. i. herile est z do minabile: qa ad dnm doctorem spectat declara re. vide glo. que incipit alias: ista expositio lz sit bona no tamen est necessaria. nam dicitio e est p positio: z idem significat quod dicitio ex. Unde cum of e re. i. ex re est: nec est necesse qz expona mus ex re. i. ex vtilitate: sed lfa stat proprie ex re est: quasi dicat ex materia nostra est: z non ex tra materiam est: vel no extraneum est tractare de significato zc. Et hoc facit ad qone de teste qui interrogatus super articulo anteqz respod eat dicit qualiter ipse intelligit verba articuli: vel dicit qualiter itelligit verba sua: vt ista no in telligatur dicta extra articulum. ex re enim est no extraneum: vt hic videtis. Preterea of hic prius qz ad verboz interpretationem venia mus aliqua de significatione ti. dicamus: z sic alius titulus: z alia erant verba exponenda post ti. Quero ergo que erant illa: respodeo due sunt opi. in gl. Una qz verba ti. siue rubrice pri us exponenda erant qz illa verba de rebus cre ditis. s. verba nigri que post ti. exponenda venie bant: z erat quedaz verba pretoris qui fecit edi ctum de re. cre. Unde sicut rubrica erat de re. cre. ita edictum erat de re. cre. z hoc ponitur in prima glo. dum ponit casum vide glo. Alij di cunt qz eodez modo verba rubrice erant de re. cre. verba aut edicti que veniebant postea expo nenda erant si cer. pe. z hoc in glo. ij. z etiam in glo. iij. z fm hanc lectu. posui vobis casuz. Teniamus ad scdam partez z hic pro decla ratione tex. quero: hic dicit qz pretor multa sub hoc titulo iseruit. In rubrica nostra habemus triplicem ti. s. de re. cre. si cer. pe. z de certi co di ctioe de quo istozuz ti. iuriscosultus tractat hic. Quidam dicunt qz loquitur hic de illo generali ti. de re. cre. z ista placz mihi: vt patet ex lfa z ra tionibus suis: sub quo ti. tanqz generali compre henduntur oia specialia vsqz ad ti. de pigno. Alij dicunt qz hic tractat de illo ti. si cer. peta. z fm hoc debet exponi sub hoc ti. i. post hunc ti. quia ti. si cer. pe. no est generalis vt sub eo alios contractus pprehendat. Istas duas lec. ponit gl. sup nbo varios: z sup nbo titulo: quas vide. Quero in hac pre iuriscosultus obmittit ma iore ppositionez tanqz de se nota qz est talis: ad cognitionem specierum dz precedere cognitioe generis: quomodo pbatur ista maior ppositioe

plene dicit de his que ad cam faciunt valet testimonium: qz debent te nes dicere pro vtraqz parte que nouerint. auē. sed iudex. C. de episco. z cleri. alle. spec. in ti. de teste. s. i. adducit et qz no refert an testis dicat ve ritatem a se: an vero interrogatus. l. si duobus. s. i. de codicillis. z testis super omnibus que ad cam faciunt videt inductus. C. de agri. z cesi. l. cum scimus. nec dādo articulos videtur qz renunciare si testes pro ferat super generalitate cause. alle. no. p Inno. in. c. pastoralis. de excep. nec interrogare. testem extra capitulum est phibitum cu no sit contra ius: vt. s. q. me. cau. l. si. z. C. de pdi. inde. l. elegāter. s. pe. z de iterdi. z relega. l. relegatoz. s. ad tempus. Latius aliquatulum ibi vide. z in qua tum Alex. refert Jo. au. de ca. ad. q. qz verba statutoz debeant intelligi plane zc. adde eundez Alex. consilio. cxxvj. scdo li. z qd voluit Bal. co

filio. xij. quarto li. Dicit sic. ADDE spec. in ti. de notorio crimine. s. si. ver. si testes p ducantur. z in ti. de teste. s. i. az de interrogatoz. ver. item super tertio genere. cum duobus ver. sequē. z ibi Bal. in additi. Bar. in. l. stipu. ista s. bec quoqz. j. de verbo. ob. z coiter doc. hic transcut cum Bar. ex cepto Sali. z Ro. vt re fert Alex. cui adde qz Bal. filio. cclxxxv. quarto lib. incipiente Sup primo puncto. di. cit qz testis habens scie tiam iuris z facti probat ea que sunt iur. z ideo si testis dicat qz vidit pri mo patrem deinde filiu possidere: p babit qz pos sederit rāqz rem heredi tariam scbz ipsum. s. qz testis depo nes sup bis que sunt iur. no pber nisi rōez red dat et no in terrogatus facti corpo reo sensui i. mediate per ceptibilis: voluit bal. coisilio. clixj. primo lib. i. incipiente The ma. Pau. de ca. consi lio. clixj.

Respondeo primo probat per tex. s. de iusti. z iu. l. i. in prin. vbi volens scire iura particulari ter ante omnia debet scire quid sit ius in gene re. scdo hoc probo ad sensum. nam non posses scire vtru ticius sit homo: nisi prius scires quid est homo in genere. Et hoc induco ad qone vos scitis qz de consuetudine: z etiam hodie de iure est qz pars cōtra quā articuli producantur z testes facit interrogatoria: que si sunt incōgrua refrenantur seu refecatur per iudicem: vt in. c. presentiu. cum gl. de testi. in. vj. facit quod no. C. de testi. l. testium. Bone ergo qz ille qui fa cit interrogatoria dicit sic: si testis dicit qz vidit mutuari: interrogetur quid est mutuuz. an istud interrogatoriu admittatur: hic videtur casus qz sic: no eni pot deponere testis de isto mutuo speciali: nisi intelligat quid sit mutuum in gene re: vt hic: z. d. l. i. in prin. de iusti. z iu. z hoc pu to verum: nisi ex alijs dicitis deprehenderet te stem intelligere. De eo enim quod semel decla rauit no est interrogandus iterum: vt no. in. l. ij. s. quod obseruari. C. de iura. calū. Sed di ces tu. istud est cōtra. l. que dicit qz positioni iu ris no est rōndendū: vt. l. ornamentoz. ff. de au. z ar. le. z no. in. l. ij. j. de confes. in glo. Respon deo illa iura loquuntur in parte que ad hoc in terrogatur: vt releuet ab onere probadi aduer sarium: sed cum ius sit certuz no eget probatio ne: vt. l. ij. j. de iu. z facti. igno. merito de iure no debet fieri interrogatio: secus in teste: naz testis interrogat vt iudicēz certū reddat: s. no pot fa cere certum iudicem: nisi verba que profert itel ligat: ergo zc. Vel aliter z melius dico qz ista in terrogatio que fit testi: quid est mutuuz: no est iuris: non enim iudex intendit ab eo inquirere quid ius vult de mutuo: sed qualiter ipse intelli gat hoc verbum mutuuz: z istud est facti: ergo cum sit facti z no iuris: poterit interrogari: z iō puto qz non sit necesse qz testis interrogatus de his ponat diffinitionem p verba iuris: sed suffi cit qz ponat verba facti ex quo ius illud resulter situr dicimus in possessione: vt. l. stipulatio ista s. hi quoqz. de verbo. ob. Tertio quero. vos habetis hic qz iuriscosultus reddendo rōnem sui dicti solum ponit minorem propositionem z maiorem obmittit. Quero quid in teste qz reddēdo rōnem sui dicti obmittit maiorem p positionem z ponit minore: an cōcludat: pono in terminis. Interrogat testis si ticius e diues vel si est san mēte: vel si e bone pditionis. Rū det qz sic. Interrogat de cā scientie. rōndet qa sum suus vicinus: vel suus cōsanguineus. dico qz rō ista concludit: hic enim ponit minorem: z obmittit maiorem: tanqz per se notaz: z a iure p batam: casus est hic: z in multis partibus iuris

cepto Sali. z Ro. vt re fert Alex. cui adde qz Bal. filio. cclxxxv. quarto lib. incipiente Sup primo puncto. di. cit qz testis habens scie tiam iuris z facti probat ea que sunt iur. z ideo si testis dicat qz vidit pri mo patrem deinde filiu possidere: p babit qz pos sederit rāqz rem heredi tariam scbz ipsum. s. qz testis depo nes sup bis que sunt iur. no pber nisi rōez red dat et no in terrogatus facti corpo reo sensui i. mediate per ceptibilis: voluit bal. coisilio. clixj. primo lib. i. incipiente The ma. Pau. de ca. consi lio. clixj.

ADDE p multa qz Alex. trāsit cum opi. qz illa que cōi ter accidit: seu a iure p sumunt: p bantur p vi cinos z cō sanguineos dicētes scio qz vicinus: alias scus. z cādez opi tenet et con silio. lxxx. fe cundo li. de quo vide et p eundez co silio. li. i. li. bzo. Et ad pdicta vide Bal. consi lio. cxxij. tertio li. i. i. incipiente Jo. de supposito sta tuto papie:

vbi videt tenere qz si qz inducat laboratores ad incidēduz aliqd nemus qd no sit suū z laboratores sint vicini qz possint accusari de turbata pos sessione: allegat Bar. hic tanqz scientes facta vicini. qd dictum est pon derādum. Et dum Alex. in fi. vj. col. dicit testem no probare si dicat se ita opinari. adde qz si testis dicat: videre meo sic est: z subiungat scietā visus: probat quatenus verba testis patiunt: qz rō magis qz dictuz at tenditur fm Bal. coisilio. clixvj. iij. li. i. qz tū tāgit d dicto Bal. l. i. c. fi. de iur. calum. Adde notabiliter eundez Bal. coisilio. clixvj. primo li. i. i. incipiente Item qz ticius. vbi dicit qz si capitulatum est qz iam. xxx. annis ti cius decessit: z testes super hoc inducti dixerunt vera esse contenta in capitulo. Interrogati de scientia. dicant qz fuerunt presentes z morti z sepulture. Et alter coz subdat qz habet filium natum eo anno quo is

decessit l3 d
tempore ni
bil dicat: tñ
illud pbant
q2 cum dix
runt vera eē
contenta in
capitulo: ne
cessario in
cludit tps.
et dum sub
dit q2 natus
ē fili: illud
videt repeti
tum. latius
aliquatulus
ibi vide et
iquatū alet.
in. vij. collū
tangit an p
sentia testis
pūpponat
scientiam:
Adde Bal.
notabiliter
pūilio. cccxi
incipiente
Quidā noie
A. tertio li.
ubi limitatō
nē hēbis ad
Bar. in. l. i.
d aucto. tu.
et ibi ponit
an testis p
bet qui apo
dicit se sub
scripsit hoc
mō: ego A.
supra script
interfui ad
pdicta et me
subscripsi: d
inde exami
natus dicat
q2 dicta apo
dicit nō vi
dit scribi: s3
tñ audiuit
q2 debitor
cōfitebatur
esse scriptaz
mā sua. di
cat et q2 nō
vidit nume
rare dena
rios cū apo
dicit cōtine
ret depofi
tū. ibiq2 de
clarat q2 di
xit interfui
an includat
scientiam. Et
in quantum
Alex. in. viij
col. tāgit de

iuris vbi iuriscōsultus simile facit. Forma ergo
rōnem testis sic: vicini et consanguinei sciunt fa
cta vicinorū et cōiunctorū: et hoc a iure presumit
vnde ista maior est p se nota. De cōsanguineis
probat in. l. octavi. j. vnde cogna. et C. de in
inte. resti. l. de tutela. De vicinis probatur in. l.
si ita. in fi. de fun. instru. et s. de his qui sunt sui
vel ali. iu. l. filiorū. et extra de presump. c. quosdā
et c. se. et de pur. cano. c. cum dilectus. el picolo.
sed ego testis sum vicinus vel cōsanguineus. er
go et c. **C**ōtra hanc decisionem op. fortiter.
dictum testis debet cōcludere necessario: alias
nō probat: vt. l. nō hoc. C. vnde cogna. et extra
de proba. c. in presentia. sed hic non probat de
necessitate: quia pōt esse vicinus: vel cōsangu
ineus: et tamē ignorare: ergo et c. Rūdeo dictuz
testis debet cōcludere necessario vel presump
tue ex presumptione iuris tali que ad cōdēna
tionem sufficiat. hoc apparet in probando do
lo: vbi dolus non pōt probari necessario: vt in
l. dolum. C. de dolo. sed q2 vicinus et cōsangu
ineus sciat: est presumptio iuris talis que ad cō
dēnationem sufficit: vt dictis legibus: ergo et c.
CItem op. rō testis debet cōcludere per ali
quem sensum corporeū: vt per visum: vel tactū
et similia: vt. l. testium. C. de testi. z. j. de testa. l. q
testamēto. in fi. pūnta. l. i. in prin. j. de his que
in testa. delen. et per Inno. in. c. cum cām. extra
de testi. sed ista rō quia sum vicinus: vel consan
guineus non cōcludit per aliquē sensum corpo
reum: ergo nō est bona rō. Rūdeo q2 dictum te
stis debet cōcludere per aliquē sensum corpore
um: cōcedo. sed cū dī hic nō redditur rō p ali
quem sensum corporeum: istam nego. l3 eniz in
rōe ista nō exprimitur sensus corporeus: tamē
exprimit id per quod ad sensum corporeum iu
ris presumptione deuenit: quia est presumptio
q2 vicinus et cōsanguineus sciat cōditionem vi
cinorū et cōiunctorū: quia assiduam cōuersatio
nem habent: et sic videtur actus eorū: vnde deue
nitur ad sensum corporeū. hoc probant iura et
capitula. s. alle. S3 si testis diceret se vidisse ali
quem dñm talis fundi: istud dñm non pōt vi
deri: q2 est qd iuris: nec aliquo sensu corporeo
picipi s3 picipi iudicio intellect: nec ius ex istis
verbis aliqd presumit per quod ad actum cor
poreum reducat: merito ergo nō probat. ita
loquunt verba Inno. in. d. c. cum cām. **C**Que
ro. dī hic omnes enim ptractus complectit: an
sub hoc ti. complectatur fideiussio: videtur q2
nō quia ti. de fideiussio. nō est sub hoc ti. sed est
in alia parte. ff. l. in. vij. parte. l. ij. §. vij. C. de ve.
iu. enu. In cōtrarium videtur ista lra que dicit
omnes cōtractus et c. So. dico q2 verbum credē
di complectitur obligationē fideiussoris: vt hic
dum dicit omnes cōtractus: sed sub hoc ti. pre
tor nō posuit: nec eniz dicit tex. q2 pretor posue
rit omnes cōtract: sub hoc ti. sed q2 posuit quos
dam l3 omnes comprehendat: sic etiam nō po
suit sub hoc ti. materiaz de verb. obli. l3 sub hoc
vocabulo credendi comprehendatur: vt. j. l. pro
xima. §. fi. Quidam tamē dicit: vt Guil. de cu.
q2 de contractu fideiussoris posuit. j. in ti. man.
quod nō placet. naz. ti. man. loquitur de obliga
tione que oritur iter fideiussorem: et eum p quo
fideiussit. questio nostra supra loquitur de obligatio
ne: que oritur inter fideiussorem et creditorez.
an autem fideiussor dicatur debitor. j. dicam.
Cueniamus ad tertiam partem ibi nam vt
et c. hic habetis locum ab auctoritate: quia iu
risconsultus probat dicta sua per auctoritatem

celsi. S3 cōtra hoc facit quia auctoritas docto
ris l3 sit probabilis nō est necessaria: vt. l. i. C. de
pfe. et me. qui in vr. cōstan. li. xij. no. C. de legi.
. l. i. et s. de legi. l. fi de interpretatione. So. illa iu
ra loquuntur de doctore simplici: sed celsus de
quo hic loquitur: erat doctor et iuriscōsultus qui
habebat prātem cōdendi legem. vnde et eius i
terpratio cum sit necessaria sicut interpretatio p
cipis. insti. de iu. natu. §. rīsa. ideo merito potu
it allegari. **C**Pro cuius declaratiōe debes sci
re q2 quedam sunt scripta seu auctoritates ap
probate ab imperatore: vel sūmo pontifice. et
iste probat et cōcludit necessario: vt hic. et l. le
ges. la. i. C. de legi. et ista scripta approbata po
nuntur. xvj. di. per to. et etiaz. xx. di. per to. **Q**ue
dam sunt scripta per summū pōntificem vel p
cipem nec approbata nec reprobata: et ista sunt
duplicis generis. **Q**uedam sunt scripture enū
ciatiue alias recitatiue: vt libri historiales: cro
nice et similia: et istis si a nostris antiquis credi
tum videmus: et nos etiā debemus credere si
cut alijs antiquis scripturis. vt extra de proba.
. c. cum cām. et ibi per glo. et facit. j. de proba. l.
census. et ibi no. **Q**uedam sunt scripture que p
cedunt disponēdo et determinādo non enūcia
do: et in his aduertēdum quid seruant studia.
Quedam enim scripture tanq̄ auctētie in stu
dijs reputāt vt dicta Aristotelis yprocratis et
similium: que tanq̄ scripture auctētie in stu
dijs seruātur: et istis est stādum: vt. l. septimo. s.
de sta. ho. et j. de solu. l. si pater. **Q**uedam sunt
scripture que a studijs non approbant: nisi p
bentur per rōnem: et iste dicitur magistrales p
bationes nō tñ necessarie: vt in. d. l. i. C. de legi.
et l. fi de interpretatione. ff. de legi. istis qdem nō
est standū si cōtrarium videret: et nisi quatenus
necessario cōcluderent. **I**n iuxta pdicta quero
vtrum testis possit reddere rōnem dicti sui p lo
cum ab auctoritate: Rūdeo breuiter: qdaz est
auctoritas generalis et publica: et in istis nunq̄
pōt reddere rōnem dicti sui ita q2 pbet p locuz
ab auctoritate. Si enim testis diceret xpm natū
esse sub Octauiano augusto: interrogatus quō
scit rīdet quia hoc dī in sancto euangelio. dcm
testis nō pbat. bñ tñ est verū q2 euāgelū hoc p
bat et ex euāgelio probat: non aut hoc probat
q2 testis dixit. **I**stis eni scripturis publicis et cō
munitis et approbatis nō est adhibēda fides
nisi quatenus ipsa scriptura ostendat: vt. l. i. C.
de mā. prin. et in auct. de colla. §. eos. el. i. Et idē
dico si esset auctoritas publica nō cōis: puta pu
blicum instrū. Si enim testis dicit ticiū mutua
se seyo centuz: interrogatus quō scit: rīdet quia
vidi publicum instrūmentum in quo hoc cōtine
bat: certe hic nō probat nisi ostendat publicuz
instrūmentū: vt in auct. si qs in aliquo documē
to. C. de eden. vel nisi ostēdatur tñ qd perinde
habeatur actū publicum instrūmentū ostende
ret: vt puta quia pbatur instrūmentū deperdi
tum: et eius tenor probat per viros bonos ido
neos et peritos. vt et de priuil. c. cum olim. el. i.
facit qd no. C. de fi. instru. l. sicut. et l. fi. et tūc te
stis ille nō probat factum qd continet in instru
mento: sed probat instrūmentū: et instrūmentū
probat factum. **Q**uedā est auctoritas priuata:
et ista qñq3 ē priuata auctoritas ipsius testis te
stificātis: et tunc pbat dictum suum p locum ab
auctoritate: exēpluz: testis iterrogat: si sempro
nius fecit tale instrūmentū tali mense tali anno
tali die: dixit q2 sic. iterrogatus quomodo scit.
rīdit quia vidit scripturā manu eius factaz et p

occiso a plu
ribus et ne
scitur qo sit
an oēs tene
antur. adde
decisionem
spec. in ti. de
homi. s. sed
pone quattu
or. quā deci
sionē segtur
Bal. cōsilio
lxxi. qnto
li. Et in quā
tuz tāgit an
auctoritates
pbent adde
fely. i. c. ij.
i vlti. et pen
col. vbi ple
ne extra de
rescrip. per
Ang. cōsilio
cclxxv. pau
de ca. confi.
lio. cxxvj. et
c. cxxvj. Et
in quantum
alle. cal. cōsi
lio. xxx. an. l.
mosaice sta
ri debeat q
ad iudeos i
succes. ab in
testato. qua
tenus discre
pat a. l. ciul
li. adde bar
ba. consilio
xv. scdo lib.
vbi pōit an
iudca possit
esse tutrix fi
lioruz. Et in
quātum idē
Alex. tangit
an scripture
in marmori
b' sculpte p
bent: adde
Bal. cōsilio
c. cccxlv. in
cipiente An
patronat' ec
clesie. quar
to libro.
a C Ab auc
toritate.
ADDE
Ang. cōsilio
c. cclxxxv.

a In casu ADDE glo. et doc. i. l. testium in vbo pteso. C. de testa. ar. cbi. xxiij. q. v. in hoc. Bal. in l. couenticulaz de epif. et cle. spec. in ti. de te. ste. s. i. ver. quid ergo si iuro. Anto. de bu. in. c. ta. litteris de testa. Alex. tu adde Bal. consilio. lxxij. incipiente Videamus. scdo li. et qn testis refert se ad suam vel alienam scripturam vide Dau. de ca. consilio. ccvij.

b Allusio. ne. ADDE. vltra ea que hic habent p Alex. bar. consilio mi. bi. clxxv. incipiente Statutu. ci. uitatis tuder. ti. quo statu. to. cauef. q. si. qd fuerit. citat. ad. se. excusanduz. ab. accusato. ne. vel. iquisito. ne. et. copare. at. q. illa. die. et. sequenti. ca. pi. no. possit. p. aliquo. de. bito. contin. git. q. qdam. exbannitus. pro. qbusda. debitis. et. co. denatus. in. pecunia. co. paruit. et. ca. pt. fuit. p. di. eta. pdenato. ne. qrebat. an. potuerit. ca. pi. cuz. istud. debitu. esset. ex. delicto. Bar. rridet. ibi. vide. om. nino.

c Prope ADDE q sic se habet cois opi. p qua beneficia glo. in. l. ij. in verbo nuptias i. s. creditum. j. co. Alex. cui in quantum qrit post Ja. co. bu. bal. et suly. an ces sionarius di cas creditor et an statu tum loques de credito re habeat

pter illam scripturam de hoc recordat: tunc opti me pbat: vt. l. iubemus. C. de testa. et. l. si quis ex signatoribus. j. que ad. testa. ape. Quedam est auctoritas priuata no ipsius testis: sed alterius: vt puta interrogatus testis quod scit: rridet q au diuit a tali antiquo q erat homo magne aucto ritatis. et similia. certe hoc regulariter no pbat nisi in casu. l. si arbiter. j. de pba. et. l. ij. s. ides la beo. el. ij. j. de aqua plu. ar. et ex de testi. c. l3. et. c. quotiens. e. ti. C. Procedo vltorius. hic of q crededi appellatio e generalis. C. tra. C. si ad uer. credi. l. i. So. l3 credendi appellatio fit ge neralis tam e ibi accipit pro specie quadam credi ti. f. pro mutuo. nec est absonu q genus ponat pro specie. C. ultimo op. et videt q sub hoc ti. no comprehendat ti. de pigno. quia illa est pars p se ab ista. vt pbat ex diuisione qua fecit Im perator i. l. ij. C. de ve. iu. enu. Sol. exponit glo. de pigno. i. de pigno. acti. C. Veniamus ad qm tam partem. hic of q verbum crededi of a cre dendo seu cofidendo in aliu seu de alio. C. Que ro vtru ille cui debet ex delicto vel legato dicat creditor: hic vt tex. q si. na ego cui tu subtraxi sti aliqd no heo fidez de te imo cotra voluntatez mea fecisti. Id e si bona mea deduxisti. et ides si ex legato mihi teneris ad aliqd: qa no possuz di ci creditor: qa n credidi: nec p hidi de te. In cot rariu e tex. i. l. si cui: et. l. creditores. et ibi glo. j. d. p. si. et in. l. is cui. ff. de ac. et ob. Dicebat Ja. bu. q i spectro coi vsu loquedi sm que creditor of re spectiue ad eum q est debitor: hic pot dici credi tor: vt in. l. ptraria. sed inspecta allusione seu si gnificatione vocabuli non dicat creditor vt hic. Tu dicas qn tractamus de significatione voca buli stamus allusioni seu significationi vocabu li: nisi diffinitio seu auctoritas sit in ptrariuz: vt videbitis. j. l. p. prima. s. appellata. sed in pposi to nos habemus q verbum credere seu res cre dita of a credendo seu cofidendo. et de hoc no habemus auctoritate in cotrarium. et ideo dico q lz tu teneris mihi ad rem subtracta vel lega taz: illa res non pot dici credita qa repugnat al luso vocabuli vt hic. Nec ob. l. si cui. et. l. credi tores. quia fateor q verbum creditor sumit lar gius respectiue ad debitorem p omni eo cui ali quid debet. sed verbu creditus ta. tu. stat in sua significatione vt hic. et ideo verba legis vel sta tuti sunt diligeter ispicienda si faciut metionez de creditore: vt in ti. de his que in frau. cre. tuc comprehendit omnes qbus aliquid debet. si ve ro faciut metionez de re credita: p istud verbuz credita: est necesse q precedat cotractus p que fidem alterius sequamur. alias non diceret res credita vt hic. C. Bf hic in tex. mox recepturi. quero vtrum ille cui pmittit pecunia in diez vel sub p ditione dicat creditor: vt q no. qa no e mox receptur. vt lsa b. d. In ptrariu vt. d. l. credito res. d. p. si. l. is cui. de ac. et ob. So. dico q credi tor e: vt in. l. ptraria: no tn pprie sed cophen siue interim. naz debitor est ille a quo iuito pot extorqueri: vt. l. debitor. de ver. sig. et quod ibi no. et. l. fideiussor. s. fideiussor. d. fideiussor. s. pē dēte die vel cōditōe nō pōt ab eo: tāq ab inui to extorqueri. ergo nō est pprie creditor nec il le pprie debitor. creditor tñ est. Nō ob. hec lit tera que dicat mox: qa hec dicitio mox significat

locum in cessionario adde Ro. consilio. cxxij. edcludentem idem q p fatis doc. et an tutus. except. copensat. dicat debitor: vide Alex. consilio. xij. secundo libro.

d Cotrarietatio. ADDE glo. in auē. de incest. nup. in prin. in verbo i minere glo. in. c. qz pp. in verbo mox. de electi. Bal. in. l. gallus. s. ille casus. j. de lib. et postu. Imo. i. l. di. uortio. i. pn. ff. solu. ma. alia remif. siones vide per. Alex.

et longu tempus vt in gl. et no. ea. C. Puto tñ q dicitio mox accipiat p cofestiz nisi ca cotrarieta to vitade vt hic. et. C. vii. vi. l. momētanee. Et hoc facit ad qstione qua ponit Dy. i. l. fruct. j. so. ma. et. l. y. hic. vel pot exponi hec dicitio mox vt determinet verbu credere no vero recepturi. et hoc satis placet. C. Quero vtru fideiussor di catur debitor: videt q no: vt. l. spadonez. s. si ci uitalis de excu. tu. et ar. l. furti. s. si quis alieno. ff. de his qui no. infa. facit quia sub hoc ti. non coprehendit de fideiuf. Sed in cotrariu deter minat Guil. de cu. C. de fideiuf. l. blandit. et. l. si res. in. h. j. ad trebel. Ego do pro hoc tex. i. l. et magis j. de so. Nō ob. l. spadonem. s. si ciuita tis. quia fateor q fideiussor non est tutor: debi tor tamē est. C. Sequit vltima particula ibi rei quoqz verbu. hic dicitur q rei verbu est genera le. C. tra. de. l. si i re. in prin. de rei ve. dicit. glo. ibi quo ad actione in re: hic quo ad actiones p sonales. qd no placet. quia et i actionibus psona libus e idē qd ibi of in actione reali: vt. l. i actio ne. j. de fur. An glo. soluit aliter q hoc verbuz rei ibi accipitur stricte quātū ad formationez li belli quia certa et limitata res debet exprimi i li bello. et ista placet. qdaz tamē glo. que e. j. d. ver. sig. l. rei. la. ij. videt pmittere q res in libello in definite ponat. qd an sit veru et qliter pcedat di cem. i. l. i. pri. s. d. edē. vbi e hec materia. bar. Ex. l. sequenti. An aliud redditur q qd mutuatu est. qz ptractus sit: ibi. C. Venio.

Utuum damus Juris consulti

in. l. pcedeti exposuit verba rubric. ve rru quia edictu tractabat de mutuo. Ideo hic i cipit tractare de mutuo. et. h. d. Mutuu contra bitur cuz spe recipiedi n id qd dat s3 idē gen. et pstitit i his que pstant pōdere numero vel men sura: et dz in accipientē transferri dominiū. b. d. vsqz ad. s. creditu. Et diuidit i tres partes prin cipales. primo ponit quis dz esse animus cotra hētiū mutuū vel in ptractu mutuo. ex quo colli git ad qd teneat recipiēs. scdo ponit in quibus rebus pstitat mutuū. tertio ponit ad quid tene atur mutuās. secunda ibi mutui datio. tertia ibi appellata. et quālibet partē prosequar de per se. Prima pars diuiditur i duas. primo ponit vnu dictum negatiuum et illud probat. secundo pōit vnu dictu affirmatiuum: et illud probat. se cūda ibi: sed idē genus. C. No. ex pri. quis de bet esse aius contrahētiū mutuū vt dixi in sum mario. C. Secūdo no. q ex vno et eodem facto non resultat diuerse species cotract. qd appa ret ex hac littera dū dicit alioquin aut comoda tū erit aut depositū: quasi dicat non est mutuū cū vnus et idē act. non pariat diuerfos ptract. C. Venio ad ptraria: op. hic of nō eādē spēm et sic inuit q mutuū pstitit i spēb. ptr. j. pxi. s. So. qd hic of nō eādē spēs: itellige. i. n eādē rē si ue n idē corp. earū rerū q pstitit i nūero pōde re vel mēsurā. C. Scdo op. of hic alioqn aut cō modatus erit aut dpositū. Cotrariū vt q sit cō tract. inoiat. ut. l. naturalis. s. i. et. l. si tibi aree. i de pscip. s. fo. dicit glo. q hoc e vey qn n trās ferf dñiū: alias eēt ptract. inoiat. vt i contra rijs. hoc statū latius declarabo. Venio ad p. s3 idē genus. et quero quid si illa eādē pecunia q

casus. j. de lib. et postu. Imo. i. l. di. uortio. i. pn. ff. solu. ma. alia remif. siones vide per. Alex. C. Ego. ADDE q bec est cois opi. p qua Alex. alle. l. si fideiussor in prin. i ver bo debere. j. de le. pmo. et ter. in. l. si seruū. s. nūc videam. j. de ver. obl. C. Diuerse ADDE q Ro. et fulg. intelligit h vey quo ad plures con tractus iui cem non cō passibiles vt est mutuum et comodatu secus si sint ppassibiles. de quo hic per Alex. C. Eadem pecunia. ADDE an de necessita te cogat mu tuans illos met denari. os quos de dit in specie recipe. alex. dicit. l. y. h in prima. q. et alios doc. tenere q in uitus copel las recipere dū sint eius dem bonita tis iuris. h p cū allega tio.

fuit numerata reddat an erit mutuū. glo. i. hui⁹
 .§. dicit q^d sic. sufficit. n. q^d anim⁹ cōtrahentiū fu
 erit q^d reddere aliud: in eodē tñ genere. hoc p
 bat expresse. insti. q. mo. re. cōtra. ob. in prin. z i
 tñ hoc est vey q^d si ab initio mutuauit pecuniaz
 z postea p illa pecunia solueret mibi spēs q^d daz
 de mea voluntate nihilominus fuisset mutuū.
 ar. C. de rescin. ven. l. p^rciā. z. C. eo. l. si p mu
 tua. z de sen. l. libera. ¶ Venio ad p. nā si aliud.
 d^r hic. q^d qñ aliud d^r reddi nō est mutuū: quero
 q^d cōtract⁹ erit. glo. dicit q^d est cōtractus innoia
 tus ex quo orit actio p^rscrip. s^rbis. Tu s^ro p de
 claratione hui⁹ pncipij dic latius. qñq³ hoc agi
 tur vt eadē spēs que daf reddat: z tunc aut per
 dante nō transferet dñiū aut transferet. primo
 casu aut daf cā custodie z erit depositū. vt. j. de
 posi. l. i. in prin. aut daf ad hoc vt recipiens his
 vtat: z tunc aut daf ad vsum determinatū z erit
 comodatū: aut daf ad vsum ideterminatum z
 erit p^rcariaz: vt no. in. l. in comodato. §. sicut. j.
 cōmo. z. j. de dona. l. luci⁹. z ponit doc. C. cōmo.
 .l. ij. ¶ Scōdo casu qñ transferet dñiū tunc ē cō
 tractus innoiatas: vt. l. naturalis. §. i. z. l. si tibi
 aree. j. de p^rscrip. s^r. ¶ Quō aut trāsserat dñiū
 qñ sic daf vt reddat. dic vt. l. qui sic. j. de so. di
 caz in. l. si tibi pecuniā. j. eo. Quāq³ ab initio agi
 tur vt aliud reddat: tunc si qdem agit vt red da
 tur: aliud in spē: sed idēz in genere: z tunc ē mu
 tuū. Si vero vt reddat aliud in genere. i. in di
 uerso genere: z tunc agit vt reddat spēs p spē.
 z tunc est cōtractus p mutationis: vt. l. i. j. de re.
 pmu. z ibi glo. in s^r. hñt. in fi. Aut agit vt red
 dat genus p genere: aut genus p spē: z tūc erit
 cōtractus innoiatas. do vt des: vt. l. i. z. ij. C. de
 re. pmu. z q^d ibi no. aut agit vt reddatur quāti
 tas. i. pecunia p specie vel spēs p q^d titate: z tūc
 aut agit q^d ex vtraq³ parte def: z erit cōtract⁹ in
 noiatas: vt. j. de cōdi. ob cau. l. si. aut agit q^d ex
 parte eius q^d debz q^d titate detur: z ex parte eius
 q^d d^r spēm tradatur: z erit cōtractus emptionis
 z vēditionis: vt est casus in. l. ex empto. j. de ac.
 emp. z no. in. d. l. si. de cōdi. ob cām. Aut agitur
 vt reddat quātitas p genere seu genus p quāti
 tate: z tunc idistincte erit emptio z vēditio. lz ex
 vtraq³ parte sit datio. ita debet itelligi oīa iura
 q^d loquunt de vēditione generis: ut. j. de ac. ep.
 .l. rō. §. si p venditorē. z. l. si sterilis. §. cum p vē
 ditorem. e. ti. z. l. i. in prin. cu³ glo. de peri. z cō.
 rei vē. Rō est q^d qñ vēditur genus venditor te
 netur ad trāssationem dñij: nō ex natura cōtra
 ctus: sed ex natura rei debite: q^d debetur res in
 genere: ut no. per glo. in simili. in. l. si domus. §.
 de euictione. de le. i. z. l. qui concubinā. §. si he
 res de le. iij. In eo. n. q^d vendidit vinū: vel aliud
 in genere vt teneatur ad translationē dñij ē ea
 dem rō que est in emptore q^d tenetur ad preciū
 in genere: merito ex vtraq³ parte pōt iteruenire
 datio. p^rdicta collegi ex dictis multo³. Bar.

Ex. §. sequenti.

¶ Si accipis pecuniam mutuo ad numerū non
 potes reddere frumētū ad mēsurā: nisi cā neces
 sitatis: ibi. Quero circa nec ecōtra: si accipis fru
 mentū mutuo potes reddere pecuniā: ibi. Que
 ro quid. Et si debeo argentū ad pōdus possuz
 tibi illud soluere i forma ere nō p^raminata: si tā
 tā vtilitatē asserit i forma quāta³ in materia: ibi.
 Quero qd si accipi. Et si do frumētum: vt red
 das vinū cōi cōsensu nō est mutuū: ibi. Querit
 glo. Nec si do libru³ ad pōdus vel oues ad nu
 merū cōtrahitur mutuū: ibi. Querit glo. Et q^d

tuor cōsideranda in mutuo post glo. psequere
 ibi. Primo debemus. Itē cū in ciuitate panis
 fit ad pondus: pōt in illo cōsistere mutuū. ibi
 Utrū in pane. In plūbo: stagno: tegulis factis
 ad certam mēsuram. Et in lignis que vendunt
 ad pondus pōt eē mutuū: ibi. Quero vtruz. Et
 vltimo: an aliud pro alio inuito creditore solui
 possit: ibi. Veniamus ad glo.

Mutuū datio ¶ Hic ponit i qb⁹
 reb⁹ mutuū p^rsistat.

Glo. diuidit istuz. §. z ponit casum. Ego aut di
 uido aliter. Primo ponit dictū. Secūdo ponit
 rōem icludēre duo: vnū: negatiue aliud affirma
 tiue. Tertio pbat p rationē in eo q^d affirmatiue
 cōcludēbat. Quarto probat per eandem ratio
 nē i eo q^d cōcludēbat negatiue. scōa ibi. Quā ha
 rū. tertia ibi. Quia i genere. quarta. ibi. Nā i ce
 teris. Casuz in terminis ponit glo. tua magna i
 prin. z ideo aduerte ad me. ¶ Nota q^d ea que
 cōsistūt in numero: pōdere: vel mēsurā: recipiūt
 functionē i genere suo. ¶ Scōdo no. q^d aliud p
 alio inuito creditore solui nō pōt. ¶ Venio ad
 glo. que i pri. sui ponit casū z illū expediui legē
 do litterā. ¶ Op. iuriscōsultus accipit hic in ge
 nere qñ debet aliqua quātitas: puta vini: frumē
 ti: vel olei: z similia. spēs vero accipit qñ debetur
 aliq³ spēs z vna certa res. Cōtra. genus ē quod
 p^rdicatur de pluribus differētib⁹ spēs: z spēs ē
 quod p^rdicatur de pluribus differentibus nu
 mero. sed prout accipitur hic spēs nō p^rdicat⁹ s^r
 pluribus differētib⁹ numero: s^r accipitur poti⁹
 p quodā idiuuiduo. vnde videtur obitare. j. ea.
 l. §. creditū. z. j. s. le. i. l. legato generaliter. z q^d
 ibi no. So. fateor q^d s^rm logicos accipitur ge
 nus z spēs prout mō dixi. z ē iuriste in aliquib⁹
 materiis sic accipiunt: vt in legibus. s. alle. regu
 lariter tamē nos accipimus speciem pro quodā
 idiuuiduo. ita loquitur hic z in plurib⁹ locis in
 corpore iuris: ita dicit glo. z bene. ¶ Quero cir
 ca istā partēz de pluribus qōnibus. pone q^d ac
 cepi pecuniaz ad numerū nunquid potero red
 dere frumētū ad mēsurā: glo. dicit q^d non: vt
 in tex. dū dicit in genere suo. nā hic solueretur i
 genere alio. s. frumentū pro pecuniā: q^d fieri nō
 debet: ut. l. si ita fideiussorē. j. de fideiussor. hoc i
 tellige verum nisi ex causa necessitatis quando
 debitor pecuniaz soluere nō possit. vt dicam. j.
 ¶ Quero quid econtra si recepi frumētū mu
 tuo an possim reddere pecuniam? Ja. de are.
 videtur dicere q^d sic. vt. l. vinū. j. eo. z. l. si sterilis
 §. cū per venditorē. j. de act. emp. z. l. quotiens
 in diem. j. de ver. obli. sed certe ille leges loquū
 tur quando debitor fuit in mora: z nunc non re
 pitur frumētū vel vinū eius bonitatis cuius d^r
 reddi: merito puenitur ad estimationē. s^r si nul
 la mora p^rcesserit nō credere³ pecuniā posse sol
 ui p regulā hic positā quia aliud pro alio zc. q^d
 debet solui i eodē genere nō in alio. ¶ Quero
 quid si accipi argētum mutuo ad pondus: nū
 qd potero reddere pecuniā: glo. ponit opi. vt i
 ea habes nec determinat. Ad solutionē huius
 qōnis debes scire q^d de iure cōmuni pecuniā de
 bet fieri sic vt tantā vtilitatē asserat in forma q^d
 tā in materia: z tantā in materia quāta i forma:
 vt. j. de p^rtra. emp. l. i. cu³ glo. i s^r. prebet: z sic ex
 pensē que sunt in cudendo debent fieri de pu
 blico: sed hodie de cōsuetudine seruatur q^d mi
 nus est in forma q^d sit in materia propter expē
 sas que sunt in cudendo. Hoc premisso venio
 ad solutionē qōnis z dico si debeo tibi massam
 argenti: soluere possim argentū in forma ere n

no boni Bon

no Jany mtr (om) logruu
 Janyndu

AA iiii

¶ Mutuū
 adde q^d
 posset eē de
 positum si h
 actum esset.
 Alex.
 ¶ Pecunia
 pro spe
 cie. adde
 q^d hoc dictū
 Bar. limi
 tat. Sui. de
 cu. h. nisi di
 ceretur no
 mine precij
 dari pecuni
 am: q^d vbi
 fit mētio. de
 precio intel
 ligis eptio
 .l. si. C. de p
 di. cu. li. x. z
 h seq³ pau.
 de ca. hic in
 le. z in ad
 dit. qui alle.
 3o. an. in ad
 dit. ad spec.
 in ti. de ces.
 ac. §. i. in ad
 ditio. incipi
 ente nimio
 rigorosum.
 aliam limita
 tio. vide hic
 per Alex.

¶ Due opi. Ja. bu. tenet hic secūdas opi. pro alle gata in glo. p qua et videtur facere tex. in. l. titie amice. j. de auro z arg. lega. tamen prima e ma gis cōis q̄ sequit. De. Ly. Bal. Ange. hic Bar. in. l. Paulus la prima. j. de solu. z in. l. diuortio. s. ob donatio nes. j. solu. ma. z in. l. q̄ extrinsecus. j. de ver. ob. bal. in. l. fi. C. de cō. p̄tia. Salt. i. l. si quis argenti. C. de dōa. An. de bu. in. c. quā to de iureiurando. De. de ancha. in ele. si benefi cior. de deci mis hanc tū cōem opi. limita nō ha bere locū in casu speciali. l. i. C. de ar gen. pre. li. r. Alex. **¶** Librum ADDE q̄ idēz t̄z glo. in situ. qui. mo. re p̄bi. ob. in prin. i verbo me. tiendo z ei? opi. cōter te netur Alex.

cōtaminatū sed eiusdē lige. **¶** Trez dico hoc ve rū q̄ argētū tāta vtilitatē affert in forma quātā i materia. p hoc. l. i. fi. in. h. i ea pecunia. z. j. de au. z argen. lega. sed si propter commixtionem alterius eris vel propter formā sibi datā minus vtilitatis afferret in forma q̄ in materia tūc non posset solui. z ita debent ad concordiam reduci iste due? opi. fallit si consuetudo ciuitatis aliter se haberet vt nota. i. l. si quis argentū. C. de do. na. all. in glo. **¶** Querit glo. quid si frumentūz mibi das vt reddam vinum vel argentum z cō sentimus ambo: nunquid est mutuū. dicit glo. q̄ non. z est tex. s. in prin. huius. l. sed cōtract? innominatus est vel venditio. hec ideo quia in eodem genere nō redditur q̄ requiritur i mutuo Illud q̄ dicit glo. vel venditō. itelligas quādo argētū debet dari in forma vt in pecunia nume rata. alias non esset venditio sine pecunia. ut. l. i. in. prin. j. de p̄tra. ep. **¶** Querit. glo. quid si de dero tibi librum ad pondus vt librum tantū pō deris reddas. vel quid si oues ad numerūz de dero ut oues tantū numeri reddas: an erit mu tuum. z videtur q̄ sic: quia cōsistit in pondere numero vel mensura. glo. determinat contrariū z dicit consideranda esse quattuor in mutuo q̄ examinemus pordinē. **¶** Primo debemus cō siderare q̄ res que data est ad numerū ad hoc sit inuenta vt numeretur sicut pecunia. vt. l. i. j. de contrahen. emp. **¶** Lerte istud nō est de neces sitate. nā pecunia fuit inuēta principaliter pro pter aliud q̄ q̄ numeret. d. l. i. ff. de cōtra. emp. **¶** Preterea ponamus aliquas res que natu raliter producuntur z sint vniformes qualitate z bonitate. exemplūz in pipere. nā oīa eius gra na sunt quodāmodo vniformis qualitatis z bo nitatis. nonne poterit mutuari piper ad nume rū. certe sic quia in genere suo recipit fūctionē: nec possumus tamē dicere q̄ ad hoc sit inuētū utn umeretur quia non fuit inuentum factō ho minis sed naturaliter. **¶** Secōdo requiritur q̄ sit cōsuetudo vt in glo. z in hoc quod dicit glo. de cōsuetudine nō allegat. l. z pōt hoc intelligi du obus modis. **¶** Uno modo q̄ sit cōsuetudo q̄ ista res in suo genere recipiat functionez vt vinum: frumentū: z oleū: z similia. q̄ ponūt in sti. qui. mo. re cōtra. obli. in prin. sed si cōsuetudo non esset licet reperiantur alique res eiusdē generis z bonitatis nō consisteret in his mutuū exēplū pone q̄ reperitū plures codices scripti manu eiusdē scriptoris: z in eadē carta z in eadez for ma p oīa licz inter eos sit oīmōda similitudo tū quia consuetudo nō est vt in genere suo recipi ant functionē inuicem: in istis nō cōsisteret mu tuū. z si hoc modo glo. itelligeret verū diceret. **¶** Alio mō pōt intelligi q̄ sit cōsuetudo hoc ē q̄ cōsueuerit mutuari alias non consistit mutuūz. z hoc videtur probari. j. de prescrip. ver. l. natu ralis. s. at cum do. vbi non cōsistit locatio nisi i his que consueuerunt locari. **¶** Sz certe si be ne aduertatis ibi debet sic intelligi: non consi stit locatio nisi in his que cōsueuerūt locari. sci licet habentibus similitudinē cū eis. In his ve ro que dissimilia sunt locatio non cōsistit: ut ibi patet. z ideo puto q̄ si sint alique res que mutu ari non consueuerunt nec sunt i cōi vsu mutuā di: si tamē in genere suo recipiunt functionez in eis constat mutuum vt. j. dicam. **¶** Tertio dicit glo. est attēdēda aptitudo. s. q̄ res ad pōd? vel ad numerū vel mēsurā sue nature adaptes: **¶** Ad uerte glo. dicit verū. z vt itelligas quero qua re nō aptes pōdus ad librū: oues ad numerum

sicut granū ad mēsurā oleū z vinū z similia? **¶** Rū det iuriconsultus z dicit q̄ mutuū consistit in his q̄ numero pōdere vel mensura cōsistunt: nō dicit in his que pōderari: mensurari: numerari ue p̄nt. sed in his que cōsistunt quasi dicat i his que suū esse habent: z suā essentiā z vtilitatez re tinēt: in pōdere numero vel mensura: licet indi uiduum ipsūz mutet: sed in libro ouibus z simi libus nō cōsistit substātia eius bonitatis z vtili tatis: in pondere numero vel mensura: licet pō derari numerari z mensurari possit. z iō ei? na ture predicta nō adaptantur: quia sua essētia z vtilitas in his non seruatur. **¶** Aduertendū tū est q̄ quedam res sunt que habent aptitudinē ad oīa. tria vt pecunia p̄t alicui mutuari ad nu merum ad pondus vel ad mēsurā. **¶** Et quedā sunt res que habēt aptitudinē ad duo istorū so lū: ut oleū z similia. s. ad mēsuram z ad pōdus. **¶** Ad numerum autē iste que sunt materie liquide non sunt apte ut patet ad sensū z licet i mutuā do quīz adiciatur numerus: nō adiciat nume rus illius materie: sz numerus pōderis vel mē sure vt. x. cados olei vel. x. libras olei z similia. **¶** Quedam sunt apta ad numerū tantū. quedam ad pondus r̄m. quedam ad mēsurā tantum: ut .j. dicā. **¶** Quarto requiritur dicit glo. ut apte tur actus cōtrahētium ad aptitudinē rei. lz enīz pecunia possit numerari vel ponderari z c. tū si daretur vt eadē pecunia vt species reddat non esset mutuūz: quia actus nō adaptatur ad apti tudinem vt. l. plane. s. l. j. de lega. i. l. sz si certos. eo. ti. **¶** Querit glo. vtrū in pane cōsistat mutu um glo. dicit q̄ non: sed erit cōtractus innomi natus. tu vero dicas quādoqz in ciuitate limita tus est panis quia debet esse tot vntiarū: z tunc mutuū potest consistere in pane ad numerum: quia ppter oīmōdā similitudinē recipiūt fūcti ones inter se in genere suo sicut pecunia. **¶** Quīz panis non est limitatus in ciuitate z tunc nō cō sistit mutuū ad numerū: quia suū esse z sua vtili tas non retinet in numero sed cōsisteret mutu um in pondere qa in genere suo recipiūt fūctio nem. tātam enim vtilitatem afferūt. x. libre vni? panis quātā alteri? posito q̄ sint eiusdē bonita tis licet diuersus sit numer? z ideo in eo puto cōsistere mutuum z hoc admittit consuetudo. **¶** Querit vtrū in alijs rebus q̄ nō numerant. i. sti. q. mo. re p̄tra obli. p̄sistat mutuū. Ja. de are. dicit q̄ sic z credo q̄ dicat uerum: ut puta si ad pondus mutuares stānum seu plūbz uel aliud es. z ut uidetis iste res que consistūt in materia nō sūt apte nisi ad pōd? z eodē mō dici p̄nt qdā res q̄ nō sūt apte nisi ad numerū. **¶** Exēplū facta est lex vel statutū q̄ tegule quibus domus regi tur vel lapides cocti vel lateres quibus domus p̄struitur fiant ad certā mēsurā. certe arbitror q̄ in his consisteret mutuū ad numerū. qa i ge nere suo recipiūt fūctionem nō tamē sunt apta ponderari vel mensurari. In aliquibus ēt parti bus uidi q̄ ligna comburendi cā parata vedun tur ad pondus z mutuant. z in his putare cōsi stere mutuū quia in genere suo recipiūt functio nē. **¶** Idem puto in paleis z similibus. solū enim hoc cōsidero q̄ in genere suo fūctionē recipi ant: z q̄ actus contrahētium adaptes aptitudi ni rei. itelligendo aptitudinez rei ut. s. dixi. su mus expediti de ista glo. **¶** Etiam ad aliā glo. dicit hic q̄ aliud pro alio inuito creditore solui non potest. **¶** Cōtra de. l. si dom? s. q. consi tet. de lega. i. dicit glo. speciale ibi ratione s̄ agui nis. sic etiam assignat multas alias specialitates

¶ Quarto ADDE q̄ pe. z Ly. di cūt opi. glo. procedere si trado pecuniam i facu lo: vt reddā alium facu lū: sed si pe tiisti a me .xx. solidos mutuo z ego dixi ce ce i isto facu lo sunt. xx. solidi accipe cōtrahetur mutuū quia pecunia est apta ad nu merandum z ego nume ro vbo. non ob. l. plane qz loquitur quando pe cuniam tan q̄ spēm seu corp? trador: sed in predi eto exēplo non. z idē te net Saly. ut refert Alex. cū quib? ip se trāsit. **¶** In eo pu to. ADDE q̄ Jaco. bu. Ray. z Ly. Bal. transe unt cū glo. qz panes sp sunt dissimi les s̄ darti. de sano sen tit idem q̄ Bar. z etiā Alex. qz da ta opi. p̄cece dēti pro ve ra sequeret q̄ i vino nō posset esse mutuum qz est opus ali quali indu stria z arte hois: nec oīo pōt esse similituz.

Jo. vero soluit vno verbo. s. aut debet quātitas aut species. vide glo. **C** Pro declaranda hac glo. z ista materia vtrum aliud pro alio iuito creditore solui possit debes scire. qñqz debetur factum z tunc succedit obligatio ad iteresse: z tūc soluendo interesse an reus liberetur dic vt. l. i. C. de sen. que pro eo qd̄ interest profē. dixi plene i. l. stipulatiōes nō diuidūtur. j. de ver. obli. i. viij. q. quādoqz est i obligatōe rē restitui: vel rē reddi: z tunc etiam sunt opi. vt in. l. in re furtiua in pri. j. de condi. fur. dixi plene in. d. l. stipulatiōes nō diuidūtur in. viij. q. Quādoqz est in obli. rez tradi z tunc etiam de hoc sunt opi. i. l. i. j. de ac. emp. z hoc etiam dixi plene in. d. l. stipulatiōes non diuidunt in. viij. q. **C** Quādoqz est i obligatione rē dari: z tunc est nostra materia i qua dic: aut debet genus: aut species: aut quātitas. si gen^o hoc potest esse tripliciter vel q̄ debet genus hoc est vna species de genere: ut homo vel equ^o: vel q̄ debet certum pondus vel certa mēsurā illius generis vt frumēti vini z similitum. z istis duob^o casibus. aut quis vult soluere gen^o pro genere: z nō pōt inuito creditore. aut vult soluere speciē pro genere: z idē q̄ nō pōt soluere: ut bic. aut vult soluere quantitatē pro genere: ut puta pecuniam. z fm̄ Ja. de are. potest ut s. dixi. tu vero dic aut illud genus potest reperiri eiusdē bonitatis cui^o debet: z nō potest solui quantitas pro genere: quia aliud pro alio zc. ut hic. Si vero non potest reperiri: z tunc pōt solui quantitas p̄ genere: ut. l. vinū. j. eo. cū similibus. **C** Tertio modo potest accipi gen^o p̄ quota: vt si ego tibi debeo tertiam: vel quartā partē bonorum vel alicuius rei z in his potest solui: z extimatio quādoqz pro illo genere debito. vt. l. nō amplius. s. fi. cū. l. se. de leg. i. qd̄ dic vt ibi. fact. l. i. in. s. pe. cū glo. in ver. cōpensatio. s. si ps here. pe. z. j. ad trebel. l. deducta. s. nūmis in fi. glo. mag. **C** Secūdo casu qñ debet spēs: tunc aut illa spēs debita non pōt reperiri z pōt solui pro ea extimatio nō alia species vel genus: vt. l. nō dubiū de lega. iij. sic debet intelligi. l. si seruū. s. fi. de ver. obli. z. l. si ex legati cā eo. ti. Si vero illa species potest reperiri z debitor potest eam soluere tunc de necessitate cogitur eam soluere nec admittitur ad soluendū aliud: vt hic. fallit i casu. l. domus. s. qui cōstiteat. j. de leg. i. **C** Tertio casu quādo debet quātitas: z tunc aut debitor nō potest soluere q̄ritatē z cogitur creditor accipere rem vt in auc. de fideiuf. s. q̄ autesz posita. C. de solu. autentica hoc nisi. aut debitor potest soluere pecuniam: z tūc aut tenet ad illā quātitatē respectu certe species: z liberat soluēdo spēs illā: vt. l. miles. s. i. j. de re iudi. z. l. si vero. s. fi. j. so. ma. z. l. si fundū per fideicomissum in prin. de lega. i. z de doli excep. l. fideiussor: re cte intelligēdo. Si vero tenet ad q̄ritatē simpliciter: tūc nō pōt soluere spēm p̄ q̄ritatē creditore inuito: vt. l. eum a quo. C. de solu. fallit i auc. de alie. z emphi. s. si vero fm̄ predictuz: q̄ ē posita de sa. san. eccle. auc. hoc ius porrectū. Bar. Ex. s. sequenti.

C An valeat argumētum ab ethimologia vocabuli: ibi. **Oppo.** Et mutuū est triplex. ciuile q̄ recōciliatur cursu biēnij: z istud appellat me re ciuile: ibi. **Quoddam.** Aliud ē mutuū ciuile nō mere q̄ recōciliatur stipulatiōe p̄cedēte: vel sequente: ibi. **Quoddam.** Tertiuū est mutuū naturale cūm dñiūm transferri in accipientē aliter nō ē mutuū statim: sed recōciliatur p̄sup. q̄ fit multis modis: vt i glo. z Bar. ibi. **Quoddā**

z: ibi. **Primo.**
Appellata. Nota tu iuenis argumētum ab ethimologia vocabuli. Scōo no. q̄ si nō trāffertur in accipiētez dñiūm nō est mutuū. **Oppo.** q̄ ista argumētatio non sit bona. nam fm̄ hoc oīs alienatio erit mutuū: quia fit de meo tuum qd̄ est falsuz: vt. s. dixi. in prin. huius. l. So. argumētū ab ethimologia vocabuli: seu allusione cōcludit: nisi ei repugnet diffinitio: vel auctoritas. nam tutor dī a tuēdo: z tū nō oīs q̄ tuetur est tutor: nisi in eū cadat diffinitio: ut. l. i. j. de tute. Et eodē modo testamētū ē testatio mētis: z tū oīs testatio mentis nō est testamētū: nisi in ea cadat diffinitio q̄ est in. l. i. j. de testa. z idem in possessione: vt. l. i. in prin. j. de acq. pos. ita hic: lz allusio uocabuli cōueniat oī alienationi tū nō erit mutuū: nisi cōcurrant alia que reguntur in mutuo ex q̄bus poterit colligi diffinitio mutui: vt statim dicam. **Oppo.** q̄ pōt esse mutuū: lz nō fiat de meo tuū vt si nō fiat numeratio post biēnij: vt. l. in cōtractibus. C. de nō nu. pecu. So. dicit glo. ibi loquitur in mutuo ciuili hic in mutuo naturali. **C** Scōo op. de. l. quāuis. C. e. dicit glo. ibi mutuū recōciliat stipulatione: videte ibi nō loquitur in mutuo pure naturali: sed in ciuili cui cooperat natura: vt no. j. ea. l. in fi. in quo mutuo siue p̄cedat stipulatio siue sequat nō regitur translatio dñij: vt. d. l. quāuis. **C** Tertio op. j. eo. l. naz z si fur. z de fideiuf. l. si q̄s p̄ eo. s. si nūmos So. dicit ibi mutuū q̄ recōciliat cōsumptione: ponit etiam alios modos recōciliadi mutuū tu vero dicat^o fm̄ Ja. de are. **Quoddā** ē mutuū mere ciuile: z istud recōciliat cursu biēnij: vt. l. in cōtractibus. C. de nō nu. pecu. z itelligas recōciliatur: nō q̄ ex ipso mutuo nascatur obligatio: sed vt ex cōtractu lzaz pp̄ illud ciuile mutuū obligatio nascatur: vt isti. de litte. ob. s. i. **Quoddā** ē mutuū ciuile nō mere: sed cui natura cooperatur: z illud recōciliat stipulatione siue p̄cedat: siue sequat: vt. C. eo. l. quāuis: z intelligo q̄ recōciliat nō vt ex ipso mutuo nascat obligatio: sed vt nascat ex stipulatione pp̄ illud p̄sumptum mutuū. **Quoddā** est mutuū mere naturale: z in isto regit^o q̄ transferat dñiūm in accipientē: vt hic: alias nō est mutuū statim: sed ex post facto poterit recōciliari multis modis quoz quosdam ponit glo. alij ponunt per docto. **Primo** recōciliat cōsumptione: vt glo. dicit: vt. j. eo. l. naz z si fur. z. l. si q̄s p̄ eo. s. si nūmos. j. de fideiuf. hoc qd̄ dicit cōsumptione pōt itelligi tribus modis. **C** Ano modo cōsumptione facta in vtilitate accipiētis: vt qa minutatim expendit pecuniam quā recepit: z hoc modo loquunt iura al. p̄ glo. **C** Scōo modo pōt itelligi cōsumptione hoc est p̄ditione: vt no. in. l. idebiti. s. sed si nūmi. j. de cōdi. ide. **Tertio** mō pōt itelligi cōsumptione: hoc est cōmixtione: ut. l. si alieni. j. de solu. hoc tū qd̄ de cōmixtione dico nō hz locum: nisi in pecunia: secus in alijs generibus: vt. l. pōponius scribit si frumentuz. s. de rei vē. Scōo modo recōciliat vsucapione: vt in glo. p̄bat ē in. l. i. debiti. s. si alieni. j. de cōdi. i. de. **C** Tertio modo recōciliatur cōditionis euētu: ut. j. e. l. pinde. Sunt et alij duo casus. extra glo. s. pp̄ supuenientiā dñij imutuantē ex cā de p̄terito: ut. d. l. pinde. **C** Itēz recōciliatur rati habitōe secuta: vt. l. si pcurator. j. de cōdi. ide. **C** Ultimo posset queri an ille qui cōuenitur p̄ mutuo possit obijcere mutuanti exceptionē do minij: dicam in. l. nam z si fur. j. e. diffinitionem

So pōt dare mediocrem vt. d. s. si vero: nec intel ligas q̄ priuatus teneatur dare meliorem rem magni ualoris p̄ debito parue quāritatis: qz nō tenetur dare in solutū nisi p̄o concurrēti quātitate p̄ no. p̄ glo. in. l. quādiu. C. de distrā. pi gno. vt inqt Inno. in. l. a diuo pio. s. i veditio ric. j. de re iudi. Alex. **C** Ab ethimologia. ADDE Bar. in. l. i. j. de testa. z in. l. i. j. de acquirē. pos. z in. l. oēs populi i. vj. q. principalis: d iusti. z iure. Bal. in. l. si sine. C. de bo. q. li. An ro. de bu. in p̄benio decretā. Alex. cui adde abba. consilio lxxij. scōo li. Ange. cōsilio .ccv. j.

C In. viij. q. ADDE q̄ debuit dicere idē esse in obligatiōibus dādū qz in pluribus casib^o et succedit obligatio ad iteresse q̄ casus tradunt in. d. l. stipulationes nō diuiduntur in. xj. z. xij. oppo. z per Bar. in. l. i. C. de sentē. tijs que pro eo: q̄ interest p̄ se. z in. l. naturalis. j. de p̄scrip. vbi. Alex. cui adde qñ aliud p̄ alio inuito creditore solui possit Ro. p̄silio. clxxij.

C Fallit. ADDE q̄ ibi nō est aliud in ecclesia debente q̄ in priuato debitore p̄ter q̄ in hoc. s. q̄ priuatus quando non pōt soluere i pecunia tenet dare de melioribus rebus ecclesia

aut mutui dicam. j. ea. l. in fi.

Ex. §. sequenti.

Testes quoz aliqui duxerunt ante guerram aliqui post guerram reducendi sunt ad pcor. hoc modo. s. ante guerram finitam: z post guerram ceptam: ibi. Et istud e. Et cōcordia nō dz fieri qñ est cōtrarietas inter dictū testis z partis: z quādo testes vtriusqz partis sunt dispares: qa vnus haberet plures: z idoneiores. vide in fi. §.

Creditum. Creditum differt a mutuo: vt genus a spē qd qñ tuor pbatur exēplis. b. d. hic. §. Ex hoc sumario apparet diuisio. §. nā primo ponit dictū. secūdo pbat illud p quattuor exēpla. scōa ibi. nā creditū. Itē scōa diuidit in quattuor partes sicut quattuor sunt exēpla. scōa ibi item mutuū. tertia ibi in mutui datione. quarta ibi vbi quo qz. **I**n tex. ibi dū dicit dñm esse datē: supple sed nō in credito: vt p3 in vēditione dposito cōmodato z si. z i prima pte habes qz creditū nō differt a mutuo: vt gen^a spē. hoc pbat sic: vbi cūqz est mutuū ē creditū: sed nō cōuertit: sicut quicūqz est hō est aīal: sed nō conuertit: sic etiā differt populus a plebe: vt isti. de iu. natura. §. plebs ē. **C**ōtra hoc op. qa creditū ē spē sic mutuū: vt. §. e. l. §. i. z. C. si aduer. cre. l. i. z i auē. nullum credē. agric. p. to. So. §. credēdi. pōt sumi tripliciter fm glo. qñqz large: z tunc sumit p genere suo: vt hic z. §. l. p. prima. qñqz stricte: z tunc sumit p sua spē. s. p mutuo tm: vt. §. ea. l. §. i. z in legib⁹ alle. incōtrarium: qñqz sumit stricte qñ. s. pecunia numerata tm mutua: vt. l. sed z iulianus. §. mutui. j. ad macedo. cuz si. **A**lterius pcedo ad scōam particulam: dñ hic qz creditū p̄sistit ex eas res: q̄ cōsistunt pōdere numero vel mēsurā. ista pars ē clara: nec h3 cōtraria. fuit. n. declarata. §. p. prime. **A**enio ad n. Item mutuū. dñ hic qz mutuū nō pōt esse nisi si p̄ficiatur pecunia. Cōtra. §. e. l. §. i. vbi dicit qz p̄sistit in reb⁹: q̄ p̄sistunt pōdere: numero: vel mēsurā. So. vbum pecunia accipitur tripliciter qñqz largissime: qñqz large: z qñqz stricte: vt dicit glo. doctrina: aut hoz. §. qñ dz accipi large: z qñ stricte: dixi plenē in. l. talis scriptura. j. de le. i. **A**enio ad ver. veluti. si post nuptias dos pmittatur. **Q**uero de intellectu huius. n. pro declaratione debes scire qz in isto n. cōtinētur duo: vnū expresse aliud a cōtrario sensu. Explē cū dicit: si post nuptias dos pmittatur est creditū. q. d. si an nuptias dos pmittat nō ē creditū: z sic vnū dicit expresse: aliud a cōtrario sensu quō aut hoc pcedat glo. itelligit duob⁹ modis. **A**no mō post nuptias cōtractas: z tūc dicit qz si dos pmittit a muliere viro post ptractas nuptias ei obligatur mulier. sed si dos a muliere viro pmittitur an nuptias nō obligare pure: qa h3 in se illa pmissio tacitā cōditionē: si nuptie sequatur: vt. l. pmittēdo. z. l. stipulatione. j. de iure do. z. l. item qa. ff. de pac. **C**ōtra istam lec. op. de. l. is cui. j. de ac. z ob. vbi pēdēte p̄ditione qz dñ creditor. So. ibi dñ creditor iproprie: vt dixi. §. in. l. p. prima. **S**cōdo mō pōt itelligi qz hic dñ creditor post nuptias. s. solutas: z tūc ē dicendū qz vir pmittit uxori dotē. nam si hoc pmittit post nuptias solutas valet: sed si pmittitur an nuptias solutas nō valeret: qa esset donatio: nisi morte confirmaret: vt. l. qd de suo. C. de do. cau. non nu. z. C. de do. an nup. l. i. z. l. si diuortio. j. de n. obli. qd dicit: vt ibi: ergo habes ex hoc. §. qz ista nba post nuptias p̄nit itelligi duobus modis post nuptias. s. contractas: vel

post nuptias. s. solutas. **E**t istud est argumētū ad qōnem de testibus discordantibus quoz quidam dixerūt fuisse an nuptias. alij dixerūt post nuptias: vt reducant ad cōcordiaz⁹ hoc modo an nuptias. s. finitas: post nuptias. s. ptractas: z sic non erūt discordes. ar. hui⁹. n. z qd hic no. z idēz: si qdaz testes dicūt an guerrā: z qdā post guerrā: vt sit idē modus pcordie: ita tenet Ja. de are. in. l. i. fulā. §. i. j. so. ma. z ē tex. ex de testi. .c. cū tu. **A**duerte. p hui⁹ declaratione ponamus testes nō discordare: sed oēs dicūt aliqd esse scm post nuptias: vel post guerraz: vel oēs an nuptias: uel an guerram: q̄liter hec ofo intel ligat vtruz an nuptias. s. finitas: uel an nuptias. s. ptractas: z idēz q̄ro de nbo post: Rūdeo qñ qz iste dictiones an z post respiciūt terminū instāneum: qa finit in instāti: ut si dicatur ante mortē: uel post mortē: qa mors in uno instāti ē uel nō ē: z tunc intellectus ē clarus: qa an signifi cat tps qd p̄cedit: z post significat tps qd sequitur. z ideo si plures simul decederēt: ibi nullo mō caderet an uel post: ut. l. qd de partu. cuz. l. se. j. de re. du. fa. l. iter socey. in prin. j. de pac. do. **Q**uiz iste dictiones respiciūt terminū qz h3 tractū: z durationē aliq̄: z tūc qñqz iste tract⁹ ē ab icēptō vsqz ad p̄fectionē illi⁹ act⁹ siue termini: vt i hoc exēplo an calēdas vel p⁹ calēdas. nā dies calēday icipit i mane z p̄fici i sero. **I**dē si dico an annum: vel post annū. nā annus icipit i primo die eius: z terminat in vltima: z isto casu iste dictiones debēt itelligi an calēdas. s. finitas z post calēdas. s. finitas: vt. l. stipulationes nō diuidunt. §. i. j. de n. ob. vbi est exp̄sum in tex. z glo. in. l. q an calēdas. eo. ti. z in. l. eum qui ita. §. qui ita el. ij. e. ti. z ibi no. fm opi. Jo. z in. l. libertas. §. fi. j. de manu. testa. z. l. si ita fuerit. la. ij in prin. z. l. inter illā in prin. z ibi no. j. de n. sig. z sic cum dico ante calēdas significo totuz tēpus qd est ante eas finitas: de eo quod sequitur nihil pono. cum dico post calēdas significo totuz tempus qd sequitur post eas finitas. **E**t de eo quod p̄cedit nihil pono. **Q**uiz iste dictiones adiunguntur termino qui habet tractum z durationem post suā p̄fectionē. vt in hoc exēplo post nuptias z ante nuptias. nā postq̄ sunt nuptie durant donec alter moriat vel diuertat: z tunc itelligitur ante nuptias seu post nuptias cōtractas. vt. l. sancimus. C. de nup. hoc ē verum nisi causa cōtrarietatis euitande: tūc enim ante z post resoluūt vt idē tēpus significēt vt hic vides z. §. dixi. **C**z tunc insisto fm hoc semp est in potestate alicuius ex partibus quid iste dictiones significant. nā si oēs testes dixerint hoc fuisse ante nuptias. Ego dico qz imo fuit post nuptias. postea in conclusione dicā. domine iudex reducatis ad cōcordiā dicta testū cuz dicto meo. nā ipsi dixerūt ante nuptias: ego p⁹ nuptias itelligatis dictum eorū ante nuptias scilicet finitas: z dictū meū itelligatis post nuptias. s. cōtractas. z significet idē tēpus cā p̄trarietatis vitande. So. dicit Inno. in. c. cum contingat. circa prin. de offi. dele. qz licz testes redu cāt ad cōcordiam ne incidāt in cōtrarietate: vt dictum est: tamē hoc nō debet fieri quādo ē cōtrarietas inter dictum testis z dictum partis: qa dictum partis nullam fidem facit pro se. vt. C. de proba. l. exemplo cum si. qd est no. **P**uto ēt prout ipse dicit ibi. sed non bene explicat qz ista cōcordia tunc est fienda quando probationes undiqz sunt pares⁹. sed si alter haberet plures z ydoneiores testes illis esset standum. cauti⁹

Ad pcor diam. AD. DE bar. i. l. qui ante kalēdas de v. obli. Alex. tu adde Zinge. consilio cclxxij. circa fi. ubi cōsuluit testes pcordados quozuz aliq dixerunt testes rogatos ante publicationē testi menti. aliq post publi. **C**z p̄dare ADDE glo. in. d. c. cum contingat Bar. in. l. gallus. §. ille casus de lib. z postu. Bal. in. l. in sulam. soluma. Bal. in. c. cum tu. z ibi car. extra de testib⁹. z Bal. in. §. q bus in p̄ma consti. C. z rium est de mēte glo. in. c. in nostra de testi. z in. iij. q. iij. c. si testes z b tenēt. d. An to. z abb. in. c. cum tu. z Jo. d. Imo. in. l. inter si pulantē. §. i. de ver. obli. p. tex. i. d. c. cum tu. z cū hac opi. trā sit Alex. tu adde qz p̄ma opi. seq. tur. **D**e. de ancha. cōsilio. cclxxvij. z cclxxvij. z **P**au. d. ca. in additio. hic ad suam lec. Et iquā tum Alex. ēt tangit an testes reducā tur. ad cōcordiam: vt p̄bet velut falsum cui. tent dic qz Bal. tertio lib. consilio cccxxj. Qui dam a. tenet qz nō p̄bent idēqz que tenet consilio. xxvij. co. tertio li. inci piēt. in qdā instrumēto ubi alle. d. c. cum tu.

tñ faceret iudex si iterum pro testibus mitteret: ut qualiter dicitur eoz intelligunt declarent: ut no. in auc. de testi. §. qa uero i glo. magna. z eē de testi. c. cum clamor.

Ex. §. sequenti.

Triplex est mutuum. Quoddam mere naturale. Quoddam civile cui natura cooperat. Quoddam mere civile: ibi p. cuius. Et pcurator hñs mādatur ad accipiendū pecuniā mutuo si cōfiteat illam recepisse nō obligat dñm etiam si in istrumēto mādatur diceret ad accipiendū pecuniā mutuo: z ad confitendū recepisse: z ad pmittendum zē. ibi. Et ista sunt.

Mutui dationes.

Et uobis dixi: hic ponit tertium exemplū p qd probat creditū dīferre a mutuo: ut genus a spē. nam in mutui datione o3 dñm esse dantē qd nō ē in alio credito: utputa in vēditione deposito comodato: z si. z ad hoc iuriscōsult' oppōit de filio: z de suo mutuatē z soluit per exēplū de eo q mutuat pecuniā suā mea uolūtate. **Q**uero ergo quale exēplū istud sit: z que similitudo: dicit Ja. de are. q primū dicit de filio z seruo pōt intelligi duobus modis. Uno modo q filius: z seruus dantes peculiāres nūmos obligat accipientes naturaliter ipsi filio z seruo: z tunc pcedit exemplū qd sequit' clare. f. q illud ideo est: qa filius vel seruus habent dñi uolūtate: sicut si uolūtate mea tuos nūmos credas noīe meo. nā mibi actio querit' p uolūtatem tui dñi: lz ego non fuerim dñs. Scōdo modo pōt intelligi q fili' vel seruus mutuantes obligat accipientes pñi vel dño z hoc ideo: qa ipse pñi vel dñs fingit mutuari: z fm hoc procedit exemplū: qa hoc tale est quale si uolūtate mea tuos nūmos credas noīe meo. nam mibi acquiri obligatio z actio: qa ego fingor mutuari euz noīe meo mutuat: tñ in hoc ē dñia: quia in hoc casu in ultimo: ibi quale si uolūtate mea zē. sunt due fictiones. vna circa actum mutuat: quia ego fingor mutuari cuius noīe mutuat. Alia circa dñium: qa fingor mutuari pecuniā meā ppter dñi uolūtate cū uere nō sit mea: sed in precedēti casu posito i. n. nec obest zē. f. in filio vel seruo soluz est vna fictio. f. circa actum mutuat: cum uere illa pecunia fuerit pñis vel dñi. Ex quo habes q ad pficiendū mutuum sufficit q pecunia pñis uere vel fite: z q tradens sit dñs uere vel fite. **T**enio ad. n. uerbis: dixi uobis q hic ponit quartū exemplū: ex quo ostendit q creditū differt a mutuo: ut genus a spē. nam possumus credere per stipulationē nulla iterueniente pecunia: vel ēt pōt intelligi aliter: ut cōueniat euz parte pñia precedente: ubi dcm q sufficit q pecunia pñis uere vel fite. hic ponit exemplū in mutuo civili in quo nulla pecunia iteruenit tua uere: lz fite. **P**ro cuius rei euidētia debes scire pro ut glo. notabiliter dicit q triplex est mutuum. quoddam est mutuum naturale z mere. quoddam est mutuum civile cui natura cooperat. quoddam est mutuum mere civile. **M**utuum enim naturale ē qñ res mea ad te puenit. ita dicit glo. z bene. tu tñ in hoc mutuo naturali dicas. quoddam ē mutuum naturale mere: ut qñ pecunia mea in te directo transferat. quoddam est mutuum naturale cui ius civile cooperat per aliquā fictionē ut qñ pecunia uere itercessit: sed ius fingit euz numerasse qui nō numerauit: vel esse dñm qui nō erat: ut. s. pñie declarati: vel quādo pecunia debita ex vna cā cōuertit in cām mutui: ut. l. cer

ti cōdictio. in fi. j. eo. vel qñ mutuum reconciliat aliquo ex modis quos vidistis in hñi. appellata ad qd facit. j. eo. l. singularia. Aliud est mutuum civile cui natura cooperat dicit glo. ut qñ an stipulationem: vel post incōtinēti numerat pecunia. glo. in hoc dicit vey: nō tamē nascit in hoc casu actio ex mutuo: sed ex stipulationē iplea ppter mutuum: ut. l. si ita stipulatus. §. grifogonus j. de ver. ob. z. l. si ita stipulatus. z. l. cum. n. j. de noua. videbitis. j. eo. l. certi cōdictio. §. quoniā. Quoddam est mutuum mere civile: ut in chirographo ex quo qd obligatur post biēniū: ut. l. in cōtractibus. C. de nō nu. pe. dicit glo. z bene q tñ isto casu nō orit obligatio ex tali mutuo: sed ex cōtractu lz ppter mutuum. z istud qd glo. dicit post biēniū h3 locum qñ promissio: vel scriptura facta fuit spe future numeratiōis: sed si forte donandi aio nō spe future numeratiōis promitterem centū p stipulationē que cōfiteor me habuisse: z recepisse mutuo: statim ēt nō expectato biēnio cōtraheret illud mutuum civile. z hic est casus in isto rīso. ut glo. hic intelligit in mutuo civili: vide istam glo. q incipit. i. alienam fidē z no. eam. **E**t ista sunt uilia ad qñem de facto aliq fecit procuratorē ad accipiendū pecuniā mutuo: tamē in istrō nō fuit scriptū q recepit: sed q fuit cōfessus se recepisse: certe ex tali istrō nisi numeratio probet nō pōt agi contra dñm. nam quādo facio te pcuratorē ad accipiendū pecuniā mutuo: intelligit de mutuo naturali qd significat ista dicitio ad accipiendū: lz istud istrū in quo pcurator est cōfessus se habuisse z recepisse pbat mutuum civile cui natura nō cooperat: nisi pbetur numeratio. ergo talis pcurator nō obligat dñm: qa ad hoc nō habuit mandatū: z p hoc vñ casus expressus in. l. i. §. si mutuum. j. si qd in frau. pa. facit. j. de noua. l. si debitores meum: z quod ibi no. per Ja. de are. dico etiam q si in istrumento pcuratiōis diceretur: facio te pcuratorem ad accipiendum pecuniā mutuo: z ad cōstendū te recepisse pecuniā: z ad promittendū zē. q eodem mō dñs nō pōt cōueniri ex illo istrō: qa illa uerba ad cōstendū te recepisse intelligunt fm pecuniā acceptā. Si aliter itelligeres esset donatio: ut in. d. l. §. si mutuum q donatio pcuratori nō vñ pmissa nisi exprimat: ut. l. cōtra iuris. §. i. z fi. s. de pac. **A**ltimo ex p dicitis pōt tibi lique re qd est mutuum. nā mutuum est tractus celebratus datione uera: vel ficta rei cōsistentis in pondere numero: uel mēsurā cum spe recipiēdi tantūde in genere suo: ut ex predictis patet. **W**ar. Ex. l. sequenti.

Cū uetus an possit reddi p nouo: ibi. Ex hoc. Et an tacitū habeat p expō: ibi. **A**lteri. Et an ex eo q dico tolle istā pecuniā dicar mutuari: ibi. **T**ertio. Et testis induc' ad pbandū mutuum dices nescio qd fuerit: bene uidi numerari in mea pñentia tāta pecunie quātitate z ipse recepit: pbat mutuum. In libello autem secus: ibi. Ex hoc puto. Et an pecunia mutuata debeat reddi scōm antiquā: uel nouā: ibi. Et hec faciūt. Et an scholaris domi reuersus cū illis lris cum qbus pfectus erat ad studēdū debeat hñe vsum fructū fundi dati sibi ab abbate a quo ductus ad palaciū nesciuit cām dicere uide. i. fi. l.

Um quid. **I**sta ē notabilis. l. z. h. d. Qd agit tacite p expō habetur: z tacite agit ut eq bonū reddatur. h. d. Et diuiditur in tres ptes. **P**rimo ponit dcm. **S**cōdo ponit rōnem.

Potest agi. ADDE Jo. an. in ad dit. ad spec. i. ti. de teste. §. primo sup vñ. sed pone egi **W**ar. in l. a diuo pio. j. d. re iudi. z in. l. nō ab stulit. C. de nouatio. An to. de bu. z abba. in. c. si cautio extra de fi. instru. **P**au. d. ca. cōfessio. vlt. alias remis. etiam uide per Alex. cui adde in quantū alle. Federi. cōfessio. liij. senti re **W**ar. q si est uerū: qa Imo idē sētit: qz et vltima uerba sunt hec. d. pcura. non potuit liberare nisi per realem solutionē nō ficta: z ita ēt alle. **R**o. idē sequit' pñilio ecclij. incipit te. **S**ancti spūs gratia z idem uide tur uoluisse **W**al. cōfessio cccxxij. primo li. **D**onatio **W**al. fulg. i. hoc tenet **W**ar. **P**au. de ca. Ang. **R**o. idēz faciunt z cum opi. ipsoz trāsire uide tur Alex.

C Tertio docet practica. Scda ibi. na i ptabe do. Tertia ibi. id aut. C No. q vinum vetus e melius vino nouo: vt hic. z. l. iubem. C. de ero/ ga. mili. an. li. xij. C Scdo nota q tacituz habef p expfso. C Tertio no. practica q illud qd vtit ex natura cotractus psumit a iure tacite agi iter ptes: nec e op' pbatioe: ut hic dicit rex. C Op. q vinu nouu fit melius vino veteri. na vinu ve tus icipit acueri: ut. l. si qs vinum. s. pe. j. de vi. tri. z oleo le. So. p huius declaratioe debes sci re qd dicat vinu nouu: z qd uetus. na qd dicit uinu vetus esse qd hz annu: ut. d. l. si qs uinu. s. fi. cu. l. se. Alij dicit in hoc ispicienda esse cosue tudine regionis: ut. l. legatis. s. fi. de le. iij. Sol. qd doc. dicat dic q qdam sunt vna pcelleria q possunt multis annis coseruari: z in his fate/ or q vinu uetus dr qd trasit annu: z eo casu me lius e uinu vetus q nouu z pciusus. Quedam sunt uina coia q vltra annu no durat: sed statim lapso anno icapiut acueri uel mucescere: z tunc uetus itelligitur postq icipit esse claz: ita q de posuit illa grossiciem qua ex uuis assumptit. Si cut dicimus de agno q icipit hri in numero ouu um cu detolus fuerit: ut. d. l. legatis. in fi. de le. iij. z ita se hz usus cois que in hoc debemus te nere: ut. l. ex usu. de vi. tri. z oleo lega. hoc mo i telligedo apparet q uinu uetus e melius uino nouo. Si qs uellet ergo dare p uino pollito mu stu no posset: ut hic. predicta uera: nisi ex qlita te tps in quo de reddendo actu fuerit aliud p/ sumat. Quid. n. si fuerit actu: ut uindemiaz te pore reddere cu illo tpe uinu uet' no reperiaf in qbusda partibus certe psumitur actu: ut red dat de nouo. ar. ad hoc in. l. firmio. s. fi. qn di. le. ce. z. l. nec semel. s. fi habitatione. e. ti. Ex hoc apparet solu. qonis qua glo. hic format. in prin. utru liceat reddere uinum uetus p nouo: breuiter ista e ueritas si acceperis uinu uetus eo mo quo dixi. ita q sit meli' nouo' tuc pot red di na redditur in eode genere: z in eade bonitate. na lz sit meli': uel optimu ipm quoqz bonu e: ut. l. ubi aut. in prin. j. de n. obli. lz si acciperes ui nu uetus taliter q esset deterius nouo: tunc no posset solui: qa no redderetur in eade bonitate ut hic: z qa coditio creditoris efficaceref deterior ut. l. paulus. j. de so. C Scdo op. in au. de mo/ na. s. fi. ubi nouum pferur ueteri: siue antiquo. So. in uino pcedit id qd dixi uobis q uinu ue tus e melius nouo. In hoibus uero e psumptio q antigor sit melior iuene: ut. l. si. j. de fi. istru. z de iu. imu. l. sp. pot trariuz apparere: z tuc iunior pferur antiquo: ut. d. s. fi. in au. de mo na. cu si. z sic est ar. q in dubio testes seniores: z doctores seniores pferunt: sed in cotrariu facit qd no. j. de l. z postu. l. gallus. i pma glo. Al terius dr hic q tacituz habef p expfso. Contra de n. obli. l. qd qd astringede: vbi habef p omis so. So. dicit glo. ibi agebat ab vno. hic ab utro/ qz: uel uerius dicit glo. ibi in cotractu q celebra tur hris. hic in cotractu q celebraf re: hec sol. e cotra casum. l. triticu. j. de n. obli. z io p hui' so/ lutione dicas: qda sunt q dependet ex uoluntate unius tm: ut vltime uoluntates: z in istis tacitum habetur p expfso: ut. l. inter vestez. j. de au. z ar. lega. z. l. in coditionibus primu locu. de codi. z demo. qda sunt q depedet ex uoluntate duoz: vt cotractus: z in istis aut cotract' celebratur hris aut re: aut cosensu. primo casu aut obmittit id qd e formale cotract': aut hba: z tuc uiciatur: z p omisso hri. ut. l. i. de n. obli. z. d. l. qd qd astring ede. post rnsio. scdm prima lec. posita. in pri. i.

C Nouo. ADDE q multis mo dis dicit no uum: ut per glo. in. c. ge nerali d. ele. in. vj. per Bar. in ru brica de op. no. nu. in fi. z ibi per An ge. per Al dri. de roya. in scda par te statutozu. q. xv. p An ge. in. l. i. s. q gleg. iur. Alex. **C** testes. ADDE q hui. de cu. limitat nisi iuniores cent digniores p s. ordinatio nez in au. d. mo. cui ad. de archi. qn ta dy. c. dno vbi pot plu ra in qb' an tiquitati de fertur: z an doctores iu uenes pefe rantur anti quiorib' vi de h p alex.

glo. aut forma suatur: sed aliqd substiatale ob mittitur: utputa res vel locus: z tunc aut illud agebat tacite: z pot pbari z hri p expfso: ut. d. l. triticuz: aut no pot pbari: z hri p omisso: vt. l. ij. s. fi. qs insula. j. de eo qd cer. lo. z. l. ita stipula tus. in prin. de n. ob. z. l. q istula. eo. ti. Qnqz no obmittit aliqd de substiatalib': sed de accideta libus vel naturalib' cotractus: z tunc ide e in co tractu q celebraf hris qd est in cotractu q cele braf re vel cosensu: in quo dic: aut aliqd agebat tacite tm ab vno: z non hri pro expfso: ut. l. si re petedi. C. de condi. ob ca. z. l. si maiores. C. de trasac. Si vero agebat ab utroqz tacite: tuc ha/ bef pro expfso: casus est hic. Qualiter aut hoc pbabit q ab utroqz agebat: Rudeo primo si il lud qd fuit obmissum ueniebat ex natura cotra ctus: ut hic in fi. z de da. infec. l. dani ifecti qda in prin. Scdo si de hoc erat puetudo: ut. l. q si nolit. s. q assidua. j. de edil. edic. z. l. si prius. s. i. j. de aqua plu. ar. Tertio pot pbari ex pfa tionibus hoc est ex his q dicta fuerunt tpe ptra ctus anteq pueniref ad cotractu: ut. l. ticia. s. idem rudit. de n. ob. Ide si probaref alijs legi timis coiecturis: vt. l. sp in stipulationib': z ibi p glo. ponit bonu exemplu de re. iur. Pro hu ius aut declaratione e videndu. hic dicit iurisco sultus q tacite vr agi: vt eque bonu reddatur. Istud quo dz intelligi: certe si hoc fuit actuz: vt reddat statim intelligit: ut reddat eq bonu ut hic: lz si si fuit actu aliqd de reddedo: sed sim pliciter fuit dcm: utputa dixi tolle istaz pecunia uel istud uinu: utru tunc vr agi ut reddat: z eq bonu reddatur pot ee dubiu. glo. hic dicit mul tu mirabiliter. primo debet ispici hba q pcesse runt: z si ex illis pfationibus pot aliqd appare re illis est standu: vt. d. l. ticia. s. idem rudit. de n. ob. Tre debet ispici hba: q tunc fuerit dicta qd enim si dixi accipe centu muru: uel mutuo tibi centu: certe no est dubiu q uideretur actu: ut eque bonum reddat: vt hic: sed si simpliciter di xi tolle istam pecunia: nec ex hris precedetib' nec ex instantibus: uel sequentibus aliqd pot ap parere: tuc est recurrendu ad alias coiecturas. primo ad coditionez pfone dantis: z accipit is circa hoc vide glo. in. l. sed si ego. j. ad uelleia. Quid. n. si dans erat homo diues: z recipiens paup exul de domo sua: z quantitas no erat ma gna: certe presumit donatio: seu donatio amo re dei. Ide si erat forte coiuncta psona: uel si p/ cesserunt merita uideret remuneratio: hoc pro bat. ar. l. sed z si susceperit. s. i. s. de iudi. z. j. de dona. iter vi. z vxo. l. vtru. z. l. si seruus cois eo. ti. z de pba. l. pcula. z. j. man. l. si vero no remu neradi. s. idem papinianus. Si no ista talia no precefferut in dubio censet datum aio repeten di. z sic no e donu. ar. ad hoc. j. de pba. l. cu de idebito. facit. j. de dona. l. donationes. s. i. z ibi no. Ex hoc puto q si testis inducat ad pban duz mutuuz: z ipse dicit nescio si fuit mutuuz: uel qd: tm scio q ipse numerauit sibi in mea presen tia tanta quantitate: z ipse recepit q ex hoc sco in dubio probaf q est mutuuz. na testis dicit fa ctuz: ex hoc aut facto resultat iuris psumptio vt uidistis: lz tm hoc fit i teste: tm puto q hoc si suffi ceret in parte. Si. n. in libello ego poneret: dico q ego dixi tali: tolle istam pecunia: z ipse rece pit qua denegat mihi restituere. ideo ipsum pe to mihi condinari: puto q iste libellus no pce deret. nam lz hoc ex facto partis psumat: tm dz ab ea allegari: ut. l. si adulteriu cum incestu. s. idem pollioni. j. de adul. z sic no sufficeret libel

C Tacituz ADDE q tacitum no potest uale. re plus q ex psum. vt no. glo. in. l. item qa. s. b pactio que i cipit vt per petuo. pau. de ca. **C** Pfa tionibus. ADDE bo naz glo. pzo istis coiectu ris. l. si ego. j. ad uell. z in. l. si filij. C de dona. in ter uiruz z vxo. z in. l. vxo. z. s. fi. de le. tertio z que no. p Bar. in. l. q dotif. so. ma. z p hoc no. hic p Bar. alle. Alex. c. si qones ex tra d s ymo. tu allega. et Bal. cofilio cccxlvj. quar to li. z confi lio. c. tertio li. Ang. cofi lio. cccvij. cir ca prin. bal. etiam p filio. cccxlvj. tertio li. vbi dicit q si duo focij cal culata roe se vicifim libe rant. deinde alter incoti nenti faciat instrumetuz debiti socio p resto nul la causa expf sa q debet i telligi p re sto debiti so cietatis. Et in quantum Alex. tangit an dicendo tolle istaz pe cunia fit mu tuum Bal. dicto confi lio. cccxlvj. vult q sic al leg. glo. hic qz dicit no. **C** Mo pro cederet. ADDE q cum hac de cisione con cordat An to. de bu. in. c. si cautio de fi. instru. z. in. c. ij. de lib. ob. fo. d Imo i. c. su p hoc de re nuuci. abb. in. c. asserde de psumpt. latus per Alex.

Antiqua. ADDE Bar. in. l. Paul. la prima de so. et in. l. cu certuz. j. de au. et ar. le. et in. l. nūmis. j. de in lit. iur. et in. l. q. te. j. co. Sul. d. cu. in. l. vinuz. j. eo. p. Ly. in. l. i. minoz. C. in q. cau. in ite. resti. nō ē necessa. p. Jac. bu. in. q. scipiete. q. talis est. andreas de isernia. in. c. i. in ti. q. fin t. regalia p. Albu. de rosa. hic et in prima pte statutoz. q. cxi. Bal. in. l. ac. ceptā i. xviij. q. C. d. v. fur. et in. l. si q. argentū. C. de dona. et i. l. illud. C. d. sacrosanctis eccle. et in. l. ij. C. cōia d. leg. p. cano. in cle. si bñfi. cioz de dei. et in. c. oliz. et i. c. cu cano. nicis d. cēsi. De. de an. i. c. peccatū in. v. oppo. i. vi. et Jo. an. in addit. ad spe. in ti. de so. s. nūc ali. qua in fi. ol. dra. consilio xxxviii. et clx. viii. Alex. tu. adde d. qua moneta dbe. at solui dos. cuz restitut. fo. ma. i. qua moza nō po. tuit cuenire. Bal. consilio cccxxxix. se. cūdo vol. et de qua mo. neta debeat fieri solutio officialibus an de illa q. curreat tē. pore itror. an de illa q. tpe solu. per eundē p. silio cxxxvii. p. mo. li. d. qua aut moneta fit fienda so. lutio uigore alicui cōsti. an de illa q. tunc curreat an d. illa q. currit tpe solu. vide ol. dra. cōsilio ccl. abb. cōsilio. l. vii. scdo. li. lat. Ro. p. silio. cxxiii. vbi iprobat dicta oldra. in aliqb. suis cōsiliis et ibi vide qd i. so. lu. legatorū et quid in re. krip.

lum presumptiue cōcludere. dices tu: hoc ē cō. tra. l. oēs. s. lutius. et qd ibi no. ff. de his que in frau. cre. So. illud verum qñ factū ex quo aliqd psumit: nō est factū actoris pponentis libelluz vel rei excipietis: sed est factū alterius. nam qñ ex facto tuo tu vis qd aliqd presumas illud de. bes dicere et allegare: vt. d. s. idem pollioni. ita debes intelligere hic: et ad predicta qd dicta ver. ba tolle istam pecuniā sint dubia facta. C. de ac. et ob. l. sigdez. C. Op. de. l. actus. j. de re. iur. vbi est differentia iter tacitum et expressum. Sol. vt ibi: et p. Dy. in. c. actus legitimi. de re. iur. in. vj. Op. et vide qd nō debet reddi in eadem boni. tate: vt. l. vinum. j. e. sol. dicit glo. multū no. de. bes scire qd qdam est bonitas intrinseca rei: vt qd vinum sit talis saporis: et coloris et similia. Que dam est bonitas extrinseca: vt qd vinum tm vale. at istud de valore venit ab extra: qd idem vinuz est et eiusdē bonitatis qñ valet plus sicut qñ va. let minus: sed hoc qd valet plus vel minus p. uenit fm accidentia. Ista bonitas extrinseca nō considerat: nisi a tpe more: vt. d. l. vinum: et ibi videbitis. Et hec faciunt ad qōnem de pecu. nia mutuata: vtrū debeat reddi fm antiquam formā an vero fm nouam: breuiter qñqz muta. tur bonitas intrinseca pecunte: qd in forma vel materia: et tunc dī oīno alia moneta: et ideo de. bet reddi de antiqua si pōt: vel eius extimatio: vt hic. hoc. n. videf agi vt in eadez bonitate red. dat: et in eodē genere: qñqz nō mutat pecunie bonitas intrinseca: sed variat valor: vt qd flore nus valet plus: vel minus qd valebat: et istud nō ispicit: nisi a tēpore more: vt. d. l. vinum qd dic. plenissime: ut dixi in. l. paulus. j. de so. C. Alt. mo. guil. format hic. q. scholaris reuerfus est de studio: abbas sancti Petri dedit sibi fundū: vt fructus haberet ad fruēdū: cuz vero ille iuit ad palatium nesciuit qd diceret: et detecta est igno. rātia sua: abbas vult auferre ab eo illū fundum seu redditū ei: querit an possit: dicit Guil. aut pōt apparere aliqua cā pp. quā sibi dedit illum fundū: vt qd cōsanguineus: vel multū amicus vel merita pcesserunt: et nō possit ad eo reauer. re: alias videt in dubio tacite actum qd sibi da. ret: vt eum iuuaret in qōnibus suis: et ideo si ne. scit adiuuare: qd est ignorās auferat ab eo: ut. l. qui tutelā. j. de testa. tu. et l. et si partif. j. de lega. tis primo. et l. nēsenius. s. fi. cum. l. se. j. de ex. cu. tuto. Bar.

Ex. l. sequenti.

Inspicitur qd principaliter agit: ibi. Ad cō. trarium respondeo.

Quis nec causam

Si depositū fiat gfa recipietis ad eum spectat periculū. h. d. Primo ponit vnū dictuz vbi cōditio fuit expressa. C. scōo vbi nō fuit ex. pressa. Scōa ibi naz et q. C. Mo. qd dixi in sūma. rio. C. Op. C. de pig. ac. l. que fortuitis: hui. ti. more sunt hic opi. qd az dicunt vt Jo. qd hic ad recipietem spectat periculuz casus fortuiti: hoc probaf p. l. rogasti. j. e. et probaf etiam p. rōnē: qd istud deposituz sit gfa mutui: ergo debet re. gulari fm naturā mutui: vt. l. eum qui. s. q. in iu. riarū. s. si. q. cau. et l. i. s. si sub cōditōe. j. vt. le. no. ca. sed in mutuo est periculū debitoris: ut. l.

bat pbum viz et impitia detecta est: uilitasqz et improbitas vassalian efs vel baro possint reuocare pbendam: vel feudū. Sol. fm ros. qd non ex q. cā q. mouit vel fuit mente cōcepta non fuit expsa in collatione pbende vel feudi. alle. C. de cōdi. ob. cām. l. si nō repetēdi: et C. de trasac. l. si ma. iores. inducit et qd nō ly alicui venire qd factuz suū dato qd nō teneat. ff.

incēdium. C. e. ergo et. C. Alij vt Azō tenēt cō. trarium p. d. l. que fortuitis. Ad hanc. l. rñdent cum dicit periculo est eius. s. pcedente eius cul. pa saltem leuissima: hoc modo itelligunt. l. ro. gasti. et ita dicit Azō. et istam opi. tenent Guil. et Ja. bu. quā puto veraz. Nō ob. qd dī hoc depo. situm debet regulari fm naturā mutui: qd illud esset verum qñ pecunia nō esset deposita signa. ta in sacculo: sed ad numez: vt. l. lutius. la. i. j. depo. sed donec pecunia debet in spē de necessi. tate periculū est dñi: vt. d. l. que fortuitis: et l. pi. gnus. C. de pig. ac. C. Quero qd si iste qd habe. bat pecuniā dedit eam sub vsuris an erit idē: vi. det qd nō cum tunc depositū sit factum gfa vtri usqz: ergo periculū nō spectat ad recipietem: vt. l. si vt certo. s. nūc vidēdum. j. cōmo. In cōtra. rium est casus. j. eo. l. rogasti: ibi et maxime si si. ne et. et hoc tenet glo. hic. Ad cōtrarium rñ. deo qd debemus ispicere principale pposituz. nam ab initio nō habuit aiū: nec pposituz fe. nerādī: unde tm gfa recipietis faciebat: et lz po. stea vsuras acceperit: hoc nō attēdimus: simile dicimus in macedoniano qd principaliter fuit factuz in odiū fenerator: et lz redundet in fauo. rem filiorū. et totum illud dī odiosuz: ita hic totus cōtractus dicat cōtractus celebratus fa. uore: seu gfa recipietis: ispecto principali pposi. to qd est no. nam ex hoc limitant oēs leges que dicunt qd cōtractus vsurarius celebrat gfa vtri usqz: debet. n. intelligi ispecto principali pposi. to: uide istam glo. que icipit: vt qd non precesse. rat: et no. eaz ibi: illud tm non curo. C. Quero qd differentia est iter primuz casum et scōm. rñdeo in primo fuit expressa cōditio in scōo non.

Res pignori.

si fure et malef. dei possessore ref. cōdici pōt qd tribus probaf exēplis. h. d. totus iste. s. q. est ualde subtilis. C. Op. nemo cōdicit rem suam preter qd a fure: ut. l. ulti. s. vsufruc. que ad. ca. sed hic iste cui dat cōditio est dñs: er. go male. huius timore glo. itelligit oia exempla huius. s. q. reus cōtra que dat hec cōditio fur. tiua: istas res mobiles cōtractauerit: ita qd fece. rit furtū: merito cōtra eum dat cōditio furtiua: et cōditio sine causa: oīs enim cōditio degene. rat cōtra furem. isti. de ac. s. sic itaqz: alias nō p. cedit iste. s. ita itelligit ista glo. quā uide. C. Cō. tra istam lec. op. qd hic simpliciter dī qd res fuit pignorata: ergo pōt esse qd fuit pignorata res i. mobilis. Rñdit glo. tunc intellige istum posses. sorem esse predonē: tunc. n. dat cōditio cōtra eum sicut ptra furez: ut. d. s. sic itaqz: et ibi glo. qd tene menti. C. Cōtra hoc op. qd fm hāc lec. hec. l. nō facit ad ti. Rñdeo imo facit ad ti. de. certi cōdi. quia sicut cōpetit cōditio furtiua: et cōditio sine cā: ita certi cōdictio generalis: vt. j. eo. l. certi cōdictio. in prin. C. Item op. si iste qui agit est dñs ad qd ergo ager cuz dñiūm ha. beat. qdam dicit qd cōdicit possessionē: ut. l. in. debiti. s. sed si nūmi. j. de cōdi. inde. et l. ij. j. de. tritica. glo. istud reprobaf per tex. qd dicit qd res cōdicit: et aliud ē ref: aliud possessio. ut. l. si duo in fi. j. uti pos. Ad cōtrariū tm glo. nō rñdet. di. cebat Ja. bu. qd in cōdictione duo sunt conside. rāda: unū ex parte agētis: et hoc modo iste con. dicit rōne dñij: et ideo dī cōdicere rem: ita dz i.

d adop. post monte: et cē. de cle. piug. c. diuersio. Itē a princi. pio exaiare debuit vt cē. de elec. c. ni. bil. ē. subdit. tñ qd eccle. sia possit iu. uari bñficio resti. in ite. qd vti iur. reipu. vt. l. fi. C. de sa. crofan. eccle. et respu. vti iur. minozis vt. C. ex. q. cā. ma. l. ref. publica et. c. i. c. d. resti. in ite. et hāc opi. sequit Ro. vt re. fert h. Alex. licet motiua Jo. an. non referat. C. Princi. pale. AD. DE notan. dum esse h. d. cōm. Bar. p. limitatio. oīm iuriū dicentuz qd qñ cētus ce. lebraf gra. tia vtriusqz venit leuis nō leuissima et ita nota. Bar. in. l. rogasti. in. pn. et Ang. et Jmo. in. l. q. rome in pn. j. de v. obl. et vide in si. mili ter. no. et ibi Guil. d. cu. et Bal. i. l. i. s. vnde qrit. j. de ex. erci. p. quez. tex. decidit notabile. q. et aliam deci. dit. Ja. bu. dices p hoc qd si datus ē arbitrium duob' super cōcernētib' vtilitatē pu. blicaz qd po. terūt virtu. te illi' arbi. trij rebāni. re bānitum si hoc fece. runt princi. paliter prop. ter vtilitatē publicaz qñ uis pūsum. esset p. dōs habentes ar. bitrium ni. bil. disponi. possēt i fauo. rem bānito. rum qd dicit Alex. no. et

Aufer. tur ab eo. ADDE qd Jo. an. i. ad. diti. ad spec. in rubrica d. pōt. format. q. de epo qd dedit pben. daz impito que putabat pūm: et de ba. rone qd dedit feudum boi quem crede

ita tenere al
bri. de ro-
sa. Ang. Sa-
ly. Bal. ful-
ro. b. tu ad
Bal. consilio
p. viii. quar-
to li. incipien-
te. qstio est
non tm men-
tionez facit
de Ja. bu. fz
idem sentit.

telligi hic: sed si diceret rone possessionis: tuc
diceret codicere possessionez: ut. §. sed si nūmi
z. d. l. ij. de tritica. Scdo modo pot considerari
respectu rei: z tunc dr codici respectu possessio-
nis: sola. n. possessio restitui postulat: z ita debe-
tis intelligere hic. **C**Op. tu dicit qz hic fuit fa-
ctū furtum. cōtra: furtū non fit sine cōtractatio-
ne: vt. l. inficiādo. de fur. z. l. si qs uxori. §. neqz
verbo. e. ti. sed hic nō presupponit aliqd de cō-
tractatione: ergo nō fuit furtum. dicunt qdā qz
animus qui habet nunc operatur: ut precedēs
cōtractatio: z possessio operet furtuz qd ē falsuz
vt. l. iij. §. si rem. j. de acq. pos. intellige ergo hic
qz pecuniā receptam cōtractauerit. **C**Itēz op.
dr hic si nō ex volūtate dñi inuit qz dbeat pbari
cōtradictio dñi. ptra. l. q vas. §. uetare. j. de fur.
So. illud vez in eo q nunq̄ habuit dñi volūta-
tem. hic in eo q ab initio habuit dñi voluntatez
pducendo ab eo. vnde postea remanēdo in cō-
ductione dñs uidet velle: nisi probet cōtrariū:
ut. l. item querit. §. qui impleto. j. loca. z. l. legē. C.
loca. ita dicit glo. qd intellige si apparet dñz sci-
uisse colonum remanere in cōductione. naz tuc
scia iducit tacitum cōsensum: secus si ignoraue-
rit: ut. pba. in. l. q ad certum. j. loca. **Bar.**

Ex. l. sequenti.

CDebitor. x. libraz grossoz pufinoruz non li-
beraf: lz p statutum illa moneta reprobef: sed
debet illaz quantitatē soluere in materia: ex quo
i forma solui nō pōt: ibi. **I**uxta hoc. **E**t an diffi-
cultas ipediat morā: ibi. **E**t iō. **E**t q debet par-
caponum debet dare viuos. uide in fi.

Mod te mibi. **I**sta ē bona
magistralis z solennis. z breuiter. h. d.

CAd debitorē speciei post moram spectat pe-
riculum iteritus. h. d. **E**t diuidit. primo ponit
theoricam. **C**Scdo practicā. **S**cda ibi: sed cuz
querat. **C**Ro. primo qd dixi in sumario. **C**Se-
cundo no. qz ad cōstituēdum quē in mora requi-
tur qz habeat facultatez soluendi rem debitam.
CItem no. qz requirit qz sciat: vel scire debeat
se debere. **C**Item no. qz paria sunt scire: uel sci-
re debere. **C**Uenio ad primā partem z op. qz i
distincte periculum spectet ad debitorē: vt. l. in
cēdium. C. eo. huius timore glo. distinguit bec-
tria genera debitorū: que explicabo p tria cōtra-
ria. **R**ūdeo ad. l. incēdium. ibi loquit in debito-
re certe speciei: debebat. n. certaz spēm puta sti-
chum: ut dicit prima glosella. unde in debitore
quātitatez distingue. aut quātitas debet respec-
tu certe speciei: aut simpliciter. primo casu inte-
ritu illius speciei liberaf: ut. §. de noxa. l. electio.
§. si is. z. j. de pecul. l. questum: z. l. qdam. §. si
tibi de le. i. z. l. tice textores. §. si. e. ti. z. j. loca. l.
in naue. scdo casu. aut fuit facta oblatio illi: quā-
titatis: z ea pempta sine culpa debitoris libera-
tur debitor ope exceptionis: ut. l. q decē in prin.
j. §. so. aut nō fuit scā oblatio: z tunc periculuz
ptinet ad debitorē: quia quātitas in genere pe-
rire non pōt: ut. d. l. incēdium. fallit si aliter eēt
cōuentum: ut. l. periculi. j. de nautico fenore. z
C. de nau. se. l. i. vel ibi anteq̄ ad locum debitū
perueniref pecunia erat debita in specie non in
quātitate. **I**uxta hoc moueo dubiuz. ego di-
xi qz quātitas in genere nō pōt perire. ponam
casuz qz pereat: vt quia debeo tibi libras. x. gros-
sorum perusinoz. cōtingit qz per statutū huius
ciuitatis ista moneta est reprobata: ita qz nō po-
test expendi: an debitor liberet: videt qz sic: qa
eadē est rō que ē in debitore speciei: ut. l. in rōe

CSpeciei.
ADDE in-
telligenduz
quando spe-
cies erat in
facultate sol-
uendi scdm
Alex. q. vi.
cit: ita et te-
nere h. Ly.
Bar. in. l. in-
cendium z
Bar. in. l. si
ceteros. j. d.
§. ob. Ang.
Imo. in. l. si
ex legati cā
z cōter do.
pro qb ipse
alle. tex. in. l.
i. §. si. iun-
cto prin. l. j.
si cui p. qz
p. l. fal. z in

§. icerte. ff. ad legē fal. nec potes dicere saltē re-
manet argētuz: ut materia que poterit solui. nā
in obligationibus personalib⁹ qd superest ex re-
perempta ad creditorez nō ptinet: ut. l. mortuo
boue in prin. j. de lega. ij. **C**Cōtrariuz puto vi-
delz qz liberef debitor a prestando pecuniā illā
in forma: sed saltez debet ei prestare in materia.
nam in pecuniā: z in oī genere metalli materia i
spiciet principaliter: z trahit magis ad se formā
qz forma trahat materiam: ut. l. qstium. §. illud
fortasse. j. de leg. iij. uide circa istam qōnez. c. cū
canonicus in fi. extra de cēsi. z uidef glo. §. eo.
l. cum qd. in §. si. bonitatis in fi. **C**Scdo op. qz
periculū indistincte ptineat ad debitorē: ut. l.
in rōne. §. incerte. j. ad. l. fal. **S**olu. hic debitor
erat speciei ibi dōitor erat generis gñalissimi: vt
hoīs in genere in quo debitorē generis distin-
gue. aut erat debitor generis generalissimi: ut
hoīs in genere: z tuc idistincte periculuz ptinet
ad debitorē: qa genus perire nō pōt: ut. d. §. in
certe: nisi precessisset oblatō: ut. l. q decē. j. §. so.
Aut est debitor i gñe subalterno: puta dum qs
dz vnum de seruis suis: z tunc aut perijt vnū in
diuiduum de illo genere: z tunc idem qd. §. p.
pime dixi: aut perijt totum illud genus subalter-
num: z tunc idem qd in debitorē speciei: ut di-
stinguaet: an ante moram. uel post: ut. d. §. icer-
te: z statim dicam. **C**Op. de. l. stichum aut pā-
philum in prin. j. de solu. **S**o. hic loquit in de-
bitore speciei alternative in quo debitorē alter-
natiue distingue: aut erat debitor speciei alter-
natiue: z dicit. ut. d. l. stichum aut pāphilum: aut
est debitor speciei simpliciter: z tuc aut illa spēs
perit facto debitoris: aut scō creditoris: aut scō
neutrius: sed casu fortuito. pmo casu: aut factō
debitoris iusto z liberaf: ut. l. qui seruū. j. de §.
ob. z. l. quid ergo. §. si heres hoiem. de le. i. aut
facto debitoris iniusto: z tunc indistincte tenef
ut. l. si seruū. in prin. j. de verbo. ob. z. l. si ex le-
gati cā. in fi. eo. ti. **S**i vero factō creditoris: uel
tertij. dicit. ut. l. arbitror. §. si. §. de dolo. z p. doc.
in. l. nō moriturum. C. de cōtraben. z cōmit. sti-
pu. **C**Si vero perit casu fortuito: tunc hz locū
l. ista: vt distinguaemus an ante moram: z debi-
tor liberaf: an post z nō liberaf: vt hic: z sic hēs
expeditum pn. prime glo. **I**uxta hoc ultimū
dubitaf an debeat distingui utruz res essent eo-
dez modo periture penes creditorē: uel nō. hic
in glo. ponitur opinio z in. l. mora. j. de ufuris.
Pe. hic z **L**y. refert in. l. in minoruz. C. in qui.
cau. in integ. resti. non est ne. **Q**uil. de cu. ponit
etiam hic suam opi. quorum opi. ego reprobo
in. l. nemo. §. i. j. de ver. obli. **E**go dico uobis
solum hic puraz ueritatē: z distingo sic: aut lo-
quimur in actione reali: z tunc tene glo. que est
in. l. item si verberatū. §. si. cum. l. se. §. de rei uē.
CAut loquimur in actiōe personali: z tuc aut
in actione que descendit ex delicto: z tunc sine
dubio nō est adhibenda distinctio: an esset eo-
dem modo peritura zc. ut. l. i. §. rectissime: z. l.
merito. j. de vi z vi. ar. z. C. qd me. ca. l. i. z. C. de
fur. l. subtracto. **F**allit in. l. si cum exceptione. §.
qz si homo. §. qd me. cā. rō: quia ibi tenebaf ad
triplum. **S**i uero obligatio psonalis descendit
ex cōtractu: uel quasi in hoc sunt opi. ego teneo
opi. glo. qz non debeat adhiberi illa distinctio.
rō: quia morosus z fur equiperanf: ut. l. iter sti-
pulantem. §. penul. z ibi no. j. de verbo. ob. z ui
de tex. in. l. merito in fi. j. de vi z vi. ar. sed in fu-
re nullum est dubiū: ut. §. dixi. ergo zc. facit. l.
cum res. §. si. j. de lega. i. **C**Ad. l. si plures. j.

.l. filiusfam
lias. §. si. de
le. primo ali
qui tamē §
Bar. de q
hic p Alex.
b C Grosso-
rū. ADDE
qz tādē alex.
tenet opi.
Ly. z pe. in
.l. cuz qd. §.
eo. z in. l. in
minoruz in. ix
.q. C. i qui-
cau. in iteg.
resti. non est
necess. z ho-
sti. z Jo. an-
in. c. quanto
ēf de iureiu-
rā. z Bar. h
de quo clari-
tatem bere
poteo p ca-
que posui i
d. l. cuz qd.

depo. rñde vt in glo. **C**Ad rōnes vltimontanoꝝ dic vt dixi. in. d. l. nemo. §. i. j. de ver. obli. **C**Lenio ad scōam partem: et videt q̄ hec duo que hic ponunt nō sufficiant ad pbandum moram: sed requirat interpellatio: ut. l. si ex legati cā. j. de verbo. obli. et j. de vsu. l. mora. Glo. i. in si. huius. l. fatef cōtrariuz: et dicit q̄ hec. l. d. sup pleri per illas glo. bene dicit. tñ in ueritate arbitror iuriscōsultum sic intellexisse: ponit etiaz p cōstanti q̄ debitor iterpellatus noluit soluere: tñ hoc nō sufficit: nisi cōcurrent alia duo que hic ponunt in tex. s. q̄ potuerit soluere: et intellexerit se debere. et ppter hoc qd̄ ibi dī de iterpellatōne qdam intrant hic materiā iterpellatōnis et vtrum euentus cōditionis iterpellet p homine sicut euentus diei: qd̄ hic recitat Guil. et Ly. ponit in. l. in minor. C. in qui. cau. in inte. resti. nō est ne. Ego ista oīa examinaui in. l. quotiēs in diem. j. de ver. ob. **C**Procedo ulterius: hic dī q̄ regit q̄ debitor habeat facultatē dādi. **C**Et contra difficultates nō impediūt obligationē: ut. l. cōtinuus. §. illud. j. de verbo. ob. Huius timore dicit qd̄az: q̄ reus dī habere facultatē si res debita est in rez natura: ut sic nō īspiciat facultas: seu difficultas p sone sed nature. Alij dicūt q̄ hic ponit iuriscōsultus id qd̄ posuit ad oñdē dum maiorem cōtumaciā nō q̄ hoc sit necesse. sed ista sol. displicet: quia imo recte iuriscōsultus hic posuit oñdēs q̄ sit necesse. Unde alij dicūt q̄ difficultates nō impediūt cōtrahi obligatiōnem: ut. l. cōtraria: sed morā cōmitti sic. casus ē hic. hec est nā so. et multū no. hanc tenebat dñs Ja. allegat. l. si uehenda. §. pe. j. ad legē ro. de iac. sed ibi loquit in eo qui tenet ad factum: nō in eo qui tenet ad dādū. Roglerius uero Pe. et Ly. hic aliter dicunt. aut difficultas suberat tēpore cōtrahē obligationis: et nō nocet: ut. l. cōtraria. Aut superuenit ex post scō: et tunc īpedit moram: ita loquit hic. hec distinctio nō placet per. l. cū seruus: et qd̄ ibi no. j. de le. i. Et iō circa materiā de difficultate solum hoc exaiabo nunc: an difficultas impediāt morā: et dico sic. aut in obligatione est scō: et indistincte difficultas īpedit morā: ut. l. si uehēda. §. pe. j. ad legē ro. de iac. et l. i. §. iuber. in. §. si frater. j. d. colla. bo. etiā si fuerit iurātū: ut ex de iureiu. c. breui. Aut est in obligatione dari: seu datio: et tūc aut debet spēs: et difficultas impedit morā cōmitti. casus est hic: et in. l. cum seruus. j. de le. primo. et l. cū res in prin. eo. ti. Aut est obligatio quantitatis: et difficultas nō īpedit morā: s. n. in perpetuū debitor nō posset cōgregare pecuniam quā debet: tñ in mora cōstituit: vt. d. §. illud. si enim debitorē nō excusat casus: ut. d. l. in cēdium: et s. dixi. multo minus difficultas. Nec ob. ad predcā. l. thays. §. i. j. de fideicōmis. libe. ga ibi respectu serui nō erat datio quantitatis in obligatione: sed eius respectu debebat scō. s. solutio: seu liberatio. Tenete ergo tertiam sol. hic posita: et c. circa materiā difficultatis dic: ut d. §. illud. **C**Lenio ad vltimū dī hic q̄ ad moram sufficit se debere intelligere: s. nō itelligat. **C**Etia. j. de re. iur. l. que sine dolo. Rñdeo subaudi ibi sine dolo: vel lata culpa. requirit ergo q̄ intelligat: vel intelligere debeat se debere: et p hoc docui vos pluries qualiter debeat fieri iterpellatio et ptestatio. nam si qdem tu es debitor ex facto tuo sufficit q̄ ego denunciares tibi q̄ soluas. nam cum ex facto tuo depēdeat: tu itelligis: vel itelligere debes te debere: ut. l. q̄ q̄. j. ad velleia. sed si tu esses debitor ex facto alieno

vt quia heres: vel pcurator tuus promittit tunc ad cōstituendum te in mora nō sufficit simpliciter denunciatio: quia nō intelligis: nec intelligere debes te debere: quia in facto alieno est tolerabilis ignorantia: ut. j. pro suo. l. si. et ideo ē necesse q̄ ostēdam tibi istrumētum debiti: et legas vel dem tibi copiam. hoc probat. j. depo. l. si q̄ inficiatus: et de re. iur. l. qui in alterius: et ibi glo. et ex de elec. c. cū causaz in cle. et sic feci fieri pluries in ciuitate ista. **C**Op. de. l. videamus. §. finaut. j. de vsu. Solu. hic ponit vnus effectus more. s. quo ad interitum: ibi ponuntur alij. s. quo ad fructus: et quo ad vsuras de quibus dic vt. l. mora. j. de usur. **C**Pro declarāda. l. que ro quomō practicabit hec. l. respondeo. actor petit stichum si reus nō opponat de morte: uel difficultate pcessus est planus: quia reus cōdē nabit: et habebit tempus qd̄ datur iudicatis ad solūdum sū q̄ habet insti. de inuri. si. in si. et videbitis. j. de cōsti. pecu. l. promissor stichi. S. si reus diceret stichum esse mortuū: et probaret: tūc adhuc prima petitio stat: quia hoīe mortuo adhuc ipse homo peti debet: ut. l. si seruus in si. j. de ver. ob. sed tunc actor hēbit necesse pbare ipsum esse mortuū postq̄ reus fuit in mora: qd̄ pbabit eo modo quo ponit hic pbando q̄ reus habuerit facultatem dandi: et q̄ itellexerit se debere: vel intelligere debuerit: et fuit iterpellatō legitime: vt uidebitis hic. **C**Quero qd̄ si dubitet: quia reus pbauit mortē: et actor iterpellatōne: et alia que ponunt hic. tñ nō apparet vtr seruus fuerit mortuus ante iterpellatōne. vel post: certe reus absoluet. nā actor h. pbare q̄ reus hēbat facultatem eo tpe quo debebat soluere: hoc est tunc cū iterpellabatur. ita d. intellegi hic. alias in dubio sequeret absolutio: vt. l. eum actū in si. et ibi no. s. de neg. ge. et in. l. nō solum. §. sed vt pbari: et ibi etiā no. ff. de ope. no. nunci. facit qd̄ no. C. de pba. l. matrem tuā. forte tñ si actor pbaret debitorem tpe cōtrahē obligationis possedisse rem: presumit sp. cōtinua ta possessio apud eum donec pbetur cōtrarium qd̄ dic: ut. l. nō ignorabit. C. ad exhibē. **C**Quero. dī hic: aut dolo malo fecit quo minus haberet: quō hoc itelligit? certe nō intelligas q̄ occiderit: vel manumiserit vel rē debita extinxerit: quia tunc īdistincte eius est periculū: nec curo vtrum scierit an ignorauerit se debere: ut. l. si seruus. §. de illo. alias est n. si. in. §. si res de n. ob. et insti. de lega. §. si uero heredes: sed intellige q̄ eum fecit absentare: vel fugere: ut. l. cū res in prin. j. de lega. i. **C**Quero qd̄ si res debita nō apparet pempra: s. qd̄ de ea sit ignorat: certe si debitoris culpa: vel mora precesserit idem qd̄ in morte: alias deberet debitor p̄stare cautioez de ea p̄standa cū eam iuenerit: ut. l. seruo lega to. §. si. j. de lega. i. et l. cum res. §. pe. eo. ti. et qd̄ no. in. l. cum seruus eo. ti. **C**Querit hic Guil. de cu. si ego debeo tibi vnum par caponuz: an possum tibi dare mortuos. et determinat q̄ nō: ga debeo dare i tali statu q̄ ego possum eos dimittere in sua libertate: ut. j. de solu. l. q̄ decem. §. si. Bar.

Ex. l. sequenti.

CPromittens decez salmas boni vini nō promittit qd̄ certuz. ideo nō agitur certi cōdictione qñ debetur ex stipulatōe. secus si pmitteret ex mutuo: ga tunc agitur certi cōdictione.

Ertum. Illud est certuz qd̄ apparet qd̄ quale q̄tūe sit. h. d. **C**Primo ponit dñi. **C**Seco

ca bñ. amite ten. et in. c. s. si de scu. su. cōtro. iter dñm et agnatum Alex. **C**Ad dōz. **ADDE** Bal. idē te nentem: hic in lec. anti. qua. et Ang. Jo. d. Imo. in. l. cōtinu. in. §. illud. Anto. d. bu. abb. et Imo. in. c. bñci d. iureiu. quof dam tñ hñū tenētes maxime in tertio mēbro vide hic per Alex.

CSpecies **ADDE** sū Jo. d. Imo. q̄ hoc fallit in eo qui se obligauit ad aliquē p̄tandū vt probat in. l. pe. in vbo si potuit. C. d. fideius. et ibi Bal. nisi im pediret casu fortuito: puta mortis vt circa eandem. l. circa si. et an difficultas excuset a p̄urio vide glo. re putatuz singularē. xxii. q. ij. beatus per glo. et Bal. in. c. i. de alic. seu. et in. c. i. §. porro in ti. q̄ fuit prima

probat per auctoritatem pedij. Scda ibi. naz z pedius. C Sp. q iter noia ppria: z appellatiua sit differentia: ut. l. quotiens. j. ad trebel. z. l. si seruus cois. j. de stipu. ser. So. qrtum ad ostē dēdum rem certam nō est dña inter noia ppria z appellatiua: vt hic. sed qrtum ad alia bene est dña: vt in contrarijs. C Quero ad quid ponit hic bec. l. qdam dicunt ad exponēdum illud sūbum si certum petat positum in hca. vel aliter ad exponēdum illud qd dē de certi condicione. nam hic ponit certum simpliciter. put refert ad mutuum dū dē de quāitate: z prout refert ad alios cōtractus dum dē de specie: z de oibus in qbus dē aliquid esse certum. C Quero si pmitto tibi dare decez salmas boni vini. an ista stipulatio dē cōtinere certuz: qdam q sic. veritas ē in cōtrarium. nā bec adiectio qualitatis boni vini nō significat certuz qd: qa meli' z optimū bonū est: z iō vt esset certa qūitas deberet dici optimi vini: ut. l. obi aut nō apparet. in prin. j. de h. ob. C Quero ad qd est necessaria ista inuestigatio vtrū tales stipulatōes p̄tineāt certū vel incertū? Rūdeo qn cōtinēt certū daf certi cōdictō vt. j. e. l. certi z dicitio. i. pri. s. qn incertū cōtinēt daf actio ex stipulatu: vt isti. de ver. ob. in prin. z ideo qn promitto. x. salmas boni vini nō daf certi cōdictio: qa est incertum qd petif. z hoc veruz qn debet ex stipulatōe simpliciter: s. si vinū debe ref: qa mutuum tunc semp p̄tinet certuz: qa sp debet eiusdē bonitatis: ut. s. e. l. cuz qdā. iō pro mutuo sp cōpetit certi z dicitio: ut isti. q. mo. re p̄tra. ob. in prin. Bar. Ex. l. sequēti.

C Heres an possit mutuar pecuniā legatā sub cōditiōe: z cui' nature mutuū factū eē itelligit.

Omnia. Mutui datio pōt suspēdi in euentū dditionis ex presse: uel tacite. h. d. cum. l. pinde. Et diuidit: qa primō ponit dcm in genere. scōo illud exēplificat in cōditiōe exp̄ssa. tertio in dditione tarita. scōa ibi. l. pinde. tertia ibi. item si legata. C Sp. qn legat pecunia nō trāsit dñium recta via in legatariū: ut no. in. l. ij. C. cōia de le. in h. in rē actiones: z in. l. ij. C. de cōdi. ex le. ergo exēpluz hic scōo loco positū nō pcedit. So. dicit Ja. de are. q hic fuit legata pecunia i spē. ut hic in glo. parua z. l. sed si certof. j. de lega. i. alias nō diceref heres mutuar pecuniā legatā. nam qn legat in genere nō est magis dubia ista pecunia q̄ illa. C Sp. scōo qn dñium supuenit auctori meo illud nō pdest mibi: ut res mea es ficial: ut. l. apud celfuz. s. si a ticio. d doli excep. z. s. de rei vē. l. si a ticio. z. j. de excep. rei vē. vel tra. l. si a ticio: lz ergo dñium supueniat heredi: tñ non acquirif dñium recipienti: ergo non est mutuum: vt. l. ij. s. appellata. s. e. Sol. hic loquitur quādo superuenit dominiū ex cā q̄ retrotrahitur p fictionē: ut hic dicit tex. quia ex die adyte hereditatis vidēf nūmi fuisse heredis: sec' qn dñium supuenit ex cā q̄ retro n̄ trahit: ut i p̄trariis. z no. glo. i. l. si qd alienā. j. d ac. ep. C Quo hic dē i si. cū legatum repudiatū sit aut appositū: qd est hoc dictū. dicit glo. appositū itel ligo. i. in cōditōis defectū. ista expositio nō pcedit: quia si nos ponim' legatū sub dditione: dñiū non transit in legatariū conditiōe pēdēte: sed ē heredis' ergo hīs interī poterit mutuar: lz quidā hodie dicāt cōtrariū p auc. res q. C. cōia de lega. z est falsum: vt ibi dixi: z ibi etiaz per doc. expone ergo aut appositū. i. acceptatū. z tūc retrotrahif seu tractabit nūcratō facta p heredē. Ex. l. sequenti.

C Repudiatū. AD DE fm itel lectum Saly. q legatarius repudiando onus legato adiectum censet repudiare legatuz: q dicit cordi tenēdū p hoc ēt dicit face re. l. si ca. C.

C Duplex est certi cōdictio gñalis: z spālis: ibi. P̄dibi v̄f. Differt at certi z dicitio a dicitōe triticaria: z dicitōe sine cā: qa certi z dicitio ē gñalis: cōdictio sine cā gñalior: z dicitio triticaria generalissima: ibi. Quero in quo. Cū actione aut in scñi subsidiaria nihil cōe hz certi z dicitio: ibi. Quero in quo. Et actio ex obligatiōe. obliga. ex cā descēdit: ibi. Venio ad scōaz. Et certi z dicitio ē natia nō datia: ibi. Juxta. Et fuit itroducta cā vtilitatis nō necessitatis: ibi. Quero q re. Et si p̄ma actio ex q̄ petif certū ē tpālis similiter: z certi z dicitio erit tpālis. Et nō crescit p̄ ficiationē: ibi. Querit glo. Et cert' z tractus dē qn ex ip̄si' cōceptiōe appet iure māifesto q̄ certū debet: nec ē variabilis ex p̄tate debitoris: vel natura rei: ibi. Veniamus ad tertiā. Et an certi z dicitio p̄petat ex oi' p̄tractu ex quo certū petif: ibi. Hoc exposito. Et an sit necesse q̄ q̄ritas ex primaf in libello cū agif certi z dicitōe ad interesse. Et an aū diem sit nata actio: ibi. Aduerte.

Certi conditio. Fama ē lex

ista nec difficilis i rex. s. bñ i glo. z breuiter. h. d. C Certi z dicitio p̄petit ex oi' cā ex q̄ certū petif. siue ex p̄tractu vel q̄si: siue ex maleficio vel q̄si vel quōcūqz. h. d. vsqz ad s. qnqz. Et diuidit i. v. p̄mo dicit q̄ certi z dicitō cōpetit. scōo ex q̄ cā p̄petit. Tertio ad qd. Quarto qn. Quivto pōit de hoc plura exēpla. Sa ibi ex oi' cā. tertia ibi lz. n. q̄rta ibi dūmō. q nta ibi p̄petit. C Quo dē hic certi z dicitio p̄petit. q̄ro v̄z sit tm̄ vna certi z dicitio vel plures gl. hic dicit q̄ plures. nā q̄ dā ē certi cōdictio gñalis q̄ hz locū vbi cūqz certū petif vt h. qdā ē certi z dicitio spālis: q̄ p̄petit p̄ mutuo. vt. s. l. ij. i. pri. z. s. i. vide istaz glo. Aduerte qa subtilis z pulcher passus ē. idē t3. glo. isti. q. mo. re. p̄tra. ob. i. pri. z idē. s. e. super hca ex q̄ istud p̄bas. dicit. n. hca de re. cre. qd ē gñale z subdit si cer. pe. hoc ē mutuū qd ē spāle. postea dicit de certi z dictione: z d3 itelligi. s. gñale qa de spāli locut' erat. ita itelligit glo. sup hca P̄dar. hoc fatebat' z addebat q̄ erat alia certi z dicitio spālis. s. ex stipulatu. vt. j. e. l. si qd certū isti. de h. ob. i. pri. q̄ opinio recitat' i scōa glo. hu ius. l. Alij fuerūt i cōtraria opi. q̄ nō sit nisi vna tm̄ certi z dicitio generalis. z ista opi. tāgif i glo. Rubrice. z firmatur per glo. i. l. quotiens. j. de p̄scrip. h. Ultramontani. s. Ja. de rauena. Pe. z Guil. de cu. hic. z Ly. C. eo. sup rubrica. z etiaz Ja. bu. tenebāt istā opi. q̄ esset tm̄ vna certi cōdictio: quia nō reperitur iure cautuz q̄ sint plures. ergo zc. C Preterea hoc videtur exp̄sum. j. e. l. s. quoniā. ubi dicit q̄ p̄ mutuo competet hec certi cōdictio generalis. Preterea leges sp̄ vtrūf istō vocabulo i singulari. s. certi z dicitio z nō dicūt certi z dicitōes. p̄terea si essēt diuerse quare idē nomē haberēt. vt. l. si idez. C. de codicil. preterea dicit ip̄si: z ē fortior ratio quā ip̄si faciant: diuersitas actionum cognoscitur re spectu mediij per quod in actione concluditur ut in actione exempto concludo contra te: quia emi z in actōne ex locato quia locauit: z sic de si. quando ergo idem est medium concludendi erit vna actio in genere: s. vbi cūqz proponitur certi cōdictio medium per quod concluditur i ea est: quia certum petif. vt hic ergo est vna tm̄ gñalis: z si diceref q̄ sūt plures seq̄ref q̄ quot sunt cāe: tot essent certi z dicitōes spāles qd ē absurdum. tenent ergo isti doc. q̄ est vna tantum certi cōdictio generalis: q̄ nō hz sub se spē: sed tm̄ indiuidua. P̄ P̄dibi vidēf q̄ opi. glo. n̄ sit

de cōdi. in. ser. z. l. fi. in fi. C. d fidei cō. z. l. fi. mi. noz. xv. an nis seruū. s. de mi. Alex. dicit melius facere. l. nē. senius in fi. cuz. l. seq. j. de excu. tu. b C Heredis ADDE q̄ doc. cōiter sequuntur Bar. excep. Saly. z ro.

¶ Cetera. ADDE qd cu opti glo concordat. De. Sal. Bal. in Rubrica. s. co. Ray. in Rubrica. C. de re. credi. Rosire. i libellis suis i libello d certu qd. Spe. in ti. de ob. z fo. s. seq. iuxta pn. v. est regula. Bal. z Sal. in Rubrica. C. co. cōfir. mat. Alex. p. tex. insti. de ob. i pn. vide vt per cum.

¶ Conclu. dendi. ADDE qd diuersitas actionum cognoscit ex medio pclu dendi text. m. l. nō d. i. h. s. de dolo z ibi doc. z in. c. littere. extra de dila. z Anto. d. bu. in notabilibus. i. c. ex pte de foro compe. in. c. fi. de iudi. Bar. in. l. interdū j. de condi. icibi. Ang. in. l. natura. liter. s. nihil. cōe. in qnta. lec. de acq. pos.

¶ Critica. ADDE de hac: ut per Jo. an. i ad. di. ad spec. i ti. de ob. z solu. s. sequi tur alia qd.

vera z q sit vna certi pdictio spalis p mutuo. pmo qa hoc dicit tex. expsse. insti. qui. mo. re cōtra. ob. in pn. si bene aduertat. Secūdo qa tex. vñ velle qd bec certi cōdictio oriat ex illa parte edicti. si cer. pe. l. i. in pn. j. de tri. cui edicti verba exponunt in hoc ti. z ibi assumit certū: hoc ē mutuo: ut no. s. e. sup. Rubrica. quādo ergo dī certi cōdictio spalis: idē est dicere qd mutui pdictio. s. qd quādo dī certi pdictio generalis dicitio certi tūc stat pprie pro omni certo. z sic apparet qd vitate inspecta nō est idē nomē. Preterea pbo. lex dicit qd eodē mō quo petitur mutuum petitur indebitū: z eodē mō cōtrahit: vt insti. qui. mo. re cōtra. ob. s. i. sed pro idēbito cōpetit spalis cōdictio indebiti: ergo pro mutuo cōdictio mutui qd idē qd certi pdictio spalis. absurdū enī esset dicere qd ex tractu mutui tā frequētato nō oriētur spalis actio per hoc apparet rursū ad istud qd dicebatur qd nō reperit lege cautū: z quia si eēt diuersa nō uocarent eodē noie: qa vt dixi recte itelligēdo nō est idē nomē. Nō ob. s. qm. qa cōcedo qd pro mutuo cōpetit mutui cōdictio spalis z certi cōdictio generalis: sicut in alijs cōtractibus: vt in pdictioe indebiti z si. Nō ob. qd dicit qd idē ē mediū cōcludēdi in oī certi pdictioe: qa nego istā. nā i certi pdictioe spali que est idē qd pdictio mutui sufficit cōcludere qa mutuauit. ideo peto zc. nec est necesse qd exprimat: z qa hoc est certū zc. s. in certi cōdictioe generali necesse est qd exprimat qd hoc ē certū. debeo enī dicere dico qd tibi mutuauit cētum vel teneris mihi ad cētum pro p̄cio talis rei vēdite vel ex cā legatū: z qa hoc est certū: ideo peto te condēnari. ex hoc apparet qd intētatur certi cōdictio generalis. Cōcludit enī per hoc mediū qd hoc certū ē. S. i. certi pdictione spali ex mutuo pcludit per hoc mediū: qa mutuauit est: vnde diuersa sūt media cōcludēdi. An autē certi pdictio ex stipulatu sit pdictio spalis dicā i sequēti gl. z ista possunt esse vtilia ad. q. Aduocati huius ciuitatis sentientes se p̄itos cōstituerunt qd in libello pponeret actio: nec pponere tur generalis quādo cōpetit spalis. certe in mutuo quid debeat pponi patz ex predictis. Itē ad aliud. pone. dedi p̄tra te libellū repetēs mutui. liberaui te ab actione itentata remanēte cā z oī alia actioe que mihi ex illa cā cōpeteret. certe si ē vna tm certi pdictio generalis p mutuo nulla alia actio remaneret: sed si plures eēt p̄tra remanere vna: z sic vides qd ista subtilitas i practica reducitur. ¶ Quero i quo differt certi cōdictio a cōdictioe triticaria z pdictioe sine cā: s. pdictio sine cā est gñalissima. cōpetit enī ad certa z incerta: vt. j. d. condi. sine cā. l. i. Cōdictio triticaria est gñalior: cōpetit enī ad certa z incerta p̄ter qd ad pecuniā numeratā. ut. l. i. j. d. tritica. certi cōdictio est gñalis: cōpetit. n. ex oī cā ex qua certū petit: z eodē mō est gñalis cōdictio i certi fm quosdā qd ad oīa incerta cōpetat: qd tm nō est simpliciter verū. de cuius incerti condictionis materia videbitis. j. de cōdi. inde. l. sed z si me putē. s. i. z ibi d. hoc dicā. ¶ Quero i quo differt bec actio ab actioe in factū subsidiaria: s. nil habēt cōe. illa enī cōpetit vbi alie deficiunt: vt. l. quoties. j. de prescrip. s. ista autē cōpetit cū oibus alijs que p̄tūt ad certū. modo habes expeditā p̄mā gl. quā vide. ¶ Venio ad secūdā gl. dicit hic qd bec actio cōpetit ex oī cā: z ex oī obligatioe ex qua certū petit. quero qd differt cā ab obligatioe: qdā dicit qd est iculcatio verborū. alij aliter: z bec ē vera. s. qd tria sunt

pmū ptractus uel quasi. delictū uel quasi. z ista sūt cā obligatiois. scdm est obligatio. tertius est actio que ex ipa obligatioe descendit: vt. l. s. ea obligatio. s. de pcur. Qd ergo hic dī ex oī cā itelligo cōtractu uel quasi maleficio uel quasi. z qd subdit ex oī obligatioe stat pprie. ¶ Juxta hoc quero vtrū certi cōdictio sit datiuā uel natiuā: qdā dicit eā esse datiuā. z pro hoc. l. si me z ticiū. j. e. veritas est qd ē natiuā. habet. n. sufficenter p̄existētēz materiā ex qua orit: ut hic dicit tex. ex oī cā: z ex oī obligatioe. zc. expressius insti. qui. mo. re cōtra. ob. in pn. ergo apparet qd est natiuā: ut. l. iurisgētuz. s. i. s. de pac. nō ob. l. si me z ticiū: qa rñde ut ibi dicam. ¶ Quero quare fuit itroducta bec actio: dicit glo. cā necessitatis z vtilitatis. necessitatis qa qmz nō reperit actio spalis: ut in stipulatioe cōtinēte certū: ut. j. e. l. si qs certū. Adar. dicebat hoc falsū: imo ex stipulatioe p̄petit certi pdictio spalis: vt insti. de ob. in pn. z istud puro verū: z dico qd nunq̄ certi pdictio p̄petit. s. generalis i casu in quo alia nō p̄petat. hoc dicit tex. iste ex oī cā z ex oī obligatioe ex qua certū petit: quasi dicat necesse est vt aliquid certū peti possit: ut cōpetat bec actio. lz enim esset certū: z peti nō posset nō haberet locū ista actio. Itē nō ob. qm stipulor factū: qa p̄t peti itereffe certi pdictione lz nō sim stipulatus: ut gl. dicit: qa imo sū stipulatus tacite: vt. l. stipulatioes non diuidunt. s. celsus. d. s. ob. vnde. z tūc p̄petit certi cōdictio ex stipulatioe tacita: nullo ergo casu reperio qd sit necessaria. Nō ob. l. si me z ticiū ut ibi dicā. subest tm cā vtilitatis. nā uos scitis qd actio surti ifamat: certi pdictio n. vt. l. cessat. d. ac. z ob. vñ si vellē p̄tra te agere ad quadruplū z qd nō infamareris itētarem certi pdictione gñalē ad quadruplū vel duplum: ita dicit gl. tua no. quā vid. ¶ Quero vtrū si actio p̄ma que p̄petit ad certū sit tpalis. an bec etiā erit tēporalis vel p̄petua: gl. dicit tēporalis. ar. in. l. si cum. s. qui i iuriarū. s. si quis cau. z. j. de iureiur. l. duobus. s. exceptio. hoc videt p̄tra regulā qd est qd actioes ciuiles sūt p̄petue: ut. l. i. j. d. p̄sti. pe. dicit. ¶ Fateor qd actiones ciuiles sūt p̄petue hoc ē apte ad viuēdū p̄petuo: si materia ex qua oriuntur dūret p̄petuo. exēplū in rei vēdicatioe qd p̄petit qd dīs. s. si dñiūm p̄scribit triēnio p̄bit rei vēdicatio. ita hic. bec actio p̄petit vbi certū petit si d. finit posse peti d. finit bec actio p̄petit. ¶ Querit glo. vtrū bec actio crescat p̄ ificiationē sicut actio p̄ncipalis. exēplū. i. l. acq. dicit gl. qd nō: ut l. itē veniūt. s. cū pdixim. s. de peti. here. Nō ob. si qs cau. l. si cū. s. qd iuriarū. qd dicit qd actio subrogata sapit naturā ei in cuius locū subrogatur: qa ē uez i his qd insūt actioi ex sua p̄mordiali natura nō i his qd supueniūt ex casu. vidē istā glo. z ē multū no. so. z forte nō hētis alibi. ita bñ p glo. qd liter actio subrogata i locū alteri sapit at naturā ei i cuius locū subrogat. qd dicit scripsi. l. i. s. bec actio. j. si quis testa. li. eē ius. fue. z ibi etiā p̄ Ja. de are. Et ex pdictis apper so. qd stiois. si qraf an p̄ officū iudicis veniāt in hac actioe oīa qd veniēt in actioe ex vēdito vel ex lo cato i cuius locū dat. ¶ Pro cuius euidētia scire debet qd lz ille actiones sunt bone fidei: ista tm est stricti iuris: quia non numerat in. s. actionum. insti. de actio. vnde ista rātū cōpetit ad ea ad que illa actio primordialiter cōpetebat. In his ergo que ex postfacto acciderēt ex mora qd veniret in illa actione tanq̄ bonefidei fm formā. l. ediles. s. itē sciēdū. j. d. edi. edic. nō tamē

¶ Utilitatis. ADDE Jo. an. in dicto s. sequitur circa pn. in add. prima magna.

Mac acti one. AD- DE q cum opi. Bar. transit sim- pliciter Sa- ly. Ful. hic. Bal. in. l. ij. C. de pactio inter emp. z uen. z in re/ peti. l. petes C. d. pactis. Scias etiaz q inq̄tum glo. dicit q certi condi- ctio genera- tio assumit si bi naturam primordia- lis actionis in cuius lo- cum dat: q illud e veru s; Ly. z Al- be. de rosa- hic q̄tu; ad rem seu qua litate p qua cōpetit illa actio spalis nō quo ad alia: q; seque- tur q infla- maret. qd si est. verum e q eēt stricti iuris. cui cō- trariū vult Jo. an. i. d. §. sequitur. z glo. i. §. acti- onū. in. de actio. z bal- hic z Alexā. b C. furem. ADDE gl. in. l. scire de benu. j. de vbo. ob. i. §. si. in vbo cō- dici. z dicit Jo. de imo. ibi q iste est cāus singu- laris i q cer- ti cōdictio da- tur ad incer- tū. z p hac opi. cōi al- legat Alex. tex. in. l. si cō- cubinam. §. nō solum. j. re. amo.

veniret in hac actione: qā nō assumit illā natu- rā de bis que ex postfacto obueniūt: ut dictū ē. sum^o expediri d̄ ha glo. ¶ Veniamus ad tertiaz glo. d̄ hic siue ex certo siue ex incerto p̄tractu. q̄ ro qd dicat p̄tract^o cert^o in hoc sūt opi. nā qdā dicūt q p̄tract^o certi sūt oēs p̄tract^o nominati: s; cōtractus incerti sūt oēs contract^o innoiat. z hec opi. tāgī in. iij. glo. hui^o. l. i. si. quā tenet Be. z ē satis pbabilis. Ja. d̄ are. dicit z meli^o q p̄tractus cert^o ē q̄ ex ip̄ius p̄ceptioe appet u/ re manifesto q certū debet. Ad do. nec ē varia- bilis ex pt̄ate debitoris uel rei natura. qd dico q̄ ex ip̄ius p̄ceptioe appet. p̄bas. s. e. l. certuz. qd dico iure māifesto appet: dico p̄ tāto: qā pos- sibile eēt q variaret p̄ stultitiā uel impitiāz iu- dicis in exequēdo uel p̄ aliquē casū p̄ter natu- rā rei: ut qā res d̄bita p̄iret: z sic ad estimatōz deueniret. Illud qd addidi: nec ē variabile ex pt̄ate debitoris: dixi p̄pter obligatiōē alterna- tiuā in q̄ lz certū appeat ex ip̄a p̄ceptioe: tñ qā variabile est ex pt̄ate rei: d̄ p̄tinere incertū: ut. l. vbi aut. §. qui illud. j. de s̄b. ob. qd dixi ex natu- ra rei: id dixi: qā q̄ ē i obligatiōe vsufruct^o uel aliud simile qd ex natura sua recipit variationē d̄ p̄tinere incertū: ut. d. l. vbi ar. §. fūdi. z. §. illd. d. s̄. ob. Cōtract^o ar̄ incert^o ē q̄ ex ip̄i p̄ceptioe iure manifesto certū nō appet: uel est variabile ex pt̄ate debitoris uel ex natura rei. hoc appa- ret q̄ qā stipulat partū ancille nasciturum uel fruct^o nascituros uel factū qā est incertuz: ut. l. vbi ar. §. illd. z. §. id qd. s. alleg. Alio tñ mō acci- pit p̄tract^o cert^o z incert^o: ut. l. i. C. d̄ se. q̄ p̄ eo qd iter. p̄se. qd dic̄ ut ibi. ¶ Hoc expositio q̄ro utrū ex oī cōtractu ex quo certū petif competat hec certi cōdictio: dicit glo. hic. q̄nq; agit ad id qd meū ē: q̄nq; ad tradēdū mibi aliqd qd n̄ ē meū. q̄nq; ad restituēdum. Aduerte qā hoc ē multū subtile. ¶ Primo casu nō p̄petit hec certi cōdi- ctio nisi p̄tra furē: qā nemo p̄dicat rē suaz p̄ter q̄ a fure: ut. s. vsufu. quead. ca. l. vlti. z in. i. §. ac. §. sic itaq; C. Scōo casu quādo agit ad tradēdū aliqd mibi qd nō ē meū. exēplū i actio- ne ex ēpto: dicit glo. q̄ tūc p̄petit certi cōdictio. Nec ob. q̄ tūc agit ad factū: qā istud nō est fa- ctū meū sed mixtū. sic dicit glo. qd ē no. bene in- telligēdū. ¶ No. ergo istā glo. q̄ tenet q̄ ille q̄ re- net ad tradēdū actione ex ēpto non tenet ad factū purū: z qualiter itelligat statiz dicā. Hoc. nī oēs cōiter reprobāt istā glo. p̄mo p. l. stipu- latiōes non diuidunt. in. p̄n. j. de. s̄. ob. Scōo p̄ rōez: qā solutio hui^o ē variabilis ex pt̄ate debi- toris: liberaf. n. soluēdo itereffe: ut. l. i. j. de act. emp. z sic nō p̄tinet certū sicut stipulatio alter- natua. Dñs Ja. bu. nitebat sustinef hāc glo. z dicebat q̄ actio ex empto p̄tinet certū cū saltē ex ip̄a p̄ceptione p̄tineat certū: qā uēdis stichū uel librū: s; lz cōceptio seu p̄nunciatio p̄tineat certum: tñ qā ex pt̄ate debitoris est variabile: nī d̄ p̄tinere certū: ut dictū est. s; volendo sustine- re glo. put est possibile d̄bes scire q̄ i eo q̄ glo. dicit q̄ ille qui tenet ex empto non tenet ad fa- ctuz purū s; mixtū: dicit vey. nā ille qui vēdidit tenet ad rē tradēday: z si est dñs tenet trāsferre dñium in accipientē. si non est dñs: non: ut. l. ex empto. in. p̄n. de ac. emp. ¶ Tñ non d̄ meū factū q̄ ista obligatio sapit naturā d̄idi. tenet. n. da- re hoc est dñium trāsferre: si dñs est. hoc p̄bas in. l. p̄uentōalibus. in. fi. de s̄. ob. ibi non nuduz factū sed cām bonoz zc. z ibi dixi. ¶ Item de- bes scire q̄ in actione ex empto vēditōr p̄cise te- net ad tradēdū si p̄t: ut. l. i. z ibi no. j. d̄ ac. emp.

z plene dixi. in. d. l. stipulatiōes non diuidunt. in. viij. q. d̄ s̄b. ob. Hoc p̄missio dico q̄ actio ex empto possz aliter p̄cipi q̄ certū p̄tineret: puta si dicere dico q̄ vēdidisti mibi fundū: z q̄ illuz tenes z possides: z q̄ illi^o fundi es dñs: quare peto te condēnari. certe ista actio p̄tinet certuz: tenet enim ad tradēdū p̄cise qā possidet. Itē ad trāsferēdū dñuz: qā ē dñs: z sic ad certū. s; q̄ nuda traditio in petitiōe veniret sine dubio non p̄peteret certi cōdictio: qā factū puruz est. ergo zc. Quare autē rē tradi z q̄libet stipulatio facti dicatur p̄tinere incertū: dic ut dixi in. d. l. stipulatiōes non diuidunt. in. viij. q. z i. l. vbi aut §. qui id qd. de s̄. ob. ¶ Quāq; in obligatiōe ē rē restituī: ut in re deposita pignorata cōmoda- ta: z si. isto casu dicit glo. nī h̄z locū certi cōdictio- rō qā res est mea: ergo non pōt p̄dicī: qd intel- lige nisi fuerit p̄tractata: ut. s. e. l. si qd nec cāz. §. i. Itē qā agit ad factū. dicit glo. ergo ad incertū. Ista ratio est melior ḡualior z verior q̄ p̄ce- dēs: qā aliena res pōt deponi z p̄modari. ¶ Tñ ergo p̄petit hec certi cōdictio: s; q̄n qd est obli- gatus ad dādū certū: ut d̄ in p̄ma glo. z bene. dicit. n. h̄z obligatiōē p̄tinere certū oīno: ut d. l. vbi aut. §. i. alleg. sum^o expediri de. iij. glo. ¶ Veniam^o ad quartā glo. d̄ hic ex incerto cō- tractu. ¶ Quero exēplū quōd ex incerto p̄tractu petaf certū: s; si ego sum stipular^o uel emi par- tum ancille uel fruct^o nascituros: p̄tract^o est incertuz: tñ post partū editū uel fructus natos ē cer- tū qd debet: z sic pōt agi certi cōdictioe. z hoc ē qd vult hic tex. dū dic̄ ex incerto p̄tractu s; Ja. d̄ are. lz Dy. aliter dixerit z male: z p̄tra h̄z tex. i. d. l. vbi aut. §. illud. z hoc exēplū nō posuit glo. imo aliud posuit glo. exēplū in obligatiōe facti in qua d̄ cōtineri incertū. sed si agit ad itereffe poterit agi certi cōdictioe. lz. n. itereffe prima facie sit incertū: tñ qā ē certū in re: natura z ve- nit certificādū per iudicē cōpetit certi cōdictio. ita dicit glo. quā vide. multa iculcat ista glo. q̄ veniūt examināda. ¶ Primo dicit q̄ in obli- gatiōe facti pōt agi ad factū p̄cise. hoc nō est ve- ruz simpliciter. s; qualiter debeat intelligi: dic ut dixi in. d. l. stipulatiōes nō diuidunt. i. viij. q. de s̄. ob. ¶ Secūdo dicit glo. q̄n agit ad in- tereffe agit certi cōdictioe. z in hoc dicit glo. ve- rū indubitatē. casus est hic in eo qd dicit tex. d̄ l. aquilia zc. nā cuz illa actio legis aquil. def ad itereffe: ergo certi cōdictio ad itereffe. z hoc dicit doc. z bene. ¶ Tertio innuit glo. q̄ licet certi cōdictio def ad itereffe nō tñ est necesse q̄ quātitas ei^o qd itereffe exp̄maf^o i libello. hoc an sit verū sūt opi. nā qdā dixerūt agi condi- ctioe incerti: ut. l. pe. s̄. si quis in ius vo. nō ie. z l. liber homo. §. si. j. de s̄. ob. sicut enī certi cōdi- ctio cōpetit vbi certū petif: ita cōdictio incerti cōpetit vbi incertū petif s̄m eos. ut glo. hic tan- git. quorū opi. tenet Ja. de are. nō enī dicit ip̄e est recedēduz a s̄bis z exponere. put glo. dicit cōdictio incerti. i. certi cōdictio ad itereffe qd est incertū. hoc. n. ē violare l̄fam. Certe dñi de natura cōdictiois incerti dicemus in. l. s; z si me- putē. §. i. j. de cōdi. inde. Sed q̄rum ad p̄posi- tum videam^o utrū ad certi cōdictioem sit neces- sariū q̄ illud qd petif appeat certū ex ip̄a p̄nun- ciatiōe. an sufficit q̄ sit certū in re: natura: nec sit variabile ex pt̄ate debitoris: s; q̄ nō est ne- cesse q̄ ex ip̄a p̄nunciatiōe appeat certū illd qd petif. text^o ē in. d. l. vbi aut. §. qui illud. j. de. s̄. ob. ut quādo p̄mitto pecuniā que est in archa uel illud qd Ticius debet. nā lz ex ip̄a p̄nuncia

Ad certū. ADDE q cum Bar. trācūt bal. Ang. Saly. z Ro. h. S; Fulg. z pau. de ca. hic cō- trariū tenet qbus adbe- rere videt Alex.

dC Exp̄maf. ADDE vt p̄ lo. an. i ad di. ad spec. in ti. de fru/ cti. z itereffe §. si. i addi. i cipiēte Ly- nus.

tiōe nō sit certuz: tamē qā in reruz natura ē cer-
 tuz sufficit. ita in pposito q̄tuz interfit in reruz
 natura: certū est: ergo certū petitur. merito ille
 leges debēt exponi. put glo. dicit. agif ergo cer-
 ti cōdictiōe ad itereffe. z q̄ nō sit i libello neces-
 se certā q̄ritatē exp̄mi: est tex. in. l. iij. C. de iuri.
 sti. z p̄baſ p rōnem quādo aliqd nō ē in prāte
 actoris nō cogit actor illud exp̄mere certū in li-
 bello: ut. l. vbi aut. §. q̄ illud. §. h̄b. ob. z. l. i. §. q̄
 aut. j. quo. lega. sed declaratio intereffe est i iur-
 dicis prāte: ut. l. i. C. de sen. q̄ pro eo q̄d itereff
 p̄fe. ergo nō cogit actor illud exp̄mere z limita-
 te ponere i libello: reprobata opi. vltamōtano
 rū q̄ dicebāt cōtrariū. q̄d lati^o reprobauit z exaīa
 ui in. d. l. stipulatiōes nō diuidunt. in fi. de h̄b.
 ob. sum^o expediti de. iij. glo. zc. **C**lenio ad
 tertiā p̄ez. d̄f hic q̄ l3 nobis i oī p̄tractu certuz
 cōdicere. **Q**uero quō cognosceat in libello:
 an intēref certi cōdictio ḡnālis uel sp̄alis: h̄.
 appet ex his q̄ d̄xi in p̄ma. q. nā in certi cōdi-
 ctiōe ḡnāli cōcludit p̄ illud mediū qā certū. in
 alijs actiōibus cōcludit p̄ alia media: vt. §. d̄xi.
 Adde q̄ Guil. de eu. dicit q̄ in certi cōdictiōe
 nō h̄z q̄s necesse inferere aliā cām nisi hanc: qā
 certū. vnde si dico q̄ teneris mibi ad cētum: z
 hoc est certū: ideo peto te cōdēnari ad dicta cē-
 tū p̄cedit libellus. nā in actiōib^o p̄sonalib^o suf-
 ficat q̄ in libello q̄s exp̄mat cām p̄ximā actiōis:
 vt. l. z an eādē. §. actiōis. de exco. rei iudi. sed
 cā p̄ximā hui^o actiōis est: qā certū. ergo zc. glo.
 n̄ra dicit cōtrariū in. ij. glo. hui^o. l. in p̄n. videlz
 q̄ debeo exp̄mere cām remotaz: qā ex tali libel-
 lo reus nō reddidit cert^o: an velit cedere vel cōtē-
 dere: ergo zc. ut. l. i. in p̄n. §. de eden. **C**Ex p̄-
 dictis p̄z q̄ in. l. vltia. C. de an. excep. poterit p̄-
 cedere libellus velit nolit re^o fm opi. Guil. sed
 fm opi. glo. veriorē fecit. **C**lenio ad quartam
 p̄riculā d̄f hic q̄ si in diē vel sub p̄dictiōe sit ob-
 ligatio ante diē vel cōdictiōem nō potero age-
 re. certū. n. est q̄ ante cōdictiōis euētū nō nasci-
 tur actio: ut. l. cedere diē. j. de h̄. sig. sed in obli-
 gatiōe i diē qd iuris sit. glo. tenet q̄ actio sit na-
 ta l3 obſet exceptio. z fm hoc q̄d hic d̄f nō po-
 tero agere diuersimode. accipitur scilicet vel
 ip̄o iure vel ope exceptionis ip̄o iure respectu
 obligationis conditionalis: uel ope exceptio-
 nis. f. respectu obligationis in diem. uide istam
 glo. **A**duerte vtrū ante diem sit nata actio. ē
 multū p̄funda q̄ quā disputat **P**e. z t3 q̄ nō:
 cōtra glo. n̄ras. postea disputat eā **B**is **B**ar-
 tolu^o de p̄tis. z tenet q̄ sic fm glo. n̄ras. quas
 disputatōes refert **E**y. in. l. i. C. ut ac. ab here. z
 cōtra here. **B**is **A**n. d̄ p̄tis fecit d̄ hoc unā ma-
 gnā filateriā in repetitiōe quā fecit de. l. si insu-
 lā. j. de h̄. ob. Guil. de eu. hic distiguit duo h̄ba
 z intrauit melius h̄ritatē q̄ alij. ego postea lati^o
 distiguit in. l. ita stipular^o. de h̄. ob. dicit ibi q̄
 qd tū sit in casu p̄posito. dico tex. stare p̄prie z
 glo. n̄ram nō p̄cedere. nā l3 alie actiōes z obli-
 gatiōes oriant^o ante diē: in casib^o tamē certi p̄di-
 ctiōe ante diē nō oritur^o sicut nec ante cōdictiō-
 nē. p̄bo p̄mo p̄ istū tex. **S**cōo p̄ rōem: qā ante
 diē nō petitur certū. cū. n. p̄mitto tibi cētuz h̄c
 ad annū: ego nō debeo tibi dare cētū: sed min^o
 est in obligatiōe p̄p̄ interufuriū medij tēporis:
 vt. l. si cōstāte. §. quotiēs. so. ma. z de edē. l. i. §.
 diē. **I**stud aut̄ iterufuriū medij tēporis est incertuz
 tum qā p̄det de futuro: tum qā leges hoc d̄-
 cūt in simili: qā fruct^o futuri z similia sūt icerta:
 ut. d. l. vbi aut. §. illud videam^o. **C**ōcluditur er-
 go q̄ cētuz ante diē nō sunt certa: ergo ante diē

em vel aī p̄dictiōes agere nō potero certi cōdi-
 ctiōe cū nō sit nata actio. **C**lenio ad q̄ntā p̄tē
 d̄f hic q̄ certi cōdictio cōpetit ex legati cā. cō-
 tra dominiū rei legate trāsit recta via in legata-
 riū: ut uidistis. §. l. p̄ima. ergo nō pōt p̄dicti ab
 eo: qā nemo p̄dicat rē suā zc. ut dicitur est. **S**o.
 dicit glo. intellige q̄ hic testator legauit q̄ritā
 tē uel rē alienā. uel dic: ut no. glo. in. §. n̄ra aut.
 insti. d̄ lega. uel dic ut no. p̄ doc. C. cōtia deleg.
 l. ij. **A**d vñū tamē aduerte q̄d obmisi tibi q̄ ubi
 cūqz dixi q̄ nemo cōdicat rē suā: intellige de re
 sua iure plenī d̄mij: sec^o si haberet vtile d̄mij tā-
 tū: ut. l. i. C. de dona. que sub mō. z. l. i. j. de do-
 na. ti. ḡnāli. **P**rocedo ad aliud exēplū. d̄f
 hic ex. l. aquilia. no. ex hoc q̄ hec actio cōpetit
 ad intereffe: ut dixi. §. **I**te an crescat p̄ficiā-
 tiōem: dic ut. §. dixi. **S**eqtur in tex. ex causa
 furtiua zc. oīs. n. cōdictio deḡnat cōtra finē: ut
 insti. d̄ ac. §. sic itaqz. z dixi. §. e. l. si q̄s nec cām
 §. i. **S**eqtur ex senatusconsulto ageretur zc.
Lōtra ex senatusconsulto petit restitutio heredi-
 tatis: sed rē restitui est factū: z ad illud nō cōpe-
 tit certi cōdictio: vt. §. dixi. ergo male. h̄. hic d̄z
 intelligi quādo hereditas est iā restituta z fidei
 cōmissari^o agit contra debitores hereditarios
 qui tenentur ad certū. **B**ar.

Ex. §. sequenti.

Stante statuto q̄ nō possit p̄bari debitū vltra
 xx. libras per testes: z tu p̄misisti mibi resartire
 omne dānuz q̄d paterer ex tali causa: z hoc cō-
 stat per instrumētū potero illud dānum p̄bare
 per testes: licet ascendat sūmam. xx. quia proba-
 tio nō est facta per solos testes: sed iuncto istru-
 mento: ibi. **H**oc facit.

Quoniam Inutilis stipulatio nō ip̄e
 dit actiōem oriri ex vtili nu-
 meratiōe. h. d. **E**t diuidit: qā p̄mo cōtinuat se
 ad p̄cedētia. scōo ponit exēplum quādo stipu-
 latio est inutilis rōne eius cui q̄s stipulatur. ter-
 tio q̄n̄ ē inutilis rōne p̄sone p̄mittētis. q̄rto q̄n̄
 stipulatio est inutilis rōne cōdictiōis adiecte.
 quinto similiter quādo est inutilis rōne p̄sone
 p̄mittētis. secūda ibi. numerauit. tertia ibi. idēz
 erit. quarta ibi. itē q̄ri. quinta ibi. §. si ei. **C**Mo.
 q̄ alteri stipulari nemo pōt. insti. de inuti. stip.
 §. si q̄s alij. z de h̄. ob. l. stipulatio ista. §. alteri.
Secūdo no. q̄ p̄dignus cui est interdictum
 bonis egparatur pupillo: vt hic i. fi. **T**ertio
 no. ex toto. §. illud generale vtile p̄inutile nō vi-
 tiari. **C**Dis p̄missis venio ad materiā. §. n̄fi.
COp. d̄f hic q̄ est qdam cōtract^o qui celebra-
 tur re z h̄bis. **C**Lōtra. iste sūt sp̄es separe: ut
 l. i. j. de ac. z ob. l. obligamur. e. ti. ergo q̄ vnus
 cōtract^o sit diuersarū specierū v̄ qdaz repugna-
 tia que eē nō pōt: vt. l. ubi repugnantia. de reg.
 iur. z. C. de fi. instru. l. huic scripture. glo. fatef
 cōtrariū: z dicit q̄ hic cōtract^o celebratur h̄bis
 solū iterueniente re. vide glo. super. h̄. coniuictiz
Hoc facit ad q̄ōnez. dicit statutū q̄ nō possit
 p̄bari d̄bituz vltra. xx. libras p̄ testes. pone q̄ p̄-
 misisti mibi resartire oē dānum q̄d ego paterer
 ex tali cā: z de hoc appet instrumētū: vnde cuz
 passus fueris dānum vsqz ad cētum: peto illa cē-
 tum: z p̄bo p̄missionē per instrumētū: dānum
 aut̄ seu intereffe usqz in cētum p̄bo per testes.
 q̄ritur an possim obtinere: z an talis p̄batio va-
 leat. istā q̄ōnez disputauit **J**a. bu. z determina-
 uit q̄ sufficeret. statutū. n. dicit q̄ nō possit pro-
 bari debitū vltra. xx. libras p̄ testes. **N**o. qā di-
 cit debitū: z nō dicit de sūma debiti. debituz at
 e creditum d̄f quādo alienā fidez sequor: vt. §.

CMō: ff.
 ADDE q̄
 opi. Bar. se
 quis Ang.
 in. l. inter d̄
 in p̄n. j. d̄ s̄.
 ob. z Bal.
 hic in lectu-
 ra antiqua.
 Sz ipe bal.
 in Rubrica
 C. eo. z in. l.
 i. C. ut actio
 nes in here-
 de. z in. l. si
 post tres. in
 lec. ordina-
 ria. §. si q̄s
 cau. z hic in
 lectura no.
 na trussat d̄
 opi. Bar.
 q̄z natiuitas
 actiōis specia-
 lis z genera-
 lis nō pōt se
 parari cum
 vtraz nasce-
 tur ex poten-
 tia p̄missētis
 materie. illa
 nō plus illu-
 it in vñā q̄z
 in aliaz. alle-
 gat. l. māda-
 tum. j. man-
 ea. z contra
 Bar. tenēt
 Saly. Fulg.
 quibus ad
 beret Alex.
 vt hic p̄ cū

BB if

Determinatiōe. AD DE q cōi ter cū hac d terminatiōe trāscūt voc. pro qua alle gat tex. i. c. series. de te sti. fm intel lectuz Dñi An. de bu. z Imo. ibi. z cū predicta opi. transire videt. Jo. an. in addi. ad Spec. in ti. de fruc. z inter. s. h. in addi. scipien te Ja. bu. Sal. in iur. s. nouo iure C. e. z in re peti. l. pe. ad h. de leg. ij. Sal. i. iur. cassā. C. d. fa ero scis ec cle. p. de. de ancha. in. c. canonū. i re peti. in vñ. circa istam extēsiōe z per cū in re gula accessō riū de reg. iur. in. vj. Alexā. Tu Adde ali. quātū i for tioribus ter minis cōsi. clexvij. li. iij. incipien te vñ peti tiōe. vbi alle gat Bar. z Ja. bu. hic. z faciunt ibi dicta ad id qd hic dicit Alexā. q. ua let pbatō fa cta nō oppo nēte pte cō tra statūtū. Et in q̄tuz Alex. tangit an nō obliā te dicto sta tuto possit creditor pe tere debito rem cōpelli ad faciēduz sibi istrumē tū d debito excedēte ad summā z d bituz proba re p testes. z dicit Sal. singulariter tenere q sic tu vide cō sulta in con trarium per p. de. de an cha. consilio eccli incipie te i. q. pposi ta. vñus si.

e. l. i. nō autē dī ppter summaz. istud autem qd aliena fide sū sequur' pbat p istrumētū: ergo debitū ē pbatū per istrumētū. **P**reterea po namus: dicebat ipse q ista duo p̄ficiāt unū totū s. istrumētuz z testes faciāt vnā plenā pbatō nē: qa testes nō sufficerēt sine istrumēto: nec in istrumētū sine testib'. sine dubio uerū ē dicere q bec pbatō nō ē facta p testes: sed est scā per testes z istrumēta: z statūtū solū respicit pbatō nē q̄ sit per testes: z p hac determinatiōe fac glo. q̄ hic ponit. nā lz ter. dicat q̄ p̄trahit re z v̄bis. glo. exponit q̄ p̄trahit v̄bis tm̄ iterueniete re. ita. in. q. ista debitū pbat p istrumētū interueni entib' testib' ad declarationē debiti. non. n. tes tes pbat debitū: sed dānū seu iteresse: ex quo declaraf debitū pbatū per istrū. **V**enio ad sam ptez: z pmo op. q̄ utile per inutile viciet: ut l. pui. s. i. s. de arbi. istō brocardicū soluit Dy. in. c. utile p̄ inutile. de re. iur. in. vj. z Ly. i. l. sanci mus. C. de dona. Duil. de cu. hic: z ego. i. l. gre ce. s. illud. de fideiussō. dic ut ibi. **S**cōdo op. eē glo. z vñ q̄ p stipulationē apposita super re mea: alteri q̄raf actio: ut. C. ad exbi. l. pe. z j. de po. l. publicā. So. dico q̄ actio pōt q̄ri. s. vtilis n̄ directa: ut in p̄trarijs. **I**te hoc ad vtilitatem dñi: vt. j. de dona. l. dōatiōes. s. pe. s. hic si dice remus actionē oriri abñti z impediri actionē ori turā ex numeratiōe eēt impedimentū dñi. iō sti pulatio ista nō valet: vt sic dicaf impleri p nu merationē: vel possum' dicere q̄ illud qd hic di cit q̄ stipulatio est inutilis ster. pprie. Ad cōtrari um n̄ideo ibi iterpōit sup re mea q̄ durat mea. hoc iterponit sup re mea q̄ definit eē mea. ideo alteri n̄ pōt queri vtilis nec directa: z ista est vñ. **V**enio ad tertā partē vñ q̄ per stipulationē sequētē nouet actio p̄ma: lz pupillus p̄mittat: vt i. l. i. s. h. j. d noua. z isti. qui. mo. tol. ob. s. p̄re rea. So. dicit glo. illō q̄n pupillus' p̄mittit illō qd alius d̄z: sed hic quādo p̄mittit illud qd ipse met d̄z. s. pōt eē: qa quando pupillus p̄mittit illud q̄ ali' d̄z p̄sumit qd creditor fecerit aīo nouādi z aīo illū liberādi: q̄ p̄suptio cessat quā do pupillus p̄mittit qd ipse met d̄z. vel aliter fm Ja. de are. dic q̄ hic erat pupillus ifans vel ifā tie p̄xim': ita q̄ naturaliter n̄ obligaf: uel aliter hic nō fiebat ista stipulatio aīo nouādi: vt statiz dicaz. **O**p. q̄ quādo pupillus p̄mittit qd ipse met d̄ obligari ciuilitē z naturaliter: ut. j. com mo. l. iij. facit. s. de pac. l. in p̄sonā. s. qui pecu niaz. So. illō qd pupillus effici' locupletior. hic aut sic p̄mittēdo nullomō effici' locupletior: iō nō obligaf. **V**enio ad q̄rtā particulā: z vñ q̄ p̄ impossibilē cōditionē non viciet stipu latio: vt. l. obtinuit. j. de p̄di. z de. z l. i. de p̄di. insti. So. aliud i vltimis volūtatib' z aliud in cō tractib': qd dic: vt. l. ipossibilis. d. s. ob. **V**enio ad vltimā ptez. op. d̄ hic q̄ p̄digus cui bo nis est iterdictū egparur pupillo. **C**ōtra im mo egparaf adulto: vt. l. is cui bonis. de s. ob. So. vt ibi dixi. qdā alia tāgunf hic per glo. i. s. posse que examinabo vobis in. s. se.

Ex. s. sequenti.

Quattuor cōbinatiōes hic ponunt. p̄ma cū nu mero noiē meo: z stipulor noiē meo. **S**ecūda cuz numero noiē alieno: z stipulor noiē alieno. **T**ertia cū numero noiē alieno: z stipulor noiē meo. **Q**uarta cū numero noiē meo: z stipulor noiē alieno: ibi. **D**ui' timor'. Et agēs ex mutuo naturali: z p̄bās de p̄fessis d̄z succūber: ibi. Et p hoc vidi. Et si qs in libello dicat peto centuz qa numeravi q̄ reddet p̄misi p̄cedit libellus

ibi. Sz iuxta. Et lz istrumētuz dicat cōfessus est habuisse z recepisse itelligit tamen de p̄nti: ibi. **H**ic moueo. Et p̄fessio scā de mutuo: lz stipula tio sit inutilis nō viciat: sz pbat mutuū: ibi. Sz de vno dubito.

Si nummos **N**umerādo pecuni am n̄sam noiē absē tis z ignorātis ei q̄rimus actionē. h. d. **C** Buii dif qa p̄mo ponit dictū. **S**ecūdo illō pbat per auctoritatē Juliani. **T**ertio pbat per argumē tuz a cōiter accidētib': scōa ibi. **J**ulianus. tertia ibi. cū quotidie. **C** Mo. q̄ numerādo alteri p alterū q̄rif actio. **S**ecūdo no. ar. a solitis. fa cit. l. ij. s. merito neq̄d in lo. pu. **A**nteq̄ intrē materiā q̄ro de rōne. **R**. duplex est rō. **P**rima frequētia hui' p̄tractus. z hoc innuit iste tex. ibi cū quotidie zc. scōa ē rō p̄pter singularia p̄ce pta pecunie: vt. l. singularia. j. eo. **E**x hoc appa ret q̄ nō iō abñti statim q̄rif actio: qa qs fuerit pact' absentē reddi: lz qdam hoc dicāt z male: vt. s. proximo. s. ij. r̄iso. sed iō q̄rif qa absentis noiē numeraf. **O**p. q̄ nō sit hoc sp̄ale in mu tuo. ut. l. pe. C. ad exbi. z l. publicā meua. i. p̄n. j. depo. Duil. de cu. vñ fateri p̄trariuz. ego dixi vobis. s. p̄ximo. s. q̄ hoc nō est verū: qa casus est hic. **N**ō ob. iura in p̄trariū allega. qa ibi pa ctū fuit appositū in traditiōe rei que durat mea. hic in traditiōe rei que nō durat mea: imo do minū meū extinguit. merito speciale est: vt ex numeratiōe queraf actio absentē. **N**ec p̄dictis ob. C. de dona. que sub modo. l. quotiēs: quia vel ibi speciale in donatiōe: vel lz res desinat eē mea: tamē ipa durat: hic vero extinguit: vnde concludit hoc eē speciale in mutuo. d̄ hoc qua liter alteri per alterū queraf actio tāgitur hic p Duil. z Ly. in. l. multuz. C. si quis alte. vel sibi. z ego plene in. l. stipulatio ista. s. si quis insulā. de v̄bo. ob. **O**ppo. de. l. iij. s. subtilius. j. de condi. ob. cau. So. intellige q̄ hic sciebam pe cuniam esse meā quā alieno nomine numeravi. vel dic q̄ licet errauerim erat cōsupta fm Ja. d̄ are. **A**lterius oppo. z nūc examino glo. s. precedentis cū ista. z videtur q̄ ex numeratio ne actio nō nascatur: ut. l. si stipulatus. s. i. z l. cuz enim. j. de noua. **H**uius timore opz nos examinare materiā istoruz. s. per quattuor cō binatiōes. **Q**uandoqz enim numero nomine meo: z stipulor nomine meo. quandoqz nume ro nomine meo z stipulor nomine alieno. quā doqz numero alieno nomine: z etiam stipulor nomine alieno. quādoqz numero nomine alie no: z stipulor nomine meo. **R**edeo ad primam quādo numero nomine meo: z stipulor nomi ne meo. z tūc distingue tres casus. **A**ur stipula tio est vtilis totaliter aut totaliter inutilis: aut non vtilis ex toto: nec ex toto inutilis qa parit naturalē obligatiōez. p̄mo casu aut cōstat q̄ nu meratio fuit facta cā implēde stipulatiōis: z tūc nō orit actio ex numeratiōe: sed ex stipulatiōe: vt. l. si stipulatus. s. i. z l. cū enim. j. de noua. z qa nō agitur: vt ex numeratiōe nascat: ut. l. non ois. j. e. z ideo agēdum ē ex stipulatiōe. **E**t p hoc iam vidi reprobare libellū. qdam petebat cētum: qa mutuaerat z p̄duxit istrumētū in quo ille fuit cōfessus se recepisse z promittebat reddere per stipulationē. certe ille actor succū buit z iuste. non enī d̄buit agere: qa mutuauit sed qa ille p̄misit restituere per stipulationem. si qs tamē veller sustinere talē libellū forte pos ser: si hoc modo itelligatur ago qa mutuaui. s. ciuilitē. ē enim illud mutuuz ciuile cui natura

C Pupil lus. ADDE in quantum Alex. refert p̄dau. d̄ ca. itelligere q̄ pupillus ob ligaf ex mu tuo etiā sine auctoritate tutoris: sed nō ex stipula tiōe: q̄ ex il la nō effici' locupletior. z h̄ cē notā dū ad statuz q̄ mulier nō obliget sine p̄fessū p̄pin quozū: ut si valeat obli gatio etiā si p̄mittat id ad qd alias erat obliga ta q̄ contra rium cōsulu it Ro. con sulto mihi. ce cxiij. s. q̄ stante p̄dco statuto mu lier possit q̄ etare mari tū ē fructib' rez parafre naliū ad quā faciēdā tene bas. lat' ibi vide.

C Qui pe cunia. AD DE q̄ Ja. bu. z Fulg. cōtra tenet qz. s. qui pe cuniam log tur i casu di uiso: ut hic p Alex.

C Et iuste. ADDE vt per Alex. in iij. col. i. s. grifogonus de v̄bo. ob. q̄ transit cum opi. Bar. lz p̄dau. d̄ ca. in. l. ij. s. fm.

eo dicat. ut ipse refert qd op. Bar. est nimis rigorosa: unde fm cu pt dicit qd debeat leg cōdēnatio si pducatur instrumētū cōtinēs ēē stipulatōez qz ex pductōe instrumētū apparet qualiter voluerit in suo libello numeratōez dducere. S; Alex. dicit qd hec opi. posset pcedere si cā cōmīt teref cognoscenda sola facti vitate inspecta: qz tūc lz vna cā eēt pducta i petōe z alia probata in prosecutio ne cause es/ set legitia tamē debet obtinere fz Anto. d. bu. in cōsilio in cipiēte viso puncto: z p no. per Jo. an. in addi. ad Spec. in ti. d. ac. z pe. s. kqgur. v. hoc quoqz. Tu adde qd Pau. d. ca. cōsilio. cc. vij. incipien te super pri mo dubio tenet simpli citer: qd si cā in libello de ducta non p bec lz alia sit pbata: vt pu ta actum est ad depōsi tum z pba tū ē d cōmo dato qd v; absolui re. allegat In no. in. c. l. de lit. cōtest. z Jo. an. vbi s. z quid im portet clau sula sola fa cti vitate in spectare: vide Ro. cōsilio x. z an pro ducens pce ptū cōtinēs confessionē mutui debe at d mutuo solvere ga bellam stan te statuto qd d oi mutuo de quo ap paret instru mentum de beat solui ga bella. An. ge. qd sic cō silio. xviii. incipiente re peritur. z qd agens ex nu meratiōe cū stipulatio in tercessit de beat succū bere. tenet Bal. cōsilio liij. incipien te sempronio us. li. pmo. Et in qstuz Alex. se re mittit ad. s. grifogon d illa. q. si egi

ex numeratione z probati de confes. an debeam obtinere: vbi tenet qd sic quando est elapsum tempus opponende excep. z respondet ad dī. ctum Spec. in. s. sed pone egi. adde tu qd opi. Spe. simpliciter legtur Bal. cōsilio s allegato: vbi forti videtur velle recte intuenti qd stante statuto qd nō possit opponi exceptio nō numerate pecunie: tamē qd di ctū Spec. pcedat. z illud clarissime legtur cōsilio. ccxij. incipiente pū ctus questionis. z cōsilio. ccxij. li. ij. z cōsilio. ccxxv. incipiente actum

fuit depōsiti: vbi dicit sec' esse in depōsiti: qz agens ad numerationem v; obtinere si probat de cōfes. rōnem diuersitatis: ibi vide. Idē tenet cōsilio. cclxx. incipiente ex themate. li. iij. vide in dictis cōsilijs: qz nō allegatur per Alex. Sed solum alle. Ang. mibi cōsilio. xxviii. z cly. qui idem tenet: qd Spec. pro opi. tamē Alex. facit quod voluit. Idē d ancha. cō sil. cccviiij. vbi voluit qd elapso de cennio con fessio de do te facta con stante matri monio habe at candē viz quam h; dā numeratō: i cipiit nulluz dubium.

oritur actio tm ex numeratione: ut. s. pxi. s. z d. s. grifogon. Aut stipulor ei cui possū stipu pulari: vt fili' uel suus patri uel dno: z tūc idēz qd s dixi qū stipulatur sibiūpi: ut. d. l. dñs suo. de v. ob. z qd. s. dixi quādo stipulatio ē in totū inutilis. Idē ē quādo ē iūtilis pro pte p ea pre p qd inutilis ē. ar. ton' ad ptez. facit. j. e. l. nā z si fur. s. h. C Tertia cōbinatio ē qū numero no mine alieno: z stipulor noie alieno. hic aduerte aut ē vnus: z idē ille cui' noie qz numerat z sti pulatur: z oris actio ex numeratiōe nō ex stipu latōe nisi eēt psona cui qd stipulari posset: vt. d. s. grifogonus. z hoc ē uerū de iure antiquo. ho die nō puto: ut sicut numeratiōe alteri p alte rū qritur ut hic: ita z stipulatiōe sup illa numera tiōe interposita: ut. l. ij. C. per qz pso. no. acqr. in hoc tm ē dña: qz numeratiōe querit abūti z ignorāti: z qritur directa ut hic. stipulatiōe nō qritur vtilis ita demū si ratū habeat: ut. d. l. ij. z ar. l. si ego. s. d. neg. ge. cū rō singularitatis que ē hic: z. j. e. l. singularia cesset in stipulatiōe. Si nō sit diuerse pōe: qz unū noie numerat z al terius noie stipulatur: tūc pualet numeratiō: ut l. i. s. i. j. de sti. ser. C Quarta cōbinatio quādo numero noie alieno: z stipulor nomie meo. isto casu aut ille cui' noie numeratū erat psona per quā mibi qrebatur obligatio. vt fili' uel seruus: z tūc idē acti meo noie numerasset: ut. d. l. dñs suo. j. de v. ob. Si nō erat psona extranea: tūc pualet numeratiō. nō. n. potui p meaz stipula tiōem auferre sibi ius ex numeratiōe quesituz: ut. d. l. i. s. ij. de stip. ser. mō habetis expeditas oēs glo. de materia tāgitur p L. y. C. e. l. si absē tis: qd nihil dicit respectu eoz qd ego dixi vobis. Ex. s. sequenti.

Depositum cōuertitur in mutuuz sola contra hentiū voluntate.

Deposui. Debitū ex una cā pōt con uerti in cām mutui sola cō trahentiū uolūtate: etiāz sine usu pecunie nisi de utēdo fuerit actū. h. d. cū. l. se. C Op. solo ani mo nō qrit possessio: ut. l. ij. C. de acq. pos. z. l. iij. in pn. z. l. quēadmodū. j. de acq. pos. fo. hoc iō ē: dicit glo. qz pū hēbat naturalē detētatio nē: ut insti. de re. diui. s. interdū. z. j. de acq. re. do. l. qua rōne. s. iterdū. S; adhuc ob. cōtrari um: qz ibi nemo anio incipit possidere. vñ glo. dicit qd hec res erat i cōspectu. videte qū qz nō h; dñi uolūtate ad incipiēdū sibi possidere nō sufficit nuda uolūtate sine traditiōe: ut. l. iij. s. si rē. de acq. pos. dixi uobis. s. e. l. si qz nec cāz. s. res. sed qū h; dñi uolūtate: tūc sufficit qd ipse d tineat lz res nō sit in cōspectu. z ita loqitur hic: z ita tenet By. in. c. p possessore. de re. iur. i. vj. in. iij. q. z ita itelligit. l. ei' z. l. hoc si. de rei uen. Quāz qz nullo mō tenebat vel possidebat: z tūc requir traditio ūa uel ficta: ut. C. de pba. l. cū res. z. C. de acq. pos. l. ij. hoc etiā tāgitur per glo. i. d. l. qua rōne. s. iterdū. Alij dicūt qd hic

possit nominare quādo cūq; pacto appposito qd dicto sempro. solui non possit: nec ab eo ab solut: sed dcmū ex: z ab eo qui fuerit declaratus. con tingit qd iste Ticius pater moris sempronij declarat numeratōez fuisse factā ad cōmodū filij. querit an stipulator uel ille ad cui' cōmoduz scā fuit stipulatio agere possint: z an potuerit declarare post mortem illi' Bal. cōsilio. ccxxv. pmo li. tenet qd non. d C Interposita. ADDE qd Alex. dicit qd cōis opi. est in cōtrarium de

11
fil. cccviiij.
vbi voluit
q elapso de
cennio con
fessio de do
te facta con
stante matri
monio habe
at candē viz
quam h; dā
numeratō: i
cipit nulluz
dubium.
a C Praelu
mitur. AD
DE qd Ale.
in. d. s. gri
fogonus di
cit qd cōis
opi. est cum
Bar. remis
sioes vide p
ipm in. l. pre
dia. j. d acq.
pos. cui' vi
ctis adde
Bal. cōsilio
xxviii. li. iij.
incipiente i
quodam in
strumēto.
b C Tene mē
ti. ADDE
cū dē Bar. i
d. s. grifogo
nus. z Alex.
ibi: cui i quā
tū examināt
an p fessio fa
cta in instru
mēto inua
lido sit effi
cax. addero.
q. ipam per
tria mēbra
examinātez
z succinte z
cū Bar. te
nētez ei' cō
silio. cclxx.
iij. incipien
te oipoten
tis ista con
fessio.
c C Secun
da combi.
ADDE qd
si filius i po
testate per i
terpositam
personā mu
tuat patri z
instrumētuz
conficitur i
forma. Tici
us confessus
est habuisse
z recepisse a
sempronio
mule de pro
pria pecu
nia ipius sē
pronij ad
utilitatem z
cōmodū ei'
quem ipse
sepronij no
miabit: que

qua p ipum in dicto. §. grifogon.

est spāle pp singularia pcepta pecunie: vt. j. e. l. singularia. z ibi dicā. C. Itē. op. z vř q seqns lex ptradicat huic. §. glo. dicit qz ibi ideo qa fu it appositū hūbz voles: qđ ē extēsiuū. Duū. dicit qz ista nō est rō: s; debem^o stare ppo tex. aut talis pmissio fit ab initio aut ex postfacto. nam qñ ex postfacto fit statū apparet qz voluit recedere a pmo ptractu. qñ ab initio nō: s; voluit p us eē ptractū depositū: z ab illo nō recedere nisi i ceperit vti. tu hō dicas qz hūm voles: qñqz h; determinationē ab actu q ipō iur pñcīf: quā doqz h; determinationē ab actu q requir factū hoīs. pmo casu statū nuda volūtate pñcīf mutuū: etiā si nō moueat pecunia: ita loqtur hic. §. nā tu rogasti me: vt pecuniā depositā haberes mutuo. istud qđ cā dpositū pvertat i mutuū fit a lege: z iō statū pvertit cū tu vis. z si esset dictuz si voles fit mutuū: statū te uolēte efficeret mutuū: s; i. l. qz si ab initio hū voles: recipit determinationē ab actu q iure nō pñcīf: s; requir factuz. rogasti. n. me z ego pñcīf tibi uti si voles. h; n. velis uti nō tñ uteris: qa uti ē factū: iō regrif vsus d scō: s; si tu vis eē mutuū: statū ē mutuū: z hec pbāf. ar. eo; q no. i. l. i emētis. C. d ptractē. emp. z qđ dixi i repetitōe. l. cūctos populos. cir ca pñ. C. d sum. tri. z si. ca. s; ptra hoc facit pñ: §. qđ dicit permisi tibi vti. R. rñsio d; aptari ad iterrogata. cū igif iterrogatō pcesserit: rogo qz ista pecunia sit mibi mutuata: vt dñ in fi. §. cū se quitur respōsio permitto tibi uti: videor dicere qz fit tibi mutuū. l. si sine. §. i. s. de iter. act.

Rogasti. Pecunia redacta ex veditiōe rei mee de partiū volūtate statū i cām mutui pvertit: z piculū rei tradite ad veditū: ut pñcio qz utaf pñinet ad tradētē si eā venalē habebat. ali as ad accipiētē. h. d. C. Diuidit in duas pres: qa pmo dicit qualiter pñcū rei in cām mutui cō uertat. scō ad quē spectat piculū rei ante qz uē daf. scōa ibi. qz si lancē. C. Op. de. l. rogasti. j. d pñcip. n. so. ibi res nō fuit uēdita uel pñcū nō fuit receptū. hic erat receptū. C. Op. d. l. q negocia §. his. ar. j. mā. so. ibi dedi tibi rē vēdēdā: ut mī hi restitueres pñcū: z ego mutuarē tibi qđ uellē. vñ nō licuit tua auctoritate in cāz mutui pvertere. hic hō ab initio pñcīf tibi ut conuerteres. Jō ut clare habeas hoc: dic tria hūba: aut dedi tibi rē uēdēdā: z qz mibi pñcū redderes: z non pvertit i cām mutui: ut. l. q negocia. al. p ptra ria. aut dedi ut utaris pñcio: z tūc aut ē uēdita z pñcū receptū. z tūc pvertit in cām mutui: ut hic. aut nō ē pñcū receptū: z tūc sec^o: ut. d. l. roga sti. in pñ. j. de pñcip. n. C. Op. ad hūm dictuz. z vř qz periculū nō spectet ad accipiētē: s; ei^o gñā ptract^o fit celebrat^o: ut. l. si vt certo. §. nūc uidē dū. j. como. sol. itellige hic de piculo iterueniē te saltē culpa leuissima: nō d casu fortuito: vt dñ xi. s. e. l. si qz nec cām. C. Op. de. l. si gratuitam §. i. j. de pñcip. n. Sol. ibi pcedēs rogauit acci piētē: hic ecōtra: z sic habes tria mēbra. aut tra dēs rē rogauit accipiētē: z ei^o est piculū idistin cte: ut. l. si gratuitā. §. i. allegat. aut accipiēs ro gauit tradētē: z tūc aut habebat rē venalē: aut nō ut hic. z hoc verū nisi res def extiata de quo qđ iuris fit: dic ut. j. de exti. act. l. i. C. Ultimo no. si. hui^o. l. ibi. z maxie si sñ usuris credidi z c. qz ad hoc ut cognoscam^o cui^o gñā fit cōtractus celebrat^o debem^o ispicere pñcipale^o ppositum. Si eni gñā tui moueor ad ptractū dñ tecuz non gñā mei uel alteri^o: s; postea ex illo ptractu cō modum seu vtilitatē sentiā tot^o ptract^o tui gñā

C pñcipale. AD DE qz hoc fac h; Bal. ad. q. statuti dictantis qz

df factus: ut hic. z no. s. e. l. si qz nec cām in pñ. **Si tibi.** Obligatio mutui re ptractū: iō nō pñt in pl^o ptractū qz datuz sit: s; i minus sic. h. d. C. Querit glo. de rōne: z eā assignat p diuisionē: ut habetis in ea. C. An ergo hodie iur donatiōis dbeat illō plus cū pa cto nudo dōatio hodie pñcīf: R. nō. nō. n. pñt dicit dōatio cū ex mera liberalitate nō fiat: ut. l. i. j. d dona. s; iō plus pñmittit: qa sibi mutuabar. z iō magis eēt vsura. C. S; tūc op. pactū nudū iuxta ptractū oppositū vestif ei^o coherētia: ut p ducat actionē: ut. l. legē. C. de pac. z l. iurisgen tiū. §. qñimo. ff. de pac. Sol. spāle odio usuraz ut nō debeatur ex pacto nudo icōtinēti apposi to: ut. C. de vsuris. l. qñis. C. Op. de. l. q semif ses. j. de vsur. So. illa distictio pñcīf fenerari vel nō h; locū in alijs ptractū: ut ibi. nō in cō tractu mutui ut hic: ita dñ glo. C. Quero z hec ē bōa qđ: mutuauit tibi. c. pacto appposito: ut va das p me romā: uel scribas mibi libruz: an ad tale pactū poterit agi: glo. determinat qz nō: qa usura est. nā qz qđ accedit sorti usura est: ut dñ i euāgelio z in decre. xiiij. q. iij. c. i. ij. z. iij. z. c. con suluit. de vsuris: ita dicit glo. tua. C. Cōtra istā glo. vř alia glo. s. si qz cau. l. sed z si qz. §. fi. in glo. qz incipit: qa ex certa sciētia. So. qñqz iuxta ptractū mutui appōif. pmissio facti p qđ aliqd adest creditori: z tūc ē vsura. ita loqf hic. qñqz apponit aliqd scū p qđ sibi nil adest: s; est sibi magis cautū exēplū. p qñtitate mutuata pñcīf sti uenire ad iudiciū z suscipere in te pceptum sub certa pēa: certe talis pmissio valet: ut i glo. ptractaria. ita debet intelligi qđ no. doc. C. de vsu ris. l. cū allegas.

Si fugitiuus. Si mutuat su^o q h; dñi volūtatem ptractū mutui. alias sec^o nisi recōciliat cōsum ptione secuta. h. d. pmo loqf in suo qui h; dñi volūtate. so in eo qui nō habet. secūda ibi. fugi tiuus hō. C. De ista materia qualiter recōciliat tur mutuū vidistis s. e. l. ij. §. appellata. z vide bitis statū. j. l. pñma. cū. l. se.

Ja furioso. Licet ab ini tio nō trāsfe rat dñium tñ cōsumptione secuta recō ciliat mutuum creditore furēte: uel etiā ignorā te. h. d. cum pñ. l. se. C. Mo. qđ dixi in sūmario. C. Scō no. qz p ea pte p qua res mutuata cō sumit pro ea pte mutuū reconciat. C. Circa hāc. l. si a furioso: qñf secuta psumptione: vñ na scāf certi cōdictiōe: an ex numeratiōe. an ex cō sumptione. R. breuiter qz qñ numeratio habuit cō sensuz vtriusqz pñs. nō ē dubiū qz ex nūeratiōe agit: vt. l. si qz p eo. §. si nūmos. j. de fideiussō. S; qñ ab initio nūeratio nō habuit pñsensū: pu ta qa numerauit furiosus: vt fuit i pmo cāu hu ius. l. tūc sūt opi. Jō. dicit ex numeratiōe nasci certi cōdictiōez spālez ex mutuo. z hoc erit vñū ex singularib^o qñ in mutuo sūt: vt videbitis. j. e. in. l. singularia. C. Alij dicūt ptractū qz isto cāu nunq̄ recōciliat mutuū: qa ex cōsumptione nō na scāf certi pdictiōe p mutuo ex numeratiōe. simi liter nō pōt nasci: qa nō habet pñsensuz: sed recō ciliat creditū i gñe ex eqtate: ut. l. si me z ticiū j. e. vñ agef certi pdictiōe gñali vel pdictiōe sine cā. z hoc ē verū de rigore. pdicta hā in pmo exē plo huius. l. In oibus aut alijs recōciliat mutu um: qa ab initio nūerator habuit volūtate nūe rantis. Ex. l. sequenti.

Qualiter ille q mutuat pecuniā alienā possit cō uenire dōtore q nō vult illā psumere: ibi. Que

nihil possit dispōi i fauo rē bānitorū. modo fit q dam forma tio qz qz qz ceperit bāni tum habeat x. z vnus ex bānitiō ca piat aliū: an debeat habe re decē: z di cit qz sic: qa istud statū est factū pñ cipaliter i fa uorē reipu bli. z tale sta tutuz debet referri ad quoscūqz si habito respe ctu: an sit ha bilis vel in habilis: z h; ppter pu blicā vtilita tem: vt est ter. notādus in. l. si quis i graui. §. v. trū. j. ad sil le. Bal. idēz decēdem. i. l. i. C. de pte cit^o imp. of. z in. l. liber tas. §. d. sta. hōiuz Ray. z Bal. in. l. offitius. §. ne qz cum.

...

ro. Et an agēti certi p̄dictione ex mutuo possit opponi. q. dominij. ibi. Ad declarationes.

Am z si fur. Ad hāc legē op. de. l. q̄uis

C. e. s. ibi mutuū fuit recōciliatū stipulatiōe: vñ nascit certi cōdictio ante q̄ p̄sumatur. C. Juxta hoc q̄ro. pone q̄ ego q̄ numeravi pecuniāz alienā fui stipulat' z ago ex stipulatiōe: dñs vēdicat ante q̄ sit cōsūpta: an ille cui mutuauit mibi restituere teneat. videt q̄ sic: q̄a ille cui mutuauit tenet mibi in gñe. ab eo aut vēdicat pecunia i spē: ergo illud ad q̄ tenet mibi nō vēdicat. Heritas ē q̄ ipse est tut' exceptio ne doli. nā certū ē q̄ illā eādez pecuniā soluendo debitor liberat: vt no. s. e. l. ij. in pñ. s. q̄ factō creditoris perit illō cui' solutiōe debitor liberaretur obstat doli exceptio: vt. l. si opa. d. doli excep. Preterea l. debitor teneatur i gñe: tenetur tñ respectu illi' q̄ titatis mutuate: ergo illi' q̄ titatis iteritū liberatur: ut. l. i. naue. j. loca. z dixi. s. e. l. qd te. z p hoc optie facit. j. de stip. ser. l. i. s. i. z ij. Quero qd si mutuauit pecuniā alienā: nec debitor vult eā cōsumere q̄liter puenietur a me: Aduerte ista est subtilis qd: z vt q̄ nō possit pueniri a me certi p̄dictione: q̄a nō est nata ut hic: nec p̄dictione sine cā: q̄a ex cā pecunia est apud eū q̄ finita nō ē. glo. determinat q̄ aut hoc facit maliciose ne a mutuate pueniat: z tūc p̄inde tenetur: ac si p̄sūpisset: q̄a stat p eū quo min' cōsumat. ergo zc. vt. l. iure ciuili. d. cō. z dñō. si at facit hoc bōa fide: q̄a forte hoc sibi denūciatū ē: z tūc nō p̄t pueniri. ar. hui'. l. i. vltio rīso hui' pñ. Ad dēclariōem hui'. q. o. nos p̄rio videt vtrū ei q̄ agit certi p̄dictione ex mutuo possit oppōi bec exceptio: tu nō fuisi dñs. vñ q̄ sic. nā qlibet d. p̄bare id qd ē cā sue intentiōis: vt. j. de pba. l. ei qui. s. ad p̄bādū q̄ fuerit mutuū requirit q̄ mutuas fuerit dñs: ut. s. eo. l. ij. s. appellata. z. s. mutui. ergo zc. z hoc vt tenere Ey. C. e. l. ij. Guil. de cu. t. z cōtrarium p. l. nō vñ. C. e. p hoc etiā facit: q̄a ille q̄ hz cām a me nō p̄t mibi referre q̄onem dñij: ut. C. lo. ca. l. si qd p̄ductiōis. z. j. cōmoda. l. ita vt si fur. Sz ad istas rīdent doc. C. e. i. d. l. ij. q̄ ille leges loquūtur i casib' i qd' nō ē de substātia contract' q̄ tradēs sit dñs. ego puto q̄ exceptio dñij nō possit opponi: nisi p ipm opponētē vel aliū p̄betur q̄ tradēs nō sit dñs: l. z de substātia cōtract' sit q̄ tradēs sit dñs. hoc no. in simili. j. de re. pmu. l. ij. nā si ille q̄ opponit nō p̄bat se vel aliū dñm: nec alius p̄bat p̄sumitur q̄ fuerit dñs ille q̄ tradidit: nec hz necesse aliter p̄bare se dñz nam qd in nulli' bonis est de iure gētū ē ei' q̄ occupat: vt. l. ij. j. de acq. re. do. C. Hoc p̄missō venio ad q̄onem p̄positā q̄n pecunia nō ē cōsūpta. dic aut ille a quo petitur vel ali' nō p̄bat pecuniā alienā: z tūc idistice poterit cōueniri q̄a mutuū vñ numeratiōe cōtractū. aut p̄bat eā alienā: tūc si qdem maliciose nō vult eā p̄sumere z tenetur ac si cōsūpisset: ut hac glo. Si nō bona fide facit q̄a est sibi denūciatū: tūc nō p̄t cōueniri: vt dicit glo. qd itellige nisi sibi cauere tur de defendēdo illū aduersus illū denūciatē vt. l. is a quo. cū. l. se. s. de rei ven. z bec no. q̄a vtilia z subtilia sunt. Bar.

Si seruus communis

Ex mutuo facto p suū q̄ritur actio dñis p dñis portionib'. z si cōis pecunia debitor mutuetur p pte mutuatīs mutuū cōtrahitur. h. d. Et diuiditur in duas ptes: ut p̄z ex sūmarlo: scōa

ibi. nā z si. Etel sūma aliter. Propter cōem vtilitātē: cōis pecunia diuiditur numero: l. z corpalia dicātur remanere cōia. h. d. C. Circa hāc. l. q̄ro q̄n tibi ipsi mutuauit pecuniā tuā totā: uel mibi z tibi cōem: an cōsūptione mutuū recōcilietur p pte tua: z vt q̄ sic: ut i. l. p̄cedētī. cōtrariū est p̄tas. sicut. n. dñs usucapiēdo nō p̄t fieri dñs d cetero: vt. l. seqf. s. lana. d usuc. z. l. mea res. j. d. p̄di. z dñō. ita p̄sūptione nō p̄t videri sibi q̄sūtū dominiū qd ab initio habuerat. Bar.

§ Filiusfamilias. Ista

lex p̄suevit videri iuuenib' difficilis: s. in veritate nō est. z. h. d. C. Ex qb' cās ab initio trāsato dñio nascitur p̄dictio ex eisdem oritur ab initio nō trāsato dñio p̄sūptōe secuta: z ecōtra. h. d. C. Diuidit i duas. p̄rio p̄t unū dictū. scōo rīdet tacite obiectiōi: scōa ibi. q̄a toriens. In hoc. s. q̄a toties sic forma casū. p̄cedēs de cāsio vt cōtra oēs leges p̄cedētēs. nā supra dñm est q̄ actio nō nata p cōsūptionē nascit seu recōciliat. hic nō dī q̄ actio nata p p̄sūptionē d̄struitur. ergo male. ad hoc sic rīdet iuriscōsult': q̄a toties zc. C. In tex. ibi p̄dictio daf. s. cōsūptiōe secuta. Op. j. ad mace. l. ij. So. ibi fili' soluit pecuniā castrens peculij vel quasi: hic soluit pecuniā p̄ris. C. Itē op. s. l. qui exceptionē. j. d. p̄di. Ide. So. ibi loqf i filio repetētē: hic in p̄e vēdicatē. fili'. n. nō p̄t repetere ex p̄sona sua: q̄a erat tur' exceptiōe odiosa: vt. d. l. q̄ exceptionē. nec ē tanq̄ heres p̄ris: ēt si ageret rei vēdicatione: q̄a veniret cōtra factū suū: vt. l. si non sortē. s. si fili'. de cōdi. ide. C. Op. j. ad mace. l. s. z si. s. q̄ si ab alio. so. tene opi. Jo. q̄ distinguit. aut pecunia extat z uēdicat p ptem zc. z dic vt i glo. Itē dī hic i si. q̄ fili' soluet p errorē non repetit. Cōtra. j. ad mace. l. si. So. intellige hic d errorē iuris: sec' d errorē scī: ut ibi. z no. i. l. cū qd. C. d. iu. z fac. igno. z videbitis i. l. i. j. d. p̄di. ide.

Ex. l. sequenti.

Que sint specialia i mutuo respectu alioz p̄tra ctuū: ibi. P̄rio videam'. Et habet duo instrumēta de eadē re scā diuersis tēporibus dī ex vtroqz rē possidere: ibi. Et istis cāibus. Et que sint specialia in pecunia numerata tantū respectu aliorū mutabiliū: ibi. Scōo p̄ncipaliter. Et que sint specialia i pecunia numerata ēt nō mutata respectu alioz: s. nō mutabiliū: ibi. Tertio. Et q̄ sint specialia i mutuo cōtra regulas ipius mutui: ibi. Quarto. Et si dixerō cāpsori solue Ticio. x. nō sū liberat' ante q̄ campsor illi p̄mit tat: ibi. Ego dico. Et instrumētū nō dī falsū si i eo dicat: dedit z mutuauit: l. z testes dicant q̄ tpe cōtractus nulla fuit pecunia: ibi. Et p̄rio ē. Itē si i instrumēto dicat q̄ habuit z recepit i p̄ntia mei notarij: z testes dicant q̄ ibi fuit pecunia: s. q̄ nō viderūt q̄ debitor recepit: nō dī p hoc falsū instrumētū: ibi. Sz q̄ro. Si aut i instrumēto dicat q̄e habuit z recepit: sed testes dicūt q̄ statū illā restituit creditori recurre dū est ad i dicia an aio liberādi se: uel donandi id fecerit: ibi. Juxta. Et in p̄tractib' in qb' requirit q̄ sol uat pecunia p̄ntialiter z quātitas est magna re mediū ē vnū q̄n ita de facili nō reperitur pecunia: ibi. Ultio.

§ Singularia. Adeo iudicio

hec lex difficilis ē z apparū hz satis intricatū. z lec. q̄ ex ap̄tu colligūtur nō sūt p doc. nō os bene recitate: z materia hui'. l. male explicata est: iō eā repetēdā assūp̄si: z breuiter. h. d. In mutuo sūt

BB iiii

¶ Fuisi do minus. AD DE q̄ i hoc cōter ceteri transcunt cum Bar. z vide per Bal. in. l. ij. s. appellata s. e. z in. l. ij. C. e. z in. l. si abfiri. eo. ti. illud aut cer tū est q̄ si sti pulatio iter uenit nō po terit re' referre. q. dñij vt. l. ij. C. e. vbi ver' do min' prius pecuniāz vē dicat. Ale. b. Occupat ADDE q̄ iōe tenuit i l. si duo. j. vti posse. tñ ipse cōtrariū tenere vide tur in. l. rem q̄ nobis. j. d. acq. pos. z i l. rē alienam j. de pig. ac. Bal. in Ru brica. c. de p̄scrip. z i. l. i. in pñ. s. d. re. diui. z in c. cū cām. c. d. p̄ba. d. quo bic p Alex.

xij

q̄dā singularia cōtra regulas mutui. s. q̄ iuben
do dōbitorē tibi solvere uel debitū a te ex una cā
i cām mutui cōuertēdo mutuū contrahit: lz ne
nō fiat de meo tuum. h. d. Diuiditur in tres. p̄
mo ponit unū dictū ḡnale. sc̄do exēplificat illō
in duab⁹ p̄sonis. tertio illō exēplificat i una z ea
dē p̄sona. sc̄da ibi. nā z si tibi. tertia ibi. q̄d igif.
Casū i terminis pone: vt pz ex sūmario fm lec.
ultima q̄ tāgif i fi. p̄me glo. in additione noua.
¶ Mo. casus singulares i q̄b⁹ cōtrahit mutuū
lz ne nō fiat d meo tuū. ¶ Sc̄do no. q̄ vulgarit̄
ter solet dici q̄ cā cōiungēday actionū vn⁹ act⁹
occultat. ex eo. n. q̄ patior pecuniā eē ap̄d te v̄
mibi data: z a me ad te p̄fecta: z sic p̄m⁹ act⁹ q̄
mibi def occultatur: tamē a iure fingitur. simi
le etiam in. l. ij. in fi. z in. l. iij. j. de do. inter vi. z
vxo. ¶ Tertio no. q̄ circa idem cōcurrūt due
fictiōes. videtur enim pecunia mibi data z a
me ad te p̄fecta. de hoc nihil dico hic. hanc
materiā plenissime scripsit i. l. si is q̄ d vsucap. iij.
fi. ¶ Venio ad appatū z op. z v̄ q̄ si sit sp̄ale
i pecunia imo idē i q̄libet re: vt. j. de solu. l. si pe
cuniā. z. j. d. acq. pos. l. i. §. si iusseris. hui⁹ timor
Guarneri⁹ itellexit hāc. l. vno mō. s. q̄ hic loq̄f
i pecunia stricto mō sūpta: z itelligit sic. i alijs re
bus nō trāfferē dñiū i aliū nisi res sit p̄ns z in
p̄spectu: vt in p̄trarijs. lz in pecunia ē hoc singu
lare q̄ trāfferē dñiū: lz nō sit in p̄ntia dñmō sit
solutiōi parata. z ista lec. Guar. colligif ex vltia
glo. i solutiōe p̄trarij de. d. l. si pecuniā. vbi glo.
recitat h̄ba Guar. ad l̄raz quā uide: z est glo.
magna. Intelligit ergo Guar. q̄ hic sint singu
laria in pecunia nūerata respectu aliaꝝ rerum.
¶ Cōtra hoc op. de. l. q̄ negocia. j. man. vbi v̄
casus ad l̄raz in p̄trariū. ¶ Hui⁹ timore q̄dā anti
qui recesserit a lec. Guar. vel ab intellectu sue lec.
eo mō quo dixi. z dicūt q̄ hic pecunia erat p̄ns
z in p̄spectu: alias nō p̄traheret mutuū: ut. d. l.
q̄ negocia. z sic p̄cordat cū. l. si pecuniā. z cū. §.
si iusseri. z hoc mō dicebāt ip̄i Guar. itellexisse.
z ista lec. tāgif in p̄n. vltie glo. z ēt i p̄trario d. l.
si ex p̄cio. i eadē glo. quā uide. z h̄z istos accipif
hic pecunia largissime p̄ q̄libet re extiabili p̄
pecuniā. z si dicas i quo ergo ē hic sp̄ale seu sin
gulare: h̄. z dico q̄ sūt singularia p̄tra quāday
regulā. l. traditiōib⁹. C. de pac. z isti. de re. diuī.
§. p̄ traditiōem: q̄a hic trāfferē dñiū sine tradi
tiōe. hec ē lec. eoz q̄ nō ē h̄a. p̄mo i eo q̄ ip̄i di
cūt hoc eē h̄z Guar. ē falsū: vt uidistis legendo
h̄ba Guar. ad l̄raz. ¶ Sc̄do q̄a i hoc nulla eēt
sp̄alitas. nā si pecunia vel alia res ē in p̄ntia: h̄e
tradiē z p̄ aspectū ei⁹ possessio h̄e acq̄rif: ut. d.
§. si iusseris. z. l. q̄d meo. §. si p̄ v̄ditore. e. ti. sed
tex. v̄ uelle hic notare q̄dā singularia. ergo zc̄.
¶ Preterea nos sum⁹ i materiā mutui: vñ h̄ba. l.
debem⁹ referre z itelligere fm materiā mutui:
ut. l. ip̄atores. de i die adiec. z no. i. l. h̄. j. de p̄di.
ide. h̄z fm hoc nō poneret singulare in materiā
mutui: vñ hec lec. nō ē bona: iō d ea d cetero mē
tionē n̄ faciā. ¶ Tertio mō legif h̄z Jo. z Azo.
ut hic ponant q̄dā sp̄alia i p̄tractu mutui respe
ctu alioꝝ p̄tractuū. z ista lec. tāgif i p̄n. p̄rie glo.
dū dicit sp̄alia q̄dā suāf i cā pecunie credite q̄
nō suant i alijs p̄tractib⁹. ¶ De istoz h̄boꝝ in
tellectu uideam⁹ q̄d uult dicere i cā pecunie cre
dite. dicūt q̄dā q̄ itellexit Jo. z Azo. de oi cre
dito nō de mutuo tm̄: z isto mō itellexit dñs
Leruot⁹ accursij. z de hoc fecit unā additionē
ad glo. p̄mā i fi. dū dicit creditū large p̄ oi zc̄. z
hoc ēt posuit i. ij. glo. hui⁹. l. q̄ similiter ē ei⁹ ad
ditio. uide eā ibi. posset ēt stricte itelligi. parcat

C In fin.
ADDE.
Bal. in. l. ij.
C. de fruc. z
lit. expen. z
in. l. i. C. q̄n
li. ab eptiōe
disce. z in. l.
cōueticulaꝝ
C. de epi. z
ele. z in. l. i.
C. de dotis
p̄mis. intelli
ge tamen q̄
ista fictio de
qua hic i fi.
operatur li
berationē a
priori obli
gatiōe non
ip̄o iure: sed
ope excepti
onis. l. si res
extimata. §.
si. d. iure do
iuncta. l. si
mulier debi
tori. e. ti. fm
fulg. hic ni
si pecunia sul
set in cōspe
ctu. ar. l. si
pecuniā. j.
d. solu. Alex.

mibi dñs Leruot⁹ nō bñ itellexit lectu. Jo. z
Azo. cū. n. dicit sp̄alia: q̄dā suātur i cā pecunie
credite q̄ nō suātur i alijs p̄tractib⁹: d necessita
te itellexit pecunie credite. i. mutuate pp̄ id q̄d
subdit q̄ n̄ suātur i alijs p̄tractib⁹. nā si accepif
set creditū i ḡnie: tūc ois p̄tract⁹ cōprehēderet
vt. l. i. §. eo. iō. Ja. d. are. Ddo. z Pe. recitat lec.
Jo. z Azo. aliter: videt q̄ ip̄e itellexerit sp̄ale
hoc eē i mutuo respectu alioꝝ contractuū: z sic
h̄bū credite accipif stricte p̄ mutuo. h̄bū pecu
nie accipif large p̄ oi re mutuabili. ē ergo sp̄ale
i mutuo z i oi re mutuabili. q̄ lz res nō sit p̄ns:
sit tm̄ solutiōi parata v̄ trāfferi dñiū z p̄trahif
mutuū. i alijs h̄o p̄tractib⁹ req̄reret p̄ntia rei h̄z
eos. ¶ Ad istā lec. op. d. l. iij. §. h̄. j. d. dona. iter
vi. z uxo. z. j. de fur. l. falsus. §. sed si is. ubi ēt in
alijs cāis z p̄tractibus v̄ idē. so. dicūt ip̄i q̄ ibi
res erat p̄ns hic nō. z istō d̄f i. iij. glo. hui⁹. l. sup
h̄bo accepis. ¶ Cōtra hoc op. j. mā. l. q̄ nego
cia. so. hic lz pecunia n̄ eēt p̄ntia erāt tm̄ solutiōi pa
ta: q̄a dōbitor habebat eā i marsupio uel i capsā.
In. l. h̄o p̄traria pecunia nō erat solutiōi pata.
hoc d̄f i vltia glo. circa p̄n. z eodē mō itelligūt
l. si p̄ mutua: C. e. z. l. si ex p̄cio. e. ti. Ista lect. fu
it reprobata p̄ Ja. Bal. z Ddo. q̄a dicūt ip̄i q̄ ēt
i mutuo req̄rif p̄ntia rei: ut. d. l. si pecuniā. d. so.
z. d. §. si iusseri. iō legūt hāc. l. alio mō: ut statiz
uidebitis. ¶ H̄bi nō placet: nec lec. nec rep̄hē
sio. lec. n. p̄supponit q̄ alij p̄tract⁹ nō possint fie
ri uel p̄trahi: nisi re debita extēte i p̄ntia. fallit in
mutuo. rep̄hēsio h̄o p̄supponit q̄ etiā i mutuo
req̄raf rei p̄ntia. z hoc ē exp̄sse p̄tra. l. si sp̄salib⁹
bus. §. i. j. de iur. do. p̄tra. l. si mandato meo. §.
fi. j. mā. cōtra. l. lz. §. i. z. l. nuptura. d. iu. do. z cō
tra leges multas q̄s uidebitis. j. i. p̄secutiōe ma
terie. remanet ergo q̄ ista lec. Jo. z Azo. q̄ sp̄a
le sit in mutuo ultra alios cōtract⁹ nō est h̄a. vñ
Ja. Bal. z Ddo. sequēdo euz legūt alio mō p̄
ut uobis posui i sūmario z i terminis. z dicūt q̄
hec. l. ponit q̄dā sp̄alia i q̄b⁹ mutuū contrahif:
lz ne nō fiat de meo tuū q̄ sp̄alia sunt p̄tra regu
las mutui: ut. l. ij. §. appellata: z. §. mutui. d. e. z
ista lec. ex d̄cis p̄dictoz addit Dñs Leruotus
ad p̄mā glo. i fi. ibi posset ēt stricte itelligi zc̄. z
ista lec. reputo uerā. ¶ H̄is ergo p̄ itellectu l̄e
sic discussis z declaratis uenio ad materiā z sic
hec. l. h̄z tres p̄tes ita h̄z tres glo. q̄ ponunt tres
materias zc̄. ¶ Assumo p̄mā. d̄f hic q̄ q̄dā sin
gularia sūt q̄ i hac. l. ponit. Cōtra imo sunt plu
ra alia sp̄alia: ut. j. de so. l. si alieni. z. l. deducta
§. nūmis. j. ad tre. z. d. e. l. certi p̄dictio. §. si nū
mos. So. dicit glo. fateor p̄trariū q̄ sint plura.
sūt. n. octo sp̄alia q̄ nūerant i glo. ut in glo. ha
bes. tm̄ ista glo. uadit tm̄ iuoluntē q̄tm̄ plus p̄t. si
cut. n. supra fuit diuersitas lecturaz: ita hic ē di
uersitas istoz sp̄aliū. sūt. n. q̄dā sp̄alia i mutuo
respectu alioꝝ cōtractuū. q̄dā sūt sp̄alia i pecu
nia respectu aliaꝝ rez. q̄dā sp̄alia sūt i pecunia
mutuata respectu alioꝝ mutuabiliz. z oia ista
glo. iculcat. ut ergo ista oia itelligat separemus
ea. z assumo lec. seu ordinē. Ja. de are. ¶ Pr̄i
mo uideam⁹ q̄ sūt sp̄alia i mutuo respectu alio
rū cōtractuū. z p̄mo sūt duo sp̄alia i mutuo re
spectu alioꝝ cōtractuū q̄ ponunt i hac. l. h̄z eū:
certe hoc p̄cederet h̄z lec. Jo. z Azo. quā supra
reprobauit. nā i casib⁹ istis eēt idē sicut i alijs cō
tractib⁹: vt. j. dicā. tertio ē sp̄ale i. l. si a furioso. i
p̄n. §. e. fm opi. Jo. istud p̄cedo: tm̄ opi. Jo. ibi
reprobaf. Quarto ē sp̄ale i. l. certi p̄dictio. §. si
nūmos. §. e. vbi alteri p̄ alteruz q̄rif actio cōtra
regulā cōem. istō fateor. z aduerte q̄ tex. i. §. si

nūmos. z i. l. ij. C. p. q̄s p̄so. no. ac. non loq̄ nisi de nūmis z d̄ pecunia. glo. p̄ia hic d̄uz assignat illū casū p̄ sp̄ali n̄ declarat utrū d̄beat itelligi i pe cūia t̄m̄ stricte: an large p̄ oī re mutuabili. Ja. n̄o d̄ are. vt videt̄ itellexit large p̄ oī re mutuabi li q̄s satis placet. dispositio. n. illi. §. nō ē odio/ fa: s; magis fauorabilis: ergo large d̄y itelligi: vt l. talis scriptura: z ibi dixi de le. i. Quīto ē sp̄ale in mutuo ga tutor z qlibet admīstrator ex sola scriptura ex hac cā fit d̄bitor: z ex hac cā p̄t sibi soluere: ut. j. de admī. tu. l. quotiens. §. nō t̄m̄. z §. sicut q̄s nō ē alias: ut. l. si in emp̄tōe. §. h. j. d̄ cōtrahē. emp. z. l. v. j. de auc. tu. ita dicit glo. z Ja. d̄ are. vide glo. z no. eā. q̄ solū i cā mutui tu tor p̄t sibi soluere z scribēdo se d̄bitorē facef. dicit Ly. forte idē eēt i alijs cōtractib⁹ si faceret palā z bona fide: ut no. in. d. l. si in emp. i. h. z hoc t̄z glo. in. d. l. quotiēs. §. nō t̄m̄. Ego dico q̄ p̄tra hāc glo. z Ja. de are. ē tex. exp̄ssus q̄ ēt ex alia cā p̄t sibi soluere: z i alia re q̄ i pecunia. in. l. si stulas. §. i. j. de p̄trahē. emp. Sexto est sp̄ale. dicit Ja. de are. q̄ actio q̄ orif ex nūeratione in mutuo de facili nouaf: z tollit p̄ stipulationē se cutā: uel ēt p̄cedētē: ut. l. si stipulat⁹. §. grifogon⁹. j. de n. ob. z. l. cū. n. de noua. z. s. e. l. certi cōdictio. §. q̄m. q̄s sec⁹ eēt in alijs cōtractib⁹: ut l. si stipulat⁹. j. de usuris. ita dicit Ja. d̄ are. z te ne mēti ista notabilia s̄ba. Tenet ergo Ja. de are. q̄ h̄ stipulatio ipediat oriri actionē ex nū/ ratiōe: t̄m̄ stipulatio iterposita sup alio cōtractu vt emp̄tōis z vēditōis societatis z si. non im/ pedit oriri actionē ex p̄tractu: z sic hodie cū in quolibet cōtractu emp̄tōis z vēditōis subdaf stipulatio: habem⁹ duas actiones: vnā ex p̄tractu aliā ex stipulatiōe q̄s ē multū vtilis: q̄m̄ vna ē bo ne fidei: alia stricti iuris. Est ne hoc verū? glo. i l. petēs i p̄n. glo. C. de pac. v̄ uelle q̄ nō: ga si p̄cedat pactū z seq̄t stipulatio: de eodē nō orif actio ex pacto q̄tūcūq̄ vestiat. Item contra Ja. v̄ casus legū dicitū q̄ q̄n q̄s dat dotez p muliere z stipulat eā sibi reddi vel pacificā si est extrane⁹ ipedit oriri actio ex nūerationē q̄ q̄n mulieri: ut in. l. i. §. accedit. C. de rei vxō. ac. z C. d̄ iu. do. l. alia. z. ff. so. ma. l. quotiēs. ergo v̄ idē in alijs p̄tractib⁹ q̄s i mutuo. qd dicem⁹ ad uertatis iste passus est subtilis z vtilis. Cassu/ manus p̄mo q̄n cōtract⁹ p̄cedit z seq̄t stipula/ tio: si qdē stipulatio seq̄tur ex iteruallo oliz pre sumebat nouatio. Hodie nō nō: nisi agaf: vt. l. si. C. de noua. z ista nō est n̄fa materia. si nō sti/ pulatio seq̄tur incōtinēti. hic aduerte. q̄nqz pre cedit cōtract⁹ n̄e z certitudinarie: ut si vēdidit. z illud qd deductū ē in vēditōe deducit in stipu/ latiōe statī: z idē i si. ut in locatiōe societate z in alijs. tūc nūq̄ nouaf cōtractus p̄ stipulatiōez ni si exp̄sse agaf. hic est tex. exp̄ssus in. l. duo socie/ ratē. in p̄n. j. p̄ socio. glo. t̄m̄ ibi dicit q̄ i dubio v̄ agi q̄ fiat aīo nouādi: qd nō est verū. nā iura antiqua q̄ p̄sumebat in dubio fieri aīo nouādi loquunt̄ in stipulatiōe q̄ iterponitur ex iterual/ lo: sec⁹ in ea q̄ iterponit̄ incōtinēti: vt. l. nam ad ea. de cōdi. z demō. v̄ in hoc tenco opi. Ja. de are. Quīqz p̄cedit aliqd qd p̄t eē cōtract⁹ p̄ se: z p̄t nō eē cōtract⁹ s̄m̄ intētiōem agētis: ut nu meratio vel alteri⁹ rei traditio: tūc si statī sequi/ tur stipulatio p̄sumit̄ nūeratio uel traditio scā cā iplēde stipulatiōis: nō cā celebrādi aliū cō/ tractū: vt. l. si stipulat⁹. §. grifogon⁹. z. d. l. cū. n. de noua. z. s. e. l. certi p̄dictio. §. q̄m̄. nec est sp̄a/ le in mutuo: ut dicebat Ja. de are. ga idē in do te vt vidistis: z idē puto in oib⁹ cōtractib⁹ qui

re cōtrahūtur. C Si. n. deponere apud te rem uel eā tibi cōmodare z statī p̄ stipulationē p̄mit teres eaz reddere ex cā depositi vel cōmodati: tūc orif actio ex stipulatiōe: z p̄cedēs traditio videt̄ facta cā iplēde stipulatiōis eadē rōne q̄ s̄. dixi i alijs cōtractib⁹. Quīqz p̄cedit stipula/ tio z seq̄tur pactū seu cōtract⁹ d̄ eodē: z tūc ad uerte. q̄nqz stipulatio p̄cedēs cōtinet obligatio nē de cōtrahēdo: q̄nqz ip̄m cōtractū. p̄mo casu cōtract⁹ sequēs iure cuiusdā solutiōis tollit cō/ tractū p̄cedētē seu obligatiōem: ut. l. in nume/ ratiōibus. j. de solu. facit. j. d̄ ac. emp. l. si heres ex testamēto. C Scōdo casu si qdē cōtract⁹ qui postea seq̄tur uel pactū oīo z certitudinarie est p̄tractus nunq̄ p̄ illū tollit p̄cedens stipulatio nisi hoc exp̄sse agaf: ut. j. de cōsti. pecu. l. itē illa i si. z. j. māda. l. si mādato meo. §. h. z ibi est tex. magis exp̄ssus. Si nō illud qd postea seq̄tur p̄t se habere ad cōtractū vel nō cōtractū: ut nume ratio et traditio: ut. s̄. dixi: z tūc v̄ fieri cā im/ plēde stipulatiōis preābule in quolibet contra ctu: ut. d. l. si stipulat⁹. §. i. z. l. cū enī. de noua. z j. solu. ma. l. quotiēs. cū si. Et istis casibus in quibus dixi nō tolli p̄tractū poterit agi ex qua cā uolet: z ex utraqz cā dicitur rē habere: ut. l. si q̄s ante. j. de acq. pos. qd est multū notabile: ut q̄n q̄s h̄z duo infra facta diuersis tēporib⁹ d̄ eodē q̄ ex utroqz dicat̄ rē possidere: ut. d. l. si q̄s ante. Tertio accidit q̄ q̄nqz cōtract⁹ z stipu/ latio fit simul z semel: nec alter p̄cedit alter: vt si dico Tici⁹ dedit z vēdidit mibi p̄nti z stipu/ lati⁹ z tūc puto idē qd. s̄. dixi. q̄n stipulatio icō/ tinenti p̄cedit vel seq̄tur: ut actio ex cōtractu n̄ tollat̄ p̄ stipulatiōem. Idē. n. est fieri statim aī vel statī post uel in ip̄o p̄tractu: ut. j. e. l. lecta. z iste sūt stipulatiōes cōuētionales: de q̄bus in. l. v. §. cōuētionales. de s̄b. ob. p̄dicta aliquāliter t̄gūtur p̄ glo. in. l. si q̄s cū aliter. j. de. s̄b. ob. C Septio dicit Ja. de are. q̄ sp̄ale ē i mutuo q̄ facili⁹ acq̄rit d̄nium rei h̄z nō cōtractef: ut. l. cer ti cōdi. §. h. cū. l. se. s̄. e. qd nō placet: ga idē eēt i quolibet cōtractu. Si. n. tu haberes rē apd te z seq̄tur d̄ni uolūtas uolentis in te trāsferre do minūz: h̄z nō cōtractes t̄m̄ efficiet̄ d̄ns ex qua/ cūqz cā: ut. l. qua rōne. §. interdum: z ibi no. de acq. re. do. z isti. de re. diui. §. iterdū. z ibi ē tex. exp̄ssus put̄ ibi dicit statī. z hoc tenet glo. s̄. de rei vē. l. hoc si res. z By. in. c. p̄ possessore. d̄ re. iur. i. vj. sec⁹ eēt i eo qd nō haberet d̄ni uolūtatē: ut. l. iij. §. si rē. j. de acq. pos. Secūdo p̄ncipa/ liter est uidēdū q̄ sint sp̄alia in pecunia nūerata t̄m̄ respectu alioz mutuabiliū. dicit Ja. de are. p̄mo ē sp̄ale: ga p̄t dari qlibet res extimata p pecunia nūerata: ut. l. si p̄ mutua. C. e. qd nō eēt in alijs reb⁹ mutuabilib⁹: q̄m̄ pecunia ē inuen/ ta ad extimādas res nō aut̄ alie res: ut. j. de si/ deiusso. l. si ita fideiussor. hoc nō placet: naz in/ telligo q̄ in. l. si p̄ mutua: pecunia erat para so lutiōi: vt. j. dicā in. iij. mēbro p̄ncipali. C Scōdo ē sp̄ale. dicit ip̄e q̄ pecunia redacta ex p̄cio rei mee cōuertit̄ in cām mutui: ut. l. rogasti in p̄n. s̄. e. dic q̄ hoc nō est sp̄ale in pecunia respectu aliarū rez mutuabiliū: ga idē eēt in qualibet re cū rō diuersitatis reddi n̄ posset. ē t̄m̄ ibi sp̄ale i mutuo respectu regularū ip̄ius mutui. j. dicaz. C Tertio ē sp̄ale i mutuo pecunie nūerate q̄ n̄ p̄t deberi vsura sine stipulatiōe qd sec⁹ ē i alijs reb⁹ mutuabilib⁹: ut. C. de usur. l. q̄uis. z. l. fru mēti. z istud ē uerū. z hoc glo. etiā hic ponit. ¶ Tertio ē uidēdū q̄ sint sp̄alia in pecunia nūera ta ēt nō mutuata respectu aliaz: sed nō mutua/

¶ Posside re. ADDE q̄ istud non videtur p̄ce dere quādo fa venditio eēt facta sub eo p̄cio z sub ea for/ ma put̄ pri ma: qz secun da uenditio si ualere: ita dicit J̄dau de ca. in. l. q bis idem. j. de v. ob. qd est no. s̄m̄ Alex. ad ea q̄ dicit bar. hic.

billū. R. pmo qd facili^o pecunia consumit. f. cōmixtiōe: vt. l. si alieni. j. de sol. qd nō est i alijs rebus: vt. s. de rei v. l. pōponi scribit si frumētū. z isti. de re. di. s. s. si duoz. s. o ē spāle qd in cōiōne pecunie nō ispicit quodlibet corp^o s. qūatitas: ut. l. nā z si fur. s. si. s. e. z. j. l. pxi. tertio est spāle: qd nūmī pnt videri deduci de pte hereditatis tū: ut. l. deducta. s. nūmīs. ff. ad treb. z. l. cū pater: in pñ. de leg. ij. z istud est qd voluit dicere glo. hic: dū dicit qd pecunia ex bonis dōbita pte quālibet respicit facultatū: qd nō est in alijs reb^o debitis. q. d. pecunia pōt deduci ex quālibet pte facultatū. alie res uiderētur solui d toto pñi monio: z sic glo. respicit solutionē nō ipsius debiti obligatiōez. nā quālibet obligatio psonalis siue ad pecuniā: siue ad aliā rez respicit totū pñi moniū nō tū rē debitā: ut. l. si fideicōmissū. s. tractatum. s. de iudi. z. l. i. s. si heres ad treb.

¶ Quarto ē vidēdū qd sint spālia i mutuo cōtra regulas ipi^o mutui. R. i mutuo ciuili mere: uel i mutuo ciuili cui natura coopaf: dicit vt. l. ij. i. fi. s. e. z. l. ij. C. e. In mutuo nō mere naturali nō ē qrendū aliqd spāle: qd illud ptabif s. regulas mutui. Est tū quoddā mutuū naturale cui ius ciuile coopaf: z i hoc repitur spāle: qd cōtrahitur mutuū: lz nō fiat de meo tuū: ut i duob^o casib^o hic positis: z in. l. rogasti. in pñ. s. e. z in oibus casib^o in qbus mutuū recōciliat. qd dicit ut dixi in. d. l. ij. s. appellata. sum^o expediti de pmo. ¶ Veniam^o ad scōam pte. dñi hic si iussero debitorē meū tibi soluere obligaris: z est spāle in mutuo. Cōtra. j. de do. inter vi. z vxo. l. ij. s. fi. z. l. falsus. s. sed si is. de fur. dicit glo. ibi erat res pñs: hic nō siue sit pñs siue nō. videte dñi i l. ij. de do. inter vi. z vxo. nō dñi qd ibi res fuisset pñs: lz ibi subaudiat p glo. Itē i. l. ij. s. i. z. l. nuptura. j. s. iure do. expisse dñi qd ibi res nō erat pñs z erat ali^o ptract^o qd mutui: z tū ptabif mutuū. nō ergo vñ dicēdū qd i mutuo sit spāle. ¶ Qui^o ergo gra est uidēdū qd debitū mibi ab vno pōt conuerti i aliud debitū debēdū mibi ab alio. ¶ Et hic ē aduertēdū. aut illud debitū de nouo ptabif hēdū pter cōtrahētū volūtate cōtrahif: tūc si requirit cōtractiōez de necessitate requirit qd res sit i pñtia: ut. l. falsus. s. sed si is. j. de fur. Si nō cōtrahif s. ptabif volūtate: tūc p uia dlegatiōis z stipulatiōis nō est dubiū qd pōt fieri: ut i toto ti. de noua. Si nō p aliū ptractū fiat: tūc si qdē post iussū factū debitori meo qd soluat secuta est solutiō: ēt ex iteruallo: tūc vigore ipius solutiōis nou^o ptract^o est celebrat^o z noua obligatio. hoc pbat. s. de usur. l. s. z si quis stipulatur: in pñ. z de vñ. ob. l. iulian^o. s. i. nec requiritur qd tpe facti iussus res sit i pñtia: ut dicitis legib^o. z sic etiā itelligit. l. ij. s. fi. j. de do. iter vi. z vxo. idē etiā esset i mutuo: ut hic. nā ex hoc qd debitor meus tibi noie meo numerauit qñt mibi actio: ut. l. certi cōdictio. s. si nūmos. s. e. lz pcessisset iussus multo magis si pcessisset: ut videtis. In hoc tū est spāle in mutuo qd illa solutione scā qñt dñio directa tanq̄ p ipm directo numeratū ēt: ut hic. In alijs nō cōtractib^o nō sic: sed tanq̄ scm esset p pcuratorē suuz. Si nō qñs ante qd sit solutiō secuta si qdem pcessit solus iussus de soluēdo: ille tū cui dñi fieri solutiō nullā de hoc pmissiōem recepit: tūc ille nullo mō obligaf: qd hoc est mādātū simplex qd pōt p mādātez reuocari qñcūqz: ut. l. hoc iure. s. si pecuniā. j. de dona. z. l. si cū corneli^o. j. de solu. Si nō ille cui dñi fieri solutiō de hoc pmissiōem habuit: tūc si qdē cā quare illi dñi solui est talis

qua pōt ipleri in qualibet re. exēplū i dote. dos enī pōt pstitui in pecunia i reb^o mobili^o imobilib^o z in iuribus: tunc statū pfectus: qd illa obligatio qd illi qñta est ex pmissiōe cedit in causam dotis: ut. j. de iure dotū. l. cū pñ. z. l. s. quotiens. z. l. si pñ. s. i. z. l. nuptura. z. l. si sponsalib^o s. i. e. ti. vbi ē bon^o tex. declarās hāc rōnez. Idē in alijs ptractibus eadez rōne. ¶ Quidā sunt cōtractus qui nō pnt cōtrahi nisi in certis reb^o vt mutuū qd requirit res qd pñstunt in pōdere numero vel mēsurā. z tūc qd illa obligatio qd ē illi qñta nō pñstunt in pōdere numero uel mēsurā nō pōt dici mutuū esse ptractuz. ar. l. q. negocia. j. mā. nisi pecunia ēt solutiōi parata: ita loquitur hec. l. tūc. n. illa pecunia fingit mutuata. ¶ Ado^o do habes itellectū p^o passus. ¶ Ex hoc appareret intellectus eoz qd tota die sunt. ¶ Ego dico cāpsor^o vel mercatori qd soluat tibi illud qd de beo tibi pro pñcio pānoz vel pñcio libri: suz ego a te liberat^o: R. si qdem ille cāpsor pmissit tibi: ista pmissiō quā habes cedit loco solutiōis pecunie: z ego sū liberat^o: ut. l. si pupilli. s. i. j. de solu. facit. j. mā. l. iter cās. s. abesse. mutuuz tū nō ptabif nisi pecunia esset solutiōi parata: ut s. dixi. ¶ Si nō mercator nō pmissit tibi aliqd: s. solū dixi tibi: ut tibi solueret nō sum liberatus: ut patet ex supradictis. z iō si mercator cederet foro qd in Tuscia appellat fallire: posses iter recurrere cōtra me pñm debitorez. Sumus expediti de isto scōo passu. ¶ Veniam^o ad tertū passuz. dñi hic qd debitū ex una cā pōt conuerti debitū ex alia sola cōuentiōe. Cōtra. j. man. l. q. negocia. nā solutiō ē: qd ibi pecunia nō erat parata solutiōi: hic sic. ¶ Rō est qd ad hoc ut sit mutuū requirit qd sit res qd cōsistat in pōdere numero uel mēsurā: ut. l. ij. s. eo. Item scitis qd legis fictio se nō porrigit ad impossibile: ut. l. qd ad certū. in fi. j. loca. z. l. si pater de adopt. nec fingit sup re que nō est: ut. l. quotiens. j. s. noua. z. l. cū qui ita. s. fi. de vñ. ob. Si igit pecunia nō extaret nō posset fingi pecunia mibi data z a me ad te pfecta: qd requirit hec. l. ¶ Contra hec op. qd etiā si pecunia nō esset solutiōi parata cōtrahif mutuū: ut. l. si ex pñcio. C. e. So. hec ē vñtas qd i mutuo naturali pcedit qd dixi s. mutuū vero ciuile cōtrahitur per stipulatiōem: nec requirit rē. merito ibi mutuū per stipulatiōem cōtrahif: lz res nō sit solutiōi parata. Et idē in dote. licet enī res nō sit solutiōi parata: tūc cōtrahif dos z obligatio dotis: qd liberatio qd tibi obuenit ex cā pambula est sufficiens ad constituēdā dotez: ut. j. de iu. do. l. si sponsalibus. s. i. s. quādo res esset solutiōi parata fingere res data in dotē. Quādo nō res nō est solutiōi parata: tūc liberatio cedit in dotē. ista aut liberatio nō cedit in cām mutui: qd requirit res consistēs in pondere numero uel mēsurā: ideo requirit qd res sit solutiōi parata: z idē in alijs cōtractibus scilicet qui re perficiunt: z in qbus non possint cadere noia debitorū sed corpora. ¶ Op. z vñ qd regraf pñtia rei: ut. l. si pecuniā. j. de so. So. vez est quo ad hoc ut dicat facta vera traditio. sed ad fictā solutionē uel traditionē sufficit rē paratā solutiōi: lz nō sit pñs: z ex hoc uidet hic fi cte acqñtuz dñium. ¶ Contra hoc op. de tex. huius. l. in pmo casu vbi dicit qñs meos numeros non acceperis. R. ibi non accepit nō s. fi cte sic. ¶ Ultimo op. de. l. si p mutua. C. e. glo. dicit qd illa potest itelligi s. p dicta. aut res erat solutiōi parata: aut non: z qd dicit res itellige idē est pecunia. nā alia res lz sit parata solutiōi

¶ Cāpsor. ADDE An ge. l. l. q. vñ fructuz. j. s. v. ob. Bal. in. l. fi. in ali quibus lec. C. de noua. Saly. in. l. si filius. j. ad mace. Ang. in. l. sciendū. j. s. edil. ed. ¶ Pau. s. ca. consilio mibi. xvij. in capite in causa qd vertit luce.

in ea non potest p̄trahi mutuū: ideo non potest fingi a me ad te p̄fecta: q̄d̄ regit bec. l. 3. Ja. de are. dixerit contrariū z male: ut. s. dixi. **C** Expe ditis ergo p̄dictis est vidēduz qualiter debitu ex vno cōtractu possit cōverti in debitu ex alio. Et aduerte: quādoqz querit vtrū deuoluatur i aliud debitu: ita qz p̄ p̄mū nō tollatur. z tunc si qdem est cōtractus vel quasi p̄tractus vniuersalis vt mādatū oīum bonorū administrationis uel tutele uel negociorū gestorū uel societatis z si. z tūc deuoluū in aliud debitu: ut. l. diuortio. s. d. neg. gest. z. j. mā. l. si remunerādi. s. apud iulianū. ij. Rūso. cū si. Si vero est cōtractus vel quasi specialis: tūc regula est qz in aliud debitu ex alia cā nō conuertitur si p̄mum nō tollatur: qz nihil ad me dicitur peruenire durante obligatiōe p̄ma: vt dicto. s. apud iulianū. Fallit si interponere stipulatio animo nō nouandi. l. si stipulatus. in p̄n. j. de usur. l. duo. j. pro socio. Fallit etiā in constituta pecunia: ut. litem illa: in si. j. de consti. pecu. Si uero queris an p̄mūz trāsfundatur in scōm: ita qz p̄mum tollatur: tūc per stipulationez sine dubio potest fieri: ut. l. i. j. de noua. per aliū uero contractuz dic. aut est p̄tractus qui p̄t̄ perfici iteruētu cuiuslibet rei: z tūc p̄t̄ fieri: ut. d. l. si sponsalibus. s. i. quia liberatio que ex p̄ma cā obuenit cedit in cām se cūdi cōtract. Idē si esset cōtractus nouus qui celebraret solo cōsensu: dū tamē hoc agat: ut p̄ns tollat: ut. l. si mādato meo: in si. j. mā. Si vero cōtractus qui de nouo cōstituit requirit certas res: utputa res cōsistētes in pondere nūero vel mensura. z tūc aut ille res extant solutiōi pate: z p̄t̄ p̄uerti in aliud debitu: vt hic. aut nō extāt: z tūc secus: ut. d. l. qui negocia. j. man. **C** Sum̄ expediti de tex. z glo. suis iuxta theoricā: restat ut reducam̄ ad practicā. Et p̄mo est vidēduz quādo isti cōtractus celebrantur: z d̄ hoc cōficiā in s̄m. ponamus ergo qz notari cōfecit in s̄m mutuū in quo dixit qz Ticius dedit z mutuauit sempronio cētū. ego d̄bitor volēs reprobare in s̄m adduco testes qui p̄bāt qz tēpore cōtractus nulla pecunia interuenit. vtruz ex hoc in s̄m reddat falsū: s̄. qz nō: qz ista verba dedit z mutuauit possunt verificari nō solū in numeratiōe: sed etiā in delegatiōe debitoruz uel in cōuersatiōe vni debiti in cām mutuū. casus est hic: z in. l. certi cōdictio: in si. s. e. Debeo ergo ego debitor formare articulos qz nō iteruenit numeratiō: nec aliqd̄ ex istis actibus quibus cōtrahit mutuū. S̄ si notariū diceret dedit z numerauit: tūc diceret falsū: qz vere nō iteruenit numeratiō: s̄ alius actus cōstituēs mutuū. Sed q̄ro: notariū dixit in in s̄m qz talis fuit cōfessus habuisse cētū que habuit z recepit in p̄ntia mei notarij z testiu: debitor ad repro bādum in s̄m p̄ducit testes qui dicūt qz pecunia bene fuit ibi: sed nō uiderūt qz debitor receperit eā: dico qz ex hoc instrumētū nō redarguitur de falso. nā si pecunia erat p̄ns vere p̄t̄ dici habita z recepta: ut. d. l. si pecuniā de solu. z dicto. s. si iusseriz. z. s. dixi: nō tamē dicat notariū numerauit nisi intercesserit nūeratio. Dico etiā qz si fuerit alteri numerata pecunia recte potest dici notariū qz habuit z recepit: ex quo fuit numerata in sui p̄ntia: vt. l. falsus. s. sed si is. j. de fur. z. l. si p̄curatori p̄ntis. de s̄b. ob. Juxta p̄dicta q̄ro cū in in s̄m cōtrahat qz debitor habuit z recepit z debitor ad repro bādum instrumētū z ad sui defensiōem p̄ducit testes qui dicūt se ip̄e habuit z recepit: sed statim reddidit ip̄i cre

ditori. certe ex hoc instrumētū nō redditur falsum: qz vere habuit z recepit. S̄ an ex hoc red datur cōtractus inualidus: z videt qz sic: qz qm̄ tu mihi das statim recepturus: nō videris dare cū ad me nullū cōmodū perueniat: vt. l. qui sic d̄ sol. videbitis in. l. si tibi. j. e. Aduerte: reus ad sui defensiōem p̄t̄ p̄ducere testes p̄dictos ad triplicē finē. p̄mo ad dicēdum instrumētūz falsum. z hoc nō p̄t̄ vt dictū est. secundo vt dicat instrumētūz verū: tamē cōtēta in eo esse inualida per dictā. l. qui sic. tūc deberet reus facere articulos cōcludētes duo. p̄mo qz pecuniā sibi datā statim reddidit: z qz hoc agebatur inter eos anteq̄ daret vel tēpore dationis qz redderet: z tūc datio est nulla: ut. d. l. qui sic. Ex eo. n. solo qz illud qz accepit reddidit statim nō redditur instrumētū inualidū: quia forte ex mera libertate reddidit: ut. l. si qs duos de solu. Tertio p̄t̄ dicere reus traditionē sibi factā: sed se liberatū solutiōe: qz incōtinenti reddidit. Sed re incidēremus in dubitationē illā quam glo p̄t̄ in. l. cū quid. s. e. vtrū illa simplex redditiō videatur facta aīo soluēdi vel donādi vel qualiter. ē tamē p̄tra reū presūptio: qz nō est verisimile qz statim ex cōtractu voluerit obligari z liberari: vt. l. nam ad ea. de cōdi. z demō. vnde ad presūptiōes z indicia eēt recurrēdum: vt dixi i. d. l. cum quid. Et tūc vos scitis qz qdam sunt cōtractus in qbus requirit qz res soluatur uel pecunia: ut cōtractus cessionis: vt. l. per diuerfas. z. l. ab anastasio. C. man. pone ergo qz q̄ti tas que deberet numerari eēt multum magna forte florenoz decē miliū z nō reperit: ita bene pecunia de facili que ibi ponatur in p̄ntia: qd̄ ē remediū: vt appareat numeratiō: s̄. qdam sūt cōtractus qz regunt pecuniaz numeratam vel alias res cōsistētes in pōdere numero vel mē sura: tūc nō ē nisi vnū remediū scilicet qz ego nūmerē tibi. c. z tu illa nūerata dones mihi: z ego iterū numerē z tu mihi iterū dōes: z sic d̄ singulis vsqz ad q̄t̄itate p̄fectaz: vt. d. l. si quis duos. j. de solu. In cōtractibus vero in quibus nō reguntur dicte res: sed implent̄ interuentu cuiuslibet rei inter quos etiā puto esse cōtractum emptionis z venditionis. s̄ enim in p̄cio requiritur pecunia numerata: vt. l. i. j. de contrahen. emp. tamē p̄ illo p̄cio potest solui quelibet res extimata: vt. l. precij cā. C. de rescin. ven. iō tūc erit tale remediū: primo qz tu cedens seu vendens cōstituas te meum debitorem in tota illa quātitate. postea vendas mihi pro toto precio qd̄ p̄cium tibi soluo cū te ab illa obligatiōe libero vel possem tibi delegare aliquē que meuz facerem debitore in tota illa quātitate: z illuz sic delegatū liberares quādo tibi postea actu soluas: vt apparet ex hac. l. z ex supradictis. Et tūc hic dicitur qz requirit qz pecunia sit solutiōi parata. quomodo p̄babitur: s̄. ex qualitate personarū: vt. l. si vero. s. qui pro rei qualitate. s. qui satisfda. cog. Quid enim si erat magnus campfor uel magnus mercator certe p̄sumit qz habeat illaz pecuniaz in promptu: vt j. de in diē adiec. l. iij. s. si melior. in glo. in verbo facilior.

Socius. Pecuniā meaz alteri debita possuz mutuare: sed alienā nō: sine dñi voluntate. h. d. Duo ponit: vt patet ex sūmario. scōa ibi. qz si. Et nō. qd̄ dixi i sūmario. Bar.

Am filius. Filio existente in studio d̄ eqz

C In p̄io. ptu. ADDE qz cū Bar. trāseunt cōmuniter alij qd̄ p̄sau. d̄ ca. addit qz in deposito p̄sumit pecunia solutiōi parata: vt est de mēte iurifconsulti. in. l. qz negocia in verbo nec si mile. z in. l. certiconditiō. s. si. s. e. qz alias d̄ linqueret depositariū nisi conseruaret hoc. Alexā. intelligit p̄cedere nisi translatum esset dñum in depositarium: quia tunc cessat ratio sua. l. lucius la pri ma. z. l. dies sponsalicio. rū. j. de po.

C In consti tuta. AD DE s̄z Ful. qz etiam fallit si Credit̄or iurauit sup actione prius cōpetente ad delationez ad uersarij iudicio. l. si duo patroi s̄. si quis iurauerit: tibi Bar. iuncta l. si si posses. fori in vbo vnus. j. ti. p̄ti.

C Mutua. ut. ADDE vltra hic d̄ cta per Ale. Bal. consti. xvij. inci p̄ntie i quodam instru. mento. l. iij. vbi vide de his que hic Bar. dicit z in. d. l. pre dia. z Alex. p̄filio. xxxv. l. i.

tate subuenit vt agere possit licet patri actio cōpetat. h. d. **Quero:** qd est dictum extraordinario iudicio: dicit glo. qd dicitur intelligi. i. officio iudicis: vt. l. si cui. j. d. p. di. z demō. qd no. qa vbi .l. dicit ex ordinario iudicio debet intelligi officio iudicis. Alij dicūt qd hic competit vtilis certi conditio: qd potest satis sustineri cuz vtrūqz remediū sit ex ordinariū ex equitate. Bar.

I ego. Error in spē cōtractus impedit cōtractū z dñij trāslationē q̄ recōciliatur p̄sūptione secuta. z quo ad dandam petitionem seu actionem inspiciat recipientis intētio. quo ad dandaz exceptionem inspiciatur animus dantis. hoc dicit ista. l. q̄ est multum pulchra z no. **Op.** qd error cāe non impediāt translationem dñij: vt .l. cum in corpus d. acqui. re. do. So. dicit glo. hic erat certum qd volebat transferre dñium ex alia cā q̄ ex donatiōe. certe ista continet diuinationem: vnde alij dicunt qd ibi añ solutionem p̄cesserat: hic vero simul z semel cum traditione oriebatur cā. bec sol. bene intellecta potest esse vera. qd enim hic dicitur qd error in cā impedit translationem dñij intellige ubi traditio nō tendat ad liberationē: secus si tendat ad liberationē: tunc enī fauore liberationis error cāe nō impedit dñij trāslationē: vt in .l. contraria. sed hic solutio nō tendebat ad liberationē: z hoc est qd voluit dicere glo. qd ibi promissio vel debitūz p̄cessit. q. d. ibi solutio fiebat ad liberatōez: z hoc t3 Ja. de are. **Id.** no. i. l. p̄traria: dicebat qd ibi loq̄tur quando ambe cause tendebant ad eundem effectū: hic vero tendebant ad diuersos effectus. que so. posset eē bona quo ad prin. l. nō quo ad finē: ideo tene precedētē so. **Quādo** at error impedit trāslationē dñij uel nō: tangaz. j. e. l. eius qui in puincia. z plenius tangit in. l. i. s. de off. procur. cesa. **CSco** op. de. l. si repetendi. C. de cōdi. ob causam. vbi dicit qd illud qd ab vna parte agit nō debet inspici. So. verū est ad sui cōmodum: sed ad sui incōmodum bene inspiciat: vt hic: nā q̄tum ad dandā actionez inspiciat anim⁹ accipientis qui est contra eū. quātum ad dandam exceptiōez inspiciatur animus dantis qui est similiter contra eum. pro eo autem non inspiceretur: ut .l. contraria. **Ad** uerte ergo qd in hac. l. debes cōsiderare primo spē cōtractus: z ista impedit propter errorez cause. scōdo dñij translationē: z ista etiam impeditur p̄pter errorem cause. tertio cōsumptionē z ista recōciliat dñij translationē: nō autez recōciliat cōtractum inualidū p̄pter dissensuz ut hic: sicut etiā nō reconciliat cōtractum inualidūz p̄pter nō cōsensum de rigore: ut vidistis in. l. si a furioso. s. e. quarto est consideranda actio: z in hoc inspiciat anim⁹ accipientis in quātum facit cōtra eum. quinto est cōsideranda exceptio: z i hoc inspiciat animus dantis in q̄tum facit cōtra eum. z ideo in duobus vltimis casib⁹ huius. l. nō orit exceptio: quia neutrius anim⁹ tendit ad hoc. **Querit** glo. super p̄ma parte. l. si pecunia nō est cōsumpta. an cōtra vendicātem possit opponi exceptio. **Glo.** dicit qd sic z bene: z ē casus in. l. si tibi dederim. j. de dona. **Quero:** quomodo poterit apparere d̄ isto dissensuz? R. si quidem partes sunt concordēs in hoc qd dissenserunt nō est dubium: z tunc stamus certo. si nō sūt discordēs qa reus dicit qd ab initio fuit datuz animo donādi utroqz consentiente: actor vero dicit qd dedit animo mutuandū: certe tunc erit necesse qd probet dissensus: alias stat

AD dederim. ADDE Ange. z Bal. i lec. antiqua tenentes cū glo. z etiam Pau. d. ca. z Raph. cu. in. d. l. si ubi dederim. z Alex. hic: l3 aliqui p̄tra.

ei quod verisimile est: vt. l. quotiens in stipulationibus. z ibi no. de s̄b. ob. z. l. inter stipulationem. s. i. eo. ti.

Non omnis. Actus numeratiōis nō operatur: ut qs obligetur vltra intentionem agentū. h. d. **Primo** ponit dictū. secūdo illud p̄bat per duo exempla. secūda ibi. nam z is. tertia ibi. z cum pecunia. **Mo.** qd dixi in sūmario. **Secūdo** no. qd datuz causa donatiōis causa mortis pōt reuocari. **Queri** tur quid si infra tempus incepit esse certum te facere nō posse: an ante tempus potero agere: dicas sic breuiter. quādoqz p̄pter nō factuz infra tempus volo agere ad certā pecuniam. quādoqz volo agere ad interesse: quia nō factum. p̄mo casu: licet ante diem sit purificatum debitum: quia certum est ante diem fieri nō posse: z sic est nata actio: tamē sup̄est dies qui exactiōnem impedit: ut. l. in illa stipulatōe si calendis de s̄b. ob. z in. l. cum stipulatus sim tibi eo. ti. z sic potest intelligi hic. sed si volo agere ad interesse: tunc aut volo petere interesse: quia non inchoatū: aut quia nō factum: ut. l. si stipulatus essem abs te. z. l. stipulationes nō diuidūtur. s. plane. z. l. cōtinu. s. item q̄ insulam de s̄b. ob. dic vt ibi. Bar.

Si pupillus. Cōsumptioe facta per recipientez vel per aliū: mutuū z solutio recōciliatur. h. d. **Diuiditur** p̄mo loquitur quando pecunia est consumpta per recipientē. secūdo quando p̄ aliū. tertio ponit unam regulam generalem. secūda ibi. qua p̄pter. tertia ibi. nam omnino. **Mo.** qd dixi in sūmario. **Secūdo** no. rationē quare reconciliatur mutuū consumptione z solutio. certe quia facto tradentis videtur ad cōsumētē peruenisse: ut hic in tex. ibi ad eum qui accepit peruenisse zc. **Op.** z videtur qd pupillus possit repetere: ut. l. interdū. j. de cōdi. inde. So. ibi soluit debitum naturaliter rātum hic debituz vtroqz iure. **Quero:** dicitur hic facto eius peruenisse. quero utrū intelligatur facto tradentis uel recipientis. **Glo.** uariat. ueritas est qd intelligatur facto dātis. sicut dicimus cum mutuū recōciliatur usucapione: ut. l. qui alienaz. j. de dona. causa mortis. **Secūdo** quero quid si pecunia est perdita z non conuersa in utilitatem recipientis: an pupillus liberetur vel obliget debitorez. **Glo.** ponit opi. videtur qd nō: quia pecunia erat pupilli. ergo ei perit: ut. l. pignus. C. de pig. ac. **In** contrarium est ueritas: scilicet qd pupillus liberetur z habeat debitore obligatum. nam secuta cōsumptio operatur id qd dñij trāslatio a principio: ut. s. eo. l. si filius. sed si ab initio dñium esset trāslatum sequerentur predicta. ergo zc. z hoc videtur sentire glo. ij. j. de condi. inde. l. indebiti. s. sed si nūmi. Bar.

Tibi. Donatio i qua aliquod pactum apponitur z pecunia que spontanea voluntate nō creditur nō dicitur proprie donatio vel creditum de rigore: secus de equitate: hoc dicit in sūma. **Mo.** qd uerba que nō possunt accipi in contractibus s̄m propria significatiōem accipiūtur s̄m impropria. **Secūdo** no. qd quādo in donatione apponitur pactum seu modus non est proprie donatio. **Tertio** no. qd quando creditur de necessitate pecunia: z sic spē quis alienam fidem nō sequitur: nō dicitur proprie

Reuocari. ADDE dum in glo. ponitur casus quando donantē p̄nitet qd reuocatur do natio: q̄ illud venit limitā dum nisi do nās sine be red dcedat: qz tunc p̄nitentia do nātis dona tionem non infringeret s3 Alex. qui allegat Ange. in disputa tione sua icipiēte aliē. s̄miles per l. i. j. qui s̄m manu. ad li. be. perue. z ideoz no. An ge. in. l. cir. ca. s. si cui. j. ad. l. fal. z in. l. qui ro me. s. flau. vbi dicit hūc casum esse l. audituz. Et sub hoc cāu reuocatiōis ex peniten tia. dicit etiā Alex. cōpre hendi posse casū singula rē que pōt Dy. in. l. si. chum qui. d leg. p̄io vbi dicit sicut te stator volū tate alienā do rem lega taz videtur reuocare le gatū. l. fidel. cōmis. s. si rem de leg. tertio. ita z eodem mo do alienan do volunta rie rem cau sa mortis do natam: qa donatio cā mortis post celebratiōez regulariter accedit nature legato rum. l. mar. cellus. s. i. d dona. causa mortis z b dictuz dicit s3 Bal. Alex. fore aureuz cui adde in quantum tā git an per su peruenien tē inimici am reuoce tur donatio causa mor tis no. per Spe. in ti. d dona. s. l. v. quid si aliqs baro. quid aut si ille ad que feudum

deuolui de bebat tāq̄ ad pximio rem consen ferit q̄ deti nens feudū illud dona ret remotio ri in gradu q̄ fuit igrat tus cōsentē ti z copula ut inimici tias secum an ille q̄ con sentit possit reuocare do nationē tan q̄ ipse fecit set mortuo donatore. Bal. consu luit q̄ sic ei cōsilio. ccc. clviij. li. iij. incipit nobi lis vir.

Partez. ADDE q̄ hic pbaf q̄ si quis in li bello petat .x. z probat d̄ quinq̄ de bet reus in illis cōdem nari z ab ali is absolui s̄z p̄ Dau. d̄ ca. hic allegan do notata p̄ Ly. in. l. vni ca. C. de lit. contes. no. Bar. in. l. q̄ vas i p̄n. j. d̄ fur. cano. in c. l. de lit. cō test. Alex. tu adde Bal. consi. cclxx. li. iij.

Dirime re. ADDE post Alex. in q̄tum p̄clu dit p̄ Dau. de ca. q̄ cā suadente iu dex p̄t. co gere partes ad compo mittendum ar. l. equissi m̄. q̄ idem voluit Bal. consilio. cxx vij. incipien te d̄stantib̄ li. iij. vbi c̄t

credita pecunia sed abusive: ut hic. ita debet in telligi qd̄ dixi. s̄. eo. l. ij. in fi. z. l. si is cui. s̄. fi. de so. C. Op. de. l. qui id qd̄. s̄. i. de dona. solu. in tellige illā s̄m istam: vt nō sit donatio proprie s̄z imprope. C. Op. q̄ nō transiuit dominium in accipientes: ut. l. qui sic. de so. So. quando ali quid datur hoc acto vt danti reddat: aut apd̄ eum cui primo datur est remansurū aliquod cō modum: z tunc in eum transferi dominii: licet reddere teneatur: vt. l. seruus. j. so. ma. z hic. licz enim reddat: tamē ille cui reddit obligatur ex mutuo ad reddendū. Si vero apud eum nullū est cōmodum remansurū: z tūc impeditur do minij translatio: vt. d. l. qui sic. de sol. z ibi p̄ Ja. de are. z ibi plenius dixi. sed si translatio in dan tem fieret sponte nō coacte valeret indistincte: vt. l. si quis duos de so. Bar.

Ex. l. sequenti.

Creditor qui debet habere centum: cogitur to tam summam petere: ne cause cōtinētia diuida tur: ibi. Quero qd̄ ecōtra.

¶ Quidā extimauerūt

Creditor tenetur partez^a debiti cōfes satam recipere: de parte nō dubia litigare. hoc dicit in sūma. C. No. qd̄ dixi i summario. C. Se cundo no. q̄ boni iudicis est lites dirimere. C. Op. q̄ quis non compellatur recipere par ticularem solutiōem: vt. l. tutor. s̄. lucius. d̄ vsu ris. sol. vera est q̄ ibi totum debitum erat liqui duz: hic pars liquida: z pars dubia erat. C. Lō tra hoc op. d. l. fi. qui. mo. pig. vel hipo. sol. So. ibi erāt plura debita: vñ p̄t d̄bitor soluere vñū integrum. hic vero erat vñū tātum debituz: vñ nō admittitur particularis solutio: nisi propter dubium litis. Dicas ergo aut sunt plura debi ta: z tunc cogitur creditor vnuz accipere absq̄ alijs. qd̄ intellige quādo itegrū offertur: vt. d. l. fi. q. mo. pig. vel hipo. sol. p̄ hec apparet ad qd̄ est vtilis inuestigatio. l. scire debemus. j. d̄ s̄b. ob. que dicit q̄ tot sunt stipulationes quot sunt res nominatē: tunc enim quelibet potest solui de per se. C. Et idem dicimus in. l. ij. iij. z. v. de leg. ij. Si vero est vnum tātum debitum: z tunc aut pars debiti est liquida z pars non: z tunc cogitur creditor recipere particularez so lutionem: dūmodo pars illa tota offeratur vt hic: z hoc causa minuendarū litium. aut totum debitum est liquidum: z non admittitur parti cularis solutio: vt hic: z. j. de vsur. l. tutor. s̄. lu cius. Fallit in. l. cum heres. s̄. item si. x. j. de sta tu. lib. z hoc fauore libertatis. Item fallit. C. de colla. fun. patri. l. placuit. fauore eorum qui ad tributa^a soluenda tenentur. ¶ Quero quid ecō tra si creditor qui tenetur recipere centum vult petere tātum. x. debitor vult q̄ agat ad integra centum. an creditor debeat compelli ad hoc: z an cogatur tota centuz petere: z glo. alle. Pe. videtur determinare q̄ sic: ne cause continētia diuidatur: ut. C. de iudi. l. nulli. z. l. i. s̄. de qui. re. ad eū. iudi. ea. facit. l. si idem cum eodem. s̄. de iu. om. iudi. z. l. cum quedam puella eo. ti. z ibi forte dicam. C. Quero quomodo cogatur creditor accipere debituz cum in inuitū benefi cium nō cōferatur: vt extra. d̄ re. iur. c. inuito in vj. s̄. q̄ illa pecunia poterit offerri: z postea pe ribit periculo creditoris: vt. l. qui decem. in p̄n. j. de so. ita dicit glo. z bene.

¶ Inum. Ista est famosa. l. z bo na. z repetentes recitāt hic materiam que ponitur per glo. in

l. in hac de tritica. Ego autēz ero contentus so lum examinare que hic ponuntur per glo. ma teriam autem plenius dicam in dicta. l. in hac. vbi glo. ponit. z hoc dicit. Extimatio vini de biti incipit crescere a tempore more s̄m vnam lec. uel a tempore lit. contest. s̄m aliam. z habet consideratio loci vbi debet solui vel ubi petif. hoc dicit. Diuiditur. primo dicit habendaz ra tionem extimationis propter tempus. secūdo propter locum. secunda ibi. interrogauit. Glo. ponit casū in terminis: ideo dicit vt in ea. C. No. quod dixi in summario. C. No. q̄ de loco ad tempus vel de tempore ad locum licita est ar gumentatio. simile in. l. fi. j. d̄ tritica. C. Dec. l. habet duas lec. prima q̄ consideretur extima tio a tempore quo petitum est in iudicio litem cotestando: z hoc dicunt quidam z tenent: ut responsio aptetur interrogationi que de tem pore lit. contest. quesuit. de tempore vero peti tionis extra iudicijz nihil dixit. Alij intelligūt q̄ consideretur tempus quo petitum est etiam extra iudicium. z licet tex. hoc nō exprimat ta men ipi subaudiunt. z ita glo. ponit casum: ta men de hoc nō curo: quia quācunq̄ lec. teneas ad idem tempus reducitur propter solutiones contrariorum: scilicet vt inspiciamus tempus more. z ideo vt cōtraria bene aptemus ad tex. prosequamur istam lec. q̄ inspiciatur tempus more. C. Op. quando mutuum datur debet reddi aliud non idem: vt. s̄. eo. l. ij. in prin. sed hic dicitur q̄ illud idem vinum peteba tur dum hic dicit vinum qd̄ mutuo zc. cum qd̄ sit relatiuū substantie: vt no. C. de sen. que pro eo qd̄ interest profe. l. i. in glo. in verbo proferū tur. z insti. de inuti. stipu. s̄. alteri. sol. quidam exponunt qd̄ idest quale. vel dic verius s̄m Ja. de are: z alios q̄ idem videtur peti: licet petat ur in genere suo propter omnimodam simili tudinem: vt dixi uobis. s̄. e. l. ij. in prin. C. Se cundo op. hic dicitur q̄ per iudicēz: z sic innu it q̄ iudicis officium intenteretur. Contra imo cōpetit certi condictio: vt. s̄. e. l. certi cōdictio. in prin. so. expone per iudicem idest mediante iudice. z ista sūt dicta Ja. de are. C. Venio ad apparatus: z quia dixi q̄ debet inspicere tempus more: obstant huic lec. quedam iura que dicūt inspiciendum esse tempus contractus. Itē que dam iura que dicunt inspiciendum tempus lit. contest. Itē quedam alia iura que dicunt in spiciendum esse tempus sententie. vnde d̄ quo libet per ordinem opponamus. C. Op. q̄ in spiciatur tempus contractus: vt. l. cum quis. d̄ act. z ob. solu. ibi dicitur q̄ inspiciatur tempus satisfationis: hoc est tempus appositum in sa tisfatiōe quo ille debuit soluere cuius diei la psum constituit debitorem in mora: z sic cōcor dat cuz ista: quia inspiciatur tempus more z hec bona: uel dicit q̄ hic loquitur in reo: ibi in fide iussore qui obligauit se eo tēpore quo mora rei precesserat: vnde merito inspiciatur tempus cō tractus: quia tempore contractus iam erat mo ra contracta. z hoc tangit glo. hic in uerbo quā ti tunc. C. Venio ad glo. magnam quam diui do pro clariori intellectu in quattuor partes. primo assignat unaz oppositionez q̄ inspicia tur lit. contest. z sic non sufficit tempus petiti nis extraiudicialis. secundo assignat aliā oppo sitionē q̄ inspiciatur tempus cōtractus. tertio redit ad primuz: z iterum opponit q̄ inspici atur tempus contestationis: ideo istam partez cuz prima simul iungam in recitādo eā. quarto

dicit q̄ ille i quez cōpro missuz est si timet scāda luz oriri. p̄ ex arupto p nunciare z eadem diez quia omnia tollerant p pter publi cam utilita tem. z ille q̄ fallit ne sal latur vritur prudentia si calumnia. vt. l. fi. C. de ponde. auri. z. l. cum pa ter. s̄. ticio de leg. ij. C. Plura debita. Sed quid si vñū est principa le aliud ac cessoriuz: vt sortis z vsu re an vnum p̄t solui s̄m alio. Albr. de rosa. hic tenet q̄ non per. d. l. tu tor. s̄. lucif. idem z Sa ly. in. l. i. C. de solu. seq tur Alex. q̄ alle. qd̄ no. glo. in. l. vsu ras. in fi. C. d̄ vsu. Bal. in. l. sed si ali am. j. de cō sti. pecu. z in .l. acceptam i. xvij. q. C. de vsu. z. l. si traditio i vj. q. C. de ac. emp. d. Tributa. ADDE s̄m Bal. hic nō idem esse in collectis. C. Loci. ADDE q̄ per hoc di cunt Ly. z Albr. hic in repe. fuisse d̄ terminatuz in. q. d̄ vino vendito in marchia q̄ dari debeat Ferrarie z agebat ad recisiōez cō tractus tāq̄ venditio fa cta esset pro minus dimi dia iusti pre cij iuxta. l. ij. de rescin. v̄. deberet attendi quā ti vnuz va leret Ferra rie. bene fa cit. l. contra rissē. j. d̄ ac. z ob.

ponit practicaꝝ huius. l. quomodo debeat for-
 mari libellus. secunda ibi: sed certe tempus da-
 ti mutui. tertia ibi: sꝫ hoc fortiter. quarta ibi:
 sed quero. **C** Op. z incipio a secunda parte z
 videtur qꝫ debeat inspici tempus contractus:
 vt. s. e. l. cum quid. So. quantuz ad bonitatem
 vini intrinsecaz uel alterius rei mutuate tēpus
 contractus inspiciatur: ut ibi. sed quantuz ad bo-
 nitatem extrinsecam inspiciatur quanti plurimi
 valuit a tempore more: ut hic. **C** Secundo ad
 idem op. qꝫ inspiciatur tempus contractus: ut
 j. de noua. l. funduz cornelianū. sol. ibi extima-
 tio fuit principaliter promissa: vnde petebatur
 iure actionis. hic vero vinuz debebatur: z exti-
 matio veniebat iudicis officio. **C** Tertio op.
 qꝫ inspiciatur tempus contractus: ut. l. ratio. §.
 si per venditorem. j. de act. emp. solu. dicebat
 Alharti. qꝫ ibi loquitur in contractibus bone fi-
 dei: hic in stricti iuris. hec sol. non placet. nam
 i cōtractu emptionis periculum deterioratiōis
 pertinet ad emptorez: si uenditor non est i mo-
 ra: ut. l. i. j. de peri. z cōmo. rei uē. sed sꝫ hoc pe-
 riculum pertineret ad venditorem etiam ante
 moram. vnde alij ut Dy. z Be. dicunt: z hoc
 etiam sequebatur Ly. z Ja. bu. z exponūt ibi:
 tempus quo venit scilicet tradendum: vt sic nō
 dicat de tempore contracte venditiōis: sed de
 tempore quo debuit fieri solutio: vnde concor-
 dat cum ista. Ista sol. est quedam diuiniatio: vn-
 de Guil. de cu. dicit quandoqꝫ ille qui tenetur
 ad vinum seu ad aliam quātitatem nō vult illū
 tradere: tunc habetur extimatio illius pluri:
 quo fuit a tempore contractus: vt. l. contraria.
 quandoqꝫ vult tradere vinum: sed creditor nō
 vult recipere: quia modo vinuz non valet tātū:
 tunc habetur ratio extimationis a tempore mo-
 re: ita loquitur hic: z ideo dicit ipse qꝫ glo. no.
 hic ponendo casum dicit qꝫ debitor erat para-
 tus soluere vinum. Ista sol. non placet. primo
 quia tex. in. §. si per venditorem dicit mora fue-
 rit nota: quia dicit mora fuerit. z sic innuit mo-
 raz precessisse z fuisse non autem modo extare.
 Sed sꝫ Guil. si ponimus debitorez modo sol-
 uere nolle: modo est in mora: secus si velit sol-
 uere. Preterea. l. dicit si res uendita non trada-
 tur ad id qd̄ interest agitur: ut. l. i. de ac. emp. sꝫ
 in itereffe habetur ratio vtilitatis non soluz cre-
 ditoris: sed etiam debitoris: vt. j. de eo qd̄ cer-
 to loco. l. ij. in pn. sicut eniz ibi fit propter locū:
 ita etiam hoc fieri debet propter tempus eadez
 ratione: ut hic in tex. sed sꝫ Guil. non habere-
 tur ratio vtilitatis debitoris: si vinum ante sui
 moram decreuisset ergo zc. Qualiter ergo sol-
 uemus: certe difficile contrariuz est: tamē recte
 intelligendo concordat. debes enim scire qꝫ in
 contractu emptionis z uenditionis vēditor re-
 cepto precio re ipa est in mora: adeo qꝫ tenetur
 ad vsuras: ut. j. de act. emp. l. iulianus. §. ex vē-
 dito. z. C. de ac. emp. l. curabit. dicenduz est er-
 go qꝫ ibi ab initio: z in ipso contractu venditor
 recepit precium: unde si non tradidit statim fu-
 it in mora. tempus enim contractus z more fu-
 it idem. qꝫ ergo ibi dicitur inspiciendum tem-
 pus quo uenit bene dicit. illo enim tempore in-
 cipit esse in mora: unde tempus contractus z
 more fuit idez. sicut dicimus in furto z rapina:
 ut. C. qd̄ me. causa. l. i. z. C. de fur. l. subtracto cū
 si. **C** Venio ad tempus contestationis z assu-
 mo principium glo. z uidetur qꝫ debeat inspici
 tempus litis contestationis: ut. j. de tritica. l. si.
 So. si mora precessit inspiciatur tempus more:

ut hic: si uero non precessit inspiciatur tempus li-
 tis contestate: quia ex tunc incipit esse in mora
 ut ibi: z sic semper concordant qꝫ inspiciatur tē-
 pus more. **C** Item op. z nunc intro tertiam p-
 tem glo. z uidetur qꝫ inspiciatur tempus litis
 contest. in contractibus stricti iuris: ut. j. cōm o
 l. iij. §. in hac. in fi. §. sol. dic ille. §. habet mul-
 tas lec. sed solutio uera est secundum Jo. z sꝫ
 nostros modernos: qꝫ ibi prout loquitur de cō-
 tractibus stricti iuris in quibus dicit inspicien-
 dum tempus litis cōtest. est uerum quo ad fru-
 ctus: ut. j. eo. l. cuꝫ fundus: in prin. sed quantū
 ad extimationem rei inspiciatur tempus more:
 ita loquitur hic. prout uero ibi loquitur in con-
 tractibus bonefidei est idem qd̄ hic etiam in fru-
 ctibus sꝫ Jo. in quibus inspiciatur tempus mo-
 re. Idem in his que habēt instar bonefidei: ut
 .C. in qui. cau. in inte. resti. non est ne. l. in mino-
 rum. Ista so. non placuit Azo. primo per tex. q
 ibi dicit quanti ea res est. z sic loquitur de exti-
 matione rei non d̄ fructibus. ideo ipse soluit ali-
 ter qꝫ hic inspiciatur tempus more: ut tempus
 a quo. ibi uero inspiciatur tempus litis contest.
 ut tempus ad qd̄. incipit enī crescere extimatio
 a tempore more usqꝫ ad tempus litis contest. z
 non ultra. Ista so. non uidet uera: quia sꝫ hoc
 efficeretur reus melioris conditionis per con-
 testationem contra. l. nō solet. j. d̄ re. iur. unde
 alij volentes sustinere istam opi. Azo. dicunt qꝫ
 tempore contestationis res erat perempta: ut
 dicto. §. in hac. hic uero debebat quātitas que
 perire non potest. certe ista sol. non est uera. nā
 si res est perempta non crescit extimatio ultra:
 quia crescere non potest. non autem est hoc p-
 pter naturam contractus. sed tex. in. l. contra-
 ria: dicit qꝫ hoc est propter naturaz contractus
 ergo zc. unde intellige finem illius. §. prout in-
 tellexit Jo. scilicet in fructibus. principium ue-
 ro ubi dicitur quāti ea res est: intellexit Guil. d̄
 cu. qꝫ loquatur de extimatione rei qd̄ satis po-
 test sustineri: ut. j. dicit. Lōtra hoc tamen qd̄
 dictum est de fructibus uidetur. §. de rei uen.
 l. fructus. la. prima. Sol. ibi petebaz quod erat
 meum: sed qd̄. s. dixi loquitur quando petebā
 mihi debitum. **C** Sumus expediti de secundo
 scilicet de tempore lit. contest. z iste oppositio-
 nes non ita directo tanguntur in glo. **C** Ve-
 nio nunc ad tempus sentētie. dicitur hic qꝫ ip-
 citur tempus quo petitum zc. op. imo vñ qꝫ de-
 bet inspici tempus sentētie: ut. j. cōmo. l. iij. §. i
 hac: in pn. Sol. quidam exponūt ibi: inspiciatur
 tepus rei iudicate id est tempus more que po-
 tuit iudicari. Et hoc tenet Be. Alij ut Guil. i-
 telligūt ibi proprie: z respondent qꝫ ibi loqui-
 tur de extimatione rei que fit sꝫ affectionem p-
 iuramentum in litem: z tunc inspiciatur tempus
 sentētie: hic de extimatione rei que fit sꝫ uerī-
 tatem: quo casu inspiciatur quāti plurimi fuit a
 tempore more: z hoc satis placet. **C** Op. de. l.
 in hac. j. de tritica. z. l. iulianus scribit si homi-
 nem. de rei uen. ubi dicit qꝫ debet inspici temp-
 sentētie. Sol. duplex est tempus. est eniz tēpus
 a quo. z istud est semper tempus more ut hic.
 aliud est tēpus ad qd̄: z istud est tēpus sentētie.
 ut in contrarijs: inspiciatur eniz quāti plurimi fu-
 it. a tempore more usqꝫ ad sententiā non post
 sꝫ quosdam. Alij ultramonta. contra. qd̄ exa-
 minabo in. d. l. in hac: quia glo. hic non tangit
 z istud est multū utile scire: cū sꝫ statuta italie
 instrumēta guarētiata z alia instrumēta habe-
 ant uim sentētie diffinitive z mādanē executio-

ni sicut sententia diffinitiva. nam sicut ista opi. vide
 tur qd extimatio vini vel frumētū dōbiti ex quo ta
 le instrumentū appet nō possit crescere ppter mo
 rā post instrumentū cōfectū ex tali cōtractu: cū a
 die celebrati cōtractū videt condēnatus. qd an
 sit verū ibi dicā. Reassumo ergo breuiter cū q
 rīf qd tēpus inspiciat circa extimatiōez rei. Aut
 queris de tēpore a quo: aut d tēpore vsqz ad qd
 crescat extimatio. Prio casu. aut extimatio debe
 tur iure actiōis et inspiciat tēpus cōtractū nec ultra
 crescit: vt. l. fundū cornelianū. de noua. et l. ho
 minē. j. mā. aut extimatio venit iudicis officio: et
 tūc aut mora fuit cōtracta tēpore celebrati tra
 ctus vel pmissiōis seu obligatiōis et inspiciat tē
 pus cōtractū: vt dicto. §. si per veditōrē. in. l. rō
 j. de ac. emp. et l. subtraco. C. de fur. cū si. Aut
 nō fuit tūc cōtracta mora. et tūc aut mora pre
 cessit lit. contest. et inspiciat tēpus more: vt hac. l.
 et l. si sterlis. §. cū per veditōrē. de ac. emp. Aut
 mora nō pcessit inspiciat tēpus lit. contest. vt. l. si. j.
 de tritica. et hoc est verū in extimatiōe qd sit sū ve
 ritatē. i. extimatiōe nō qd sit sū affectionē per iura
 mētuz in litē inspiciat tēpus sentētie: vt. l. iij. §. in
 hac in si. j. cōmo. Si nō qris de tēpore vsqz ad
 qd. et tūc aut extimatio venit iure actiōis: et tūc in
 spiciat tēpus cōtracte obligatiōis: nec ultra pro
 gredif: vt dictum est. aut venit officio iudicis. et
 tūc aut res perijt ante sentētia: et tūc inspiciat quā
 ti plurimi fuit vsqz ad diem quo res perijt ultra
 nō: qd ultra extimatio nō pōt crescere: vt hic no. i
 glo. sū vnā so. Si nō res durauit vel erat quāti
 tas que perire nō pōt: tūc crescit extimatio vsqz
 ad sentētia: vt. j. d tritica. l. in hac. an aut post
 ibi dicā. In vsuris nō et fructibz q tēpora inspi
 ciant: dicā in. d. l. in hac. **C**ueniam ad vltiam
 partē scilicet ad practicā. **C**op. q sentētia de
 bet esse cōformis libello: vt. l. vt fūsus. cōi. di.
 nec enī debet ferri sententia de alio q fuerit pe
 titū: vt. l. si. C. d. si deico. li. sed hic dicā q fuit pe
 titū vinū et debet fieri cōdēnatio in extimatiōe: er
 go male. So. tu debes scire q sine actiōe nemo
 experif: vt. l. si pupilli. videam. §. de neg. gest.
 Itē scire debes q actio dat ad illud qd est i ob
 ligatiōe ex qua descendit actio: vt. l. l. §. ea obli
 gatio. §. d. procu. sed in obligatiōe hic ē vinū tā
 tū: ergo vinū est in actiōe: ergo vinū debet peti:
 qd si peteres extimatiōez ageres sine actiōe. ve
 rū qd hodie vinū dari nō pōt sub illa extimatiōe
 quāti plurimi fuit a tēpore more: si hodie valet
 min: de necessitate duenif ad extimatiōe per of
 ficiū iudicis: vt. l. si hūm. §. si. de. ob. et l. si. q
 sen. sine appel. rescin. et ibi no. et videbitis in. l.
 pmissor. j. de cōsti. pecu. Nō ob. qd dicā q iu
 dex nō debet cōdēnare in alio qd petiū sit: qd
 verū est nisi ex cā necessitatis. **E**l dicam: et istā
 puto q sit melior practica hic fuisse petiū vinū
 et cōdēnatiōez fieri in extimatiōe per officiu iudicis
 cū vinū illi extimatiōis reperiri nō possit. **E**t
 aduerte q **P**e. et **E**y. vident formare libelluz
 hic et cōcludere q cōdēnatio debeat fieri ad to
 tam extimatiōez: qd nō est verū: imo debet cōdē
 nari ad vinū: et ad id qd ultra interest si uinum
 reddidisset debito tempore: ut. l. qd si ephesi. j.
 de eo qd cer. lo. cū enī reus liberaret soluedo uī
 nū et id qd ultra interest si uinū habuisset debi
 to tēpore: ut. l. celsus in si. cū. l. se. et ibi no. §. de
 arbi. alias ē. l. si cū dies. §. si. cū. l. se. et ibi no. e.
 ti. nō debet agi precise: ut cōdēnēf ad extimatiō
 nē. **E**rit ergo practica ista q si qdem mora pre
 cessit ante qd def libellus dicat sic. dico q ego
 mutuaui tibi tātū uinū uel tātū frumētū et q id

mibi reddere debuisti tali tēpore: et sic a tali tē
 pore citra fuisi in mora reddēdi. **I**tem q a ta
 li tēpore citra corbes frumētū uel uini ualuit tā
 tū. **I**tē q hodie ualet minus: et sic interest mea
 habuisse uinū uel frumētū tēpore debito: qua
 re peto te cōdēnari ad dictū frumētū uel ad uī
 nū et ad id qd mea interest dictū frumētū uel vi
 nū dicto tēpore habuisse: habita rōe extimatiōis
 quāti plurimi fuit a tēpore more: et quāti pluri
 mi interesse usqz ad sentētia. **S**i uero mora non
 pcessit libellū: tūc potes formare libellū simpli
 citer et dicere. peto eū cōdēnari ad dictū frumē
 tū uel ad uinū: et tūc si extimatio incipiet crescere
 pēdēte iudicio et tēpore sētētie ualeret minus:
 posses implorare officiu iudicis ut eū cōdēnet
 quanti tua interest tibi solutū fuisse a tempore
 more: habita ratōe extimatiōis quāti plurimi fu
 it pēdēte iudicio: ut. l. ediles. §. **I**tē sciendum
 de ed. edic. tamē caum est q i ipso libello ab ini
 tio pponat sic. peto eū cōdēnari ad dictū fru
 mētum uel uinū: verū qd extimatio dicti frumen
 ti uel uini posset crescere et decretere pēdente
 iudicio: iō peto eū cōdēnari habita rōe quāti
 plurimi fuerit pēdēte iudicio: et ista est hā pra
 ctica quā glo. tua uidet ponere: uide eaz: et no.
 ibi: sed qro et. **P**rocedo in glo. et ptra pra
 cticā vt. j. d. condī. fur. l. in re furtiua: ubi uide
 tur q extimatio possit peti iure actiōis. **S**o. dicit
 glo. q ibi est spāle odio furū. istud nihil est di
 cere. tu dic q hic loq in obligatiōe dandi in q
 nunq post morā succedit obligatio ad extima
 tiōe. imo ipsa res debet peti: ut. l. si suū in si.
 j. de. ob. **I**n cōtrario nō loq de obligatiōe
 rem restitui seu rem tradi. **E**t qualiter interesse
 succedat in obligatiōe et in petiōe quādo sum
 in obligatiōe facti et in obligatiōe rem restitui:
 seu rez tradi: dic ut plane examio i repetitiōe. l.
 stipulatiōes nō diuidūt de nō. ob. **A**lij nō
 dicunt q in casu nostro pōt extimatio peti iure
 actiōis: nec ob. l. si. de si deico. li. et l. si suū. §. si.
 de nō. ob. qd ibi loq quādo erat debita spēs
 hic nō quādo erat debita quātitas. **I**stud non
 placet qd fateor q in quātitatibz pōt solui una
 quātitas pro alia eiusdē generis: qd uidet idē:
 ut. §. eo. l. ij. in pn. sed qd possit peti uel solui exti
 matio in pecunia pro qritate uini hoc nō repe
 rit iure cautū. **E**ffet ergo agere sine actiōe ut di
 xi. **A**lij dicūt q pmo sit cōdēnatio ad uinū: et si
 uinū nō soluit ad extimatiōez duenif i illa no
 uum iudiciū inchoādo. sed trussa est: qd due sē
 tētie nō ferunt nisi in actiōibz arbitrarijs: ut. l.
 i. i. pri. et ibi glo. ij. j. de act. emp. sed certi cōdi
 ctio ex mutuo nō est arbitraria. ergo et tene er
 go practicā quaz glo. ponit: ut videt. **C**op.
 de. l. ratio. §. si. j. de ac. emp. **S**ol. qd hic dicā in
 spici locū ubi est petitum: itellige si legitime ibi
 poterat cōueniri. **W**ar.

Item seruum. **I**lle ad
 quem
 pertinet precium rei mee ad id resti
 tuendū re perēpta certi cōdictione tenet. **b. d.**
Cho. q teneris mibi ad restituēdum qd ex re
 mea ad te puēit. fac. j. e. l. si et me et ticiū. **Q**ue
 ro q est ista cōdictio: **R**. certi cōdictio gñalis: vt
 faciat ad ti. **Q**uero tūc cū certi cōdictio gñā
 lis cōpetit vbi alias pōt peti certū: ut. §. e. l. cer
 ti cōdictio. in pn. q est illa actio q cōpeteret cū
 qua isto casu cōcurrat hec certi cōdictio gñalis?
Glo dicit q est actio neg. ge. habēdo veditōez
 ratā in subsidiū re pempta: ut. l. mater. C. d. rei
 ven. et §. de neg. gest. l. si. hoc est verū in se. sed

a C In glo.
 dic Ro. col
 ligi ex glo.
 q i cās i q
 bus nō req
 ritur libel
 lus si pōgat
 produci li
 bellū etiā in
 eptum non
 viciabit. et vi
 cit Alexā. q
 Bal. in. l. et
 si sū scriptu
 ra. C. ad tre.
 ad hoc pon
 derat istam
 glo. et idē te
 nere War. i
 extrauagan
 ti ad repmē
 dā in vbo si
 gura: et bal.
 in. l. i. in. ij.
 col. C. de e
 xe. rei iudi.
 Anto. d. bu.
 in. c. i. d. lib.
 ob. et facit
 sū ipm q i
 simili voluit
 glo. no. isti.
 d. lib. §. mul
 tis modis i
 vbo in trās
 tu. et q volu
 it glo. in. l. q
 testamento
 §. per cōtra
 rium. §. de
 testa. dicit et
 ex hoc infer
 ri q licet vi
 camus sentē
 tiam nullaz
 quando est
 lata super ie
 pto libello:
 vt est glo. in
 si. de ob.
 tamen fallit
 vbi nō req
 ritur libel
 lus. tu adde
 q Ro. idēz
 firmavit cō
 filio mibi. cc
 cccxvij. vbi
 alle. War.
 vbi. §. et hāc
 glo. ter. i. l.
 si stipulor. p
 tra de vbo.
 ob. et ter. i. l.
 si cum tabu
 le. j. de his
 qui vt in
 di. et ibi te
 net q cū p
 statutum est
 data forma
 in citādo tū
 si illa obmit
 titur in cās
 in quibz po
 test procedi
 sūmarie et d
 plano si bz ui
 ciare actuz.

nō placet q̄tū ad hāc. l. nā mediū p qd̄ p̄cludif
 in actiōe neg. gest. est: q̄a negociū ad me p̄v
 ner aliquo ex q̄ttuor mōis de qb̄ p̄ glo. l. i. si pu
 pilli. §. item q̄rif. §. idē ait. in h̄bo ip̄o gestu. §.
 de neg. ge. §. in. l. nra ponit aliō mediū. l. q̄a ex
 re mea fact̄ es locupletior: ergo n̄ loq̄f d̄ actiōe
 ne. ge. dico ergo q̄ v̄ditionē possuz habere ra
 tā in subsidiū: z habebō actiōez ne. ge. cū q̄ cō
 currit certi p̄dictio ḡnālis: nō p̄ hāc. l. sed p̄ re
 gulā ḡnālē posita i. l. certi cōdictio. §. e. Itē po
 tero nō habere ratā v̄ditionē forte p̄ modico
 factā. imo dico q̄ voluissē te v̄didisse rē meam
 tū q̄ v̄didisti z res ē p̄empta: z ex re mea pue
 nit p̄ciuz ad te equū est q̄ restituas cū apud te
 sit sine iusta cā. vñ dico q̄ p̄tra eū cōpetit cōdi
 ctio sine cā ex eq̄tate: ut. l. si et me z ticiū. j. e. cū
 qua cōcurrit certi p̄dictio z hoc ē qd̄ dicit vult
 iste tex. ibi q̄si ex re tua zc. **¶** Procedo i glo. q̄
 ro vtrū re extante habeat locū hec. l. qd̄ dicit
 q̄ sic. **¶** Glo. dicit q̄ nō: nisi h̄res cāz a me: ut q̄a
 solui indebitū. uel esses meus p̄curator tu q̄ v̄
 didisti: vt. j. de p̄di. inde. l. si nō fortē. §. liberr̄.
 z i. l. in sūma. §. in frumēto. e. ti. **¶** Hic aduerte in
 eo q̄ dicit q̄ re extāte nō h̄z locū p̄dictio ex ista
 l. verū dicit q̄a cessat eq̄tas. nā donec res extat
 tu potes eā v̄dicare ab emptore sicut a me. nō
 ē ergo equū q̄ petas p̄ciū cū possis habere rē:
 qd̄ itellige verū nisi dñs habuerit v̄ditionē ra
 tā: tūc. n. h̄ndo ratā p̄didit dñium: ut. l. m̄. C.
 de rei v̄c. z trāfferē in ip̄m possidētē: z hoc faciē
 do gerit v̄ditoris negociū ip̄so gestu q̄ tenere
 tur re euicta: z sic haberet dñs cōtra eū actionē
 ne. ge. vt. d. l. m̄. z ibi dixi. **¶** Et aduerte q̄a di
 co q̄ dñs h̄z actionē negociōz gestoz nō q̄a ra
 tā habuit v̄ditionem: q̄a illud nō p̄dest nisi re
 p̄empta vel p̄scripta: s̄z q̄a ratū h̄ndo dñiuz trā
 stulit. istud. n. trāfferē ē negociū qd̄ parit actio
 nē ne. ge. ut plene dixi in. d. l. mater. z dicā i. d. l.
 si. de neg. gest. **¶** In eo h̄o q̄ dicit nisi habeas
 cām a me: ut in. §. liberr̄. **¶** Aduerte ut intelligat
 q̄a hoc nō est ḡnāle. nā in cōdictiōe indebiti nō
 tenet q̄s ad rē q̄ sibi data est: s̄z ad id in quo fa
 ctus est locupletior: ut. j. de p̄di. inde. l. naz na
 tura. re ergo v̄dita fact̄ est locupletior i p̄cio:
 merito tenetur ad p̄ciuz: ut. d. l. si nō fortē. §. li
 bert̄: z. l. in sūma. §. i frumēto. e. ti. facit q̄ nō. i
 l. i hac. i. si. magne glo. j. de tritica. s̄z si ponerēs i
 alijs p̄tractib̄: puta cōmodavi tibi librū uel de
 posui apud te: tu illū uēdidisti. certe nō habeo
 actionē ad extiationē seu ad p̄ciū: s̄z agā ad rē:
 tū si rē nō poteris restituere d̄uenit ad extiatio
 nē per officiū iudicis: ad extiationē dico veraz:
 non ad precium venditionis: ut. j. cōmo. l. iij.
 §. si red dita. z. j. depōsi. l. i. §. si res. i. §. si rem
 depositam. **¶** Quero: hic loqtur quando ille
 qui v̄didit habuit cām lucratiuā. qd̄ si habuit
 cām onerosā: **¶** Glo. dicit aliter z bñ: ut. C. de rei
 v̄c. l. m̄. An aut p̄ciū succedat loco rei ḡnālī
 ter: dicā in. l. si z rem z p̄cium. §. de peti. here.

¶ **I quis certū** Ex stipula
 tione cōti
 nente certū oritur certi cōdictio. h. d.
 Op. de. l. si pacto quo penā. C. de pac. glo. sol
 uit: dicit ut i ea. **¶** Op. de. l. i. C. d̄rei v̄xo. ac. So.
 ut in glo. **¶** Op. de. l. certi cōdictio. in p̄n. §. e.
 ibi: ex certo p̄tractu zc. So. ut i glo. **¶** Quero
 utrū ex stipulatione competat certi condictione
 specialis: dicit vt dixi in. l. certi condictione. §. eo.
¶ Quero: quādo in stipulatione est incertum
 qua actione petet: R. actiōe ex stipulatu: ut hic
 innuit: z insti. de h̄. ob. i. p̄n. **¶** Alit̄o banc. l. d̄

clara: ut dixi in. l. certi condictione. §. e.

¶ **Reditor** Mutuas i rei refe
 ctionē h̄z p̄uilegiū
 h. d. d̄ materia hui. l. dicit ut i glo. z bñ.
¶ **I pecuniā** Per p̄curatorē
 q̄rif actio militi
 dñio sicut p̄ tutorē z c̄uratorez minori
 h. d. **¶** Op. q̄ i milite nō sit sp̄ale. nā cuilibet p̄
 uato ex n̄ueratiōe q̄rif actio: ut. §. e. l. certi p̄di
 ctio. §. si n̄mos. hui. l. dicit ut i glo. z bñ. legif̄ duobus
 mōis. p̄mo q̄ hic p̄curator mutuauit noīe mili
 tis: z tūc nil ē sp̄ale i actiōe q̄ orif̄ ex n̄ueratiōe:
 vt. d. §. si n̄mos: s̄z i ea q̄ orif̄ ex stipulatiōe sic:
 ut q̄a fideiussor p̄misit: z ista p̄t eē h̄z ista t̄pa
 s̄z hodie idē in obligatiōe accessoria qd̄ in obli
 gatiōe p̄ncipali: ut. l. iij. **¶** C. p̄ q̄s p̄so. no. acqui.
¶ Alit̄o mō legif̄ q̄ hic p̄curator mutuauit pe
 cuniā militis noīe suo. l. p̄curatoris: z tūc ē sp̄a
 le i milite tā in n̄ueratiōe q̄ in stipulatiōe.
 Ex. l. sequenti.

¶ **Pacta** que fiūt in cōtractibus cū ciuitatib̄
 h̄ntibus p̄tēz. l. cōdende possunt allegari in
 iudicio tanq̄ statuta cōtra oēs quos statuta li
 garēt. Et si cōciliuz ciuitatis facit sindicatū ad
 obligandū cōe z populū: ac etiā hoīes singula
 res z res pro aliquo debito cōi: ita poterunt cō
 ueniri singulares p̄sōe sicut si de hoc esset factū
 statutū: ibi. Et per hoc dico. Et qua actione te
 neat administrator si pecunia nō est uersa i v̄ri
 litatē ciuitatis: ibi. **¶** Quero. Qualiter practica
 bit hec. l. ibi. Sed quero: Et hec. l. h̄z locum in
 oī collegio q̄ regitur per alios: ibi. **¶** Quero z
 nunc. Creditor q̄z habet p̄bare in utilitatē ci
 uitatis pecuniā h̄z: qd̄ faciet probando q̄ p̄i
 te collegio mutuauit vel q̄ ciuitas idigebat. de
 quo Bar. nihil clare firmat: s̄z vide in additio.

¶ **I iustas.** Ex mutuo scō admi
 nistratori ciuitatis cō
 uenit ciuitas si ē i ei utilitatē p̄uersū: ali
 as ip̄se admīstrator. h. d. z ē bōa. l. **¶** Op. q̄ ci
 uitas ip̄sa obliget sicut obligat d̄liquēdo: ut. §.
 qd̄ me. cā. l. metū. §. ai aduertē dū. **¶** Pro hui. de
 claratiōe d̄betis aduertē: q̄a ista materia ē quot
 tidiana z utilis. dicit q̄nq̄z accipit pecuniā mutuo
 ip̄sa ciuitas seu p̄ciliū qd̄ totā ciuitatē rep̄ntat:
 ut no. C. q̄ sit lō. p̄sue. sup. Rubri. isto cāu p̄uro
 q̄ idistice ciuitas obliget. ar. d̄ci. §. ai aduertē
 dū. z q̄a p̄t ciuitas circa alienatiōez rez suaz fa
 cere legē quā vult: ut. l. p̄hibere. §. plane. ff. qd̄
 ui aut clā. z iste p̄tract̄ et oīs alius qui fit ab eo
 qui h̄z p̄tēz. l. p̄dendi h̄z uim legis: ut. l. cesar.
 de publi. z. l. pe. C. de dona. inter uir. z uxo. qd̄
 est notanduz. **¶** Et per hoc dico q̄ pacta que
 apponūtur i p̄tractib̄ q̄ fiūt cū hac ciuitate p̄nt
 allegari in iudicio tanq̄ statuta p̄tra ciues hui.
 ciuitatis: z p̄tra oēs quos ligarēt statuta. **¶** Per
 hoc etiā dico q̄ si p̄ciliū facit sindicū ad obligā
 dum cōe z populū z ēt singulares p̄sōas z res
 p̄ aliquo p̄tractu cōis: q̄ singulares p̄sone ita
 poterit p̄ueniri: sicut si d̄ hoc eēt factū statutū. n̄
 n. hoc ex solo p̄tractu iure obligatiōis p̄cedit:
 q̄a cū alia p̄sona sit populuz: z alie p̄sōe singu
 lares ip̄si populi nō p̄t un. alterū obligare: sed
 hoc p̄cedit ex ui legis: q̄a talis p̄tract̄ h̄z vi. legis
 ut dixi. **¶** Quisq̄ n̄ accipit p̄ciliū pecuniāz mutuo
 s̄z admīstrator ciuitatis uel sindic̄: tūc si qd̄ ē
 ei hoc sp̄aliter p̄cessū: ut pecuniā mutuo accipiat:
 z tē obligabit ciuitas: s̄z n̄ appeat p̄uersū i ei. uti
 litatē: ut. l. habebat i p̄n. j. de insti. S̄z si erat ei cō
 cessū ut acciperet pecuniā mutuo i certā cāz: tē pu
 to q̄ sufficiat q̄ t̄pe quo mutuo accepit pecuniāz

¶ C. Ut. l. ij.
 ADDE q̄
 cōter idē te
 nent doc. h
 Ly. Bal.
 Ang. z Sal.
 ly. in. d. l. ij.
 Ro. in. l. si.
 pulatio ista
 §. si stipuler
 j. de v̄b. ob.
 z cū istis trā
 sit Alex.

¶ C. Utim le/
 gif. ADDE
 in quantum
 Alex. dicit
 q̄ opi. Bar.
 z sequaciuz
 procedit in
 ciuitate nō
 recognoscē
 te supiorem
 cōsulta per
 Bal. cōsilio
 cepli. incipi
 ente calus
 talis. li. iij.
 z per Ro.
 cōsilio. cccc.
 vbi ponit q̄
 ciuitas p̄t
 donare res
 subditorum
 si ciuitas nō
 obtinet locū
 p̄ncipis per
 Ang. consi.
 cclxx.

asserat se in dicta cam recipere: lz no appareat i
illam cam esse conuersam: vt. j. d. exercito. l. i. s.
no aut. h. sed si in precijs. z ita videtur sentire
Bzo. in summa de exercitoria. z Inno. in. c. fi. d.
fideiussori. qd apparet manifeste qm mandatu
implet. fuit enim sibi concessum vt pecunia mu
tuo acciperet in talē cam: z hoc fecit: z ultra no
habebat querere creditor. **¶** Quisqz no hz spe
ciale mandatu ad accipiendū pecuniaz mutuo
sed est ei concessa simpliciter administratio ciui
tatis: tunc loquitur ista. l. q. accipiēdo pecuniā
mutuo obliget ciuitas si in eius utilitatem pro
bet pecuniā esse uersam. alias secus. facit dicta
l. i. s. no aut. s. alle. z. C. de sa. san. ec. au. hoc
ius porrectū. z. C. qn ex facto tuto. l. i. in rē. sa.
cit et qd no. in. l. si pupilli. s. i. i. si. magne glo. s.
d. ne. ge. **¶** Quero. dī hic si pecunia no est uer
sa in utilitatē ciuitatis: tenet administratores:
qua actione tenent? Breuiter ut puto si quidē
ipsi receperūt pecuniā mutuo simpliciter uel et
tanqz administratores ciuitatis: per hoc no ex
cludit qn etiā ipsi proprio noie teneat ex eodē
cōtractu. potuit enim mutuas ptemplatiōe vtri
usqz mutare. qd psumit i dubio: ut. d. l. si pu
pilli. s. i. z. C. qn ex facto tuto. d. l. i. in rē. z. hic.
sz si expresse fuit dictū qd recipientes tanqz pso
ne priuate no teneant: tunc no ē dubiū qd no te
nebuntur: nā obligatio no obligat ultra aiuz z
intentionē ptabentiū: ut. s. e. l. no ois. in prin.
z hoc uidet tenere Inno. in. c. p. tuas. ex de ar
bi. qd ergo tūc fiet: sicut creditor qd vt cre
ditor vēdidit: ad duo tenet. s. vt se creditore do
ceat z se doceat ceteris potiorē: ut. C. credi. eui.
pig. no debere. l. i. z. l. i. j. ita ille qd ptabit vt ad
ministratores ciuitatis z ad ciuitatis utilitatē dz fa
cere duo. s. se administratores pbare ciuitatis z
se ad utilitatē ciuitatis hoc fecisse. **¶** Aut ergo no
docet se administratores: uel docet se minus legi
timū mandatu habuisse: z tunc tenet de dolo:
ut. s. de dolo. l. quidā debitor. z. l. si legatarius
eo. ti. dolo enim facit asserendo se administrato
rē cū no eēt. Si hō docet se administratores: no
aut docet pecuniā s̄sa in utilitatē ciuitatis pu
to qd poterit pueniri p dictione ob cam: fuit enī
ei mutuata pecunia ut in utilitatē ciuitatis uer
teret qd cā sequuta no est: vt. j. de p. di. inde. in. l.
si pcuratori falso. z p. to. ti. Si uero neutru dor
ceret nec se administratores nec pecuniā uersam
in utilitatē ciuitatis: tunc puto qd cessaret actio
de dolo: z haberet locū cōdictio ob cam: quia
actio de dolo cū alia no cōcurrit: ut. s. de dolo
l. i. z. ij. z. C. de dolo. l. ij. fac ad p dicta. j. qd fal
so tu. auct. l. i. z p. to. illi. ti. **¶** Sed qro practica
b. l. quō agā ptra admistratores ut se admistra
tores doceat: s̄. potero agei pmo ptra ciuitatē
z interpellare illū vt cāe assistat z eā istruat pban
do p dicta: ut. C. d. eui. l. si parētes. cū duab. ll.
se. qd si no facit: tūc agei ptra eū istis actionib. d.
qbus. s. dictū est. posset et ante iudicis officiu
iplorari cōtra talē admistratores ut predicta
faciat: vt argumēto. j. d. eui. l. in creditore. facit
j. de fideiuss. l. si p tendat. z qd ibi no. **¶** Que
ro z nunc intro glo. bec. l. loqz in ciuitate. qd in
alijs collegijs: glo. dicit idē. quā no. Ja. d. are.
ptra: quā ista. l. est cōtra ius cōe. ergo zc. ut. l. ius
singulare. z. l. qd uero ptra. s. de legi. z. l. sed re
probari. in fi. d. ex cu. tu. **¶** Quil. de cu. z. Ja. bu.
vidētur tenere z dicere qd quedā sunt collegia
que iuicē in cōi oia tractant sicut negocia par
ticularia: vt collegiū eoz que emunt salmas uel
alios redditus ex publico: de qbus h. s. qd cu

iusqz vni. no. l. i. z in istis no haberet locū bec. l.
i alijs uero collegijs magnis haberet locū bec.
l. qd est eadē rō. **¶** Erte si p dicta bñ aduertatis
glo. nostra uidet uelle qd no sit speciale i ciuita
te: imo idē i oibus qd necessitate p alios regū
tur: ut glo. notant in. d. l. si pupilli. s. i. in fi. ma
gne glo. cū ergo oē collegiū de necessitate rega
tur p alios: uidet qd i quolibet collegio sit idē.
¶ Quero qd hz necesse pbare pecuniā uersam
i utilitatē ciuitatis uel collegij uel alterius: glo.
dicit qd creditor. **¶** Sed qualiter hoc probabi
tur: dicit quidā si mutuatu est administratori
presente collegio: ex hoc probat qd fuerit s̄suz
in utilitatē collegij: qd satis placet p ea que. s.
dixi. sed si mutuatu est solū administratori non
presente collegio: tunc vī qd sufficiat pbare qd
tēpore ptractus mutui ciuitas indigebat vt. l.
fi. j. de exercito. z hoc tenet Ja. d. are. z. L. y. hoc
refert. in auct. hoc ius porrectū. circa fi. C. de sa.
san. ec. **¶** Quil. de cu. dicit qd. l. fi. de exercito. loq
tur i personis no priuilegiatis: sed persone pri
uilegiate ut minores ciuitas z ecclesia hnt hoc
plus. s. qd creditor pbet hoc uere i utilitatē per
sonaz priuilegiataruz esse uersum. circa hoc vi
de Inno. ex de depo. c. i. z. Ja. de bel. i. auct. ut
nulli iudi. s. i. i. prin. z. ex. d. so. c. i. p. gl. z. Inno.

¶ **Creditor** Qui accipit pignus i
ydoneū n̄ renūciare vī
propterea personali actioni. b. d. **¶** Op.
ga recipiendo pignus vī renūciare personali
actioni: ut. l. fi. C. de pac. conuen. Sol. ibi loqz
i his que cōpetebāt de iure spali. hic i his qd cō
petebant de iure communi. **¶** Item dicit glo. qd
ista. l. non seruatur uenetijs.

¶ **Institorem** Ex ptractu istito
ris puenit dñs si
cutex cōtractu pcuratoris. b. d. **¶** Glo. itelli
git si pecuniā accepit in eā cam in quā ppositus
erat: z bñ: quā alias eēt secus. **¶** Quero qd simili
tudo ē ista quasi iussu eius zc: glo. dicit qd no ē
nota similitudinis: s̄ ē expressiua ueritatis. Tu
dic sm doc. qd ē nota similitudinis: naz istitor ē
ille qd preponitur certe administratiōi qstuarie
z uniuersali: ut. l. fi. cuz uillico. j. de instito. **¶** Ille
hō qui ad unū actū preponit no dī istitor sed
procurator: ut. j. de insti. l. i. eū. in pn. z. no. per
Inno. extra de fideiuss. c. fi. **¶** Ista ergo similitu
do ē hic qd tenet dñs ex ptractu institoris quez
uniuersaliter pposuit: sicut ex ptractu pcurato
ris cui certū mandauit negociuz.

¶ Ex. l. sequenti.
Qui per stipulationē p misit usuras sub spe mu
tui recipiendi i pecunia numerata a creditore:
si cum penituit cogitur usuras soluere. secus si
essent pacto pmissis sub spe mutui recipiendi
in alijs rebus qd pecunia numerata.

¶ **Cipecuniam** Qui spe future
numeratiōis p
misit: non hz necesse recipere. b. d. **¶** Op.
hic dicit creditor futuro: z sic innuit qd an nu
merationē no sit creditor. **¶** Item. j. dicit ne acci
piendo se astringat: z sic innuit qd interim no ē
obligatus. **¶** Cōtra imo statim tenet lz exceptiōe
fit tutus: ut. l. fi. ex cautione. z. l. in ptractib. C.
de no nu. pecu. **¶** So. dicit glo. qd tenet lz no cuz
effectu. **¶** Ultramon. dicit qd ante diē no est nata
actō nec obligatō. **¶** Ego teneo opi. glo. qd sit na
ta in. l. cū quis. C. de iur. z. fac. igno. z. tangā de
hoc in. l. i. j. de condi. inde. **¶** Quero si p misit
usuras utruqz sit in eius pte ne accipiendo se
astringat glo. dicit qd sic soluendo usuras: alias

de i mte. re.
si. vbi babe
tur qd castri
z collegijs
repletis mul
titudine bo
minū datur
restitutio nō
autē paruis
Tu et adde
Ro. idē tenē
tē qd Jo. an.
cōsilio. cccc.
xxij. vbi cō
sultur pro ca
stro ciuitelle
¶ C. p. refen
te collegio.
Ultra alex.
q dicit qd ma
gis cōis opi
est q suffici
at plato mu
tuū datū cō
sensu capita
li. adde ple
ne vt per an
ge. consilio
mibi. cccxv.
iij. incipien
te **¶** De bonū
d. C. Indige
bat **¶** ADDE
vt per zilio.
de cre. consi
lio vltio. pe.
de anch. cui
consilio se
subscripserūt
za. ful. saly.
Sig. homo.
¶ C. Pign.
Dicit bal. qd
habens pi
gnus nō po
test iurare d
bitorem su
spectum de
fuga z cū ca
pi facere. qd
intelligit alex.
quū pignus
est sufficiens
alias sec. p
quo adde qd
voluit Ro.
consilio. cxx
xij. s. qd si ha
beo instrumē
tum guarē
tionatum
z faciā debi
tori statuere
terminū ad
soluendū qd
per hoc non
ipedior qn
possim ipsuz
facere deti
nere.

¶ **Qua acti
one.**
ADDE cū
de bar. reaf
sumente hic
dicta ei qd fi
lio mibi ex
ij. incipiente
Vlso pucto.
z **¶** Pau. de
ca. consilio
vltimo.

¶ **Ja. bu.**
ADDE qd
Alex. transi
euz hac opi
maxime per
no. per Jo.
an. i additōe
ad Spe. i. ti.

secus: ut. l. qui rome. in prin. j. de sbo. ob. Alij dicunt qd no hz necesse soluere usuras si credi- tor pot alijs sub usuris eque bene mutuare. ar. eoz que no. in. l. die functo. s. de offi. assesso. z sic liberatur pstando interesse: qd forte est mul- tum minus qd sint usure uel forte nihil. ar. j. de codi. ob cam. l. si pecunia. Dns Ja. bu. dicebat qd p dicta pcedunt in ptractibus innoiatas: sed ga ptractus mutui e ptractus noiatus i quo no e locus penitentie: ideo stemus glo. qd puto vey si usure eent pmisse p stipulatione qd e necesse i pecunia mutuata: ut. C. eo. l. quis. sz si essent usure pmisse pacto in alijs rebus iuxta. l. frumeti. C. de usuris. puto p dictoz opi. uera. na licet mutuū sit ptractus noiatus: tñ habita relatiōe mutui ad pactū de soluendis vsuris resultat cō tractus qdā innoiatas. do ut des. ut p doc. ple ne no. in. l. in bonofidei. C. de pac. z iō locus es- set pnie soluto interesse: ut. j. de pdi. ob cam. l. si pecunia. C. Ultimo tene mēti hanc. l. i eo qd dicit qd debitor ex postfacto pecuniā de neces- sitate nō recipit p quā determinat p iuriscōsul- tū vna qō. in. l. pe. j. qui po. in pig. ha.

a C Puto. verum. AD DE q cum opi. Barto. hic tranſcūt cōiter doc. z Jo. de imo. z Ray. in. l. qui Rome. j. de v. ob.

Am fundus In actionib⁹ stricti iuris ve

niunt fructus z accessiones tpe litis pte. b. d. De hoc dicā. j. de tritica. l. in hac. ad quas glo. se hic remittit. Bartolus.

Ex sequenti. §.

Quādo pecunia petiit vt species potest oppo- ni cōpēsatio: ibi. Tene ergo. Et si uēditor tra- dat rē alteri qd emptori cui tradere iuste se pos- se existimabat liberaf ab emptore: ibi. Tene er- go mēti. Et qd de suo dī potest dici de mona- cho vni⁹ monasterij ab alio bona fide possesso.

Seruum tuum uide in fi. §.

Ex equitate cā euitādi circuitus⁹ daf pdictio ei cū quo nego- ciū nō ē gestū: z si dñs approbat ptractū sui ei⁹ noie tenet insolidū: si sō reprobat tenet tm de peculio. b. d. Biniditur. pmo ponit thema z q- stionē tacite resultatē ex themate. secūdo ponit- tur rñsio sabinī de equitate. tertio ponit rñsio iuliani de rigore: qrtō suppletur p auctorez le- gis qd dicto iuliani deficiebat: secūda ibi sabin⁹ tertia ibi nā z iulian⁹: qrtā ibi sz adijcere. C. In tex. ibi tradita ē. subaudi qritur qliter dño suc- curratur z qd iuris sit. Glo. ponit casuz z bñ: iō nō scribas casum i terminis: qa glo. clarissime ponit. C. Notabilia huius. §. videbitis in ptra- rijs. pma pars fuit thema z qd z sic nō hz cōtra- ria. C. Venio ad secūda partē dī hic qd dñs p- t pdicere suū traditū possessori ab ipso possesso- re. Cōtra nemo cōdicat rē suaz pter qd a fure: ut s. usufru. quead. ca. l. si. sz iste dñs habebat dñi- um illius sui empti: qa qd acqrit suus acqui- rit dño: ut. l. si seruus. j. de acq. re. do. ergo zc. So. hic hō emptus nō fuit traditus suo: iō dño nō fuit qsitum dñium: sz fuit traditus possesso- ri: iō possessori ē qsituz dñium: z hoc dicit glo. sup sbo traditus: q glo. sz sit signata sup pma parte tñ dz hic recitari. C. Op. errans nō trans- fert dñium: ut. j. de codi. ob cās. l. iij. §. subtili⁹. z. l. si ego. s. e. z de fur. l. si qd vrori. §. cuz ticio. Sol. circa hoc sunt vidēde multe spēs erroris de qbus dixi. in. l. i. s. de offi. p. cesa. tñ quan- tū ad ppositū dico qd hic nō fuit error in dñio rei: neqz i substātia persone quo casu loquūtur cōtraria: sz fuit error circa qlitatem psonē: puta- bat enī istū dñm eē sui cū nō eēt. C. Cōtra hoc op. error in qlitate psonē ipedit trāskationē do-

b C Circui- tus. AD DE Joan. an. in addi- tiōe ad Spe- cu. in Rub. de obli. z so- lu. circa pñ- eipiū vbi di- cit qd ille q obligauit se obligaturuz ad soluendū x. potest sta- tim conueni- ri ad illa sol- uenda absq- alia obliga- tione cā cui- tandi circui- tus. ita dicit tenere alb. gal. per. l. ob- eam. j. d. pre- scrip. verb. z cie. auditor de rescrip.

minij: vt. l. falsus. in pñ. j. de fur. So. ibi recipiēf erat i dolo z i mala fide. hic erat bonofidei pos- fessor: z iō tex. notāter dicit iprudēs bona fide emi: qa si dolo z mala fide nō regreref dñuz si bi: mō habetis istā glo. qd facit tria ptraria recte ispiciedo. C. Op. dī hic qd dñs vere ager pdi- ctione idebiti. Cōtra pdictio indebiti lz dicaf oriri ex re: sicut i ptractu mutui: tñ regrif nego- ciū eē gestū inter dantē z recipiētē: ut. j. d. pdi. ide. l. si i area. sz hic iter dñm z possessore nullū negociū ē gestū: ergo uidet qd a possessore non possit cōdici. So. cōcedo oppositionē de rigo- re: deberet enī agi p dñm ptra uenditorē: z vē- ditor teneret dño cedere pdictionē indebiti cō- tra emptorē seu ptra bonofidei possessorem: ut dī i tex. Sz de egrate cā uitandi circuit⁹ daf cō- dictio directo dño ptra possessore. facit. j. d. cō. ide. l. dñs testō. nec ē nouū qd unus soluat z al- ter reperat: z uide glo. sup sbo pdicere: qd ista ponit: tenet ergo glo. hic qd de egrate hic daf actio dño ptra possessore. hoc ē dicit dan⁹ po- nēdo casum in prima glo. De. dicit qd nō vide- tur sibi equū imo iniquū qd excedat actio q eā nō hz. iō itelligit pmū dictū. f. qd pot pdicere. f. cessa actione nō aliter. hoc nō placet: nam uos scitis qd ex egrate daf mibi actio ptra eū qd ex re mea factus ē locupletior: vt. j. l. px. z. s. e. l. si eū seruū: ita hic cū possessor seruū cui traditus ē pā- philus sit effectus locupletior ex re mea: equū ē qd mibi detur pdictio ptra eum: z erit ista cōdi- ctio sine cā: ut. j. l. px. uel utilis cōdictio idebi- ti: ut glo. dicit. nō enim ē directa cōdictio: qa i- ter hos nō ē negociū gestuz: ut. s. dixi. C. Op. dicit hic si qd mibi abesset ex negocio qd is ges- sisset. Cōtra mibi possessori nil abest cū tex. di- cat qd emit ex peculio ptnēte ad dñz: qre male. huius timore hic glo. ponit exēpluz in quo pot ab initio possessori abesse: ut qa expēdi i alimē- tādo seruū. quidā reprehendūt istud exēplum pmo qa expense alimētoz cōpensant cū opis: ut. l. i. rebus. §. possunt. j. cōmo. Alij uolētes su- stinere dicūt qd ille pāphilus empt⁹ erat ita par- uulus qd nulle erat ope eius. l. si. s. de ope. ser. Alij dicūt qd. l. i. rebus. §. possunt. loqf de expē- sis paruis qd cōpensantur cū opis: secus in expē- sis magnis: z ita itelligat glo. z ēt mibi placet: ut. l. i. in fi. cū. l. se. j. de ipē. in re. do. fac. Alij po- nūt hic exēplū qd iste pāphilus emptus gessit aliqua negocia mei possessoris z male: p qbus possum agere cōtra uex dñm. ar. j. cōmo. l. si is q mibi. §. si libero. C. Quidā hoc reprehēdūt qa iste pāphilus interiz est possessoris: ergo ite- ri sibi nō obligat: ut. C. qñ ser. ex suo fac. p to. z. l. apud antiquos. C. de fur. Itē reprobāt pri- mū qa tex. dicit ex negocio qd is gessisset. f. ser- uus: sz ponendo qd ego alimētauerim cū nego- ciū eē gestū a me nō a suo: puto qd quelibet pos- set sustineri recte itelligēdo: nā si ego alimētaui pāphilū emptū a suo mibi abest ex negocio qd is gessit. hoc est ex emptiōe facta p ipsuz ser- uū: iō enim eū alimentauit: qa ipē su⁹ emit. Ego alio modo itelligo hic: qd iste seruus possessus bona fide emit ipsuz pāphilum de pecunia dñi tamen qa in hoc negocio multa de meo expen- di soluendo gabellam z notarijs z similia. ista ego possessor obeco cōsequi a dño: z sz hoc hic loquit d negocio gesto ab ipso seruo bona fide possesso qui nunq fuit possessoris nō de nego- cio gesto ab ipso pāphilo empto qui fuit posses- soris: z ista est uera. C. Op. ille q expendit in re aliena non hz actionē sz retentionē tm: vt. j. de

c C Sabel- lam. ita an- te bar. exem- plificabat. p. c. quem segtur L. in repetitio- hic in. d. op- p. alex.

qdi. inde. l. si in area. z melius in. l. in hoc iudici
 um. s. diuersus. s. coi. di. ergo p. expēsis factis
 in isto pamphilo ego possessor non debeo ha
 bere actionē. hic dicitur qdā trariū quare male. Huius
 more qdā dicunt in tex. ibi me tecū acturū. s. p
 retentionē: certe hoc ē violare tex. iō alij dicunt
 qdā cōpetit actio: s. qdā sit illa dubitat: qdā dicunt
 qdā dicitio indebiti: quidā qdā actio negotiorum
 gestoz. pma ē hā. Nō ob. l. si in area. nā hic pā
 philus circa quē fuit expēsum nō erat alterius:
 sed erat ipsius possessoris: sicut ergo anteq̄ eū
 restituat hz retentionē p. istis expēsis: postq̄ nō
 restituit hz dictionē indebiti: qdā inter se resti
 tuentē z eū cui restituit gerit negotiū. s. transla
 tio dñij ex qua oritur ista dictionē indebiti: vt. l. q
 exceptionē. s. si pars. j. de qdi. inde. s. qdā derur
 actio negotioz gestoz nō vī vey: qdā nō gessit
 negotiū dñij: s. tanq̄ ppriuz z in re ppria: vt di
 xi. **C** Alterius op. dicitur hic in tex. z hoc vey ē
 Cōtra. j. p. i. s. ibi nā z iulianus zc. Rūdeo su
 pra dictū ē vey. s. de equitate: qdā sequit ē vey d
 rigore. **C** Sumus expediti de ista pma rñsione
 de eqtate ex qua habes tenere istud: qdā qn tu es
 effectus locupletior ex re mea lz ego possiz ha
 bere regressuz ptra aliū si ille liberaref cedēdo
 mihi actionē ptra te d eqtate daf mihi directo
 actio cōtra te z imediate. Istud qdā dixi si ex re
 mea factus ē locupletior pba. j. l. p. prima. z. s.
 e. l. si eū fuū. Illud qdā dixi si ille ptra quē possū
 hre regressuz liberaref mihi cedēdo actionē cō
 tra illū iō dixi: qdā si p. cise teneref ad rē illā cessa
 ret eqtas: z mihi nō daref directo actō ptra te:
 vt no. in. d. l. si eū fuū. s. e. quia si fuus viuebat
 ita qdā ab alio possit recuperari nō haberet locū
 illa equitas. Itē qdā dixi si ex re mea factus es lo
 cupletior iō dixi: qdā secus esset si haberes rē ali
 unde qdā ex re mea: licet aliū teneaf mihi cede
 re actionē: nā nō agerē ptra te nisi illa actio eēt
 mihi cessa: vt. l. cū i plures. s. messen. j. locati. z
 j. de ac. emp. l. iulianus. s. i. z de le. i. l. si sic. i. fi.
 z. j. ad. l. ro. de iac. l. ij. s. p. **C** Venio ad secun
 dā rñsionē d rigore. dicitur qdā dñs pōt agere ex
 empto ptra uēditōrē: z uēditōr potest agere
 dictionē indebiti ptra possessorē. Cōtra. ad p
 muz dictū qdā uēditōr traditione seu solutione
 sit liberatus: ut. j. de so. l. cū qs. s. i. So. ibi fuit
 solutū ei qdā alias habebat mandatū: lz modo sit
 reuocatū: hic solutū fuit ei qui nūq̄ habuit mā
 datū: ita soluit hic in glo. in sbo uēdicare. z be
 ne: z pbatuz ē. j. de soln. l. qui hoīem. s. si nul
 lo. **C** Ad s. m. op. qdā uēditōr nō possit agere cō
 dictionē indebiti ptra possessorē. nemo enī cō
 dicit rē suam pterq̄ a fure: vt. s. usufru. quē ad.
 ca. l. si. sed iste uēditōr adhuc ē dñs pāphili ut
 pbabo. ergo zc. qdā sit dñs pz: qdā rei uēdite non
 transfertur dominū nisi soluto p. cio: ita qdā uen
 ditor sit dñs precij: ut insti. de re. di. s. uendite.
 z. l. ex empto. in pñ. j. de ac. emp. s. hoc p. ciū nō
 fuit effectū uēditōris: qdā patet: quia dñs pōt uē
 dicare: ergo nō est translātū dominū rei uēdi
 te: Rūdeo intelligas qdā precij fuit psumptū: z
 sic recōciliata fuit solutio: ut. l. nō ois. in pñ. s.
 eo. uel fuit habita fides de eo t. z uēditionis z
 traditionis: z sic fuit trāslātū dominū: ita itelli
 git glo. sup sbo emptori. z bene. **C** Venio ad
 s. qdā ad peculiare. dicitur hic qdā dominus pōt uē
 dicare nūmos: lz ipse teneaf de peculio. Cōtra
 debiti z crediti inuicē sit cōpēsatio: ut. l. i. j. d cō
 pēsa. si ergo iuicē possunt agere: ergo cōpensa
 tione tolluntur. frustra ergo dicit domino uen
 dicationē cōpetere que inanis ē. So. dic qdā hic

nō est locus cōpensationi. rō est: qdā hic pecunia
 petif vt spēs: z speciei ad quātitatē nō sit com
 pensatio. hic est casus s. m. glo. z in. l. si creditor
 s. i. j. de peculio. z de le. i. l. s. si certos. **C** Tene
 ergo menti tu iuuenis qdā qm pecunia petitur vt
 species nō potest opponi cōpēsatio s. m. glo.
 ultramon. reprehendunt istā glo. quia siue pe
 cunia debeaf in genere siue in specie eadē ē rō
 cōpēsandi. nō enim cadit affectio magis i una
 pecunia qdā in alia: ut. j. de in litē iurando. l. nū
 mis. facit. s. e. l. nā z si fur. s. si. Ratio at quare
 hic nō admittit cōpēsatio hec est s. m. eos: nā
 cōpēsatio fit d debito liqdo ad liquidū: ut. l.
 fi. C. de cōpensa. sed hic ex parte dñij q uēdicat
 pecuniā est debitū liquidū. ex parte uēditōris
 q agit de peculio nō est debitū liquidū: qdā po
 terit esse qdā de peculio sient tot deductiones q
 nō remanebit i peculio: ut. l. sed z si dānū. s. i. j.
 de peculio: z istud vī mibi vey. p hoc adduco
 i simili. C. cōmo. l. si. pbo ēt p. l. fi. in fi. C. de cō
 pen. q dicit qdā spāle est i actione depositi qdā nō
 fiat cōpēsatio d cuius natura est qdā fiat i spe
 cie. l. l. s. rei. z. l. lucius la pma. j. depo. ergo in
 p. trariuz est ius cōe: ut lz pecunia debeaf in spē
 qdā possit opponi cōpēsatio: qdā si in alijs actio
 nibus nō possit opponi cōpēsatio nulla esset
 specialitas in deposito: qdā idē esset in qualibet
 alia actione: ut hic. teneam ergo opi. vltamō
 tanoz qdā est hā. **C** Op. z assumo oppositionez
 que est i fi. magne glo. sup sbo euanescit. z uī
 def qdā tex. nō pcedat. aut enī fuus habebat lz
 berā administrationē z tradēdo trāstulit dñiuz
 z sic dominus nō poterit uēdicare: aut nō ha
 bebat liberā administrationē: z tūc dominū nō
 obligat d peculio. so. dicit glo. qdā nō habebat li
 berā: z tamen dominū obligat d peculio: ut. j.
 de peculio. l. liberā. z. l. quefitū. in pñ. cū si. e. ti.
C Veniamus ad ultimā partem. dicitur hic in fi. qdā
 uēditōr liberat cedendo dictionē dñō. Con
 tra: qdā dominus hz eam sine cessione: ut. s. e. s.
 in prin. So. dominus hz utilez de equitate: hic
 uero cedif directā. **C** Op. j. d solu. si fugitiu.
 Sol. illa d. intelligi s. m. istā. **C** Tertio op. qdā uē
 ditor nō liberet cedendo actionē: nō enī iō te
 nef qdā actionē hz: s. iō qdā uendidit: ergo zc. vt
 C. eo. l. nō aduersus. z. j. de pig. ac. l. perēti. So
 lu. fateor qdā uēditōr iō tenet qdā p. traxit: tñ na
 tura p. tractus uēditionis talis est ut qs nō te
 neaf nisi de dolo lata culpa z leui: ut. l. si ut cer
 to. s. nūc uiddēdū. j. cōmo. qdā ergo hic tradidit
 rē ei quē putabat dñm fui: z sic nō fuit in culpa
 deberet esse liberatus: tñ qdā actionez hz iō tene
 tur eā cedere: z sic lz p. mordialiter tenet ex p. tra
 ctu: tñ nō tenet: iō qdā actionez hz: z si nihil ha
 beret in totū eēt liberatus: iō eā cedēdo libera
 tur: ut. l. qdā debetur. j. de peculio. qdā no. **C** Te
 ne ergo menti qdā lz uēditōr nō tradat empto
 ri: si tñ tradit alteri cui iuste pōt credere se pos
 se tradere liberat ab emptore z nō tenetur ni
 si actionē illā cedere. **C** Sumus expediti de cō
 trarijs. restāt quedā qōnes in glo. magna cir
 ca pñ. dicitur qdā pecunia cōsumpta actio d pecu
 lio euanescit. Quero qualiter euanescit: qdā
 dicunt iure cōpensationis. Glo. dicit meli: qdā
 cōsumptio reconciliat solutionē z facit haberi
 perinde acti dominū ab initio fuisse translātū
 ut. l. si filius. z. l. nō ois. s. fi. s. e. z dic vt in glo.
 sup sbo euanescit. **C** Quero. pone qdā uēditōr
 actione de peculio tñ. x. psequi possit: z nūmi
 peculiares q fuerant psumpti z soluti erant. xx.
 vtrum dominus possit repetere illa. x. quidam

C Compē
 satio. AD
 DE q cum
 opini. vlti
 mon. tanq̄
 magis com
 muni z tur
 tiori transit
 Alex. cui in
 quantū tan
 git an agen
 ti ad depōsi
 tū possit obij
 ci compēsa
 tio videndū
 adde Bal
 consilio. ecc
 xxxij. incipit
 te duo vidē
 da. li. iij. vbi
 dicit qdā illud
 qdā dicit agē
 ti ad depōsi
 tum nō po
 test obijci cō
 pensatio ha
 bet locum i
 vero depōsi
 to non cōtes
 tato per glo.
 in. l. assiduis
 C. qui po. in
 pig. ha.

C Ab em
 ptore. AD
 DE s. Ro.
 z Pau. de
 ca. dictum
 Bar. proce
 dere quādo
 uēditōr erat
 obligat ad
 specie vt hic
 sec. si ad ge
 nus. allegat
 glo. singu
 larem in. l. si
 quis vxori.
 s. apud labe
 onem. j. de
 fur. z no. per
 Bal. in. l.
 falsus. C. de
 fur. z ita est
 de mēte Ja
 bu. qdā ita re
 spōdit ad. l.
 fugitiuus p
 contraria si
 gnata i glo.
 lati. hic per
 Alex.

LL ij

Rem ver
fo . ADDE
vt h p Alex.
C Dona-
cho. Jo an-
additio . ad
specu. in Ru-
brica de sta-
mo . paulo
ante mediuz
refert pilicu
.q. lviij. di-
stinguere q
aut fuit mi-
nister vel ad-
ministrato-
i fo vel no.
z si no. disti-
guere vñ ac-
quisuerit an
ex re si moa-
sterij . an ex
operio : an
ex vtrog. p
mo casu to-
tum erit si
monasterij .
allegat. s. in
terdicimus
in aut. de ec-
cle. titu. z ff.
de anu. leg.
l. anua. z idē
dicit putare
si ex re z ope-
ris acquirit
p. l. i. z l. si vt
pponis . C.
de rei ven. z
Carbi. tu. l.
iij. secus di-
cit esse si ex
operis tñ p
l. per seruuz
s. d. vñ z ha-
bi. cui autez
acgrat moa-
chus cum al-
teratur sta-
tus monaste-
rij z ad aliū
transit vide
p. de. de an-
cha. consilio
ccclxij. z cc-
ccxxv. z de
monacho q
monachū se
dissimulabat
z qui acqui-
sivit nomen
debitoris z
obtinuit bo-
na ipsius vē-
di i cōtuma-
cia: an veniē-
te debitore
z opponēte
s moachatu
debeat pro-
cessus annu-
lari. vide fe-
deri. cōsilio.
ccclxxvij.
C Rei ven-
dicatio. simi-
le distinctio
nē facit glo.
inter causaz
lucratiuz z
onerofam in
l. si euz s. eo.
z distinctio.

dicunt q sic. Glo. dicit q si extant potest repe-
tere: si sunt psumpti nō pōt. Pro huius decla-
ratione videamus. pmo quō pcedit questio: si
enim nūmi peculiare fuerunt. xx. quō pōt esse
q i peculio nō sint nisi. x. Respondeo ppter de-
ductionez hēndā a dño de eo quō sibi debet: ut
l. sed z si dānuz. s. i. z se. j. de peculio. C. Nunc
videamus q istaz opi. sit vera. z sigdem nos te-
neremus in pcedenti qōne illā opi. q actio de
peculio tollat iure cōpensationis eēt vera pma
opi. cuz eniz. x. tñ deberent venditori de. x. tñ
fiet cōpensatio. reliqua. x. repeteret dñs: sed cū
alia opinio sit verior. s. q nō iure cōpensationis
tollatur: tene opi. glo. q extantē vendicat: con-
sumptā nō. C. Tertio querit glo. pone q pciū
serui fuit. xx. in peculio fuerunt. x. seruus empt^o
q nunc domino traditur valet. xxx. an illa. x. qui-
bus seruus plus valet possint peti a domino p
actionē de in rē sfo. Glo. arguit p: z ptra. fina-
liter dic vt colligif in. l. z iō. s. illud plane: z qd
ibi no. j. de in rē sfo. C. Ultimo posses babe-
re istā. l. de facto in ppris terminis: si poneres
monachū vnus monasterij detineri ab alio mo-
nasterio in monachū bonafide: z ipsū emisse
aliquā rē ex pecunia pmi moasterij que res em-
pta tradita esset abbati si monasterij. oia eniz q
hic dicuntur in suo possunt dici in monacho:
vt no. p. Inno. extra. de priui. c. cū oliz. C. Sed
quid si nō apparet ex cuius pecunia soluit mo-
nachus vel seruus: vel non apparet ad quem il-
la pecunia pertinet: cogitabitis.

Ex. l. sequenti.

Qualiter sit mihi consultum: cuz res mea ad te
puenit sine iusta cā: ibi. Pro declaratōe. Qua-
liter autem pecunia intelligatur mea: ibi. Que-
ro dicitur. Et licet mutuum re contrahatur ta-
mē ēt pensus partiū reqrif: ibi. Ultimo nota.

I me z ticium. Si res mea ad

te peruenit: nec est cā quare apud te de-
beat remanere eā certi p dictione vel sine cā cō-
dicam. h. d. C. No. qd dixi in sumario. Glo.
z doc. hic nihil dicunt. C. Op. s. eo. l. si filius.
vbi pecunia patris peruenit ad creditorē: z tñ
ea cōsumpta nō pōt reperere. So. ibi peruenit
pecunia ad creditorē titulo oneroso: hic sfo p
uenit ad aliū titulo lucratiuo. pbaf hec solu. in
l. si euz seruū. s. eo. z. C. de rei vendi. l. mater.
Istud ptrarium facit glo. z non soluit. j. de ac.
emp. l. seruū quē. s. sed q: vbi habes simile tex.
ad istū tex. alie pcordantie ponunt hic in glo.
Pro declaratione ergo hui^o. l. dicas qñ res
mea puenit ad te sine iusta cā: aut pro ea potest
mihi esse p sultū agēdo ptra aliū: aut nō. primo
casu aut ille alius ptra quē agerē liberaretur ce-
dendo actionē ptra te. s. mihi. z tunc hz locum
equitas huius. l. vt mihi actio ptra te detur ex
egrate: ut. s. l. pxima. s. seruū tuū imprudēs. iū-
cto prin. cū fi. z ibi dixi. Quāqz nō liberaret isto
modo z tunc equitas huius. l. cessat vt habuisti
in. d. l. si eū suum: ubi est tex. huic similis. si sfo
ptra aliū non pōt mbi eē p sultum z tunc aut il-
la res mea peruenit ad te titulo lucratiuo: z hz
locū equitas huius. l. vt hic. z. s. eo. l. si eū suū.
z. s. l. pxima. in. d. s. suuz tuū imprudens. aut
titulo oneroso: z tunc cessat equitas huius. l. vt
l. si filius. s. eo. in fi. z no. in. l. si eum suuz. z p cō-
sequēs cessabit actio q ex hac equitate insurgit
z cōpetit. nō tñ p hoc excludo alias actiones si
que cōpeterēt: ut uēdicatio uel alia actio: ut. d.
l. si filius. Quero dicit hic pecunia mea: quō

intelligat mea: Rūdeo mea uel mihi debita: vt
hic in tex. uel ēt q peruenit occasione rei mee vt
prium: ut. d. l. si eū suum. s. eo. C. Quero qd si
fuerim tñ stipulatus: z pecuniā nō receperim?
Glo. respondet idēz eē: qa saltē ex re mea ad te
puenit illud ius quo debitorē meū habes obli-
gatiū. Itē dicit glo. videtur pecunia ad te breui
manu puenisse: ut. s. e. l. singularia. qd intellige
si pecunia eēt solutioni parata^o vt ibi uidistis.
C. Quero qua actione pecunia ista petet: Re-
spondeo p dictione sine cā z certi condicione
generali q cum ea pcurrit vt dictū est. C. Sed
tunc quero vtrū iste actiones sint natiue vel da-
tiue: quidā dicunt q sint datiuē: qa nullū ē ne-
gociuz gestū inter partes: vt hic vides. De. di-
cit q imo sunt natiue: nascunt eni ex obligatio-
ne. obligatio bene est datiuā: qa nō pcessit con-
tractus ex quo oriri possit obligatio illa: nec ēt
quasi ptractus: maleficiū: uel quasi maleficiū: s;
a lege dat ista obligatio: ut pbaf iste tex. vide
eū. Ego puto q obligatio z actio sit natiua: hz
eni hic nō pcesserit ptractus uel quasi: tñ pces-
sit factū istud qd hic narrat ex quo oritur obli-
gatio z ex obligatione actio: z sic ista obligatio
oritur ex varijs figuris causaz: ut. l. i. in prin. de
ac. z ob. qñ uero nulla esset materia ex qua ori-
retur obligatio: tūc posset dici datiuā: sed cum
hic sit sufficiēs materia: ergo pōt dici natiua: vt
s. de pac. l. iurifgētium. s. i. j. Ultimo no. tu iu-
uenis q hz mutuū re ptraf: tñ requirit ēt con-
sensus partiū: ut hic: z. s. eo. l. nō ois. i. pn. Ob-
misi s vñ ptrarium insolūtū. dicit glo. ar. ptra
s. fami. her. l. cum putarem. s. pe. So. ibi per-
uenit ad alium iusta de causa. s. ex causa senten-
tie diffinitiuē Bar.

Principalibus. Officia

les non possunt ptrahere cū subditis nisi sint p-
petui vel ad eoz utilitatem: hoc dicit cum. l. se.
C. Op. ad hāc l. C. e. l. qsqz. dicit glo. q pmit-
tif accipere itellige a nō subditis. a subditis sfo
sec^o: vt. l. ptraia. Alij dicit q hic pmittit acci-
pere ad eoz necessitatē. alias sec^o: z istā seqba-
tur Guil. vñ dic breuiter: vtrū officialis possit
ptrahere. aut est officialis in loco sue originis:
z pōt quis ptrahere indistincte: ut hac l. p sidiis
in pn. sm vnā lec. z sic priores huius ciuitatis
ēt durante officio possunt idistincte ptrahere.
si uero alibi habet officium: z tunc aut ē officiū
ppetuum: z idē qd s: ut hac l. p sidiis. sm aliā
lec. aut est officialis ad tēpus: z tūc aut vult cō-
trahere cū nō subditis: z pōt: ut hac l. p sidiis
in fi. aut cum subditis: z tunc aut dando pecu-
niā mutuā: z nō pōt: ut hac l. pncipalibus. z. C.
eo. l. eos. aut recipiēdo vel aliter ptrahendo: z
tunc aut ad eius necessitatē: z pōt ut hic z. l. p sidi-
dis. in fi. s; intellectū Guil. quē sequuntur doc.
aut cā lucrī: z nō pōt vt hac l. pncipalibus. z
l. eos. z l. quisquis. C. e. z ibi per Ly. z in. l. i. C.
de contra. iudi. ubi ēt per Ja. bu. Quero an ta-
les officiales possint accipere pecuniaz mutuo
p ciuitate uel dare: nā qd s dixi loqtur qñ no-
mine pprio cōtrahunt. quidā dicunt indistin-
cte q sic: ut. l. ciuitas. s. eo. z. j. de vsu. l. gaius.
qd intellige in his quibus cōmittit administratio
reipublice: ut in prioribus ancianis z si. Alij
uero officiales quibus sola executio iurifditiōis
cōmittitur hoc non possunt. vt potestas: capita-
neus: z similes. ar. l. phibere. s. plane. ff. qd vi-
aut clā. facit qd no. in. l. item magistratus. s. de
pac. z qd no. p Ly. C. s. trasac. l. p sēs. Barto.

si Bar. ad-
de q reme-
dium huius
l. habebit lo-
cum et si mi-
bi potuit a
principio eē
consultū cō-
tra alium: s;
ex post facto
deijt eē p sult-
tus. l. si. s. fi.
z ibi no. bar-
to. s. cō. ide.
Alex. cui in-
quantum tā-
git de capso
re: adde iter
p silia Alex.
ij. vo. xv. cō-
siliū Andree
ficu. cū duo
bus sequē.
C. Para-
ta. ADDE
q consultat
p siliū. s. ca-
p siliū. l. xvij.
z Bal. consi-
lio. c. xxxvij.
li. tertio.
C. Natua.
concordat
Bal. l. i. cer-
ti condicio-
s. e. z Alex.
hic: qui dicit
hāc. l. facere
an bonafidei
possessor cō-
sumptio fru-
ctibus indu-
striā^o pos-
sit conueni-
ri a domino
saltem in eo
q effectus ē
locupletior:
z nihil deci-
dit sed se re
mittit inter
ceteras ad
Ange. consi-
lio. c. xxx. z. c.
iij. incipien-
te super quo
puncto.
C. Necessi-
tatem z per
hoc dicit an-
ge. post gui-
de cu. q pro-
hibitus por-
tare grassiaz
non incidit
in penam si
portat causa
sui vsus.
C. Ly. AD-
DE z limita-
vt per Alex.
cui etiaz ad
de bal. consi-
lio. l. incipie-
te creditor. z
De. de an-
cha. consilio
ccccxij. i. ij.
col.

Periculum. Si debitor no-
mina efficiatur
deteriora periculum pertinet ad admini-
stratorē culpabiliter differentem exigere. h. d.
Quid si erant plures administratores: Re-
spondeo in pluribus tutoribus. dic. vt. l. i. C. de
transac. 7 ibi dixi. 7 in. l. i. §. nunc tractemus de tu-
te. 7 ra. distra. i pluribus administratoribus rei
publice: dic. vt. l. imperator. ff. ad municipales.
Ex. l. sequenti.

De differentia quā ab initio stipulatio est condi-
tionalis vel ē pura sed postea promittitur sub
conditione. Bar. se remittit ad glo. ibi. Que-
ro vtz. Et que sit pena petentis ante euentum
conditionis: ibi. Secundo. Et an dispositio
huius. l. habeat locum hodie: ibi. Ultimo.

Scuniam. Stipulatio condi-
tionalis obliga-
tione pcedentē purā suspendit 7 eā no-
uat i conditionis euentū. h. d. C. Op. de. l. pu-
re. i. p. n. §. do. exceptio. glo. dicit q. ibi in legato
pditionali q. nō ipedit exactionē ex stipulatio-
ne pura. hic i stipulatione pditionali. rō ga pp
cautionē q. pstat i legatis ē cautū legatario. ita
dicit glo. Guil. de cu. dicit ptra. nā legata sunt
favorabilia magis q. stipulationes: vt in. l. testa-
mentis. de re. iur. si ergo stipulatio pditionalis
suspendit multo magis legatū pditionale. dic
ergo fm eū q. hic loqitur i stipulatione q. si esset
pura tollerēt pma actionē ipso iure. secus eēt in
dispositione q. ipso iure nō tollerēt. 7 iō legatū
nō ipedit interim exigi: qa si esset purū nō extin-
gueret ipso iure pma: s. ope exceptionis: vt i. eo.
ti. de libe. le. ista so. v. ptra. l. sufficit. j. de p. di. i.
de. vñ. Pe. dicit. ibi loq. in duabus psonis. hic
in tribus. Rō ga q. illud q. tibi debeo pure ti-
bi ipse pmitterē sub pditione i oēm euentū ē
tibi debēdum: 7 iō iterim pōt agi: vt. l. p. traria.
s. i. tribus psonis vt q. illud q. debeo tibi: pro-
mitto alteri sub pditione nō ē i oēs casum debē-
dū tibi. iō iterim nō pōt agi. ita loq. hic. s. certe
nec i casu. l. pure debendū ē creditori i oēm eue-
tū vt ibi p. iō hec so. nō ē bona. vñ. Ja. bu. t. 3. so.
glo. pmo p rōnem assignatā p eā. s. qa puidet
p stipulationē legatorū. secūdo qa stipulatio cō-
ditionalis ē actus facti iter viuos: iō ē maioris
potētie 7 maioris effectus q. sit legatū pditiona-
le. trāsit. n. ad h. de. s. legatū nō: ut i. §. ex p. di-
ctionali. isti. de h. ob. 7. l. i. v. x. r. C. de p. di. i. ser-
tis. 7 q. ibi no. tertio qa stipulatio pditionalis
appōnit aīo nouādi. nō at pōt nouare nisi repe-
riat q. nouet. Sed si diceret iterim posse agi 7
debitorē cogi ad soluēdū tolleret solutiōe: 7 sic
nō posset nouari p stipulationē. vñ ergo actū a
partib' ne iterim exigat: q. rō cessat in legatis.
¶ Quero vtrū sit aliq. d. r. v. stipulatio sit ab
initio pditionalis: an hō sit pura 7 postea p-
mittatur sub pditione. Glo. dicit q. sic vt i. ea.
¶ Secūdo q. rō. hic dicit i h. an tps petere vide
or. q. rō q. est pena huius sic petētis ante tēpus.
dicūt q. dā qa actionē amittit: vt. l. nō solū. la. p.
ma. §. fi. de li. le. istud ē falsū: vt. j. de edi. edic.
l. bouē. §. si sub pditione 7 de pigno. l. grege.
§. si sub conditione vnde alij: vt Hugo al.
bulg. dicūt q. duplicantur inducie: vt isti. de ex-
cep. §. pe. 7 i hoc residet glo. hic. 7 idē vñ nota-
ri in dicta. l. nō solū. §. fi. de li. le. Guil. de cu. cō-
tra. q. sic: pbat. nā pena de duplicādis iducijs
succedit i locū pene antique q. erat vt actio per-
deret: ut dicto. §. pe. insti. de excep. Sed de iur-
re antiquo q. agebat an pditionē nō iō pdebat

actionē: ut. s. p. baui. ergo 7c. Preterea q. ante
cōditionē agit nullo mō agit cū sibi nō ppetit
actio. ergo 7c. Preterea i pditione p quātum
an tps petat istud i pditione ē icertū. ergo q. d. ē
icertū nō pōt duplicari: ut. l. i. C. d. sen. q. p eo q. iter
est. pfe. punit ergo tāq. temerē vocās i ius: vt. l.
eū quē temere. s. de iudi. 7 in hoc residet Guil.
Lōtra eū habemus tex. exp. sum. ex de plus pe-
ti. c. i. m. fi. ad id q. ipse dicit: q. incertū nō pōt
duplicari: ē vey incertū simpliciter. sed hec icer-
titudo tps uenit certificanda ex futuro euentu.
¶ Ultimo scias q. hec. l. nō haberet locū hodie.
fm quosdā nisi eēt expresse actū q. stipulatio se-
quens interponeret aīo nouādi q. puto verū
quo ad ea q. hic de nouatiōe dicunt: s. quo ad
alios effectus. s. quo ad ea q. dicunt q. pendē-
te pditione nō pōt exigi: puto idē oliz 7 hodie:
nā i oibus casibus in q. bus olim psumebat no-
uatio ipso iure hodie psumitur vt fiat ope exce-
ptionis: ut. l. ij. 7 ibi no. per glo. ff. de noua. 7 sic
ope exceptionis consequetur ne interim possit
conueniri sicut si pactum nudum esset factum
sub conditione: vt. l. sufficit. j. de condi. inde.

Am ad presens. Lō-
ctio de p. senti vel p. terito nō suspēdit: se-
cus i pditione de futuro. h. d. C. De materia
pditionis qd sit 7 qliter iduciat plene dixi in. l.
i. ff. de p. di. 7 demon. No. vñ tu iuuenis q. sti-
pulatio pditionalis nō requirit cām: s. ipsa pdictio
ē eius cā. facit. l. a. ticio. 7 q. ibi dixi. j. de h. ob.
Ex. l. sequenti.

Verba illa q. apponūt in instrumētis: boni au-
ri 7 iusti pōderis nihil operant: ibi. Et ex p. di-
ctis. Et dictio tūc extremitatē temporis signifi-
cat: ibi. Secūdo. Et h. v. p. m. i. scriptū i instru-
mēto iportat stipulationē. h. v. v. uenit: nō
ibi. Illa ergo uerba. Et h. v. m. recte iusticiā de
signat: rite solēnitates 7 annectit. q. de cā q. fuit
cōmissa cōsulenda doctori an captus die feria-
ta eēt recte captus: q. p. suluit q. sic: qa nō erat iter
rogatus an rite: ibi. Sed q. rō. Que at pacta di-
cant i continētī appōnita: ibi. Secūdo q. rō. Et
an p pactū vltimo loco appōnītū tollat pma sti-
pulatio ipso iure: ibi. Quero vtrū. Et qd ē di-
cere pena incōtinētī appōnita vidēt inesse: ibi.
Sed tunc q. rō. Et an pactū de nō petēdo cōdi-
tionalē appōnītū incōtinētī vel ex iteruallo iur-
ta stipulationē purā p. iudicet stipulanti: ibi.
Procedo ulterius. Et si stipulatio ē cōdictiōa-
lis pactū vero purū an ualeat: ibi. Quero pone.
Si at stipulatio cōtineat certū pactum vel icōti-
nētī appōnītū incertū an uetere actionē infor-
met vel nouā p. ducat: ibi. Omissis multis. Et
an instrumētis debeat inseri locus: ibi. Secun-
do quia. Et dilatio data q. ueniat tali die quā
to tempore debeat expectari: ibi. In fi. l.

Acta. Etā in cōtractibus stricti
iuris pacta icōtinētī appo-
nita insunt: ut nouā pariāt: 7 uetere i for-
ment actionē. 7 ut exceptionis impediūt morā 7
stipulationē usurarū pp morā: secus in stipula-
tione usurarū pp stipulationē. h. d. C. Diuidit.
pmo ponit thema 7 q. d. secūdo ponitur rñsio
pauli iuriscōsulti. tertio ipugnatio quorūdam.
q. rto rñsio pauli ad illas ipugnationes. q. nto d.
terminat qdā q. d. circa p. dicta. Secūda ibi. di-
cebā. Tertia ibi. pactū. Quarta ibi. sed cū sor-
tis. Quinta ibi. sed si quātitate. C. Casus i ter-
minis in pma 7 secūda parte ē clarus. In tertia
s. ibi. pactū hō. sic forma casum cōtra d. i. m. pau

lū. quidā arguit sic. **P**actū appositū circa vnā rē nō operat suū effectū circa aliā rē. l. si un. §. ante oia. §. de pac. sed in themate pposito pactuz nudū fuit appositū tū circa sortē: ergo nō porrigit effectū suū circa vsuras. ergo vsure debent fm formā prime stipulationis simpliciter interposite. **P**reterea ptra paulū arguit sic. in eo qd dicit pacta incōtinenti apposita inesse stipulationi: nā solū ad exceptionē pficiunt vt illi dicebant. In. §. sed cū sortē. ponitur rīstio pauli. in qua sic forma casum. **D**icit paulus ad rōez ptra me factā: Rūdeo pactuz appositum circa vnā rē nō operatur circa aliā vey ē eque pncipale: secus ē in aliā re que veniat ad primā p. quādā pntiam. sed in pposito cū stipulatio vsuraz veniat ad primā per quādā pntiam. l. si i sorte fuerit mora. ergo pactū qd operat circa sorte impediendo morā ipediret ē stipulationem vsuraz. Ad aliā rōnē tex. rīdet z clare. **C** **M**o. tu iuuenis qd pacta incōtinenti apposita vidēt inesse stipulationi. **C** **S**ecūdo no. qd vsure nō currūt absqz mora. **C** **T**ertio no. qd qū solutio ni certe qntitatis adijciūt plures termini in fine cuiuslibet termini dz fieri solutio z icipit mora. **C** **A**ltimo no. qd nō est in mora qd pōt exceptione legitima se tueri. **C** **O**p. dī hīc quinde cim. pba. recte dari. **C** **O**tra: istud pba nō fuit necesse exprimi: cū tacite intelligeret: vt. l. cum qd. §. eo. ergo est superflūū: nec debuit inseri vt in prima cōstitutione. **C** **S**. quibus. **G**lo. dicit fate or: sed hīc recitantur verba contrahentium i qbus verborū inutiliū cōculcatio pōt pcedere: vt j. ea. l. ibi data soluta. zc. **C** **E**l uerius dico qd pōt dici qd fuit hoc necesse exprimi: nā hīc qualis pecunia fuerit mutuata nō apparebat: iō pmissit eā reddere pba: qa alias liberaretur soluendo viliorē: vt. l. fideiussorem. j. mā. **V**erius tū puto qd dicit glo. ut in nūmis semper intelligatur facta pmissio de p. nā reproboz solutio nō admittit: ut. l. eleganter. §. qui reprobos. j. de pig. ac. z iō illud qd adijciūt in stipulationibus quotidiē dū dicit tot florenos boni auri z iusti ponderis nō est de necessitate: ut hīc i glo. **E**t ex predictis apparet nō ob stare. l. fideiussore: quia ibi loquitur in alijs speciebus quarum nulla est reproba: lz vna sit melior altera. fa teor tū qd si in ciuitate essent plura pondera florenoz: quoz vnū pondus eēt grauius altero: itelligeret de minore pondere. pbo cū de maiori nō intelligeretur nisi exprimeret: ut. l. nūmis. j. de le. iij. vide glo. super pbo pba. z tene mēti. **S**ecundo op. dī hīc qd stipulatio cōmittit si die assignata solutū nō fuerit. **C** **O**tra imo cōmittitur prius si ante certū est dari nō posse: vt. l. hoc iure. ff. de p. ob. **S**ol. dicit glo. hoc operatur hec dictio tunc: que extremitatem temporis significat. certe vey dicit glo. qd hec ē natura istius dictionis tū: sed hīc eēt idē bac dictio ne tunc nō apposita: quia quotiens illud qd in certū tps pferretur est in potestate rei. nō cōmittitur stipulatio nisi finito tpe: vt. l. in illa. j. de p. ob. sed hīc ē hmōi: ergo zc. non ob. l. hoc iure quia ibi nō erat in prāte rei. **C** **O**p. dicitur hīc qd pactū istud vestit coherencia contractus vt nouā pariat z veterē informet actionē. **C** **O**ntra stipulatio accessoria nō vestit pactū sup pncipali: ut. **C**. de contrahen. z cōmit. st. l. nuda. **C**. de pac. l. si pacto quo penā. sed istud pactū fuit appositū iuxta stipulationē vsuraz: ergo ab eo nō vestit. **E**ltramontani negāt maiorē z dicūt pactum vestit a stipulatione accessoria z penā

C **T**unc. **A**DDE. qd i istrumēto ex tunc put ex tunc put ex tunc quid i portet Bal. hac glo. in cle. i. i. vbo ex nūc de cō ces. preben. de. archi. z Jo. an. in. c. dudum de preben. i. vj. z aliquid p glo. z doc. in. l. i. C. de codicil. z ibi aliquid per alex. cui ad. de qd idē scri pnt cōsilio. lxxxv. li. iij.

li: vt referunt doc. in. l. petens. **C**. de pac. quorū opi. nos reprobamus vt vidistis in. l. iurisgētū §. qnimo. §. de pac. vbi glo. tangit **S**o. ergo fz glo. z dico qd in hac stipulatione vsurarū fuit repetita stipulatio sup pncipali: qd appet ex eo qd dixit eo ampli: que est dictio repetitiua: vt. l. si tibi pure. j. de le. iij. z hoc tāgīt glo. super verbo tūc: circa si. qd satis placet. **E**l aliter dico qd tale pactū vestit coherencia prime stipulationis pncipalis. lz enim sequens stipulatio penalis z usuraria fuerit media inter pncipalē stipulationē z pactū: hoc nō impedit qn uideat factū incōtinenti: nō enim ē res extranea: ut. l. duos reos. §. si. j. de duo. reis. z hoc ēt apparebit ex eo qd. j. dicā in qōnibus. **C** **O**p. pactū nudum vestitur coherencia ptractus qū p eodē apponit pactū p quo cōtractus: ut no. in. l. iurisgētū. §. qnimo. §. de pac. in glo. super pbo iudicis: z. **C**. loca. l. si tibi. z de pac. l. petens. sed hīc stipulatio fuit interposita p creditore. pactum nudū de soluendo singulis mensibus fuit p debitore: quia in eius fauorē fuit facta talis dilatio: ergo tale pactū nō vestitur coherencia ptractus. **S**o. dico qd hoc pactū pntinet duo. s. pecuniā dari: z quolibet mense dari. argumentū i. l. celsus. §. i. §. de arbi. z iō quantū dari pntinet est fauore stipulatoris. z iō coherencia ptractus vestitur. **C** **S**ed cōtra hoc op. stipulatio nō vestit pactū nudū pntens idē. sicut enī numeratio q fit cā implende stipulationis nō pducit actionē: ut. l. certi p dictio. §. qm. z ibi plene dixi. §. e. z. l. si ita. §. si. cū. l. se. j. de noua. ita nec pactū qd fit cā implende stipulationis: ut. l. asse toto. j. de her. insti. z no. per glo. in. l. petens. in pnci. **C**. de pac. **Q**uantū ad propositū. **R**ūdeo qd ptraia loquūtur in pactis q idē p oia pntent: sed hīc diuersificantur saltē in tpe. **A**n aut hoc sit verū qd stipulatio apposita sup contractu impediāt actionē oriri ex cōtractu est multū vtile scire: qa hodie oēs ptractus emptionis venditiōis locationis societatis z similes sunt stipulatiōe adiecta: vñ nō oriretur actio ex empto vel vedito ppter stipulationē fm predicta. qd an sit uey. dixi in. l. singularia. §. eo. **A**do aduerte op. de. l. qūis. **C**. de usuris. z. §. de religio. l. q si locus. **S**o. fallit ibi ubi pacta incōtinenti apposita nō uestiuntur. **P**rocedo op. iste cōuentiones dz qbus hīc loquitur fuerunt redactē i scriptis: quod patet qa dicit lecta est zc. ergo erat scriptura: ut. l. i. in prin. j. de his que in testa. dele. **I**te qa dixit scripsi me zc. sed in scriptura siue sit publica siue priuata uerbum promitto: intelligitur per stipulationem: ut. l. sciendum. j. de verbo. obli. **I**lla ergo uerba conuenitqz zc. debent intelligi per stipulationem zc. z sic frustra fuit ista disputatio. **S**o. dico aliud est in uerbo cōuenit vt hīc. aliud in uerbo pmissit: ut in cōtractu. nā pbum cōuenit est generale z generalissimū ad oēm cōuentionē factā tacite uel expresse. l. conuentionum. z qd ibi glo. z. l. labeo. §. de pac. ideo stipulatio nō presumitur. pbum uero pmissit: nō est ita latū. j. de edi. edic. l. scienduz §. dictū. qd tene menti. **A**liud est ergo dicere si repetit scriptū q partes pmisserunt inuicēz: qa presumitur p stipulationēz. **A**liud si dicatur q partes cōuenerunt uel pacte fuerunt z similibz uerbis que de sui natura stipulationē nō requirunt. **C** **O**p. dī hīc qd vsure currunt ex tpe morte. **C** **O**tra in contractibus bonēfidei hoc ē: sed in cōtractibus stricti iuris nō currūt absqz stipulatione: vt. l. qūis. **C**. de usuris: **R**ūdeo quedā

b **C** **P**ro. mitto. **A**D. DE q cum Bar. trāste Alexā. per hūc tex. cui adde Bal. idem tenentem. lxxxij. z. cccxxij. iij. vol. alex. consilio. xij. li. i. z cōsilio p. lib. ij. **P**au. d. ca. consilio. lxx. j. vbi ponit quare secus in teste z per pe. de anch. consilio. cccxxij. vbi cōsultat sup quodaz statuto uero ne quo cauetur q ille q promissit uere dere compel lat ad faciēdam venditiōnē. mō testes dicebāt q ticius pmissit uere re: querebat an possēt cogi. respondit q non: quia uerbus promissit prolatum a teste quantūcūqz perito nō debet intelligi per stipulationem.

sunt usure que currunt ex mora tñ: z hoc soluz
 in cōtractibus bonēfidei: vt. j. d. vsuris. l. mora.
 §. in bonēfidei. quedā sunt vsure que currūt ex
 stipulatione ppter morā: z hoc casu loquitur hic
 in prin. quedā sunt vsure que currunt ex stipu-
 latione ppter stipulationē: z sic loquitur finis hu-
 ius. l. hoc tangitur in glo. super sbo soluā. z in
 glo. super uerbo potuerat. **C** Alterius op. dicitur
 hic qd ista prestatio dicitur fieri in fine cuiuslibet
 mensis. Contra de. l. i. C. qñ di. le. ce. So. huius
 timore quidā intrant hic totā illā materiā vtrū
 prestatio debeat fieri in principio termini uel i
 fine. qd hic examinat Guil. z Ja. bu. Ly. in. l. i.
 C. qñ dies le. ce. z By. in. l. q hoc anno. j. de ver-
 bo. ob. ego ibi plenissime vltra omnes nō istis
 hic. **C** Op. dicitur hic qd per pactum vltimo lo-
 co appositum ipso iure impeditur cursus vsu-
 rarum. **C** Contra pactū nō perimit ipso iure stipu-
 lationē vsuraz: vt. l. si unus. §. pactus. s. d. pac.
 C. de iure do. l. auia. So. dicunt quidam qd hic
 dicitur exponi ipso iure. s. qd ad effectū ope tñ ex-
 ceptionis. **C** Vel verius: pactū isto iure nō pimit
 stipulationē iā cōmissam: ut in cōtrariis. s. stipu-
 lationē cōmittendā ppter morā impedit com-
 mitti ipso iure quia ipedit morā: ita loquitur hic.
 ista tāguntur in glo. super uerbo ipso iure: z be-
 ne. **C** Op. ad fi. de. l. i. cū quidā. j. d. vsuris. So.
 ut in glo. quia ibi eodē tempore nō debent pos-
 se currere maiores z minores vsure. sumus ex-
 pediti de ppariis. **C** Veniamus ad. q. primo
 quero. hic dicitur. xv. pba. recte dari. quid sit dictuz
 pba. dixi. s. **C** Sed quero qd sit dictū recte da-
 ri. glo. exponit recte. i. cōgruo loco z tēpore: ut
 l. si solutus. j. de so. fm hoc uerbum recte de-
 notat solēnitatē qd solēniter fiat solutio. **C** Alibi
 tñ glo. dicit qd hec dictio recte significat cām s. z
 ppariā significatōne: ut no. in. l. ij. s. d. inoffi. re-
 sta. z de peti. here. l. sed z si lege. §. scire z l. se. z
 s. hoc hic improprie ponit. z ista sunt vtilia ad
 .q. **C** Aliquis fuit captus die feriata: fuit cōmis-
 sus sapienti ut cōsuleref utruqz esset recte captus:
 dicebatur qd sapiens nō habuit videre ex vigo-
 re huius puncti: nisi hoc an ex iusta cā fuerit ca-
 ptus. nō aut habuit cōsulere vtrū rite hoc ē solē-
 niter fuerit captus uel nō. **C** Nec ob. ista glo. quia
 hic. hoc s. b. m. recte ponitur improprie. pparie
 autē significat cām: ut in glo. alle. in cōtrariis.
 debetis ergo aduertere z esse cauti in formatio-
 ne puncti: ut dicatis utrum z recte z rite fuerit
 captus. z sic queratur tā de causa qd d. modo.
C Secundo quero. dicitur hic pacta incōtinenti ap-
 posita. que dicantur apposita incōtinenti glo.
 dicit qñ sit statim anteqd diuertat ad alios actus
 extraneos: ut. j. de adulte. l. qd ait. in prin. z l.
 duos. in fi. de duo. reis. cū si. melius probatur
 in. l. iij. C. de edil. ac. z no. per glo. C. de pac. l. in
 bonēfidei. z. s. de pac. l. iur. i. gentius. §. qñimo.
C Ultramontani dicunt clarius. qd illa dicuntur fie-
 ri incōtinenti que sunt anteqd partes habeāt
 cōtractum p perfecto z absoluto: ut. l. contra-
 ctus. C. de fide instr. z ideo etiaz si mile pacta
 apponerentur unū post aliud anteqd ptractus
 habeatur p perfecto z absoluto oīa incōtinentē
 ti dicerentur fieri: qd uep puto. **C** Quero utruqz
 per pactum vltimo loco apposituz tollatur pri-
 ma stipulatio ipso iur. vna glo. que ē hic super
 uerbo numerus: dicit qd sic. uide eaz. **C** Alia glo.
 super uerbo ipso iure: uidetur tenere contrariū
 z istud vltimum plus placet. si enī prima stipu-
 latio tolleretur ipso iure: quō diceretur ueteres
 informare: **C** Preterea pactum nudum i dubio

nō tollit stipulationē precedentē: ut. j. de cōsti.
 pe. l. itē illa. §. si. dixi tibi clarius in. l. singularia
 in. iij. col. s. eo. **C** Illud uero qd dicit glo. super
 uerbo numerus: qd a stipulatione per tertiu pa-
 ctū appositum uidetur recessum: subaudi ope
 exceptionis. **C** Sed tūc quero quid est hoc di-
 ctum pacta incōtinenti apposita uident inef-
 se: qd nouā pariunt z ueterē informant actionē.
C Ultramontani in hoc uariant qd hic nō exami-
 no. dicemus in. d. §. quimmo. tñ glo. rñdet so-
 lum quid importēt illa uerba ex parte actoris.
 ex parte uero rei nulla uidetur differentia. nam
 siue pactum apponatur incōtinenti siue ex in-
 teruallo nō tollit ipso iure: sed ope exceptionis:
 ut dixi. s. proxima. q. **C** Quid ergo est hoc dictuz
 pacta incōtinenti apposita inesse stipulationi
 ex parte rei: z quid releuat istud inesse. pōt dici
 qd differentia est ista: quia in pacto apposito in-
 continenti ex parte rei non est necesse oppone-
 re exceptionē: secus in pacto apposito ex inter-
 uallo. **C** Exempli gratia. ponamus qd pactum af-
 ferens dilationē inest ex parte rei: s. pducatur ex-
 ceptionē: tñ nō est necesse qd reus eaz pponat:
 quia ipsi actioni proposite inest. z iō si ipsa pe-
 cuniā qd debetur ad diē peteretur statim: z reus
 exceptionē nō opponeret iudex cōdēnaret reū
 ad dandā pecuniā ad diē: quia istud dari i diē
 inest obligationi. hoc est intus: i obligatione ē.
 iō nō est necesse qd extrinsecus adducatur. pro
 hoc adduco dictum Inno. qui hoc uidetur vel
 le. extra de exce. c. pastoralis. z de plus peti. c. i.
 sed qñ pactū nō inest stipulationi: quia factum
 ex interuallo tunc iudex cōdēnaret incōtinenti
 reū nisi opponeret: ut insti. d. exce. §. tempora-
 les. modo habes ex istis quid sit dictum pacta
 incōtinenti apposita inesse stipulationi. **C** Pro-
 cedo vterius: z tunc intro glo. magnā. pone qd
 ego sum stipulatus. x. pure: postea incōtinen-
 ti feci tibi pactū de nō petendo adueniente cō-
 ditione: vtrum per hoc pactum mihi preiud-
 dicē: dicit glo. qd sic: si incōtinenti fiat. sed si ex
 interuallo: rñdet idē qd paratur exceptio cōtra
 me. vide glo. super uerbo tractū. videt ergo vel
 le glo. qd idē sit in pactū de nō petēdo adueniē-
 te ditione apponatur statim uel postea: qd pu-
 to uep ex parte rei ut dixi qd tuz ad hoc vt primū
 nō tollatur ipso iure: nec efficitur prima obliga-
 tio cōditionalis sed remanet pura resoluenda
 in cōditionis euentū: s. secus eēt in ultimis uo-
 luntatibus: ut no. in. l. ij. circa fi. magne glo. j. d.
 in diē adiec. est tñ ea differentia quā. s. dixi: qd
 si pactum fuit incōtinenti appositū: iudex cō-
 dēnaret reū ad dandā adueniēte ditione: s. z
 exceptionē nō apponat. s. si pactū esset apposi-
 tum ex interuallo cōdēnaret euz ad dandū sim-
 pliciter: si nō apponeret exceptionē. dices tu si
 hoc est uep qd ista exceptio inest: iudex non de-
 bebūt dēnare in aliquo: imo debet absolue-
 re: quia añ diē male agitur: ut. l. i. s. qñ dies vsu
 fru. le. ce. z de uer. fig. l. cedere diē. cū fi. **C** Ad-
 uerte quia istud est subtile. Ex dilatione qd ap-
 ponitur in contractu oritur una exceptio diffe-
 rens solutionē z ista inest obligationi. dies enī
 sicut summa pars est stipulationis. s. de eden.
 .l. i. §. idē. iō iudex in snia istud reseruat. **C** Alia ex-
 ceptio oritur ad impedienduz processuz: z ista
 nō inest: quia ista nō est nata: nō enim pōt oriri
 anteqd processuz inchoetur: z iō si per partē nō
 opponatur ad processum procedi iudiciuz: sed
 quo ad solutionē reseruat et parte nō oppo-
 nente vt dictum est. **C** Quero pone qd ego sum

b C Habes.
 ADDE qd
 cū opi. bar.
 trāsit Bal.
 z ang. hic. z
 Bal. in. d. l.
 exceptiones
 Anto. d. bu.
 Imo. Abb.
 i. c. exceptio
 nē. eē de ex-
 cep. Alexan.
 hic.

a C De mo-
 do. ADDE
 qd euz Bar.
 trāsit bal.
 z Ange. qd
 cōsultor nō
 debet egre/
 di cōmis. al-
 legat Alexā.
 pro hac opi.
 .l. dubium. i
 uerbo recte.
 C. de repu.
 z Ang. in. l.
 i. §. i. d. edil.
 edic. ambo
 tam z Saly.
 dixerunt cō-
 sultorem de
 buisē pule
 re an captus
 fuerit con/
 gruo loco z
 tempore de
 quo hic per
 Alexan.

CC liij

stipulatus aliquid sub conditione: deinde est appositum pactum qd pure debeat. an istud pactum aliquid valeat. Glo. dicit qd sic: si fiat in continenti vt producat actionem: secus si ex intervallo. vide glo. super uerbo tractum. ista est difficilis qd. dic qd precedit stipulatio uel contractus alius conditionalis uel sit: si quidem sequitur incontinenti pactum nudum continens illud pure: dico qd debet pure non tanquam primam conditionale informet ab isto: qd cum non sit actio neque obligatio non potest informari vt dicat: nec tanquam pactum secundum uel a primo: cum sit nullum pendente conditione: vt dicat. j. sed tanquam a diuersitate illa illico sit recessum: ut. l. i. §. si quis simpliciter. j. de uerbo. ob. z ita loquitur bec glo. prout loquitur de pacto incontinenti appposito. C. Si uero apponatur pactum nudum super alio: tunc ueterem actionem non potest informare: qd nullam reperit informandam: ita no. in glo. l. pacta uenta. j. de p. trah. emp. Itē coherentia primi non potest uelari: cum ipsius de se pendente conditione sit inefficax. sed si conditio extaret: tunc quia conditio retrahitur: ut. l. prior. z. l. qui balneum. j. qui po. in pig. ha. posset dici retro uideri esse informatam primam z pactum esse uelatum: z ita intelligo glo. in. l. petens. C. de pac. In eo qd dicit obligationem civilem inesse conditionaliter: hoc enim importat obligationem civilem inesse ut adueniente conditione retrahatur. fateor tū qd qd precedit contractus conditionalis pactum nudum seu nudum incontinenti appositum potest uelari rei interuentu: ita loquitur. l. si in uenditione in pn. j. de peri. z co. rei ven. ibi enim uelari tibi re sub conditione pacto appposito vt si p me ieris romā. ex isto pacto habita relatione ad tractum oritur quidam contractus innotatus: facio vt facias. hoc ē iō tibi uedo sub conditione z tibi hanc spē pstituo vt uadas pro me romā. que tractum ego iam impleui ex parte mea uendendo sub conditione. merito possum agere contra te prescriptis hīs ut impleas qd p misisti. Sed si pactum nudum post tractum conditionalē apponitur ex intervallo: tunc nullo modo oritur actio: ut in hac. l. z. l. iuris gentium. §. quimo. s. de pac. i. h. ut puta post diuortium. C. Quero: pone qd stipulatio ptingit certum: z sic ex ea oritur certi conditio: pactum uero incontinenti appositum continet incertum. Si igitur diceret per pactum ueterem actionem informari: ergo certi conditio daf ad incertum: qd vey: ut in sti. de ac. §. fuerat. In contrarium facit de peti. here. l. itē ueniunt. §. idē re. etc. al. §. cuius prediximus. ista sunt uerba glo. in hac. q. ¶ Omnis multis truffis que dicunt per doc. ueritas est ista. rex. hic dicit pacta incontinenti apposita inesse stipulationi. nota qd dicit stipulationi non dicit actioni uel obligationi: s; ipsi stipulationi seu contractui. per hoc ergo habes qd pacta incontinenti apposita perinde habentur ac si in ipsam stipulationem fuissent deducta. pone ergo si ab initio fuerim stipulatus certum z incertum: non est dubium qd tot dicunt stipulationes quot sunt summe pmissae: ut. l. scire debemus. j. de uer. ob. Ex hoc ergo concluditur qd p eo qd ptingit certum datur certi conditio. p eo qd continet incertum daf actio ex stipulatu. Itē per hoc habes qd iura que dicunt qd pactum incontinenti appositum ueterem actionem informat: ut. d. l. iuris gentium. §. quimo: est uey qd illud qd deducitur in pacto est tale qd si ab initio fuisset deductum in tractu ueniret in illa actione. sed si in illa actione non ueniret: tunc nouam actionem parit vt hic: quia informat tractum: z per pns pdu

cit actionem sicut tractus ipse pduceret. z per hoc apparet qd pactum incontinenti appositum: quod veterem actionem non informat si non est apta informari: sed duas nouas actiones parit: vnā ex contractu preambulo informato: z erit actio ex stipulatu: ut in exemplo proposito. alia parit ex ipso pacto z erit prescriptis uerbis: ut. l. i. bone fidei. C. de pac. ista sunt subtilia z multum notanda. sumus expediti d oibus glo. C. Ultimo: qd hic dicit lecta ē adiutorio: z exponitur hoc uerbum in adiutorio. i. iudicio uel scholis. C. Querit Guil. utrum possit qd simul z semel docere et assidere. puto qd no: ut. l. quisquis. C. de postu. z. l. nemo: de asseffo. tū ista materia non est nra. ¶ Secundo qd hic dicit lecta ē in adiutorio qritur utrum in contractibus debeat inseri locus. de hoc dic. C. de contra. z comit. stip. l. optimaz. isti. de h. ob. §. itē hōy. in auē. q. mo. na. effi. le. §. qritum hō. C. de tabu. l. generali. z p Jo. an. li. vi. in si. li. sup. data. Itē quia hic dicit qd in fine mens debet: inducitur ad. q. qd est data alicui distatio qd ueniat tali die qritu tpe debeat expectari. de quo scitis qd habetis glo. in sti. d. hō. ob. §. oēs. z dixi plene. l. i. q. añ calēdas. de uer. obli.

Ex. l. sequenti.

Instrumentum non ē falsum: s; in eo scriptum sit petrus filius ticij: si ticius sit mortuus qd subaudiatur quondam. similiter si qd petit bona ticij petitio sustinet: s; ticius esset mortuus: ibi. Opponit. Et pecunia debita defuncto potest dici ipsius defuncti qd ē notandum ad multa: ibi. Op. hic dicit. Et an in herede necessario regatur aptura tabularum: z an fictio operetur plusq; ueritas: ibi. Quero. Et error impedit translationem dñij qd impedit uoluntatem transferentis: ibi. Ex predictis. Et quale mandatum firmatur morte: ibi. Ex predictis. Heredesq; sui z necessarii presumuntur ignorare pnta i testō: eñei non: ibi. Quinto no. Et plures socij in diuersis ciuitatibus ex ceteris uident inuicē fideiubere: ibi. Ultimo no.

Jus qui.

Difficilis z subtilis ē bec. l. z breuiter. h. d. Ignorantia circa id qd extinguit mandatum excusat debitores soluētes. z id qd qd non facit ut heres non uenit in fa. her. iudicio. Itē mutuū non ptrahit si dñum in accipientē non transfertur nec ptrahit ē obligatio accessoria. Itē stipulatio si noiatim pferat in psonam mortui dñi est nulla: si non noiatim acqritur hereditati iacēti uel coheredibus ignorantibus: secus hō sciētibus. hoc dicit tota. l. Diuidit. pmo ponit tbe ma z qōes. scōo rīdet ad pma. q. tertio rīdet ad secundam. qrito ad tertiam. secunda ibi. placebat. tertia ibi. quas uero. qrita ibi. qd si stipulatus. z i tēdo uobis hanc. l. legere p particulas: z in qritu bet parte recitare glo. suas. Ad casuz i terminis aduerte qd pncipium ē leue. ¶ Op. qd male dicitur pecunia defuncti: qd defunctus nihil habet qd mors oia soluit. i. auē. d. nup. §. deiceps. Rūdeo hic ponit iproprie defuncti: uel subaudi defuncti. f. quondam ticij. ita dicit glo. qd tene menti: ad sustinendum instrum in quo dicit qd talis filius ticij cum ticius sit defunctus ut subaudiatur quondam. facit ē ad sustentationem petitionis in qua dicit: peto bona ticij cum ticius sit mortuus: ut subaudiatur. f. quondam. simile in. l. diuortio. in pn. in glo. ij. de neg. ge. z tex. est qd facit istam responsionem. in. l. insulam. in si. j. de acqui. re. do. ¶ Op. hic dicit pecunia defuncti. Contra. nā etiaz si uiueret non eēt sua: sed dñitoris soluētis. Sol. qritum ad pecuniam que a debitoribus exigitur:

a C Locus. ADDE ut per Ang. cō filio. cccxxv. ij. z Bal. cō filio. cccxi. li. ij. z an locus intelligatur appositus p coniunctio. nē cause per eundem cō. filio. cccxxv. iij. li. tertio.

b C Quoniam dā. ADDE spec. in. ti. de instr. edic. §. restat. vñ. pe. z in. §. in instrumentuz vñ. sed quid si ita. Bar. i. l. si insulam. j. de acqui. re. do. An. to. de bu. in. c. ex parte. d. fo. cōpe. vi. de p. Albr. de rosa. i suo dictionario latius hic uide p Alex.

expone pectiniā defuncti. i. defuncto debitā. si
mle. s. e. l. si z me z ticiū. in fi. qd est notandū. z
posset eē vtile ad multa. f. ad sustinēdū dicta te/
stiu z familia: qa qnqz ista yba ponūf iproprie.
¶ Quero circa istā partē: dī qz testū rome reci/
tatū est: qro vtrū herede necessario instituto re/
quirat apertura tabulaz ad hoc ut ipse sit hīs:
qdā dicunt qz sic: qa spēle erat in filijs vt nō re/
quireret aptura tabulaz: ergo secus i seruis. C.
de cadu. tol. l. i. §. i. z j. de iuris z fac. igno. l. i. in
fi. p hoc facit: qa nō plus pōt opari fictio q ve/
ritas: ut. l. si paterfamilias. in fi. cū. l. se. z. l. fi. s.
de adop. z. l. si filius. s. eo. s. hereditas vere adi/
ri nō poterat nisi aptis tabulis: ergo nec fite.
¶ Alij dicunt p trariū. z in hoc vī residere glo. C.
de iure deli. l. iij. z insti. de here. quali. z disse. §.
i. vbi ē tex. hoc pbatur in. l. suus. §. apture. de
heredi. isti. z ibi no. in fi. glo. ad idē de p di. z de
mon. l. iulius noster. z ibi no. p hoc ē. j. de le. i.
l. si post mortē. in p n. z ibi vī expressuz. Nō ob/
qd dī q fictio nō pōt plus q veritas: qa debes
scire: qz qnqz fm veritatē aliqd nō pōt induci p
pter defectū materie ex qua uel i qua aliqd agif.
tunc pcedit ar. vt. l. si paterfamilias. i fi. de ad/
op. z. l. cū q ita. §. fi. j. de p. ob. z. l. quoties. de
noua. qnqz nō pōt induci fm veritatē ppter de/
fectū scientie ex parte agentis: z tunc pōt indu/
ci fm fictionē. rō: qa. l. semper est certa z nunqz
ignorat: vt. l. cū ad p n. cū. l. se. s. eo. z. l. cū qui/
dā. §. qd dī. circa fi. de acq. here. q tex. optime p/
bat: nā lz eīneus nō possit adire: quia ignorat
quot sint in ventre: uel an mulier sit pgnans: tū
suus heres q efficitur heres statiz a lege ē heres
fm veritatē: z pōt adire qm lex certa ē: ita i pro/
posito. iō aptura tabulaz reqrebatu seu des/
derabat: ut qs possit scire: an z qualiter eēt he/
res: qd nō eēt necesse ab eo q diure efficitur he/
res. sumus expediti de pma parte. ¶ Veniam
ad secundā partē: ibi. placebat. hic pmo rīdet p
me. q. secūdo determinat vnā aliā. q. iuxta pmiss/
sa. secūda ibi. eaz. s. o. Casus i terminis ē clarus
aduerte ad me. ¶ No. pmo q mandatū istius
institoris q fm p̄suetudinē tuscie appellatur fa/
ctor morte extinguitur. ¶ Secundo no. q qui
ignorat mandatū reuocatū soluēdo ei liberaf.
¶ Tertio no. q illud quod qs nō facit ut hīs
nō uenit i iudiciū fami. herc. ¶ Quarto no. q
uenit in actionē neg. ge. ¶ Ad ista q̄tuor op.
p ordinē. pmo q mandatū institoris nō reuo/
catur morte: ut. l. si qs mācipijs. §. si ipubes. j.
de istito. So. dicunt qdā ibi p̄trahentes crede/
bant heredes uelle vti illo institore. ista ē falsa.
nā ibi heredes erāt talis p̄dictionis de qb^o hoc
credi nō poterat. Alij dicunt qz hic nō erat ist/
tor: qd est falsum: nā negociatiōi vniuersali erat
hic p̄positus: ergo erat institor: ut dixi. s. e. l. si
istitorē. dic ergo fm doc. qz mādatū instito. nō
finitur morte tū: ut i p̄trario: lz sit secus i man/
dato alterius pcuratoris: ut. C. mā. l. mādatū.
sed hic interuenerunt duo. f. mors dñi z muta/
tio p̄dictionis p̄sone institoris: qa de suo fact^o
est liber. ar. l. cū qs. in p n. de so. istaz z p̄. Ja.
bu. z oēs moderni qd tene menti. ¶ Et predicta
glo. inducit ad. q. vtz snia lata p iudicē delega/
tū post mortē iudicis delegantis valeat: bō quo
nō dico hic. videbitis z plene in. l. z qa. s. de iu/
risdi. om. iudi. vel forte in. l. barbarius. de offi.
p̄ro. ¶ Ad fm op. qz debitores soluētes n̄ sint
liberati: ut. l. cū qs. §. i. j. de sol. So. glo. qz hec
intelligitur fm distinctionē illius. l. vj. aut recipi/
ens recipit bona fide: z sic pecunia ē hī ditati qz

sita debitores sunt liberati ipso iure: alias ope
exceptionis: ut in p̄trario. Ex his ergo an debi/
tores soluētes sint liberati quedā sunt p̄siderā/
da ex parte ipsoz soluētū: quedā ex parte ipso
rū recipientū. pmo cāu habes videre: aut sciue/
runt dñm mortuū aut ignorauerunt: z si sciue/
runt aut sciuerunt libertatē ei relictā z soluēdo
nō liberant: aut hoc ignorauerunt z soluēdo ei
liberant: qa ad hoc putabant mandatū durare
lz sciuerunt dñm mortuū: ut p̄z ex p̄dictis. f. p. di/
ctā. l. si qs mācipijs. §. si impubes. z argumen/
tū. j. de so. l. si qs suo. z. l. qz suus. eo. ti. secūdo
casu. f. ex parte recipientū ē p̄siderare: an bona
vel mala fide recipit: ut p̄z ex p̄dictis. ¶ Ad ter/
tiū op. z videt qz cōpetat actio fami. herc. vt. l.
meuius. §. seruus. s. fami. her. So. dicit glo. qz
ibi loqtur de q̄stis ante mortē: hic sō de q̄stis
post mortē testatoris. ista nō vī sufficiēs so/
lutio. nā ē post mortē testatoris recepta bona
fide acgrūtur hereditati: vt. s. dicitū ē per glo.
z ego recitauī. si sunt hereditatis: ergo ueniūt i
fami. herc. iudiciū. So. aduerte: qa subtile ē.
dicūt qdā qd. s. dicitū est. f. acqri hereditati nō
ē vez. hoc nō placet. si eniz hereditati acqri p/
sonalis obligatio: ut. j. in. §. qz si stipulatus: er/
go multo magis possessio z p̄prietas: vt. l. pos/
sessio. §. sed z si possessio. de acq. pos. z. l. i. C. p
quas p̄so. no. acq. vī dicunt alij qz fa. herc. pōt
agi tanqz p̄tra obligatū actōe p̄sonali: z hoc nō
pōt fieri: ita loqtur hic. lz si qs uellet agere fam.
herc. tanqz illa pecunia sit cōis bñ possit p ea q
dicta sunt: lz forte hic non poterat: qa pecunia
erat p̄sumpta: p tanto negat hic uenire i fami.
her. iudicio. z hoc esset tolerabile. Alij tū dicūt
qz nō sufficit rē eē cōez nisi hoc p̄cesserit ex cau/
sa hereditaria: utputa si ex obligatione d̄functi
traderef heredi. s. fami. herc. l. ueniunt. hic at/
cā qre fuit tradita huic suo heredi nō fuit p̄nci/
palis obligatio defuncti: lz fuit mandatū qd in
ueritate reuocatū est: iō nō pōt uenire in hoc iu/
dicio. dico qz prior solutio plus placet. ¶ Ad
quartū op. qz nō habeat locū actio negocioruz
gesto. qa negociū nō p̄tinet ad coheredes alte/
ro de quattuor modis q no. in. l. si pupilli. §. itē
q̄ritur. s. d. neg. ge. So. dicit glo. imo p̄tinet ad
coheredes ratibabitone. cū eni fuerit gestū no/
mine defuncti: pōt haberi ratū p herede: qa vī
eadē p̄sona cū defuncto: ut in auē. de iureiur. a
mo. p̄sti. §. i. vel dicit glo. hic habetur ratū i sub/
sidiū: sicut dicimus alias re p̄empta uel prescri/
pta: ut. l. mater. C. de rei uē. z fuit no. s. e. l. si eū
seruuz. qd multū tene mēti: qz ita possum habe
re ratā exactionē debiti i subsidiū: sicut rei uen/
ditionē: lz nō sit meo noie gestū. ¶ Tamē p̄tra
istā glo. z tex. op. lz mandatū finiat morte: tū ef/
fectus mādati durat: vt ēt de eo qd sit post mor/
tē habeat mādatarius actionē mādati: ut. l. in/
ter causas. in p n. j. mā. z. l. si precedere. i p n. eo.
ti. ergo p̄tra istū suū dat actio mandati. Solu.
dicebat Ja. bu. z bñ illud eē vez qū p̄cessisset
mādatū efficax ante mortē ad p̄ducendā actio
nē mandati: lz hic mandatū erat factū suo con/
tra quē nō poterat dari dñio viuētī actio māda/
ti: z iō nō icipit p̄petere actio mādati post mor/
tem. z p hoc dico qz si liber homo institor post
mortē dñi pecūias exegisset: hoc ueniret i actio
nē mandati: nec eēt necessaria actio negocioruz
gesto. ¶ Herit glo. qz est rō: qz nō uenit i iudi/
ciū fa. her. Rūdeo qa nō gestit vt heres z nego/
ciū poterat expediri p parte: qd dic vt in glo.
¶ Veniamus ad tertiāz particulā. f. ad p̄si. qz

i. l. more. ff.
de iur. om.
iudi. per p̄m
no. in. c. licet
de offi. dele.
z i. c. gratū.
per doc. cē
co. ti. Ange.
i. l. i. C. d. iu.
oi. iudi. mo
derm i. c. si
a subdelega
to de offi. de
lega. in. vj. z
latius hic p
Alex.

^a C Tene mē
ti. ADDE
q cum ista
so. cōi trāsit
Alex.
^b C Valeat.
ADDE vt
per spec. i. ti.
de offi. dele.
§. restat. s. fi.
quid si dele
gat p Bar.

c C Actione
manda. AD
DE ut per
Alexan.

vero zc. Hec tertia diuiditur in particulas quatuor. primo rñdet secunde qñni. secundo rñsiões pbat p simile. tertio rñdet cuidã obiectioni tã cite in p rarium. quarto pcludit circa p dicitã. se cūda ibi. nã z si tibi. tertia ibi. neqz eni. q rta ibi. quare. **C** No. q pro parte sua transulit dñiuz. **C** Secundo no. q mandatũ spãle de mutuan do: morte finitur. **C** Tertio no. q fauorabilior e cã liberatiõis q obligationis. **C** Ultimo no. q vbi nõ transfertur dñiuz in accipientẽ nõ cõ trahitur mutuuz nec obligatio pignoris tenet. **C** Ad p mum op. z vñ q p parte sua nõ trãstulerit dñiuz: qa erratur in dñio. credebat eni dñiuz eẽ alterius cũ ptineret ad euz. ergo zc. ut .l. iij. §. subtilius. j. de p di. ob cãm. z. l. si pcurator la. ij. j. de acq. re. do. So. dicunt quidãz hoc spãle ppter singularia pcepta pecunie: ut. l. sin gularia. s. eo. ista est trussa. Alij dicunt q hic er rabat. credebat eni pecuniã eẽ dñi: z ipse repre sentabat psonã illius dñi cuius putabat istã pe cuniã esse. ista põt esse bona vt statiz dicã. Glo. tñ latius distinguit tres casus. qñqz qs errat in dñio: putans re suã esse eius cui tradidit: z tũc nõ transfertur dñiuz qa cessat animus transfe rendi dñiuz: qñ putat eam eẽ tuã nõ de nouo fieri tuã: ut. l. iij. §. subtilius. de cõdi. ob cãz. qñ qz putat eã esse tertij: lz fit ipsius accipientis: z tunc aut putabat esse cuiusdãz tertij a quo ipse cãm habebat: z tunc nõ impedit translatio do minij. Casus est hic. z ratio: qa tunc ipedit p ta lẽ errorẽ transferentis uoluntas. nã cũ ipse ha beat cãm ab illo: z sic habebat illud idẽ dñiuz qd volebat trãsserre in accipientẽ illud trãssert. Si nõ putabat esse eius a quo cãm nõ habebat: tunc nõ transfert dñiuz: ut. l. si pcurator. j. de acq. re. do. de cõtrahen. emp. l. si psum. in fi. Rõ põt esse. nã talis error impedit uoluntatem transferendi dñiuz. volebat eni transferre do minij qd erat apud talẽ tertij: nõ aut dñiuz qd erat apud eũ qd ipse ignorabat. **E**x p dicitis ergo habes regulã infallibilẽ: q tũc impedit er ror translationẽ dñiuz: qñ impedit uoluntatẽ trãs ferentis. hoc colligitur ex hac glo. quã uide z si gna. hunc passum examinabo plenissime. s. de offi. pecu. cesa. l. i. **C** Ad s3 op. z uidetur q tale mandatũ nõ sit reuocaturũ morte: ut. j. de dona. .l. hoc iure. §. si quis dederit. So. qñqz est man datũ simplex de mutuando pecuniã: ita q i eaz mandatarium pecunie dñiuz nõ transfert: tũc mandatũ reuocatur morte: ut hic z. l. cũ filius. §. si pecuniã. in fi. cũ se. de dona. Aut non fuit simplex mandatũ: s3 fuit translatũ dñiuz pecu nie in ipz mandatarij: tunc post mortẽ poterit transferre dñiuz: ut dicto. §. si qs dederit. Aut dubitat: tũc si quidẽ ipsa pecunia fuit data mã datario sigillata in spẽ z nõ vñ translatũ dñiuz. aut fuit tradita numerata: z tunc secus: qa uide tur translatũ dñiuz: sic intelligit glo. tua nota bilis: quã uide z signa. **C** Itẽ ad idẽ op. de. l. fundi. §. itẽ si amicus de acq. pos. So. glo. notã ter z dicit. quandoqz in mandato deducit illud qd mandans h3 necesse facere: z tunc mã datuz morte nõ extinguitur: ut. l. p raria. aut nõ habe bat necesse facere: z morte extinguitur: sic dicit glo. tua quã signa. **E**x predictis habem⁹ hic distinctionẽ qualiter mandatũ finiatur morte mã datis: z habemus dicere. aut mandatuz est vniuersale aut particulare: qd plene dixi in. l. ij. §. si qs donaturus. j. de dona. dic ut ibi: nõ infi sto hic. **C** Circa tertij quero q sit rõ differẽtie inter soluentes z mutuũ recipientes. Respon

deo fauor liberatiõis: ut dicit glo. **C** Circa q r tũ z ultimũ querit de vna. q. si pecunia peti nõ põt: ut credita nec pignora tenent: qualiter co heredibus succurratur: Respondeo. aut pecu nia extat: z põt uẽdicari: aut e cõsumpta: z tũc dicit glo. q mutuũ reconciliat psumptiõẽ z pi gnora tenent: ut. l. si quis p eo. §. si nũmos. j. s. fideiussor. Sed cui recõciliet istud mutuuz: glo. hic nõ dicit. uide glo. q e super hbo teneri: sed dicit sup hbo nõ eque. idẽ istud quod hic dicit de psumptione nõ vñ verũ. nã oẽs. ll. loquentes de hoc loquũtur qñ quis suo noie numerauit: s3 hic numerauit noie alieno. s. defuncti. breuiter dic pecunia psumpta coheredes pñt habe re duplex remediũ: uel q ratũ habeant z acqui ref eis certi p dicitio. possunt eni ipsi habere ra tũ illud qd est gestũ noie defuncti: ut plene no. p By. in. c. ratũ. circa finẽ. de re. iu. li. vi. z hoc si ue pecunia extet siue psumpta sit: possunt etiaz nõ habere ratũ: z tunc cõsumptione acq rere i tegra actio mutuanti: vt. l. si absentis. C. eo. ta mẽ tenebit restituere coheredibus p dicitioẽ si ne cã: quia ex re eoz factus est locupletior: nec eis cõtra aliũ succurrat: ut. l. si z me z ricuz. s. e. **C** Veniamus ad ultimã particulã. s. ad hñ. q si stipulatus. z pmo loq qñ stipulatus e defun cto noiatim. secundo qñ stipulatus est ibi z he reditas nõ est adita. tertio qñ hereditas est adi ta z coheredes sciuerunt. quarto qñ coheredes ignorauerunt. qnto ex predictis colligit vnum notabile mirabile. secũda ibi. q si tibi. tertia ibi. post aditãz. q rta ibi. q si pponat. qnta ibi. quo quidẽ casu. **C** No. q si qs noiatim stipulat de functo nõ valet stipulatio. **C** Secundo no. q si suus stipulat sibi acqrit hereditati. **C** Tertio no. q suum ignorantẽ cui e data libertas uide tur hereditas possidere ut sibi ex re hereditaria qraf qd nõ reperit alibi: ut dicit glo. **C** Quar to no. q sciens nõ põt uideri liberũ hoĩem bo na fide possidere. **C** Quinto no. z nunq obli uiscaris q qñ sunt heredes sui z necessarij pre sumit ignorantia eoz q continent in testõ nisi p bes scientia: secus in eĩneis. hoc colligit ex hñ. q si pponat. **P**redictoz rõ est: quia eĩnei nõ possunt adire hereditatẽ: nisi sint certi s uirib⁹ testamenti: vt. l. sed z si de sua. de acq. here. iõ p sumunt scire q continent i testõ: eo ipso q p sup ponimus eos heredes: ut no. j. de libe. le. l. cum heres. facit qd no. in. l. qdam ita. §. si quis filij. in glo. magna. j. ad trebel. sed in heredibus su is z necessarijs hoc nõ est necesse ponere: quia sunt heredes statim eĩ testõ nõ inspecto nec co gnito: iõ nõ presumit scientia: ut hic facit. j. de acq. re. do. l. quesitum. z de stipu. ser. l. si seruus testõ. z ibi tangitur p Ja. de are. z iõ in filijs q sunt sui z necessarij heredes nõ presumit q sci ant ea que continentur in testõ: z ista ego allego multũ in materia. §. duo fratres. l. qui rome. j. s. hbo. ob. nã de fideicõmissõ nõ posset transigi nec pacisci nisi inspectis z cognitis hñbis testa menti. l. de his. s. de transac. z. l. i. quẽadmo. te sta. ape. ergo inter fratres nõ põt uideri remis sum illud fideicõmissũ si illud ignorabãt. igno rare at presumunt zc. qd plenissime profiquef ut. d. §. duo fratres predicta uera in testamen tis. **C**odicillos at nõ presumit scire eĩ heres ex traneus: vt. s. de transac. l. non est ferendus. **E**ltimo no. q plures uidentur inuicem ser uire quod facit. q si plures sunt socij vnius ne gociationis z unus exercet in ciuitate perusij. alij in ciuitate floren. ut isti uideantur inuicem

C Necessa rij. ADDE post Alex. in d. §. duo fra tres de hoc articulo uideñ. **P**au de ca. confi. lio. x. z confi. lio. xij. An ge. confilio. cclxxxv. ro. cõfílio. eccc. iij. Jo. an. in addi. ad spe. in ti. d. testa. s. in primis v. Itẽ quid si duobus. **B**al. confi. lio. ci. z. qv. ij. li. v.

C Infito-
res. ADDE
Bal. in rub.
C. de exerci-
to. in fi. et i. l.
si predium. l.
iii. col. C. d.
edi. actio. i. l.
iure societa-
tis. in lec. an-
tiqua. j. pro
focio. Ang.
et Pau. de
ca. i. l. si vn?
s. de pactis.
Fulg. in l. i.
si plures.
eo. ti. et pau.
de ca. in. l. si
plures. j. de
exercito. pe.
de ancha. co.
flio mibi.
ccccxiii.

infitores: et inuicem prepositi alter ab altero.
ad quod facit. l. iiii. de exercito. et ibi per Ja. de
are. de quo plene dixi in materia de duo. reis. in
l. eandem in. vij. q. de duo. reis. C. Venio ad con-
traria et op. ad primu et secundu dicitur. in fi. de
stipu. seruo. §. siue. sol. ibi fuit stipularus simpli-
citer: quo casu est idem: ac si stipularet sibi. C. Se-
cundo op. dicitur hic q. acquiri hereditati. co-
tra non potest dici hereditas postquam est adita: ut
l. sed et si plures. §. si filio de vulga. et pu. fa. l. si i.
fi. C. de inoffi. testa. sed hic saltem p. parte ipsi?
serui q. erat necessarius erat hereditas adita. er-
go et c. Solu. pro partibus aliorum de hereditas
non p. parte ipsius. Ex quo non q. l. aditione vni-
us heredis confirmetur totum testam. ut. l. testam.
de ma. testam. et l. apud iulianu. §. idem iulianus.
j. ad trebel. tamen aditione unius non desinit vo-
cari hereditas nisi pro parte adentis: ut hic vi-
detis. C. Op. et ista oppositio est in ultima glo.
et videt q. hereditas non possideat: ut. l. i. §. sce-
uola. j. si quis testa. li. esse ius. fu. so. fateor q. non
possidet vere: sed fingit possidere hic qd. est no-
tandum. C. Op. q. alij coheredes et ignorantes
non possunt videri possidere: q. possessione non
apprehenderunt ex solo aio. imo requiritur ap-
prehensio corporalis: ut. l. cum heredes d. acquir.
pos. Duius timore Ja. Bal. et Do. recesserunt
a lec. glo. et dicunt q. iste ver. q. si pponat. hoc
modo legit. f. du. dicit potest adhuc idem ruderu
subaudiunt ut non videant a coheredibus pos-
sideri: et qd. j. sequit quo quidem casu illud euen-
tur: ut inuicem bona fide seruire videantur. iter
rogatiue lege fm Do. quasi dicat hoc eueni-
re absurdum est: io non dicendum vel referatur ad
casum de hereditate non adita s. Ja. Bal. doc.
moderni tenent opi. glo. vera et notabilem. Ad
contrarium rident q. coheredes non possident eu-
uere. sed sicut hereditas fingit possideri: vt di-
ctum est. s. ita et coheredes ignorantes qd. e. no-
tandum. C. Ultimo op. de hic q. vident se inuicem
possidere. Contra qui possidet ab alio non potest
alium possidere. l. liber homo. in fi. j. de acqui-
re. do. So. fateor vere: sed fide videntur inui-
cem seruire ut hic. C. Quero: quia affrican? ni-
hil de pignore dixit quid iuris: Rudeo: si i. pre-
cedenti parte aliquid dixit. f. pignora non teneri:
io hic in toto intellige ut illis quibus querit p-
sonalis actio q. ratur pignorum obligatio. C. Que-
ro de personali obligatione ex hac stipulatione
cui queratur: et intelligenda e. hec questio qui sti-
pularus est sibi uel simpliciter: et est adita here-
ditas et coheredes sciebant: quo casu dicit glo.
q. coheredibus queri non potest actio: sed presumptio-
ne sequuta queretur actio ipsi stipulanti. Nec
ob. si dices q. stipularus est nomine alieno. f. de
functi. hoc enim non impedit actionem q. ratur ipsi stipu-
lanti: sed ad eum cuius nomine stipularus est stipula-
tio pertinere non potest: ut. l. si absentis. C. e. istud
dicit glo. super uerbo haberent. uel dic secundo
dicit glo. ut in precedenti glo. dictum est. ibi ponit
tur alia opi. q. presumptio sequuta querat actio
coheredibus et io iste glo. sunt de directo contra-
rie: et una istarum glo. est super verbo haberent. et alia
est glo. que ista precedit: que e. super verbo idem.
et incipit. f. generaliter et c. C. Quid dicem? bre-
uiter cōsumptione sequuta pnt coheredes sti-
pulatione habere rata in subsidiis: et eis datur
actio: ut vidistis no. s. ea. l. in glo. super verbo ge-
storum: uel melius cōsumptione facta uel non: pos-
sunt coheredes habere ratu illud qd. factum est
noie defuncti et eis queret actio: ut no. p. Dy. i.

.c. ratu de reg. iur. li. vi. et l. si sine. §. si procura-
tori. j. re. ra. ha. nec ob. si dicit q. hic defunctus
tpe facti mutui erat ia mortu? vñ non potest vide-
ri eius noie gestum. hoc enim tollit per tex. in. d.
§. si procuratori. vbi factu post mortem alterius ei?
noie potest haberi ratu per heredes. Ites posses-
dicere quod est stipularus noie defuncti cum in
qone ponat q. stipularus e. sibi uel simpliciter:
Rudeo: l. stipularus sit sibi uel simpliciter: tñ
noie defuncti et ad eius utilitatem hoc faciebat
adeo q. si fuisset liber homo teneret cedere: ut
l. si ita stipularus. §. grifogonus. d. uerbo. ob. et
isto casu qñ heredes ratu haberent loquitur opi.
azo. Si uero coheredes ratu non habent loquitur
alia opi. q. actio queratur ipsi stipulanti per. l.
si absentis. C. e. tenebitur tñ iste ceteris cohere-
dibus p. dictioe sine ca: quia locupletat ex eorum
pecunia: ut. l. si et me et ticiu. et l. si eu seruu. et l.
cu fundus. §. seruum. s. eo. C. Sed dubitat d.
uno qñ intercessit stipulatio ad quid requiritur
presumptio: ut de in hac glo. videtur enim q. non
requiratur: ut. l. quis. C. e. Re. fm eos qui dice-
rent heredes posse habere ratu in subsidium:
ut per glo. in uerbo negociorum gestorū. hoc est
necesse ponere: quia re extante illa ratihabitio i
subsidium non h. locu: ut. s. e. l. si eu seruu. sed te-
nendo id quod dixi q. potest h. ratu de iure coi-
tanq. factu noie defuncti. io requiritur cōsum-
ptio: q. coheredes pecunia extante pnt uendi-
care: et sic p. tra illu agentem ex stipulatione oppo-
neretur exceptio doli: vt. s. dixi in. l. naz et si fur.
sed si coheredes non uediceret re illa: tunc ista
exceptio opponi non posset: l. pecunia non sit ef-
fecta accipientis: ita loquitur. l. quauis. C. e. sed si
est presumpta: tunc est indubitabile q. ipsi stipu-
lanti qñ actio coheredibus ratum non habenti-
bus. C. Quero qd. i. alijs duobus casibus. f. qñ
hereditas non fuit adita uel coheredes ignora-
bant: glo. dicit idem. f. q. actio querit stipulanti. vi-
de ea. et est glo. super uerbo haberent. ibi: item
quid et c. ista glo. nescio quare hic posita fuerit:
q. est directo p. tra tex. q. qñ hereditas non est
adita acquiri ipsi hereditati non distincto an
heredes sciant uel ignorent. nam ante aditam
hereditatem eorum scientia non inspicitur: si ve-
ro est adita hereditas: sed coheredes nesciunt
tunc acquirimus coheredibus: ut dicitur i. tex.
in uerbo. q. si proponatur. posset tamen ista glo.
procedere tenendo opi. Do. et Ja. Bal. qua
s. vidistis legendo istu tex. qua non tenui. Si ue-
ro habetis in glosa utroq. casu coheredes sci-
unt: non e. bona littera: quia prout se refert ad
casum non adite hereditatis non curatur de scie-
tia uel ignorantia coheredum vt dixi: prout se
refert ad casum adite hereditatis. ponis cohe-
redem sciuisse. ista questio est expedita in prece-
denti parte glo. unde debet dicere littera glo.
nesciunt. Ex. l. sequenti.

Quum certum est debitorem principalem non es-
se soluendo: uel non posse conueniri non e. ne-
cessaria excussio sed perueniri potest ad fideiuf.
ibi. In fi. l.

Ego. Qui promisit in defectu
alterius: petitione facta a
primo non liberat: sed exactione demuz.
idem contra. h. d. Ita. l. diuidit i. duas partes.
pmo loquitur quando prius egit contra eum qui
principaliter tenebatur. secundo econtra. qua-
do prius egit contra eum qui tenebatur in defe-
ctum. secunda ibi. sed si cum seyo. It. pma sub-
diuiditur in tres partes. primo ponit seu dicit

